

FKRET AYDEMİR

HAYATA DAİR
BİKAÇ SATIR

Hayata Dair Bi'kaç Satır / Fikret Aydemir

© 2018, İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ

Yayıncı ve Matbaa Sertifika No: 10614

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince İnkılâp Kitabevi'ne aittir. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Genel yayın yönetmeni Ahmet Bozkurt
Editör Mehmet Bozkurt
Kapak tasarım Rüveyda Kul
Sayfa tasarım Eyüp İşkuran-Şevval Ulusoy
Kapak fotoğrafı Sevim Ünal

ISBN: 978-975-10-3929-3

18 19 20 21 7 6 5 4 3 2 1
İstanbul, 2018

Baskı ve Cilt

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No. 8
34196 Yenibosna – İstanbul
Tel : (0212) 496 11 11 (Pbx)

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Ticaret AŞ
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No. 8
34196 Yenibosna – İstanbul
Tel : (0212) 496 11 11 (Pbx)
Faks : (0212) 496 11 12
posta@inkilap.com
inkilap.com

FİKRET AYDEMİR

HAYATA DAİR
Bİ'KAÇ SATIR

Fikret Aydemir

1969 Posof (Ardahan/Kars) doğumlu. Orta Öğretimini Bursa Erkek Lisesi'nde, Yüksek Eğitimini Brüksel Serbest Üniversitesi (VUB) ve Leuven'de (HIRL) tamamladı. Gazeteciliğe 1995 yılında Milliyet Brüksel muhabiri olarak başladı. Sabah gazetesi Brüksel Temsilciliği görevini dokuz yıl sürdürdü. Akşam gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. Gazete Kuzey'in yayın yönetmenliğini üstlendi. Evli ve oğulcan'ın babası...

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayattan...

Sekizinci Harika	17	De Morgen Yani Sabah	103
'O an'	19	Caz Ritminde	
Mutlak Olan	21	Patates Kızartması	105
Arkana Bakma Umut Verirsin	23	Uzak'a Uzağız	107
Toplumsal Cinnet Halleri	25	Sinema Zamanı	109
Geç Kalmadan	29	Mesafeler	111
Tepeden Tırnağa Hüzün Olurum	31	Meleklerin	
Karındaş Katli	33	Yastık Kavgası	113
İnsanlığı Kurtaracak Yine		Çikolata Karakterler	115
İnsan'dır...	35	Doğu'nun Zamanı	117
Ölüm Güzeldir	37	Vazgeçilmez Düşman	119
Her Şeyimiz Yarım	41	Sultan	121
Vicdan	43	Belgiİstanbul	123
Sevmelerden Acılar Çıktı	47	Sanal Alem Muhabbeti	125
Gülümse	49	Düş'ün İçindeki Gerçek	127
Zaman Durağandır	51	Rakı Şişesinde Balık Olmak	129
Sürgündeki Oidipus	53	Arabaşı	133
Fırat'ın Türküsü	55	Kuşadası - Dublin Feribot	
Haşlanan Kurbağa Sendromu	57	Seferleri	135
Takva Ve Vatikan	59	Eurovizyon'u Türkiye Kazandı!	137
Anlayamazsınız!	61	Brüksel'in Hyde Parkı	141
Sandöviç Kuşağı	63	'Hayata Dönüş'	143
Sihirli Beyaz Perde	67	Farklı Dünyalar	145
Türkü Tutkun'u	69	Türk'ün Aklı	147
Videoedan Koro'ya	71	35 Yaşa Dair...	149
Paris, Sanat Ve Siyaset	73	Madımak	153
Kuşlar da Gitti!	75	0090	155
Dev Cüsseli Ve Kocaman		Yaz Bitti Güz Oldu	157
Yürekli Adam	77	Passa Porta	159
Göçmen Kuşlar	81	Güzel Şeyler De Oluyor!	161
Kraliçeden Açık (Aşk) Mektubu	83	Cem, Şoray, IMF, vs...	163
Yağmur Bıçaklarıydı Bizi Kesen	85	17 Aralık Sendromu	165
Mecburi Karşılaştırmalar	87	Yeni İlah: BOB	167
EuroTürk	89	Ahh Güzel Brüksel	169
Sevgili Şans Beni Niye		Yeni Yıl Gelenekleri	173
Terk Ettin?	91	Tiyatro Haftası	175
Gönül Gözüyle Bakınca	93	Haklısın Hıncal Abi	177
Asmalı Hayat	95	Mutluluğun 20 sebebi	179
Garip Bir Londra Turu	99	Euro-BOB	183
Lodinium'dan Londra'ya	101	Erişilmeyen!	185

Üç Dosttan Üç Haber Geldi	187	Doğdukları Yer(d)e	
Sevgiye Kan Damlatmak	189	Doyamayanlar	265
The İmam; El Tayyip	191	175. Yılda İsa'ya Sanstür	267
Yeni'den...	193	İnternet Çağında Sosyalizm	269
Hazmetmek!	195	Yeni Belkis'lar Aranıyor	271
Fantastik Sinema	197	Brüksel'in Paşa'sı	273
En İyi Senaryo	199	Kutsal Yuva!	275
Tevfik Fikret'in Buluşması	201	Bir Sapık Kronoloji	277
Devletin Sporcuya Sahip		Sayılarla Belçikalı	279
Çıkma(ma)sı	203	Bizim Vekiller	281
Hayat Fena Halde Matematik	207	Sen Dinlemezsen Polis Dinler	285
"Kardeş Türküler" Üzerinden		Herkesin İrkçılığı Kendine	287
Hatırlatmalar	209	Küçük Ülkenin	
Sokak Yanarken Evimiz		Büyük Gündemi	289
Kurtulmaz	211	Seçim Heyecanı Başlarken...	291
İnsan Önce Kendin Bilmeli	213	Paylaşımlarla Büyümek	293
Yaşar Abi...	215	İktidar Değişikliği Yolda	295
		Siyasetçilerin Karnesi	297
		Temsamani Rüzgar Gibi Geçti	299
İKİNCİ BÖLÜM:		50. Yıl	301
<i>Ülkeden...</i>		Hitler Can Almaya	
		Devam Ediyor...	303
Bisiklet Ve Siyaset	219	İntihar	305
Belçika'da 40 Yıl	221	Belçika ve Türkiye Krizinin	
Siyasetin Kitabı	223	Ayak Sesleri	307
Anvers Cumhuriyeti Düştü	225	Göçe Çocukları	313
Takiyenin Bini Bir Para	227	Müslümanlar Ayaklanmalı	311
Hüsrân ve Zafer	229	Yazık	315
Ahrette İman Belçika'da Mekan	231	Politik Bilinç	317
Fordcular Direniyor	233	40 Metrekare Fransa	319
Tonton Bakanı Kızdırdılar	235	Gazetecilerin Birliği	321
Tayland Üzerinden		Avrupalı Türk'ün İklemleri	323
'Oy Hakkı' Tartışması	237	Hollanda Değişirken	325
Adaleti Beklerken...	239	Demokrasinin Yumuşak Karnı	327
Eflatun Hükümetin		Sterrenouder	329
Süper Bakanları	243		
Ağlanası Gülünç Hallerimiz (1)	245	ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:	
Gülünç Hallerimiz (2)	247	<i>Avrupa Birliği'nden</i>	
Bir 'Kara Pazar' Yazısı	249		
Belçika Mektubu	253	Uzatmalı Sevgili; Türkiye	333
Tarihe Geçmek	255	Türkiye'ye Bakış	337
9/11 ve İsimler	257	Dünya Şekillenirken	339
Zina ve Kaza	259	Geyik Muhalefeti	343
Sandık Hesabı	261	Savaş ve Yeni Destan	345
Aslan Kral!	263	Elysse-Bundestağ Flörtü	349

Birlik'in Birleşme Çabası	351
Kıbrıs Sınır Savaşları	355
Savaşın Gölgesinde Zirve	359
Yaraları Sarma Çabası	361
Bahar Havası	363
AB'ye Giriyik!	367
Çocuk Oyunağı!	369
Gökkuşağı Sendromu	371
Avrupalılar Genişliyor	373
Güle Güle Günter Abi	375
Siz Hangi Ligdensiniz?	377
Çorbadaki Saç Kılı	379
Kenya'da Bile Var	381
Çamur Avrupa'ya Sıçradı	383
Prodi ve Schröder Alanya	
Sahillerinde	385
Yine Aynı Hikâye...	387
Sinek Misali	389
AB geleceğini arıyor	351
Eniştenin Suçu Ne?	393
İlerleme(me)	395
Göreceli Tarih	397
Fransız Öpücüğü	401
Protestanlık ve Ötesi	403
İlerleme'nin Matematiği	405
Paradigma Değişimi	407
Mad Max Zamanları	409
Vize(siz) Olmaz	411
Batı'dan Kopma Noktası	413
Son Söz	415

*'oku'r/yazar olmayan ana'ma;
Belçika'da 'oku'yan ilk kuşaktan olan sevgili'ye;
'oku'yan dağınık profesör oğulcan'ıma;
minnetle...*

Sorgulanmayan bir hayat, yaşanmaya değmez...
(Platon)

ÖNSÖZ

Uzun yıllar gazetelere yazdım.

Milliyet gazetesi Brüksel muhabirliği döneminde de, Sabah gazetesi Brüksel Temsilcisi olarak koşturduğumda da, Akşam gazetesi köşe yazarlığımda da ve Kuzey gazetesi yayın yönetmenliği görevimde de hep haber peşinde koştum. Bu nedenle de köşe yazılarımda “hayata dair” konuları ele aldım.

Eğer yurt dışında gazetecilik yapıyorsanız, diploması muhabirliğini, kültür/sanat muhabirliğini, polis/adliye muhabirliğini, spor muhabirliğini hatta ekonomi muhabirliğini aynı anda yapmak zorunda kalıyorsunuz. Haberciliğin acımasızlığında ayakta kalmak için hayata dair okuyup, hayata dair yazmayı seçtim.

Bir anlamda habercilikte bir nefes almakta “hayata dair” yazılarımdır.

Sabah, Akşam ve Kuzey gazetelerinde kaleme aldığım köşe yazılarımda bir araya getirmek istedim.

Sevdiklerim; sevmediklerim, seviştiklerim; dövüştüklerim, dostlarım; düşmanlarım, üzdüklerim; üzenlerim, gördüklerim; göremediklerim, beslendiklerim; beslediklerim, doyduklarım; doyurduklarım, heyecanlandıklarım; heyecanlandırdıklarım, kıskananlarım; gıpta ettiklerim... Hepinize ne kadar teşekkür edersem bir eksik kalır.

Çünkü, bir eksiksiz hepinizden öğrendim ben bu hayatı...

Fikret Aydemir
Mayıs 2018, Brüksel

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayattan...

Sekizinci Harika

Sidonlu Antipatros ilk defa M.Ö. 4. yüzyılda, yeryüzündeki yedi eşsiz ve güzel anıtı “Dünyanın Yedi Harikası” olarak adlandırdı.

Sidonlu Antipatros, Kahire’nin Gıza yaylasına yapılan Keops Piramidi’ni, yine Mısır’da Pharos Adası’na dikilen İskenderiye Feneri’ni, Babilin Asma Bahçeleri’ni, Ege kıyılarındaki Artemis Tapınağı’ni, Anadolu’daki Kral mezarları Mauseleum’u, Helios’un Rodos Heykeli’ni ve tanrıların Kralı Zeus Heykeli’ni “Yedi Harika” diye saydı.

Oysa, Sidonlu Antipatros Tac Mahal’i, Çin Seddi’ni, Ayasofya’yı, Maya ve Aztek tapınaklarını, Sultanahmet Camii’ni ve diğerlerini görmemişti.

Oğulcanı da görmediği gibi...

Tarihçiler, yazarlar ve araştırmacılar yüzyıllardan beri “Dünyanın en eşsiz ve en güzel anıtları hangileridir, nerede, ne zaman ve niçin yapılmışlardır?” sorularına yanıt aradılar.

Benim gibi...

Ve tanrı ve doğa bana M.S. 2005 yılında dünyanın sekizinci harikasını bahşetti... Leonardo Da Vinci’nin ‘Mona Lisa’ tablosunun sol üst köşesinde, bir fırça darbesiyle oluşan renk ya da Michelangelo’nun “Madonna ve Çocuk” heykelinin etek kıvrımında yakaladığınız ayrıntı sizi saatlerce bağlar.

Bakarsınız içinize sindire sindire, doya doya...

Bir bakışına, kirpik hareketine, kaşının kaldırışına, dudak kıvrımına veya minik parmakçıklara baktım saatlerce. Doya doya, sindire sindire...

Ve gri ve ıslak ve soğuk ülkede ve tanrı ve doğa bana dünyanın sekizinci harikasını kucağımda tutmayı armağan etti...

Ağlayan şehirde, zemherinin tam ortasında inadına doğan güneş selamladı eve gelişimizi.

Ev doldu; yuva oldu.

Tam anlamıyla “kelimelerin kifayetsiz kaldığı” durumlar-dayım.

Tek silahın aklın olsun küçüğüm. İnsanlar, acılar, kederler ve kader düşmanındır. Onlara karşı tek başına savaşmalısın. Mutlu olmak için, gülmek için, özgürlük için, sevmek için ve kavuşmak için savaşmalısın, demiştim.

Sana seni, kendini, kalbinde taşıdığın sevgini, duygularını unuttururlar. Tüm kalbinle savaş açsan, silahın ne olursa olsun bazen yenilirsin. Bir gün gelir, en yakının senin en uzağın olur, hiç tanımadığın hale gelir. En uzağın, hiç tanımadığın senin en yakının olur, canın olur, demiştim.

Kanma, yenilme, öğren.

Şartlar ne olursa olsun yaşa.

Gül hayata.

Ezme, ezdirme, ezilme.

Eğilme.

Sev sevebildiğince, bütün kalbinle. Tüm yüreğinle...

Bütün bunları kabul ediyorsan doğ küçüğüm, demiştim.

Aramıza hoş geldin...

Sefalar getirdin oğul,

Dostluk getirdin can,

Hoş geldin oğulcan...

‘O An’

Her şeyin “ilk”i zordur.
Dünyaya ilk merhabamızı “çığlık” verir,
İlk adımı korkuyla atarız.
İlk okul günümüzde “korku” duyarız.
Adını “heyecan” da koysak.
İlk sevmelerde...
İlk aşık olduğumuzun farkına vardığımızda
Dünyamız değişir,
Duygu,
Düşünce,
Yürek,
Ve kimyamız olduğu gibi.
Elimiz, bedenimiz
Sesimiz titrer.
Duygularımız fırtına olur,
Alır bizi girdabına,
Çeker bilinmezlerin koynuna.
Yok oluruz,
Eski biz kalmaz “o an”dan sonra.
o an geldiğinde “eşik” geçilir,
geri dönüşü olmaz.

“Ben sana mecburum bilemezsın
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
Büyüdükçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsın
İçimi seninle ısıtıyorum
Sevmek kimi zaman rezilce korkudur

İnsan bir akşam üstü ansızın yorulur
Tutsak ustura ağzında yaşamaktan
Kimi zaman ellerini kırar tutkusu
Birkaç hayat çıkarır yaşamasından”
O “an gelir” Atilla İlhan ölür...

İlk yazıda kağıt kalemi aldığımızda elimize
Yazacak kelime bulunmaz
Cümleler oluşmaz.
Bin yıldır yazmak olsa da işimiz.
İlk yazı zordur,
Yeni bir başlangıçta olmak durumlarında.
Böyle demlerde,
Kaçıp, yok olmak isterim.
Çocukluğumda yaptığım gibi,
karın koynuna sığınmak geçer içimden.
“Beyaz” karın koynuna sığınmak,
Beni korusun “kara” kötülüklerden diye.

“Yitirmiş tılsımını ilk sevmelerin,
Yitirmiş öpücükleri,
Payı yok apansız inen akşamdan,
Bir kadeh, bir cigara dalıp gidene,
Seni, anlatabilsem seni...
Yokluğun, cehennemın öbür adıdır
Üşüyorum, kapama gözlerini...” demiş şair.
Böyle demlerde,
Ve ben hep,
tepeden tırnağa hüzün olurum.
Hoş geldin hüzün,
merhaba...

Mutlak Olan

Mutlak olan; her zaman ve her durumda yapabileceğimiz mutlak bir şey vardır.

Dünya kendi payına düşeni yaşıyor, biz de bireysel hayatımıza.

1990 Kuveyt,
11 Eylül 2001 New York,
2002 Bağdat,
15-20 Kasım 2003 İstanbul,
11 Mart 2004 Madrid,
ve 7 Temmuz 2005 Londra.

Ya sonrası...

Sonrası “Mad Max dünyası”.

“Mad Max dünyası”na doğru hızla yol alırken, tutunacak dal arıyoruz. Tutunacak dalın ne olduğunu, nereden geleceğini bilmeden.

Sonra bir yazıyla karşılaşırız...

Masallar aslında meseldir.

Masaldan mesel çıkarmak ta bir sanat.

O manada bir mesel okudum masal niyetine...

Nebraska’da yaşlı bir adam yaşırdı. Patates ekini için bahçeyi bellemesi gerekiyordu. Lakin bu çok zor işti. Tek oğlu olan David ona yardım edebilirdi. Fakat o da hapisteydi. Yaşlı adam oğluna bir mektup yazarak müşkülâtını izah etti...

“Sevgili David,

Patates bahçemi belleyemediğim için kendimi çok kötü hissediyorum. Bahçeyi kazmak için oldukça yaşlanmış sayılırım. Burada olsan bütün derdim bitecekti. Biliyorum ki sen bahçeyi benim için hallederdin.

Birkaç gün sonra oğlundan “Babacığım, Allah aşkına bahçeyi

kazma, ben oraya cesetleri gömmüştüm” yazan kısa bir mektup aldı...

Ertesi gün sabaha karşı yaşlı adamın evine polisler geldi ve tüm bahçeyi kazdı. Tek bir ceset bulamadı. Polisler, yaşlı adamdan özür dileyerek gittiler.

Aynı gün yaşlı adam oğlundan bir mektup daha aldı.

“Sevgili babacığım, şimdi patatesleri ekebilirsin. Bu şartlar altında yapabileceğimin en iyisini yaptım...”

Mutlak olan; her zaman ve her durumda yapabileceğimiz mutlak bir şey vardır.

Bazen hiç beklemediğimiz bir yazı, bir söz bizlere madalyonun öbür yüzünü gösteren bir ayna olur.

Bakmak ve görmek istediğimiz anlarda...

Hiç kimsenin anlamadığı dilde oysa herkesin bildiği “Allah’a emanet olun” diyerek ayrılırız sevdiklerimizden.

Her şey bir anda değişir, işe gitmek üzere evden çıktuktan bir süre sonra metroda, otobüste, trende ya da sokakta duyduğumuz ve sonsuza dek süreceğini sandığımız dayanılmaz sesle birlikte.

Oysa güzel taraflarını keşfetmeye çalışırız; hem hayatın hem kendimizin. “Hayatımı yeni baştan düzenleseydim, yapmadıklarımı yapsaydım, yaşamadıklarımı yaşasaydım, olmadığım ben olsaydım...” iç çekişmeleriyle savaşıyoruz, duygu silahıyla.

İnsanları ve insanlığı yok eden silahlarla savaşıyoruz cephemiz yok ki bizlerin...

Mutlak olan; her zaman ve her durumda yapabileceğimiz mutlak bir şey vardır.

Kulaklarımıza yapışan sonsuza dek süregini sandığımız çılgınlıklar arasında birden unutulmanın sancısı çöker yüreklerimize.

Unutulmuş olmanın verdiği hüznü, ekmek kadar, su kadar değerli bir kavram olan hatırlanmak duygusuyla üzerimizden atarız...

Arkana Bakma Umut Verirsin

Yunanistan'da halkın yarısının izlediği, Türkiye'de hala gösterime girmeyi bekleyen filmi Brüksel'de izlemek güzeldi.

Baharat ve evren ilişkisi, daha doğrusu gastronominin astro-nomiye gizlediğini öğrenmek de keyifliydi.

Tadına doyulmayan klasik müzik tadında nağmeler ve on-larca fotoğraf kalıyor izleyenlerin hafızalarında.

Bir de aşk acısı...

Yemek uzmanı ve akıl hocası olan büyükbabası, Fanis'e hem yemekleri hem de hayatı tatlandırmak için onlara biraz tuz ve Bir Tutam Baharat katmak gerektiğini öğretir.

İnsanın kendinin farkına varışı, vatanlarını geride bırakan insanların kişilik çatışmaları temasını işleyen “Bir Tutam Baharat” filminin bende bıraktıkları bu duygular bunlar.

Zorunlu göçten yıllar sonra Atina'dan ayrılan büyükbabası ve ilk aşkıyla tekrar bir araya gelebilmek için doğduğu yer olan İstanbul'a dönen filmin “esas oğlu” Fanis'in bu geri dönüşünde kendi hayatına biraz bile olsa bir tutam baharat katmamış olduğunu gözler önüne seriyor.

İstanbul doğumlu Yunan sinemacı Tassos Boulmetis'in yazıp yönettiği, George Corraface, Tamer Karadağlı, İeroklis Michaelidis, Renia Louizidou, Stelios Mainas ve Başak Köklükaya'nın başrollerini paylaştığı “Bir Tutam Baharat” adlı sinema filmi, iki yaka ülkesi içinde bu konuyla ilgili çekilmiş tek tarafsız film olma özelliğini taşıyor.

Yunanistan'da neredeyse izlenme rekoru kıran bu film, “iz-lenmez” düşüncesiyle Türkiye'de gösterime girmedi.

Boulmetis, “Genç kuşak Türkiye ile Yunanistan arasında yaşanan olayları ve göçleri pek bilmiyor bunun etkisi var tabii...

En çok filmdeki duygusallık insanları yakaladı” diye özetliyor filminin başarı öyküsünü.

Le Monde gazetesi filme tam bir sayfa ayırdı; övgüler yağdırdı.

De Standaard’ın sinema yorumcusu, “aile albümünden fotoğrafların gösterildiği, bazen köy piyesine benzeyen film” diye nitelendiriyor “Bir Tutam Baharat”ı. Aynı şahıs aynı yazısında, 1960’larda İstanbul’un hala “Konstantinopolis” olduğunu sanıyor, bütün inandırıcılığını kaybediyor elbette.

Kim ne derse desin, ister övgü ister yergi...

Dünya sinemasını yakından takip eden sevgili Süleyman Özdemir ile filmden sonra saatlerce filmi konuştuk.

İzle ve geç türünden olmayan Bir Tutam Baharat, “Sakın geriye dönüp, arkana bakma; umut verirsin” finaliyle sona eriyor.

Oysa, “Hayatın sevda karşısında ne önemi var!”...

Toplumsal Cinnet Halleri

Toplum, insanı etkileyen gerçek ilişkiler bütünüdür. Belli bir toprak üzerinde yaşamak, ortak bir politik iradeye bağlı olmak ve kültürel ortaklığın olması karakteristiktir. Toplum kelimesinin esas ifadesi insanların ihtiyacından doğmuştur. Yani bireyselliğin karşıtlığı. İnsan ırkı diğer türler gibi tek başına yaşamadığından, insanlar bir araya gelerek toplumları oluşturur.

Cinnet, yani insanın veya toplumun “delilik hali”ni hayatımızın her yerinde görüyoruz. İliklerimize kadar işlemiş durumda toplumsal cinnet halleri...

Galatasaray 2012 yılı şampiyonluk kupasını Fenerbahçe ile Şükrü Saraçoğlu Stadi’nda yapılan maç sonunda kazandı. Kupa töreni yapılamadı. Fenerbahçeliler stadın ışıklarını söndürdüler. Galatasaray yöneticileri dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’ı arayıp, “Kupamızı vermiyorlar” dediler. Başbakanın devreye girmesiyle ancak karanlıkta aldılar Galatasaraylı futbolcular bir yıllık emeklerinin karşılığı olan şampiyonluk kupasını.

Türkiye’nin en büyük iki takımının başkanı anlaşılamadı.

Türkiye Futbol Federasyonu’nu kimse takmadı.

Spordan Sorumlu Devlet Bakanı’na kimse sormadı.

Belediye Başkanı, Vali kimsenin aklına gelmedi

İl spor müdürünü zaten bilen yok.

En tepeye gidildi ve iş “karanlıkta da olsa” halledildi.

Oysa sağlıklı toplumlarda, aranan başbakanın cevabı “Beni niye arıyorsunuz? Benim bu konuyla ne alakam ne de yetkim var. Sporsa spor bakanımız, asayiş ise içişleri bakanımız, valimiz, belediye başkanımız, spor il müdürümüz, saha komiserimiz sorumlu” olurdu.

Onlar işini yapmıyorsa, başbakan onların sorumlulukları ile ilgili “gereğini anında yapardı” sağlıklı toplumlarda.

* * *

Toplumsal cinnet halleri hayatın her alanında...

55 yaşına rağmen 7 koca eskitmiş olan Seda Sayan, “evleneceksen gel” programı yapıyor her gün televizyon ekranlarında.

45 yaşına rağmen hiç evlenmemiş olan Seda Akgül “kısmetse olur” ile 7 erkek ve 7 kadın yarışmacıyı evlendirmeye çalışıyor başka bir televizyon ekranında.

Müge Anlı’nın programında her gün inanılmaz toplumsal hikâyeler dinliyoruz. Kızın babasını doğramasını, babanın karısını kesmesini, arkadaşın arkadaşı katletmesini, komşuyu, enişteyi, baldızı dinliyoruz her sabah yıllardır.

Yani, “ev sahibi hizmetçiyi, hizmetçi şoförü, bahçıvan hepsini” durumları...

Bütün televizyonların Ana Haber bültenleri cinayet, trafik kazaları, yangınlar, ölümler ve cinnet haberlerinden geçilmiyor.

Her günün akşamı milyonlarca insanı televizyona esir eden dizilerde “aşk sekizgeni”ni izliyoruz. Toplumun, siyasetin ve sosyal yaşamın bu kadar muhafazakar olmadığı yıllarda çekilen filmlerde en fazla “aşk üçgeni”ni işlerken, şimdi bütün dizilerin baş kahramanlarının en az dördü birbirini zincirleme seviyor. Muhafazakar olan toplumumuz gözünü kırpmadan izliyor “karışık ve karmaşık ilişkiler”i.

Toplum son yıllarda sonuna kadar muhafazakarlaşırken, insanların yaşadıkları ve televizyon ekranlarında izledikleri sonuna kadar marjinal.

* * *

Ana muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı’na “diktatör bozuntusu” diye hitap ediyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da o lideri “cahil, ahlaksız, çirkef ve pişkin bir tip” olarak tanımlıyor.

Cumhurbaşkanı, ÷lke sorunları hakkında bir bildiri yayınlayan çeşitli üniversitelerden “1128 akademisyen” hakkında “eyrek porsiyon bile etmez aydın m÷sveddelerinden tiksiniyorum” c÷mlesini kurabiliyor.

Siyasetin en tepesindeki isimlerin bu d÷zeyi, toplumun her kesimine sirayet ediyor.

Ahlâk, adalet ve vicdan kelimeleri soyut kavramlar.

Bir toplumda bu soyut kavramların biri veya birden fazlası zedelenmişse, toplumsal cinnet hali kaçınılmaz olarak ortaya çıkıyor hayatın her alanında.

Geç Kalmadan

Bütün sanatların birleştığı sinemaya bir süre geç kaldım.

Bir obur gibi geçtim ekranın karşısına.

Hayatın bize “armağanları”nı gördüm Uğur Yücel’in “Yazı Tura”sında.

Yavuz Turgul’un “Gönül Yarası”nda çakıldım bulunduğum koltuğa.

“Gönül yaraları”nı kanadı.

Dünyayı kurtarmak istedik; kendi geleceğimizden vazgeçerek.

İnsanlığa hizmet etmek istedik; kendi çocuklarımızı kurban vererek.

Dünyayı kurtarmak isteyen bizlerin kendi geleceğimizden vazgeçişlerimizi,

İnsanlığa hizmet için kendi çocuklarımızı kurban edişlerimizi yaşadım.

Baba Nazım’ın (Şener Şen) yerinde olmayı asla istemem, kızı Piraye’nin geçip karşısına,

“Onları bizden daha çok korudun sevdin. Sana olan nefretimi dizginlemeye çalışırken, hep şöyle derdim: Ama onu hayat böyle yaptı.”

Dedesı kurtuluş madalyalı bir gazi.

Babası eğitim gönüllüsü, halk partili bir solcu, öyle ki; oğlunun adını bile bir şairden almış. Onu tam bir vatansever olarak yetiştirmiş; “Kendini ülkene milletine adayacaksın. Şartlar ne olursa olsun.”

Nazım Bey vurmuş Anadolu yollarına, kendini insanlığa adanmış.

Bütün bunları anlayabiliyordum da anlayamadığı, nasıl oluyor da böylesine sevgi dolu bir insan evlatlarına ilgisiz kalabiliyordu.

Hatırla baba...

Dünyanın öbür ucunda bir köydeydik, hastaneye gitmemiz gerekiyordu. Çünkü o lanet köye hiçbir doktor gelmiyordu.

“Ama sen sevgili öğrencilerinin karne notları yüzünden beni şehre götürmedin.

Ağrılarımı önemsemedin, erteledin.

Annemle ortalarda kaldık baba.

Ağrılarım bana bir armağan verdi baba.

Çocukların seni terk etti diye sakın suçlama baba.

İdeallerin ailemizin mahvına neden oldu.

Baba sen bizi hiç sevmedin.

Sevgini öğrencilerine o kadar çok veriyordun ki, eve geldiğin zaman verecek hiçbir şey kalmıyordu.

Ben de çocukları çok seviyorum baba,

Hiç doğmayacak olan çocuklarımı çok seviyorum” dediği zaman,

Verecek cevabımız olmaz ona.

Olamaz...

Siyasi koşturmalarından yorgun düştük,

Sevgi maratonuna başlayamadık bile.

Çocuğumuz uyumadan önce başında masal bile okumaya zamanımız kalmadı.

Kendimize masallar anlatmaktan.

Beş yönetmenin beş ünlü masalı günümüz İstanbul’una uyarlamaları “Anlat İstanbul”undan sonra başka bir masalı, Anvers’te kendi çocuklarımızın oynadığı “Gül Üreten Kız”ı izledim.

Sesimiz Tiyatro Grubu’nun sahnelediği Gül Üreten Kız oyununda fakir ve iyi yürekli çobanı canlandıran Oğluşum’u izlerken gururlandım.

Sonra dikildiği zaman oğlum/kızım karşıma, verecek cevabım olsun isterim.

Ben sinemaya, biz hayata hep geç kaldık...

Tepeden Tırnağa Hüzün Olurum

Bir yanda tek kuleli kilise diğer yanda çifte minareli camii. Ortada maden dağı, içimde derin bir hüzün...

Çocukluğumun kısa bir döneminin geçtiği kente gittim; bahar havasında.

Belçika'nın bir dönem kahrını çekmiş, ekonomisini omuzlamış. Şimdi ise kimsesizliğe terk edilmiş kente gittim.

Önce İtalyanlar, İspanyollar ve Yunanlar geldiler, Belçika'nın kömür madeni yatağı olan Limburg'a.

1958 yılında grizu patlamasıyla onlarca cenaze gitti, uçağın kuyruğunda İtalya'ya.

İtalya'dan kara elmas işçisi bulamayan Belçika, biraz daha uzağa ulaştı;

1960'larda Türkiye'den on binler geldi Limburg'a ve Liège'e.

O dönem genç kız olan Belçikalılar gönüllerini açtı, İtalyanlar'a benzeyen ama daha masum ve daha mahzun olan Türk delikanlılara.

Delikanlıların birçoğu evli olsa da, eşleri çok uzaklardaydı...

Yerin 800 metre altından çıkan işçiler “hepimiz eşitiz çünkü hepimiz zenciyiz” derlerdi, Flamanca, Türkçe, Arapça, İtalyanca ve Yunanca karışımı “kendilerine has bir dil”le.

Farklı bir kültür yaratan maden işçileri, 30 yıl boyunca kömür taşıdılar yer altından gün yüzüne.

Kara elmas çıkaran kömür işçileri artık yoklar.

Vücutlarını, sağlıklarını ve ayrına ilişkin umutlarını genç yaşlarında yerin 800 metre altında bırakan maden işçileri, dönme başladı sıcak ülkelere.

Onlar için “izin” mevsimi başladı.

Güngörmemiş kemiklerini birkaç ay sıcak güneş altında ısıtmak için ‘memleket’lerinin yolunu tuttular.

17 yıl önce kömür madenlerinin kapatılmasıyla işsiz ve kim-sesiz kalan Limburg’da yine hüznün kapladı hücrelerimi.

Böyle demlerde, hüznün olurum tepeden tırnağa...

Bazen kağıt kalemi aldığımızda elimize,

Yazacak kelime bulunmaz,

Cümleler oluşmaz.

Bin yıldır yazmak olsa da işimiz.

Böyle demlerde,

Kaçıp, yok olmak isterim.

Çocukluğumda yaptığım gibi; karın koynuna sığınmak ge-
çer içimden.

‘Beyaz’ karın koynuna sığınmak,

Beni korusun ‘kara’ kötülüklerden diye.

İlk cemre düştüğünde,

bahar havasında...

Limburg’da bir yanda tek kuleli kilise diğer yanda çift mi-
nareli camii.

Ortada maden dağı.

İki on dörtlük fidanımızı koparan lanet şehir.

Döndüm yine hüznülenerek.

Böyle demlerde,

Ve ben hep,

tepeden tırnağa hüznün olurum.

Merhaba bahar,

Hoş geldin hüznün...

Karındaş Katli

Osmanlı İmparatorluğu döneminde kardeş katline ferman çıkmasına bir kez daha lanet okuduk yine, yeni dizi “Muhteşem Yüzyıl Kösem”i izlerken.

“Muhteşem Yüzyıl” da olduğu gibi “Muhteşem Yüzyıl Kösem”de de tahta çıkan padişahın kardeşi Şehzade Mustafa’yı ve diğerlerini öldürmesi gerekir, Devlet-i Aliyye-i Osmaniye’nin bakiyesi için. Padişahlık tahtına oturan 13 yaşındaki Sultan Ahmet Han, direnmesine karşın yine de saray entrikaları yüzünden çok sevdiği kardeş(ler)ini bir gecede katletmesi yine herkesin karnını dondurdu.

Cihan Padişahı Fatih Sultan Mehmed’in kardeş katline ilişkin çıkarttığı ferman olan “Fatih Kanunnamesi”nde şöyle buyurur: “Ve her kimseye evladımın saltanat müyesser ola, karındaşların Nizam-ı Alem için katl eylemek münasiptir. Ekser ulema dahi tecviz etmiştir. Anınla amil olalar.”

Fatih Sultan’ın bu fermanından yüzyıllar sonra hem siyasi hem ekonomik kardeş katli geleneğini sürdürüyoruz herkese ve her şeye inat.

Son yıllarda Hükümet ile Cemaat’ın kavgasını izlerken aynı duygu ve düşünceler geliyor insanın aklına ister istemez. Çok uzun süre birlikte “beraber yürüdük biz bu yollarda” şarkısını söyleyen her iki taraf da artık birbirine en azılı düşman gözüyle bakıyor. Kardeş katline ferman çıkıyor her iki taraftan da.

Siyasi anlamda kardeş katlini yaşıyoruz hükümet-cemaat kavgasında. Siyasi kardeş katlinin yanı sıra ekonomik kardeş katli de hiç eksik olmadı siyasi literatürümüzden.

Milliyetçi Hareket Partisi lideri Alpaslan Türkeş’in ölümünden sonra kardeşler birbirine düştüler. Başbuğ Türkeş’in ilk eşinden

olan kızları Ayzıt Türkes ile Umay Günay ve ikinci evliliğinden olan kızı Ayyüce Türkes, 1.2 trilyon liralık servet yüzünden mahkemelik oldular.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin içerisinde çıktığı Selamet/Refah/Fazilet/Saadet'in lideri Necmettin Erbakan vefat ettikten sonra kardeşlerin birbirlerine düşmeleri de kayıtlara düştü.

Erbakan'ın oğlu Fatih Erbakan ile hocaların kızları Zeynep ve Elif de mahkemelik oldu miras yüzünden.

“Kol kırılır yen içinde kalır” düstürünü bellemiş olan Türk toplumu kardeş kavgalarını dışa yansıtmamaya kararlı. Ancak, herkesin yaşadığı ve bildiği kardeş kavgaları babalar gittikten sonra devam ediyor; toplumun her katmanında.

Kasketi atıp, yerine bir fötr şapka takma uğruna doğduğu toprakları bırakıp, doydukları topraklara gelen Avrupalı Türk babalar gittikten sonra kardeşler birbirini öldürüyor. Bir “tahta bavul” ile Avrupa'ya gelen ve bir “tahta tabut” ile Türkiye'ye geri dönen babaların evlatları, üç kuruşluk miras için “kardeş katline” devam ediyor.

Hiç kimse açık yüreklilikle söylemese/söyleyemese de babadan kalan bir ev ve üç tarlayı bölüşemeyen kardeşler, bayramlarda birbirlerinin ve annelerinin ellerini bile öpmeye gitmeyen Osmanlı'nın torunları, karındaş katli geleneğini sürdürüyor Avrupa'nın orta yerinde.

Oscar Wilde'ın dizelerinde okuduğumuz gibi: “Oysa herkes öldürür sevdiğini / Kulak verin bu dediklerime; / Kimi bir bakışla yapar bunu, / Kimi dalkavukça sözlerle, / Kimi gençken öldürür sevdiğini / Kimileri yaşlı iken öldürür; / Merhametli kişi bıçak kullanır, / Çünkü bıçakla ölen çabuk soğur”

İnsanlığı Kurtaracak Yine İnsan'dır...

“Kainatın aynasıyım mademki ben bir insanım,
Hak’kın varlık deryasıyım mademki ben bir insanım,
İnsan Hak’ta Hak insanda ne ararsan var insanda,
Çok marifet var insanda mademki ben bir insanım...”

Geçen yüzyılın sonlarında, okul bitirme tezimin teşekkür bölümünde geçen yüzyılın başında yaşamış olan bir halk ozanının dizelerine yer verdim.

Aşık Daimi’nin yukarıdaki dizeleri belki de benim diploma almama vesile oldu.

Tez savunmamda sadece ‘İnsan’ dizelerini ve anlamını tartıştık hocalarımla uzun uzun.

Sonunda “İnsanlığı kurtaracak yine İnsan’dır” görüşünde birleştik.

Aradan geçen yıllar, geçen yüzyıllar da olduğu gibi değişen hiçbir şey olmadı.

Binlerce yıldır olduğu gibi,

Yine aynı tartışmalara kafa yorduk.

Yine aynı tartışmalarda gebe kaldık.

Birimiz “İnsanlığı kurtaracak İslam’dır” dedi.

Bir diğeri “İnsanlığı avutacak İslam’dır” diye yazdı.

İkisinin arasında kalan biz olduk.

Bir yanda ilkeler ve felsefemiz, diğeri yanda insanları incitmeme duyarlılığı.

Binfikir yelpazesinde elbette her iki görüşe de yer var.

Ama kırmadan, dökmeden ve incitmeden.

Çünkü her kırılıştaki, her dökülüştaki ve her incitiliştaki kaybeden yine insan ve insanlık olmaması kaçınılmaz.

İki kişinin kaleminden çıkan iki çizgi 60 kişinin canına mal oldu.

Kim haklı kim haksız bir yana bırakıp, kaybedenin yine insan olduğunu görmemek için hem kör hem sağır hem de akılsız olmak gerekir.

İnsanlığı katledenin de, insanlığı kurtaracak olanın da yine insan olduğu gerçeğini görmemezlikten gelemiyoruz,

Ne acı...

Yeryüzündeki canlıların en tehlikelisi; hemcinsleri de dahil karşısına çıkan her şeyi yok etmek için çırpınan insan.

Zevk almaktan korkan güzel olan her şeyi kendine yasaklayan insan...

Zamana, mekana ve yaşama anlam karan insan.

Descartes “düşünen canlıdır”, Andre Gide “hissedendir”, Durkheim; “insan sosyaldır”, Camus “isyan eden canlıdır” Karl Marx ise “alet kullanan hayvandır” diye betimler insanı.

Kendini keşfetmemişken kendi dışındaki her şeyi keşfetmek isteyen insan.

Yaşadıkça, gördükçe, öğrendikçe en çok da sevdikçe güzelleşen insan.

İnsan dediğin derya misali; üstünde milyonlarca dalga, içinde kıyametler kopmalı. insan dediğin derya misali; uçsuz bucaksız olmalı...

Yine insandır insanı güzel kılan.

Atom bombasını üreten insandı,

İnsanlığı kahreden.

Elektriği icat eden de insandı,

İnsanlığı aydınlatan.

Bir halkı yok eden Hitler de,

Bin halka öncülük eden Mustafa Kemal de insandı.

İnsanlığı katledenin de, insanlığı kurtaracak olan da yine insandır.

Bir yaşındaki Oğulcan’ıma, bir fidan diktim bahçemize.

Cansuyu tuttuk beraber, İnsanlık’la birlikte yeşersin diye...

Ölüm Güzeldir

Bir yıldır orada duruyordu; neredeyse toz bağlamak üzereydi.

Değerini bilmemişim; bir ömre bedelmış...

Lüksemburg'un hediyesini getirip çekmecelerimden birine attım.

Hala orada duruyor.

3 hafta öne çıkardım, çalışma masamın üstüne koydum,

Oysa, bir hayat kadar pahalıymış....

Avrupa Birliği Dönem Başkanı Lüksemburg 2005 yılının Haziran ayında, zirveyi takip eden gazetecilere 'gelenekselleşen' hediye paketi verdi.

Bir kravat, bir paket çikolata ve bir MP3...

Yani 'sıkıştırılmış' müzik çalar.

Taş plak ve pikap'tan sonra kasetçalar ilk piyasaya çıktığında küçük bir oda kadar olan müzik seti sonra bavul büyüklüğünü aldı.

Kendini ifade etmek isteyen gençler sokaklarda, plajlarda ve varoşlarda valiz büyüklüğündeki müzikçalar'ları omuzlarında taşıdı uzun bir süre.

Son yıllarda 8 X 3 X 1 cm boyutlarını alan alet boyunlara asıldı.

Sokaklarda yürürken, otobüslerde, tramvaylarda ve trenlerde her gencin boynunda görebildiğimiz MP3'ler...

Bir ölüme alet olacağını bilmeyen bir alet oldu,

Brüksel'in Merkez Garı'nda bir öğle vakti,

Herkesin içinde, herkesin gözü önünde; hiç kimseler görmeden...

Joe van Holsbeeck öldürüldü,

MP3 için 5 bıçak darbesiyle.

Gözler Faslılara çevrildi.

Önyargı ve genel kanı ile Kuzey Afrikalı gençler suçlandı.

Çünkü, bunu yapsa idi,

Ancak Faslı gençler yapar idi.

En zor duruma yine Fas kökenli bir politikacı düştü.

Flaman Liberal Sol Partili (spirit) Fouad Ahidar erken konuştu.

Tatilde olduğu Fransa'dan televizyonlara bağlanan Ahidar, "Faslılar'ın ve hatta bütün Müslümanlar'ın bu ölümü lanetlemelerini ve katilleri polise teslim etmeleri" çağrısı yaptı.

Aradan geçen zaman milyonları olduğu gibi Fouad Ahidar'ı da haksız çıkardı.

Katillercikler, Belçika'nın güney komşularından değil kuzey komşusundan çıktı...

Polonyalı Adam G.

Belçika'nın uluslararası camiada adını lekeleyen sübyancı Marc Detroux'nun yakalanmasından sonra çektiğim derin bir 'oh' yaşadım kendi adıma, yüzbinler gibi.

Ölümün sorumlusu olarak Faslı ve Müslüman gençleri hedef gösteren Belçika Federal Savcılığı özür dilemek zorunda kaldı.

Kendi gençlerine inanmayan Fouad Ahidar'dan "ses" yok.

Her gece gizliden gizliye ağladığı şişmiş gözlerinden belli olan baba, kameralar karşısına hep vakur bir edayla çıktı.

Bir kez kendini tutamadı; ağladı herkesin önünde.

O, Joe van Holsbeeck'in babasıydı.

Guy, bir evlat büyüttü; 17'sine kadar.

Birileri aldı 17'lik genç fidanı.

Babanın kolları kırıldı; dalsız, budaksız kaldı.

Ama o baba, politikacıların uzak durmalarını istedi.

Her şeyde olduğu gibi rant peşinde olan siyasilerin "öldürülmüş" oğlunun bedeninden oy avcılığı yapmalarına müsaade etmeyeceğini söyledi.

Oğlu'nun üzerinden siyasi çıkar sağlamalarına izin vermedi.

80 bin kişi yürüdü Brüksel sokaklarında.

Tek bir ses; “sessizlik” içinde.
Gül döküldü Joe’nun yollarına...
İnsanlar kenetlendi;
Jo için 80 bin yürüdü Brüksel’de.
Malina ve Luna için 25 bin Anvers’te.
Bin yıl yaşasak bile ne bedenimiz ne de ölümümüz bir işe
yaramaz.

Luna sadece 2,5 yıl yaşayabildi.
Ama ölümü güzel oldu...
At gözlüklü Avrupalıların bakışıyla her şeyin sorumlusu tutulan Faslılar (buna Türkler de diyebiliriz) değil sadece şiddette
başvuran.

Kurşunlanan sadece Songül Koç, Malina Oulemata Niangadou ve Luna Drowart değildi.

Hayatımız kurşunlandı.
Siyahı, beyazı ve esmeriyle...
Sapık ırkçı Hans Van Themsche’nin kararttığı 24 yıllık Malinese ve henüz 2,5 yıllık Luna’nın hayatları gibi ölümleri de güzel oldu.

En azından,
İrkçi olduğu Gent Mahkemesi’nin verdiği kararlar tasdiklendiği için isim değiştiren Vlaams Blok’un (adı her neyse!) her platformda ırkçı olduğu herkes tarafından kabul görmesini sağladı.

Liberal Sol Parti Spirit Başkanı Geert Lambert’in 2 yıl önce Federal Parlamento’ya sunduğu “silah edinme yasası”nın çıkmasını sağladı.

Reşit olan herkesin av tüfeği sahibi olmasına izin veren “silah edinme yasası”nın zorlaştırılarak, silah edinmek için Avcılık Federasyonu’na üyelik ve emniyetten izin alınması şartı getirildi.

Siyaset bilimcilerin, bir liman kenti olmasına rağmen ırkçı partinin bu kadar yüksek oy almasını anlayamadığı;

Anvers’i yeniden Anvers yaptı.
Hangimizin 100 yıllık ömrü bunları yapmaya yeterli.
İşte sırf bu yüzden “ölüm güzeldir”.
Hiç büyüymeyecek olan bebek Luna’nın gibi...

Herşeyimiz Yarım

Belçika Türkçe Medya Birliği geçtiğimiz ay Brüksel’de bir panel düzenledi. “Özgür Medya, Demokrasi ve Darbe Girişimi” konulu bu panelde benim de bir konuşma yapmam istendi. Panelde yapacağım konuşmayı düşündüğümde, özgür medya, demokrasi ve darbe girişimi kelimelerini yan yana yazınca bizde hiçbirinin tam olmadığını üzümlere yeniden ve bir kez daha gördüm.

Aslında bizim her şeyimiz olduğu gibi demokrasimiz, basınımız ve darbe girişimleri de yarım...

Demokrasimiz yarım. Çünkü demokrasi aslına azınlık haklarının korunmasıdır. Ama bizde oyların çoğunu alan her şeyi yapma hakkına sahiptir diye yorumlanır, algılanır ve uygulanır.

Son aylarda Türkiye genelinde 41 belediyeye kayyum atandı. Yani seçilmişler yerine 41 atanmış belediye başkanımız var. Bu durumda hiç kimsenin aklına o belediyelerde yeniden seçim aklına gelmiyor. Atanmışlar varken, seçilmişlere gerek yok noktasına gelinmesi halinde milletvekillerine, bakanlara, başbakana ve cumhurbaşkanının da seçilmesine gerek yok denilir. Seçilmişler yerine atanmışların ülkeyi yönetmesine de demokrasi denmez. Medyamız yarım. Çünkü, basın aslında mazlumun yanında yer alması gerekir. Ama bizde hep güçlünün yanında yer aldı ve almaya devam ediyor.

Birçoğumuzun bildiği bir fıkra var: Son Sovyet lideri Mihail Gorbaçov ve ABD Başkanı Ronald Reagan bir gün ifade özgürlüğü hakkında tartışıyorlarmış. Reagan demiş ki; “Benim ülkem o kadar özgür, o kadar özgür ki, Beyaz Saray’ın önünde isteyen vatandaş, ABD’yi ve beni istediği kadar eleştirebilir.

Hatta hakaret bile ederler.” Bunun üzerine Gorbaçov, “Aynı şeyi bizim Kızıl Meydan’da da yaparlar. Hatta küfrederler” diye karşılık vermiş...

Kızıl Meydan’da ve Pravda basınında ABD’ye küfretmek zaten doğal karşılanır, demek gelmez aklımıza. İşte, bizim medyamız da Gorbaçov’un dediği kadar özgür

Darbemiz yarım.

Türkiye siyasi tarihine baktığımızda, 2 darbe yaşadık. 27 Mayıs ve 12 Eylül darbeleri. Ama Talat Aydemir ve arkadaşlarının 22 Şubat 1962 ve 20 Mayıs 1963 tarihlerindeki girişimleri, 12 Mart 1971 muhtırası, 28 Şubat 1997’deki Post-Modern Darbe, 27 Nisan 2007’de yayınlanana “e-muhtıra” ve son olarak “15 Temmuz kalkışması”... Yani 2 gerçek darbenin yanında 6 tane de yarım darbemiz var.

“Kalkışma” kelimesini kullanmışken, birçoğumuz bu kelimeyi ilk kez Başbakan Binali Yıldırım’ın ağzından duyduk. Ama “kalkışma” kelimesinin asıl sahibi Yeni Türkiye gazetesi yazarlarından Fuat Uğur’dur. Hem de 15 Temmuz’dan 3 ay önce.

Yeni Türkiye gazetesi yazarı Fuat Uğur, 2 Nisan 2016 tarihinde yazdığı bir köşe yazısında FETÖ’cü subayların darbeye hazırlandığını ileri sürdü, gün ve toplantı yeri vererek. Kimse gidip Fuat Uğur’a sormadı.

Bizzat günümüz iktidarı tarafından bir dönem Star gazetesine başyazar yapılan Mehmet Altan ve yine bizzat iktidar tarafından desteklenerek Taraf gazetesine yayın yönetmenliği görevi yürüten Ahmet Altan, “subliminal mesaj” verdikleri gerekçesiyle tutuklandılar. Altan kardeşler döneminde Türkiye Ergenekon’u, Balyoz’u ve Kafes’i yaşadı. Sonra bunların tamamen düzmece oldukları ortaya döküldü. Hesap sorulması sadece FETÖ’ye ihale edildi.

21 Nisan 2016 tarihli yazısında “Devlet ve komuta kademesi her şeyi biliyor ve suç işlemeye teşebbüs etmenizi bekliyor. Hayır, kimsenin; ne devletin ne de TSK’nın bu olası kalkışmadan çekindiği yok” diyor Fuat Uğur. “Subliminal mesaj” vermedi. Açık açık kalkışmayı 3 ay önce yazdı. Niye kimse hiçbir şey demedi, diyemedi? Çünkü o artık güçlünün yanında.

Vicdan

Erden Kıral'ın "Vicdan"ı son yıllarda hakkı yenmiş en iyi filmlerden biridir. Nurgül Yeşilçay ve Murat Han'ın başrollerini oynadıkları "Vicdan" filminde arka sokaklarda bazı değerlerin nasıl hunharca katledildiği anlatılıyor.

Vicdan, kişinin kendi niyeti veya davranışları hakkında kendi ahlaki değerlerini temel alarak yaptıklarını veya yapacaklarını ölçüp biçtiği bir kişilik özelliğidir. Vicdan, birçok dinde ve birçok felsefi akımda önem verilen bir kavram.

Birine göre vicdan, en rahat yastıktır.

Birilerine göre vicdan, kütlesi olmayan en ağır organdır.

Kimine göre vicdan, sessiz mahkemenin tek yargıcısıdır.

Kimilerine göre vicdan, hayat yüklerinin en irisidir.

Bazısına göre vicdan, beraat etmesi en zor mahkemedir.

Bazılarına göre vicdan, tanımlanması çok zor ahlak kuramların temelindeki soyut kavramdır.

Bana göre ise vicdan, olmazsa olmazımız...

Hayatının bir dönemini Brüksel'de geçiren ünlü Fransız yazar Viktor Hugo "Vicdan, insanın içindeki Tanrı'dır" saptamasını yapmış yıllar önce.

Bir insan veya bir toplum içindeki Tanrı'yı yani "vicdan"ını kaybetmiş ise, artık hiçbir değeri kalmaz.

Günümüzde kimileri "kamusal vicdan" ifadesini de kullanır oldu.

Her kavramda olduğu gibi "vicdan"ın da içini boşalttığımız için "kamusal vicdan" da havada asılı kalıyor.

Türkiye'deki gelişmeleri değerlendirmenin anahtarı "vicdan"dır.

Haksızlık, hırsızlık, hukuksuzluk, yolsuzluk, taciz ve çocuk tecavüzlerini hiç kimse bir yere oturtamıyor.

Ergenekon ve Balyoz davalarında başta Genelkurmay Başkanı olmak üzere binlerce insan yıllarca hapis yatması. Sonra tek bir kişinin bile ceza almaması...

“Gezi Parkı” ile başlayan kutuplaşmanın en yüksek perdeden seslendirilmesi...

PKK ile süren 30 yıllık mücadele, sonrası “çözüm süreci” ve daha sonrası yeniden şehitlerin gelmeye başlaması...

17-25 Aralık operasyonlarında her şeyin ortaya saçılması...

Suruç, Ankara, İstanbul saldırılarında yüzlerce “can”ın katledilmesi...

Kendisi gibi düşünmesi için yetiştirilmesi istenen körpe çocuklara tecavüz edenlere ses çıkartılmaması...

Bütün bunların “vicdanın kör olmasından” başka nasıl açıklayabiliriz ki?

“Vicdan” penceresinden bakıldığında olaylar daha az anlaşılmaz oluyor.

Medeniyet ve Medeni Cesaret

Brüksel Büyükşehir Belediye Başkanı Yvan Mayeur ve Ulaşımından Sorumlu Belediye Başkan Yardımcısı Els Ampe gittikleri bir restorandan, yönetimini beğenmeyen işletme sahibi tarafından istenmediği yüzüne söylendi. Bölgenin yayalaştırması projesinde müşterilerinin yüzde 40’ını kaybettiğini ve iflasın eşiğine geldiğini gerekçe gösteren Cécila restoranın işletmecisi, başkana hizmet vermeyeceğini söyledi.

İşletme sahibi, belediye başkanını ve yardımcısına bunu söyleyerek medeni cesaretini konuşturdu. Belediye başkanı, restorandan çıkartılmasına itiraz etmeyerek medeniyet örneği gösterdi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş’ın veya Ankara’da Melih Gökçek’in ya da İzmir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu’nun bir mekandan kovulmasını ve sonrasını düşünüyor musunuz ?

Belçika’da ne “vicdan” ne de “kamusal vicdan” işletme sahibini veya belediye başkanını linç etmeye girişmedi.

Eğer “vicdan”ın sesi sus(turul)muş ise her şeyin önü açılmış demektir.

Sevmelerden Acılar Çıktı

Siz hiç gönderilmemiş mektup yazdınız mı?

Kağıda dökmemiş olsanız bile, hiç gönderilmemiş mektuplar yazmadınız mı?

Ben sayısız gönderilmemiş mektup yazdım.

En çok da sevdiklerime, sevdalarıma...

Gitmeler üstüne yazılır, gönderilemeyen mektuplar.

Cem'in Gülfem'e yazdığı mektubu dinledim.

Ve ben farkında olmadan gönderilmemiş mektubu kâğıda dökmeye başladım...

Takvimler yaz aylarını gösterse de "Ve gri ve soğuk ve ıslak"lığından hiçbir şey kaybetmeyen ülkede yazıldığı kişinin bile bilmediği, yalnızca bizim okuduğumuz mektuplar dinledim; "Gönderilmemiş Mektuplar" filminde:

"Bu sabah güneş doğarken kara göründü. Günlerden sonra kara görüyordum.

Göremiyordum ama biliyordum, orada insanlar vardı. Seslenmek, konuşmak istedim onlarla. Ama ne dillerini biliyordum ne de sesimi duyurabilecek kadar yakındım onlara. Sonra aynam geldi aklıma. Aylardır yüzüme bakmamıştım. Ama, aynamı taşımaya devam ediyordum. Çünkü bu ayna sana ulaştırır beni. Işığımın oradaki insanlara değdiğine eminim. Yalnız hissetmiyordum kendimi. Belki kara görmek bile şart değildir aynanın insanlara ulaşabilmesi için. Hatta eminim bundan. O mesafele ri aşarak ışığını ulaştırır, beni ulaştırır insanlara. Belki yalnızca Amasra'ya ulaşamaz ışığım. Sana ulaşamaz. Zaten bunu isteyemem aynamdan, kırgındır."

Türkan Şoray ve Kadir İnanır'ın unutulamaz "Selvi Boylum Al Yazmalım"ın film müziği hala kulaklarımızda. Yine bu

ikilinin oynadığı “Gönderilmemiş Mektupları” filminde Cem ve Gülfem’in kullandıkları bir “hiç”e, bir “evet”e ya da bir “off”a ne çok ve ne derin anlamlar yüklemiş Yusuf Kurçenli. Atilla Özdemiroğlu’nun müziğini yaptığı ve Melike Demirağ’ın seslendirdiği jenerik müzik; insanı sadece başka diyarlara değil, başka zamanlara da taşıyor...

Çocuklar benzese de birbirlerine, anneler onları kokularından tanır; sardunya kokulu Cemal’lerini. Her şeyin daha iyi olacağına inanıyorlardı. Yazık. O zaman her şeyin daha temiz olduğunu anımsıyorum. İyi insan olmayı önemsediklerini de. Ve ülkelerini sevdiklerini.

Sardunya kokulu Cemal’ler toprağa verildi. Oysa kimsenin ölmesi gerekmiyordu...

İnsanlar sürgünlere çıktı. İstemedен, gönüllü olarak. Rüya-
larında hep sevdalarını gördüler. Yasal “zaman aşımaları” yaşan-
dı, gönüllerde sürgünler hala devam ediyor...

Ne çok mutluluklar kurduk, başkalarının mutlulukları üstüne...

Ne çok mutluluklar kurduk, başkalarının acıları üstüne...

Ne çok mutluluklar kurduk, başkalarının acıları pahasına...

Onlar hikayelerini yaşadılar; bizlerse kendi hikayelerimizi başlattık.

Ne kadar acı varsa onlar çekti; kimseye çekecek acı bırakmadan.

Ne şanssızlık; sevmelerden acılar çıkmış!...

Gülümse

Aşk rüzgarları, fırtınalar koparırken yüreklerimizde, tanıştık...

İlk karşılaşmamızın üzerinden yıllar geçti.

Bıkmadan, usanmadan onu dinledim.

Sevdim, sevdalandım.

Aradan yıllar geçti, tekrar karşılaştık; Almanya’da bir sinema salonunun loş karanlığında, bir filmin jeneriğinde...

Önce sadece aşktı o; sonra hayat oldu.

Her aşk ile birlikte büyüdüm ben!

O bana gülümsemeyi, hayata gülümsemeyi ve hayatta gülümsemeyi hatırlattı.

Gülümseyince, bulutlar gidecekti,

ben yenilenecektim.

Belki şehre bir film gelecekti...

Bir güzel orman olacaktı,

iklim değişip Akdeniz olacaktı.

Gülümseyince, sazlarım çalacaktı,

ırmaklarım olacaktı, onlarda yıkanacaktım.

Yenilenecektim.

Yinelenenecektim...

Oynamak için çakıl taşlarım olacaktı.

Karnım acıksa da,

anneme küssem de,

tüm şehir bana küskün olsa da

ve bir kedim bile olmasa da

Gülümseyince, ben başka olacaktım...

Sezen Aksu’nun “ses” verdiği Kemal Burkay dizeleriyle gülümsemeyi hatırladık yeniden, bir kez daha...

Ve ben bu dizeleri her dinleyişte hayata yeniden gülümse-
meyi denerim.

Hayata hep gülümseyerek bakmaya çalışarak.

Mutluluk serpiştiriyor insanın içine.

Ademoğlunun bakmayı bir türlü akıl edemediği içine...

Tanrı dünyayı ve insanı yaratırken, mutluluğu saklamaya
ve insanın onu biraz zor bulmasına karar verir. Mutluluğu ne-
reye saklayacakları hakkında konuşmaya başlar melekleriyle...

Biri “uzaya, yıldızlara” saklayalım der.

Bir diğeri “deniz diplerinin en derin noktasına”...
İçlerinden bir başkası “yüksek dağların zirvesine, çiçeklerin özü-
ne” diye önerir. Biri de, “hiç biri olmaz, insan çok meraklıdır.
Araştırır, dediğiniz her yere bakar ve bulur.”

Ve sonunda biri “buldum” diye bağırır: “mutluluğu insanın
içine saklayalım, insan her yere bakar da, kendi içine bakmak
aklına gelmez.”

Tanrı mutluluğu insanın içine saklamaya karar verir.

İnsan, mutluluğu kendi “ii”ne bakarak bulsun diye...

Aradan asırlar geçti, kaç zamandır iimize bakmadık.

Baharın yaza, ayieklerinin güneşe yüz döndüğü günlerde
içimizde bir kıpırtı var.

İçimizde bir hayat var.

Hayat suları karışıp nehir olacak.

Mutluluktan coşan bir nehir.

Gülümse...

Zaman Durağandır

*“Zaman durağandır, insanlar içinden geçer.
Dolayısıyla ‘zamanın geçtiği’ yanılışına düşeriz” tezine inat...*

Her yıl, bir önceki yılın muhasebesi yapılır.
Yeni gelen yıldan umutlar bekleriz.
Eskiye yılda yapamadıklarımızı yapabilmek için.
“Eski”yen ne, “yeni” olan ne getirecek?
Zaman mı durağandır yoksa insan mı?

İşte “bir yıl”ın muhasebesi...
CHP Lideri, “Başbakan ülkeyi yokluğa sürüklüyor” dedi.
Başbakan, “CHP bugüne kadar ne işe yaradı ki” dedi...
Rektörler Başbakan’ı protesto etti.
Sanayiciler Başbakan’a muhtıra verdi.
Demirel’in yeğeninin yeni marifetleri ortaya çıktı.
Milli Eğitim Bakanı hakkında “parti kadrolaşması” nede-
niyle gensoru verildi.
Başbakan, “Ermeni meselesini tarihçilere bırakalım” dedi.
Yunanistan Başbakanı Karamanlis, “Kıbrıs’ın geleceğine an-
cak Kıbrıslılar karar verebilir” dedi.
Denktaş, “Bağımsızlığımız elden gidiyor” dedi.
Sophia Loren onur konuğu olarak Türkiye’ye geldi.
Öğretmenlerin açlık sınırının altında yaşadığı açıklandı.
7 bin köy yolu kardan kapandı.
Karadeniz’de selden 36 kişi öldü.
Eurovision’da madara olduk.
Dünya Kupası’na gidemedik.
Sean Connery, İstanbul’a geldi.

Trafik kazalarında ölenlerin sayısı, bir önceki yıla göre yüzde 5 arttı.

Kaçak gecekondlu sayısının, yasal ev sayısından kat kat fazla olduğu açıklandı.

SSK iflas etti, hastane kuyrukları içler acısı...

Düğünde havaya ateş açmanın son kurbanı, 2 yaşındaki kız çocuğu oldu.

30 yeni imam hatip lisesi açıldı.

MGK, "İrticanın arttığını" açıkladı.

Adana'da Atatürk büstü balyozlu saldırıya uğradı.

Cumhurbaşkanı, imam hatip mezunlarının üniversiteye girebilmesini öngören yasayı veto etti.

Genelkurmay Başkanı'nın görev süresinin bir yıl uzatılması tartışıldı.

Emekli Kuvvet Komutanı rüşvetten hâkim önüne çıktı.

Milletvekili maaşlarına zam yapılması TBMM'de kabul edildi.

Başbakan "Eninde sonunda Avrupa kulübünün üyesi olacağız" dedi.

ABD Türkiye'ye yeni kredi verdi.

vesaire... vesaire...

Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan Cumhuriyet Ansiklopedisi'nin 3. cildinde 1975 yılının izdüşümleri bunlar.

Aradan tam 30 yıl geçmiş.

30 yıl "eski"ymişiz.

Oysa hepsi "yeni" yaşandı, yaşıyor.

(U)mutlu yıllar...

Sürgündeki Oidipus

Gençliğinizde odanızın duvarlarını süsleyen kişilerle karşılaşır pişman olursunuz.

Onları gözünüzde büyütürsünüz; mükemmelleştirirsiniz.

Onların da insan olduğunu unutarak.

Gazeteci olduğunuza pişman olursunuz; herkesle tanışma imkanınız olduğu için.

Erişilmez olduğunuz sandığınız o “yüce insanlar” gözünüzde ufalır, küçülür ve yok olurlar.

İlahlarınız ölür...

Nadir de olsa, “neden daha önce tanışmadım” insanlarla merhabalaşırsınız.

“Ne çok şey kaçırmışım” insanlarla.

İşte, onlardan biriyle karşılaştım ağlayan şehirde.

Kimileri ona “Örnek alınası, takdir edilesi, zekasına hayran hayran bakılası insan...” diyor.

Kimileri ona “Ucuz karakterlerin, ucuz rollerine can verir, beğenime göre çirkindir, ama Türk sinemasında yeri, yurdu vardır, emektardır...” diyor.

Kimileri de ona “Yüzündeki üyeler incelendiği vakit ‘çirkin’ sıfatı yakıştırmayı uygun görse de insan totale dikkat ettiğinde gerçek bir vamp kadınla, kimsede rastlanmayan nadide bir ifadeyle karşılaşır. Pek çok tiyatro yönetmeni tarafından son derece profesyonel çalıştığı için tercih edilen oyuncudur kendisi...” diyor.

Brüksel Güzel Sanatlar Sarayı’nın düzenlediği “Türkiye Festivali”nin kapanış etkinliği olan “Oidipus Sürgünde” oyununun yazarı Şahika Tekand Brüksel’deydi.

Uzun zamandır “inanılmaz zevkli” ve “umutların yenilendiği” sohbetleri özlemişiz anlaşılan.

“Dünyayı değiştirme potansiyelinin her zaman var olduğunu” bundan on beş yıl önce unuttuk.

Bizler ütopyalarımızı kaybettik, hayat da anlamını...

Şahika Tekand’ın günümüz tragedyasını anlattığı “Tam anlamıyla ilkelerimizi kaybetmek. Dünyayı değiştirebileceğimize inanmayı kaybetmek. İnsanların soru sormayı kaybetmiş olması. İnsanın ona sunulan her şeyi yalnızca kullanıyor olması. Aslında her birey yaşamı fark etmek, yaşamı değiştirmek, çok küçük alanlarda da olsa mutlu olmak ve ilerlemek şansına sahiptir. Peki, bunu niye yapamıyor? Soru sormayı unuttu, bütün mesele bu. Dünyayı değiştirme potansiyeli her zaman var. Bu umut her zaman var. Ben çok basit bir yerde, elimizi uzatsak altında olduğuna inanıyorum. Gerçeğe ulaşma çabası dünyadaki en kıymetli şey. Eğer bunu kaybedersek her şeyi kaybederiz” saptaması on beş yıl önceye götürdü beni.

“Oidipus Sürgünde” oyununda onu ilgilendiren şeyi, “Oidipus’un bir yere kendisini kabul ettirmeye çalışan bir mülteci ya da bir yabancı olması. Onu kabul etmek ya da etmemek üzere karar verecek olan yerleşik bir yapı var. Bu aslında Doğu ile Batı arasındaki ilişkiyi, yaratılmaya çalışılan yapay medeniyetler ayrımıyla ortaya çıkan birbirine yabancılaşmayı, dünyanın iki yanının kendilerini birbirlerine anlatmaya çalışmasını, tek tek insanların kapalı küçük dünyalarında birbirlerine yabancılaşarak kendilerini ifade edemez hale gelmelerini, yabancılık ve yalnızlık kavramlarının ayrılmaz iki kardeş gibi karşımıza çıkmasını hatırlatıyordu. Sofokles’in bu tragedyası bize önyargılardan kurtulun ve ‘yeniden düşünün’ demek istiyor adeta. Bu nedenle ben de farklı değerlerin başka yerdeki değerlerle nasıl akrabalık kurabileceğinin anlatılabildiği, önyargılar ve sorgulamamak yüzünden ortaya çıkan insanlığın güncel tragedyasını ifade eden bir oyun kurmaya çalıştım” sözleriyle açıklıyor Tekand.

Sorgulamak insanı huzursuz ediyor.

Huzura ulaşmanın yolu huzursuzluğu göze almaktan geçiyor.

Huzursuzluğu göze almaya hangimizin cesareti var...?

Fırat'ın Türküsü

*“Ürkek Güvercin”i görebilmek umuduyla baktım dakika-
larca,*

bulutların arasına,

aşağıya,

belki gökyüzüne yükselirken son bir kez selamlıyoruz diye...

Tarihe not düşmek...

Tarih: 23 Ocak 2007,

Saat: 16.00 suları,

Yer: TK1938 sefer sayılı THY uçağı,

Mekan: İstanbul semaları...

*“Ürkek Güvercin”i görebilmek umuduyla baktım dakika-
larca,*

bulutların arasına,

aşağıya,

belki gökyüzüne yükselirken son bir kez selamlıyoruz diye...

Avrupa Gazeteciler Cemiyeti'nin “2006 Başarı Ödülleri”nde
bana verilen ödülü almaya giderken sevinçten uçuyordum.

Türkiye ise kederde..

“Türklüğe hakaret ettiği” gerekçesiyle hakkında dava
açılan Türkiye Ermenisi Hrant (Fırat) Dink, Ahmet Hakan'ın
CNNTürk'te yayınlanan programında, “alnıma sürülen bu kara
lekeyi silmek istiyorum” dese de

kimse duymadı,

Duymak istemedi...

“Evet, gözümüz var bu vatanın toprağında...

ama koparıp götürmek için değil, en dibine gömülmek
için...” dese de

kimse anlamadı,
anlamak istemedi...
Hrant Dink'in vasiyeti olan
“cenazemde pankart açılmasın, slogan atılmasın”a herkes
saygı duydu.

Türkiye’de,
herkes bir günlüğüne Ermeni! oldu, bir günlüğüne Hrant!
O ise hepimizden çok Türk.

“İfade özgürlüğünü kısıtlayan 301. madde kaldırılmış olsa
belki Hrant Dink hala yaşıyor olacaktı” düşüncesi dolaşırken
beynimde, Başbakan Erdoğan’ın elinden alacaktım Avrupa Ga-
zeteciler Cemiyeti’nin verdiği Onur Ödülü’nü.

Sahneye davet edildim,

Başbakan Erdoğan, bana, “daha çok çalışmamız lazım”
dedi.

“Demokratikleşmek için daha çok çalışmamız lazım” diye
algıladım.

Veya öyle olmasını diledim yüreğimin derinliklerinden...

“Gözler ıslıl ışıldır. Başarmanın mutluluğudur bu.
Aslında o almaz tüm ödülleri. Ama onun adına alan birileri var-
dır.

Uzakta olsalar da aynı sevinci yaşarlar. Biri eline alır ödü-
lünü ‘başardım, ben aldım, bizim adımıza aldım’ der ve sevinci
yüzüne yansır.

Diğeri onun resmine bakar ‘O aldı, bizim adımıza aldı’ der
ve aynı sevinci yaşar, gözleri dolarak. Gurur duyar ve göğsünü
kabartarak ‘DOSTUM, KARDEŞİM sen hak ettin bunu’ der se-
vinçle.”

Kendisi 3 bin 500 km uzakta olsa da yüreği 3 buçuk mili-
metre mesafede olmayan dostkardeşim Hakan Övünç’ün bu sa-
tırları daha büyük mutluluk yaşattı bana...

İşte sırf bu yüzden,
affınıza sığınarak,
dertleşmek, biraz,
şımarmak!
Paylaşmak istedim...

Haşlanan Kurbağa Sendromu

Hatay'dan Halep'e geçtiğimde 2011 yılı yazıydı.

Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan girdiğimizde dağ taş, alabildiğince, binlerce motosikletli. Motosikletlerin iki yanında benzin bidonları. Suriye'den Türkiye'ye kaçak benzin taşıyorlar, hiç kimseden çekinmeden.

Sınırdan Halep'e süren yol boyunca 5 kez durdurulduk, milisler tarafından. Elleri "keleş"li milisler kimlik kontrolü yaptılar, sorgu sualden sonra yola devam etmemize izin verdiler. Herkes tedirgin, ölüm sessizliğinde beklemeydiler. İki gün geçirdik Halep'te. Suriye'nin en önemli kültür miraslarından biri olan Halep'i viran olmadan önce son görenlerden biri olduk böylece.

Esad ailesi 1970 yılından beri aralıksız Suriye'yi yönetiyor, önce baba şimdi oğul. Herkes hayatından memnundu. Bir anda "Arap Baharı" ile sokaklara döküldüler, gösteriler düzenlediler. Esad karşıtları çıktı meydanlara. Alttan gelen dalga etkisini 2011 yılında hissettirmişti.

Bir süre sonra durumu kanıksadılar. Sonra olanları bütün dünya izledik ekranlarımız başında. Onlarca mülteci ve sığınmacının el kapılarında yaşama tutunma mücadelelerini gördük.

Suriye'de 41 yıllık kesintisiz mutlak güce rağmen başlayan olaylar, "Haşlanan Kurbağa Sendromu" ile ülkeyi savaşın acımasızlığına sürükledi...

Bir kurbağayı kaynar suyun içine atarsanız kendini hemen dışarı atar. Ancak, aynı kurbağayı ılık suyun içine koyarsanız ve korkutmazsanız öylece kımıldamadan duracaktır. Suyu alttan yavaş yavaş ısıtırsanız sıcaklık yükselirken kurbağa hiçbir şey yapmaz tersine keyif alır. Yükselen sıcaklıkta kurbağa gittikçe daha çok sersemleyecektir, ta ki toptan dışarı çıkacak hali

kalmayıncaya kadar. Kaçmak için hiçbir engel kalmadığı halde dışarı kaçmaz, haşlanıp pişer. Çünkü kurbağanın sinir sistemi ani değişikliklere programlanmıştır, yavaş ve usul usul gerçekleşen değişimlere değil.

Türkiye’de liberal aydınlar, Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki değişim karşısında “haşlanan kurbağa sendromu” tepkisi verdi.

Gelinen son noktada, her hafta toplu katliamlar yaşıyoruz. Terör örgütleri, polise, askere, sivil vatandaşa saldırıyor sırasıyla. Ve biz bir hafta saldırı olmayınca sevinir hale geldik, “şükür bu hafta kimse ölmedi” diyerek. Güneydoğu’dan savaş manzaraları yansıyor ekranlardan evlerimize. Fırat Kalkanı Operasyonu’nda her gün şehit veriyoruz, sınır ötesinde.

Yine Türkiye’de yavaş yavaş gelen savaşın karşısında “haşlanan kurbağa sendromu” yaşıyoruz.

Can Güvenliği...

Tanıdığım, bir karıncayı bile incitmekten sakınan insanların başında gelir Şafak Pavey. Şafak, TBMM Genel Kurulu’nun orta yerinde hastanelik edildi “başkanlık” görüşmelerinin son turunda.

Devletin “bir numaralı düşman” olarak ilan ettiği FETÖ’cü “Kimse Yok Mu?” derneği üyeliği olan iktidar partili milletvekili Gökçen Özdoğan Enç, liderinin gözüne yeniden girebilmek için cansiperane saldırdı TBMM’de hemcinslerine.

Tek bir kimseye tek bir kötü söz söyleme olasılığı milyonda bir bile olmayan Şafak Pavey, hastanelik ediliyorsa “milletvekili dokunulmazlığı”na rağmen, hiç kimse Türkiye’de can güvenliğinden bahsedemez...

Takva Ve Vatikan

Son yılların en iyi filmi Takva'yı izlediniz mi bilmem ama günümüz dünyasını anlayabilmenin ip uçlarını veriyor seyirciye...

Senaryosu Önder Çakar'a ait olan, yönetmenliğini Özer Kızıltan'ın yaptığı ve birbirinden yetenekli oyuncuların harikalar yarattığı Takva, kendi küçük dünyasında yaşayan, dini bütün takva sahibi, günahattan korkan, sıradan bir adamın, güçlü bir Müslüman tarikatın kira toplayıcısı olarak görevlendirildikten sonra yaşadığı değişimi anlatıyor. İnsanın modern dünyaya uyumsuzluğu, kendini adadığı değerlerin bir bir yıkılmasına vicdanının dayanamaması ve baştan beri var olan cinsel bunalımları sonucu akli dengesini yitirmesini konu alan Takva, "işte böyle filmler isterim" dedirten türden bir yapıt.

Yerleşik nüfus 780 civarında. Yüzölçümü 440 bin metrekaare. Çevresi yüksek duvarlarla kaplı ve kameralar ile izlenmekte. Dünyanın hem nüfus, hem de yüzölçümü açısından en küçük ülkesi. Mutlak monarşiye dayalı bir yönetim uygulanır. Devlet başkanı olarak Papa'nın sözleri kanun hükmünde. Yasama, yürütme ve yargının da başkanı olan Papa, hem devlet başkanı hem de Katolik mezhebinin ruhani lideridir. İtalya'nın Roma şehrinde bulunan Vatikan, Hristiyan dini Katolik mezhebinin yönetim merkezi...

Ansiklopedik bilgilere baktığımızda Vatikan'ın doğrudan ya da dolaylı olarak sahibi olduğu veya yönlendirdiği günlük, haftalık ve aylık 200'den fazla gazete ve dergi, 154 radyo istasyonu ve 49 tv kanalı veya kablolu yayını bulunmakta. Bütçesi, Katolikler'den kesilen kilise vergisi, aidatlar, bağışlar, şirket

gelirleri, hisse senedi-tahvil-bono gelirleri, bankacılık ve faiz gelirleri, hediyeelik eşya satışlarından elde edilen gelirlerle, basın yayından elde edilen reklam gelirlerinden oluşmakta.

Kıta ve deniz aşırı güce sahip olan Vatikan'ın son müdahale sahası Belçika'nın Leuven Katolik Üniversitesi oldu. Dünyanın sayılı tıp fakültesine de sahip olan Leuven Üniversitesi, tüp bebek araştırma ve uygulamaları yaptığı için Vatikan'ın hışmına uğradı. Şimdi Leuven Üniversitesi "Katolik" unvanını kaybetmekle karşı karşıya. Kaybedilecek olan elbette sadece unvan değil. Aynı zamanda yukarıda bahsedilen "güç" kaybı söz konusu.

Bilimsel araştırmalarında embriyo kullanan Leuven Katolik Üniversitesi'nden bir heyet geçtiğimiz hafta Vatikan'a çağrılarak, dinlendi.

6 yüzyıl önce kurulan dünyanın en eski üniversitelerinden biri olan Leuven heyetini dinleyen Vatikan, kararını bir raporla açıklayacağını duyurdu.

Leuven'de herkes merakla Vatikan ne kadar zaman Leuven Üniversitesi'ni "Katolik bir üniversite" olarak tanımaya devam edeceği sorusunun cevabını bekliyor. Ama, Leuven Üniversitesi Rektörü Marc Vervenne ve tüp bebek araştırma ve uygulama merkezi Başkanı Thomas D'Hooghe, Vatikan'dan gelecek "emir karşısında boyun eğmeyecekleri"ni açıkladılar. Rektör ve başkan da Vatikan'ın "takvaları" olmayı göze aldılar, gibi.

Takva filmini izlemem ile Vatikan'ın 1159 km uzaklıktaki Belçika'nın Leuven Üniversitesi'ne müdahalesi aynı güne denk geldi.

Kimileri buna "kader" ben ise "tesadüf" tanımlaması yapıyorum...

Anlayamazsınız!

İKİZ kardeşlerimi toprağa verdiğimizde henüz 14 yaşındaydılar.

Ne çocuk, ne yetişkindiler.

Hem çocuk hem yetişkindiler...

Ben hem kardeşlerimi hem oyun arkadaşlarımı kaybetmiştim.

Bir günde büyüdüm; onları toprağa vermenin üzerinden bir hafta geçip, gerçekle yüz yüze geldiğimde.

29 küsur yıl sonra bile her yadıma düştüklerinde burnumun direği sızlar...

Berkin Elvan da henüz 14 yaşındaydı, 269 gün yaşama tutunmaya çalıştıktan sonra toprağa düştüğü zaman. Daha sonra Burakcan Karamanoğlu'nun gözlerini yumdurdular hayata.

Ailelerinin yanı sıra herkes konuştu.

Aileye desteklerini ve üzüntülerini dile getirdiler.

Elbette üzülersünüz.

Öfkelenirsiniz.

Kızarsınız.

Kıyamazsınız, gencecik bedenin toprağa verilmesine.

Ama aradan bir süre, zaman geçince unutursunuz.

Bütün iyi niyetinize rağmen aklınıza bile gelmez o çocukların toprak oluşu.

Siz o ailelerin neler yaşadığını inanın bilemezsiniz.

Anlayamazsınız!

Ama saygı duymalısınız...

Aradan yıllar geçse de o acı sadece onların burunlarının direğini sızlatır.

Berkin Elvan'ın toprağa düştüğü gün, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda da yıllık olağan Türkiye Raporu görüşüldü ve onaylandı.

AP’de yaptığı konuşmasında Berkin Elvan’a saygılarını dile getiren AB Komisyonu Genişleme Sorumlu Üyesi Stefan Füle, “Bu son derece üzücü. Berkin Elvan bize Türk halkının özlemlerini ve beklentilerini hatırlatıyor, ben de bu özlemler ışığında çalışmalarına devam edeceğim” ifadesini kullandı.

Vazgeçilmez Özgürlükler...

AP’deki oylamada “bugüne kadar ki en sert İlerleme Raporu” olarak tanımlanan Türkiye Raporu, 475 “evet”e, karşı 153 “hayır” ve 43 “çekimser” oy ile kabul edildi.

Türkiye Raporu’nda “sansür ve oto-sansür tartışmalarından duyulan memnuniyetsizlik” belirtilirken, özellikle basın ve sosyal medya özgürlüğünün “Avrupa değerleri açısından vazgeçilmez özgürlükler olduğu”na dikkat çekildi.

2007 yılından beri aralıksız her yıl Türkiye Raporu’nu kaleme alan Hollandalı parlamenter Ria Oomen-Ruijten, “Bugüne kadar hazırladıklarımın en eleştireli” ifadesini kullandı. Türkiye’ye yakınlığı ile de AP’deki bazı çevreler tarafından sürekli eleştirilen Oomen-Ruijten, Türkiye’de bir takım reformlar yapıldığını ancak beklendiği gibi hayata geçirilemediğini, bunun da AB içerisinde tatminsizlik oluştuğunu belirtti.

Türkiye Raporu’nun AP Genel Kurulu’nda kabul edilmesinden sonra bir açıklama yapan Oomen-Ruijten, Türkiye’deki gelişmelerin modern ve demokratik hukuk devletine yakışmadığına vurgu yaptı. Hollandalı raportör, Türkiye’nin AB’ye yaklaşması için 23 ve 24. müzakere başlıklarının açılması gerektiğini söyledi.

Türkiye’deki gelişmelerden “derin kaygı duyulduğu” görüşüne yer verilen raporun AP Genel Kurulu’ndaki görüşmelerinin havasını İngiliz Parlamenter Andrew Duff’un “Türkiye hakkında bugüne kadar hatırladığım en karamsar oturum” sözleri özetledi.

Yazarın notu: Yaşayabilseydi Berkin Elvan 5 Ocak’ta doğum gününü kutlayacaktı belki de. Yaklaşık üç yıl önce, kara kaşlı çocuğun sonsuzluğa yürüdüğünde, kaleme aldım bu yazıyı. Yayımlamadılar, kovuldum Akşam gazetesinden. Yayımlansın istedim... Kuzey gazetesinde yayımlandı.

Sandöviç Kuşağı

İngiltere’de 18’inci yüzyılda yaşamış olan 4. Sandwich Kontu John Montagu, Amerikan Bağımsızlık Savaşı sırasında (1776–1781) Denizcilik Bakanı olarak görev yaptı. İngiliz kaşif James Cook, John Montagu’nun denizciliğe olan ilgisinden ve keşif seferlerine verdiği destekten dolayı, 1778’de keşfettiği adalara “Sandwich” adını verdi.

James Cook, 1779’da Sandwich Adaları’nda çıkan bir çatışmada öldü.

Sandwich Adaları’nın adı da daha sonra Hawaii olarak değiştirildi.

John Montagu devlet işlerinin yanı sıra masadan kalkamayacak kadar da kumarbazdı.

Bu durum onun yemek yemesini bile etkiliyordu.

Yemek işini hızlı bir şekilde halletmeye karar veren Kont Sandwich, iki dilim ekmek arasına ince bir et koyup öğünlerde bunu yemeye başladı.

Sandwich Kontu John Montagu’nun bulduğu bu pratik yemek, 1762’den itibaren onun adıyla bütün Avrupa’da moda oldu.

Sandwich, diğer Avrupa dillerine ve daha sonra Türkçeye “sandöviç” olarak girdi...

Dünyada genç kuşaklar X, Y, Z nesilleri olarak adlandırılıyor.

“X nesli”, 1965-1979 arası doğanlara deniyor. X nesli kurallara uyumlu, aidiyet duygusu güçlü, otoriteye saygılı, çalışkanlığa önem veren bir kuşak olarak tanımlanıyor. X nesli, yeniliklere adapte olmaya çalışırken, sabırla iş hayatlarında kademe atlıyor.

“Y nesli”, 1980-1999 arası doğanlara deniyor. Kuşaklar arası farklılığın en çok hissedildiği bu nesil iş hayatında hemen yönetici olmayı, para harcamak için çalışmayı tercih ediyor ve kendi görüşlerinden asla vazgeçmiyor.

“Z nesli” ise artık sokakta birdirbir oynamıyor, akıllı telefon ve tabletleriyle sosyalleşiyor...

“Z nesli” olarak da adlandırılan 2000’li yıllarda doğan çocuklar, “anlık haz” çağında büyüyorlar.

Akıllı telefon ve tabletler, anlık mesajlaşmalar ve bilgiye hemen ulaşım, sürekli parmaklarının ucunda bulunuyor.

Yüzlerce Facebook ve Twitter arkadaşları var, ama gerçek hayatta pek fazla arkadaşları yok.

Biz çocukken anne/babalarımız “Hava kararmadan içeri gel” diye azarlardı. Biz çocuklarımıza “Bırak şu elindeki tableti, dışarı çık” diye uyarıyoruz.

“X nesli” olan bizler “Z nesli” olan çocuklarımızın büyümelerini ve gelişmelerini en büyük vazife edindik kendimize.

Çocuklarımız küçücük şeyler başardıklarında övgüye boğuyoruz.

Dışarıda oyun oynamalarına izin vermek yerine çocuklarımızın tüm boş vakitlerini faaliyetlerle doldurmaya başladık.

Spor, müzik ve sosyal aktivitelerle...

Çocuklarımızın ödevlerini yapıyor, okulda hem öğretmenleriyle hem de arkadaşlarıyla yaşadıkları sorunlarını biz çözüyoruz.

Onların kendi sorunlarını kendilerinin halletmesi gerektiğini unutarak...

Çocuklara özgüveni öğreten anne/babalıktan, ne pahasına olursa olsun çocuklarını korumak isteyen “helikopter ebeveynliği”ne geçiş yaptık.

Şair Cahit Sıtkı Tarancı “Yaş otuz beş yolun yarısı eder,

Dante gibi ortasındayız ömrün” der, ölümsüz eserinde.

Biz ölümlü insanlar da “Yaş otuz beş, tam ortasındayız iki kuşağın”, tam ortasındayız iki dilim ekmek misali anne/babalar ve çocuklarımızın.

Bir yandan babalar ve annelerimizin sağlık sorunlarıyla hastane kapılarını aşındırıyor ve o kaçınılmaz son geldiğinde son yolculuklarıyla mezarlıklara gidiyoruz.

Bir yandan da çocuklarımızı iyi bir geleceğe hazırlamak adına onları bir kurstan diğer kursa, bir faaliyetten diğer faaliyete taşıyoruz hiç durmaksızın.

Birbirimize ve kendimize ayıracak hiç vakit kalmadığının hiç farkına varmadan.

Bizim kuşak sanırım “Sandviç Kuşacı” olarak anılacak bundan böyle...

Sihirli Beyaz Perde

Sinema, kayıp cennet resmini hayatımızın her bir yerine serpiştirir. Bizse, o düşlerin ardından gideriz. Anlatılan öykü, yansıtılan hayatlar, gösterilen mekanlar hep ötemizde durur. Sinema biriktiren bir tür bellektir. Gösteren, yüzleştiren, düşündüren, bir başına düşlere salan, yüzümüzü yarına döndürürken yitirilenin de sızısını yaşatandır. Tanıklık demek istemiyorum. Çünkü, her film bir öykü anlatsa da, onun izleyeni ona yeni yeni anlamlar katar; hatta bakışı, sezişi, duyuşuyla o öyküyü yeniden kurar, yaşadıklarımızla dünden bugüne, bugünden yarına uzanırız sık sık. Sözler yiter çoğu kez, görüntülerle düş alemlerinde yolculuklara başlarız. Her film bir ötekine eklenir belleklerimizde. Yerler, yüzler, mekanlar daha çok belleğimizde iz bırakanlar. Öyküler bizim kişisel tarihimize açılıp, zenginleşir. Bellekte iz bırakanla başlar yolculuğumuz. Alıp bizi sinema salonlarının önlerine düşürenler de bunlardır biraz.

Yıl 1914...

İlk Türk sinema filmi yapılır. Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde yedek subaylığını yapan Fuat Uzkınay, Türk sinema tarihinin ilk filmini çeker. Ayastefanos'taki "Rus Abidesi'nin Yıkılışı" adını taşıyan ve tarihi anısı olan bu film, 150 metre uzunluğunda bir belgeseldir. Ve Türk sinemasının uzun serüveni başlar. Kimi bir film çekip unutulup gider, kimi dünya sinema severlerinin ayakta alkışladığı, filmleri yıllarca gösterimden kalkmayan birçok yönetmen, sayısız oyuncu yetişir. Ve zamanla Türk filmleri uluslararası festivallere katılır, ödüller alır...

Yıl 2002...

Kırk yıl önce Belçika'ya ekmek parası için gelen, sonra yerleşip "buralı" olan, kendi kültürlerini yaşatmak, Belçikalı dostlarıyla

paylaşmak için dernekler kuran Türkler, Türk sinemasının ses getiren dört filmini “Uluslararası Flanders Film Festivali” (Internationaal Filmfestival van Vlaanderen) kapsamında, hem de “Türk Filmleri” bölümünde izletmek keyfini yaşattı bizlere.

Hollywood dünyası dışındaki sinemanın dev yönetmen ve oyuncularını buluşturan “Uluslararası Flanders Film Festivali”nde 12 gün süreyle toplam 250 film sinema meraklıları tarafından izlendi. Önceki yıllarda festival komitesi kendi inisiyatifi ile her yıl bir film getirerek, Belçikalı seyircilerin beğenisine sunmuştu. Bu yıl ilk defa Belçika genelinde örgütlenmiş demokratik, laik, çağdaş sivil toplum örgütlerini çatısı altında bulunduran Çağdaş Dernekler Federasyonu’nun (Ç.D.F.) önerisiyle festivalde Türk filmlerine bir bölüm ayrıldı. Belçika’nın en köklü festivallerinden biri olan ve bu yıl 29. düzenlenen geleneksel “Uluslararası Flanders Film Festivali”nde, 2001 ve 2002 yılı yapımı olan Ümit Ünal’ın ‘9’ (Dokuz), Zeki Demirkubuz’un “Karanlık Üzerine Öyküler” adlı dizinin ilk iki yapımı olan “İtiraf” ve “Yazgı” ve Handan İpekçi’nin “Büyük Adam Küçük Aşk” filmlerini Avrupa’nın başkentinde izleme fırsatı bulduk.

Bir ülkeyi yoktan var eden Mustafa Kemal Atatürk’ün, bir asır önce, 20. yüzyılın başında sihirli beyaz perde için yaptığı şu değerlendirme belleklerimize kazınmalı: “Sinema öyle bir keşiftir ki bir gün gelecek, barutun, elektriğin ve kıtaların keşiflerinden çok dünya medeniyetlerinin çehresini değiştirecektir. Sinema, dünyanın en uzak köşelerinde oturan insanların birbirlerini sevmelerini, tanımalarını temin edecektir. Sinema insanlar arasındaki görüş, düşünüş farklarını silecek, insanlık idealinin gerçekleşmesine en büyük yardımı yapacaktır. Sinemaya layık olduğu değeri vermeliyiz.”

Türkü Tutkun'u

Gitsem uzaklara...
Zamanın sınırsız, sevmenin
Hesapsız olduğu diyarlara...
Ki; var mıdır hala
Ve özgürlük sahipsiz midir
Korkulardan öte, gelen günle birlikte
Karşı durmak, gidene inat
Karanlıkta bile susmayan
kanat sesleriyle...

Ş. Tutkun

Onunla ilk kez büyük bir kilisenin önünde karşılaştık. Kocaman gözleri ve minik bedeniyle bana gülümsedi. Brüksel yine ıslak günlerinden birini yaşıyordu. Kısa bir merhabadan sonra yıllardır tanışırçasına ve soğuk ve gri ve ıslak ülke başkentinin sokaklarına daldık birlikte. Zamanın akışına aldırmandan saatlerce dolaştık ıslak Brüksel'in eski sokaklarını. Türkiye'de her şeyi değiştiren ve geri dönüşü olmayan 17 Ağustos depreminden sonra Brüksel'de düzenlenen bir yardım konserinde dost oluverdik. Burada "dost" öylesine söylenmiş bir "dost" kelimesi değil; sevincimizi, hüznümüzü, kederimizi, dertlerimizi... paylaştığımız gerçek dost. Kumru, yine yüreğimizi ısıtmak için uçup geldi geçtiğimiz günlerde.

Dibimizde olmasa da hep bizimle olan,
Sıkmadan hep yanımızda yaşayan,
İhmalkarlığımızı yüzümüze vurmadan ilgi bekleyen Kumru, süt beyaz rengi, minik boncuk gözleri, ince ürkek gagası, cılız ayakları, tiz sesi ve uzun soluğuyla hatırlatır kendini.

Şükriye Tutkun da yıllardır türküleriyle hep yanımızda

bekliyor bizi bir kumru misali. Hüzün sesli bir türkü Tutkun'u olan Şükriye, "Sevin gayrı" ve "Çiğdem der ki"den sonra şimdi de "Kumru" adlı çalışmasıyla yüreğimizi ısıtıyor.

Çok sevdiği anneannesini toprağa verdiği 2 Mayıs 1987 günü ilk defa Ortaköy'de sahneye çıkan Şükriye Tutkun'un sesi bu nedenle hüzün dolu.

Anadolu, Balkan, Azeri ve Kırım türkülerini dinlemeye alıştığımız Şükriye Tutkun yeni albümü "Kumru"da yeni türküler kazandırıyor Anadolu ezgilerine.

Pir Sultan Abdal'ı, Karacaoğlan'ı, Yunus Emre'yi, Aşık Veysel'i yetiştiren Anadolu'nun halk müziğini Şükriye Tutkun, Kubat, Hüseyin Turan, Yavuz Bingöl'le sevdi gençler. Saz kursuna utana sıkıla giden gençlerimiz artık gururla taşıyorlar bağlamalarını.

Televole kültürünün şaha kalktığı Türkiye'den gelen Tarkan ve Sertab Erener gibi peşinde "Türk basın ordusu"yla Avrupa çıkartması yapmasa da uluslararası müzik dünyasında yer edindi Şükriye Tutkun.

Dünyanın farklı ülkelerinde etnik müzik yapan 20 sanatçının bir araya geldiği ve Loreenna Mc Kennit, Jan Garbarek, Enya, Van Morrison, Hevia gibi dünyaca tanınmış sanatçıların parçalarının yer aldığı "Pure Music 3" albümünde "Arda Boyları" türküsünü seslendiren Şükriye Tutkun, Avrupa'da tanınan sanatçılarımızın belki de en ünlüsü.

Türkiye'ye yansımada Tutkun'un "Arda Boyları" ve "Pakizem" türküleri son iki yıldır Belçika radyolarında en yoğun istek alan etnik müzik parçaları oldu. Belçika Emi Müzik'in çıkardığı Şükriye Tutkun özel albümü, Avrupa müzik piyasasının nabzını tutan Fnac'larda dinleyiciyle buluştu.

Anadolu ezgilerinin yayıldığı Şükriye Tutkun'un Houthalen-Helchteren Kültür Merkezi'nde verdiği konseri, on bir kültür merkezi sorumlusunun dinlemesi boşuna değil...

Videoedan Koro'ya

Seksenli yılların ilk günleriydi, memleket hasretini videoda Türk filmleri izleyerek gidermeye çalışıyordu yüzbinlerce ya da abartısız milyonlarca “Alamancı”larımız. Misafirliğe giderken, eğer gidilen evde video yoksa, koltuk altına bir video ve birkaç Türk filmi sıkıştırılırdı. Selamlaşmanın ardından videoya bir film konulup çıt çıkartılmadan, tek karesini bile kaçırmamaya özen gösterilerek izlenirdi. En çok da çocuklar beklerdi nedense bu tür geceleri. En azından ben çok beklerdim.

Seksenli yılların ilk günleriydi, bu satırların yazarı da on binlerce gurbetçi çocuk gibi ilk defa Türkiye'yi video filmlerinde gördü, öyle tanıdı. Türkiye ile ilk defa Orhan Gencebay'ın “Batsın bu dünya”sı ve Ferdi Tayfur'un “Derbeder”ini izleyerek tanıştı. Sonu hüsrarla da bitse sahil kasabalarında ve beş yıldızlı otellerde çekilmiş aşk filmlerinde gördüm çok merak ettiğim Türkiye'yi. Kaç defa izlediğimizi hatırlamıyorum. Ama kardeşlerimle, gece yatarken masal yerine, defalarca bu filmleri birbirimize anlattığımızı da hiç unutmuyorum.

Seksenli yılların ilk günleriydi, Gencebay'dan ve Tayfur'dan tanıdığım Türkiye'ye dönme hayali kurduğum günler. Ortaokula Bursa'da başladım, Teleferik'in çamuruna saplanarak. Oysa videoda izlediğim ve hayalini kurduğum benim ülkemde çamur yoktu. Bana öyle tanıtmışlardı. Yanılmışım, beni kandırdılar Gencebay ve Tayfur.

Seksenli yılların ilk günleriydi, Brüksel'de ilk Türk “video”cu dükkanlarının açılışı. Bir insanın kendini “sinema manyağı” diye adlandırabilmesi için o insanın gerçekten de ömrünü sinemaya vermiş olması gerekir. İşte sevgili Süleyman da o “sinema manyağı”

insanlardan biri. Sıla hasretinden olsa gerek “Hasret Video” diye koymuş yirmi yıl önce açtığı video dükkanının adını. Hala inatla direniyor, her gün onlarca Türk filminin oynatıldığı özel televizyon kanallarına karşı.

Seksenli yılların ilk günleriydi, Güldem Durmaz’ın Türk filmini videodan izlediği zaman. Artık o kendi filmini kendi yapıyorlar. Ve Türk filmleri artık Belçika sinema salonlarında gösteriliyor, festivallerde ödüller alıyor. Yirmi yıl önce videoculuğa başlayan Süleyman’ın zoruyla gittim, 1971 Paris doğumlu Güldem Durmaz’ın “Koro” filmini izlemeye. Sorbonne’da tiyatro ve sinema oyun eğitimi aldıktan sonra yönetmenliğe başlayan Güldem Durmaz’ın “Şoför”den sonra çektiği ikinci filmi “Koro”. London Turkish Film Festivali (Aralık 2002), Brussels Independent Film Festival (Ekim 2002), Festival International du Court-Métrage de Clermont-Ferrand (Şubat 2003) ve Festival du Court-Métrage de Bruxelles (Nisan 2003) festivallerinde gösterilen Koro, İstanbul Film Festivali (Nisan 2003) ve Yunanistan - Drama Film Festivali’nde de (Eylül 2003) gösterime girmeye hazırlanıyor.

Koro filminde yaratılan hayali “Urbeş” diliyle 21 farklı millettten 85 oyuncu oynuyor. Brussels Independent Film Festival’inde “Juri Özel Ödülü” alan Koro’nun yönetmeni Güldem Durmaz, kendi çocukluğunda yaşadığı bir bölüme yer veriyor filminde. Çocukluk anılarında sakladığı resimleri gösteriyor izleyiciye. Hayata dokunan, evrensel bir öykü anlatmak istemiş. Farklı kültür ve farklı dilden insanların yüreğine dokunan bir film çekmek istemiş. İsmi olmayan bir ülkede, insanlar bilinmeyen bir dilde konuşurlar. Sonuçta herkese dokunan bir film çıkmış ortaya. Benim yüreğime dokundu ve yirmi yıl önceye, çocukluk yıllarıma götürdü beni. Yüreğine sağlık Güldem...

Paris, Sanat Ve Siyaset

Eski Yunan mitolojisinde Truva Kralı Priamos'un eşi Hekabe'nin Paris'e hamiledir. Paris doğmadan önce annesi Hekabe korkulu bir rüya görür. Bu rüyayı kötüye yoran falcılar, doğacak çocuğun Truva'yı yıkıma uğratacağını söylerler. Bunun üzerine bebek doğar doğmaz, babası Priamos onu bir uşağa teslim eder; ölmesi için İda Dağı'na bırakmasını buyurur. Issız dağda küçük Paris'i çobanlar bulur, alıp büyütürler. Yakışıklı ve yiğit bir delikanlı olan Paris'in sonradan kim olduğu anlaşılır ve sarayına geri döner. Tanrılar kralı Zeus, Paris'i Hera, Athena ve Afrodit adlı üç tanrıçadan en güzelini seçmekle görevlendirir. Paris'e, en güzel tanrıçaya verilmek üzere altından bir elma uzanır. Tanrıçalardan her biri kendisini seçsin diye Paris'e vaatlerde bulunurlar. Hera, Avrupa ve Asya Krallığı'nı, Athena, Truvalıları Yunanlılara karşı zafere kavuşturacak ordunun komutanlığı'nı, Afrodit ise dünyanın en güzel kadınının aşkını vaat eder. Paris, altın elmayı Afrodit'e verir. Bu nedenle "aşıklar kenti" diye adlandırılır bugün ki Fransa'nın başkenti Paris.

Bir yanında Sen nehrinin hemen yanı başında yükselen Eyfel kulesi, diğer yanında Zafer Tak'ıyla taçlandırılan Champs Elysee Bulvarı'nın ortayeri Kanada Meydanı'na Ermeni besteci Komitas'ın heykeli dikildi; "soykırım adına". Evrensel olduğuna inandığım sanatı kurban ettiler; siyaset adına. Anadolu'nun orta yeri Kütahya doğumlu besteci Komitas'ın bronz heykelinin kaidesine "Kompozitör ve müzikolog Komitas'ın ve 1915'te Osmanlı İmparatorluğu'nda gerçekleştirilen 20. yüzyılın ilk soykırım kurbanı 1,5 milyon Ermeni'nin anısına" ve "Fransa için ölen Ermeni gönüllü asker ve direnişçilerin anısına" cümleleri kazındı; bilmem kimlerin hesabına!.

Yazdan kalma bir bahar günü Paris’te açılacak heykel törenini izlemek üzere, Brüksel’den 1 saat 15 dakika sürecek yola çıkıp, trene bindiğimde aklıma takılan ilk soru şu oldu: Neden mesafeler kısalırken, halklar uzaklaştırılıyor birbirlerinden? Neyin uğruna?

Paris Belediye Başkanı Bertrand Delanoe’nin, “Osmanlı İmparatorluğu döneminde yaşanan olaylardan 21. yüzyıl Türkleri’nin sorumlu tutulamayacağı” sözleri çok doğru ve yerinde tespit olsa da birkaç bin oy uğruna sanatı siyasete “kurban” ve halkları da birbirlerine “düşman” ediyorlar. Dünyaca ünlü Ermeni asıllı Fransız müzisyen Charles Aznavur, Türk gazetecilerle yaptığı kısa sohbette, iki ülke ve iki toplum arasındaki yanlış anlaşılmalara, basın mensuplarının ve entelektüel çevrelerin çabaları ile giderilebileceğini söyledi. Her toplumun kendi sanatçısına sahip çıkması gerektiğini hatırlatan Türkiye’nin Fransa Büyükelçisi Uluç Özülker’in, kaideye yazılacak olan “soykırım anısına” yazısının dünyamıza ve halklar arasında karşılıklı anlayışa zarar vereceği uyarısı not edildi tarih sayfalarına. Tarihi tarihçilere bırakmak gerekirken, tarihi ve sanatı siyasete alet ediyorlar.

Ermenilerin, soykırımın 88. yılı iddiasıyla Paris’te düzenledikleri törende benim en çok dikkatimi çeken hiç bir sloganın atılmamasıydı. Bir Türk gazeteci olarak, bütün gösterilerde ve anma törenlerinde “kahrolsun”la başlayıp, “intikam”la sona eren sloganların hiç biri duyulmadı Paris sokaklarında. Bizim yıllardır bir türlü öğrenemediğimiz “lobicilik”in sırrı belki düzeyli ve ağırbaşlı olmak.

Kuşlar da Gitti!

Ne zaman birini uğurlasam, birilerinden ayrılısam çocukluğumda okuduğum Yaşar Kemal'in "Kuşlar da Gitti" yapıtı takılır hep aklıma. Ya kuşları çok sevdiğimden ya da gidenin ardından göz pınarlarımdan tanecikler boşaltmamak için kuşların da gittiğini düşünürüm. Ve gri ve ıslak ve soğuk ülkenin ağlayan başkenti Brüksel'de bizlerin içini ısıtan nadir insanlardan biri Semih Selçuk İnce öğretmen de bizleri terk etti.

Hayat çizgime yön verenlerden biri sevgili ilkokul öğretmenin İdris Turan'dı. Belçika'nın küçük bir köyü olan Heusden-Zolder'de öğretmenlik yapan İdris öğretmen, seksenli yılların başında o köyde yaşayan Türklere öncülük eder, yol gösterirdi. İdris öğretmenimin bana gönderdiği mektupları yıllarca kesilmedi. En son "Konya Milli Eğitim Müdürü İdris Turan" imzasıyla aldım bir yılbaşı kartını.

"Bütün renkler kirlendi, birinciliği beyaza verdiler" misali değer yargılarımızın alt üst olmasıyla birlikte, öğretmenlik mesleği de saygınlığını yitirdi. Türkiye'de yaşam mücadelesi veren öğretmenler, memur maaşıyla aybaşını getirebilmek için ek iş olarak, simitçilik ve dolmuş şoförlüğü yapmak zorunda bırakıldılar. "Benim memurum işini bilir" yönlendirmesinden yola çıkan öğretmenler, "özel ders" vermeye başladılar. Genelleme yapmak doğru olmasa da yurtdışına çıkma imkanı bulan öğretmenler, geriye kalan memurluk hayatlarında "bir parça birikimimiz olsun" diye maalesef para kazanmadan başka bir şey düşünemez oldular. Türkiye'den yurtdışına çıkan öğretmenlere altı ay boyunca özel kurs veriliyor. Yabancı dil öğretiliyor. Ama, ne gariptir ki İngilizce öğrenenlerin tayini Fransa'ya, Fransızca öğrenenlerin tayini Almanya'ya çıkıyor. Beş yıl önce Belçika'ya gelen öğretmenlerle sohbet ederken, "öğretmenlerin toplumun dışında

kaldıklarını, Türk toplumuna tepeden baktıklarını, yabancı dil bilmedikleri için okul idaresiyle ve meslektaşlarıyla konuşamadıklarını, öğrencilerin sosyo-kültürel yapısını bilmediklerini ve zaten yoksulluk ve eğitimsizlik yüzünden Türkiye’de tutunamadıklarını dolayı yıllar önce “Alamanyalara” gelen öğrenci velilerini küçük gördüklerini” söylemiştim. Bu sözlerim kızdırmış öğretmenlerimizi. Oysa ben onları kızdırmak için söylemedim. Sadece bir saptama yapmıştım. Beş yıl önce gelen öğretmenlerden Emine Çelik’le geçenlerde karşılaştığımda, “İddialarını boşa çıkardım. Senin söylediklerinin tam tersini yaptım ve gayet huzurluyum” dedi. Sonra da ve soğuk ve gri ve ıslak ülkeye veda ederken Emine öğretmen, “Giderken üzülüyorum. Beş yılını verdim ama üzülüyorum. Bu da benim içimi acıtıyor. Belki de bastırıyorum üzüntümü. Bilemiyorum” diye ekledi.

Bir Öğretmenin Ardından

İstisnalardan biri olan Semih Selçuk İnce, Eğitim Müşavirliği’nde koordinatör öğretmenlik yaptığı sürede Belçika Türklerine büyük kazanımlar sağladı. Neredeyse tek başına çıkardığı “Eğitim dergisi” bunlardan sadece bir tanesi. Hafta içi derslerinin yanı sıra hafta sonları da Brüksel’de Mons’ta ve Aalst’ta verdiği folklor dersleriyle Belçikalı Türklere öncülük etti. Unuttuğumuz saygın öğretmenlik mesleğini bizlere yeniden hatırlattığın, gençlerimize eğitimin önemini unutmamaları gerektiğini ve insan olmanın her şeyden önce geldiğini aşıladığın için binlerce teşekkürler öğretmenim.

Semih hocam da arkasında yüzlerce öğrenci bırakarak, bizleri terk etti.

Kuşlar da gitti!

O şimdi İzmir’de Figen’i ve Yılmaz’canına kavuştu.

İki gün önce uzun uzun muhabbet etmemize rağmen bir “veda” bile demedik.

Saygıyla ellerinden öperim, sevgili Semih öğretmenim ve diğerleri...

Dev Cüsseli ve Kocaman Yürekli Adam

“Irak’a Özgürlük” adı altında kirli savaşın ilk baharın ilk ışıklarıyla birlikte, gece 04.32’de başlamasından tam üç gün sonraydı, dev cüsseli ve kocaman yürekli bir adam sahneye çıktı. Dev cüsseli ve kocaman yürekli adam 23 Mart gecesi, bütün dünyanın gözü önünde “Utan bay Bush, utan” diye haykırdı.

Yıl 1954; Guatemala devlet başkanı Arbenz’le birlikte 200 bin kişi öldürüldü.

Yıl 1963; Güney Vietnam devlet başkanı Diem öldürüldü.

Yıl 1973; Şili devlet başkanı Allende’yle birlikte beş bin kişi öldürüldü.

Yıl 1975; 1963 yılından beri ABD, 4 milyon Güney doğu Asyalı’yı öldürdü.

Yıl 1977; El Salvador’da askeri darbe yapıldı, 70 bin kişi öldürüldü.

Yıl 1980; ABD, Osama Bin Laden’e 3 milyar dolar vererek Sovyetlere karşı eğitti.

Yıl 1981; Reagan kontra-gerillayı destekleyerek, 30 bin Nikaragualı öldürüldü.

Yıl 1982; Saddam Hüseyin İran’a karşı silahlandırıldı.

Yıl 1983; Beyaz Saray, Iraklılara karşı savaşmak için İran’a silah sattı.

Yıl 1989; Washington’a başkaldıran CIA ajanı Panama devlet başkanı Manuel Noriega ile birlikte 3 bin sivil Panamalı öldürüldü.

Yıl 1990; Irak, ABD silahlarıyla Kuveyt’i işgal etti.

Yıl 1991; ABD, Irak’a girdi ve baba Bush, Kuveyt diktatörüne tahtını geri verdi.

Yıl 1998; Clinton, Sudan’da bir “silah fabrikasını” bombaladı. “Silah fabrikası”nın aspirin ürettiği ortaya çıktı.

Yıl 2000; ABD, Afganistan’da Taliban rejimine 245 milyon dolar “yardım”da bulundu.

Yıl 2001; Bin Laden, 11 Eylül günü “ikiz kuleleri” vurdu.

Yıl 2001; BM, Irak’ta 500 yüz bin çocuğun bombalardan hayatını kaybettiğini duyurdu.

Ve sene 2003; ABD, Irak’ı bombalamaya hala devam ediyor...

Oscar töreninde en iyi belgesel film ödülünü aldıktan sonra kürsüden “Utan bay Bush, utan” diye haykıran dev cüsseli ve kocaman yürekli adam Michael Moore, yukarıdaki çarpıcı gerçeklerin yer aldığı “Benim Cici Silahım” adlı belgeselinde Amerikan toplumunu mercek altına yatırarak müthiş bir ironi, ince bir hicivle, hınzır ve akıllıca soruşturmalarla eşsiz bir başyapıt ortaya çıkarmış.

Michael Moore, 1980’lerde başladığı yazarlık yaşamında, ABD ve Kanada’daki iş dünyasının korkulu rüyası tanımıyla ün yaptı. Büyük firmaların, devlet bürokratlarının ve sicili bozuk güçlülerin peşinden ayrılmayan dev cüsseli ve kocaman yürekli adam, halkın kesesinden çöplenen düzenbazlık imparatorlarının iç yüzünü sergilemeyi sürdürmeye devam ediyor. Dev cüsseli ve kocaman yürekli adam birbiri ardına yayımladığı kitapların yanı sıra, belgesel filmcilik dalında da inanılmaz ve unutulmaz eserlere imza atıyor.

Eski bir oto işçisi olan Michiganlı Michael Moore, daha önce yaptığı ve Amerika’nın kurumsal yapısıyla dalga geçtiği “The Big One” belgeselinde ABD’nin adının değişmesini öneriyor; “Bana kalırsa, Amerika Birleşik Devletleri’nin adı çok uzun ve can sıkıcı. İsterseniz İngiltere’ye bakalım; büyüklükle en küçük ilgileri olmadıkları halde, İngilizler kendilerine “Büyük Britanya” adını vermişler. Bundan esinlenerek biz de Amerika’nın uzun adını, kısaca “Big One” (big van – kocaman) olarak değiştirelim. Özet bir ad olur, söylemesi uzun sürmez ve bütün dünyaya zorla kabul ettirmeye çalıştığımız komplekslerimizden de sıyrılmış oluruz.”

Politikasını “korku” ve “korkutmak” üzerine kuran Big One, dış politika da devletleri korkutmak geleneğini sürdürü-

yor. Korkunun nelere kadir olduğunu Belçika’da bir kez daha yaşayarak öğrendik. İki ay önce yapılan seçimlerden galip çıkan ve geçtiğimiz hafta kurulan Liberal-Sosyal Demokrat hükümetin ilk icraatı korkunun gücünün açık göstergesiydi. Liberaller ve Sosyal Demokratlardan oluşan Belçika koalisyon hükümeti, geçtiğimiz Cumartesi günü saat 15.00’te yemin ederek göreve başladı. İkinci defa başbakanlık koltuğuna oturan Guy Verhofstadt aynı gün saat 18.00’de düzenlediği basın toplantısında “soykırım yasası”nı yürürlükten kaldırdıklarını bütün dünyaya duyurdu; özellikle Big One’ın duymasını isteyerek.

Çünkü, Big One küçücük Belçika’ya çok kızgındı. Yüzölçümü sadece Konya Ovası kadar olan Belçika, boyuna bakmadan, savaş öncesi NATO’da işi yokuşa sürerek, Big One’a daylandı. Bu yetmiyormuş gibi bir de dünyanın hiçbir yerinde olmayan “soykırım yasası”na dayanarak, ABD Başkanı George Bush, Başkan Yardımcısı Richard Cheney, Dışişleri Bakanı Colin Powell ve emekli General Norman Schwarzkopf hakkında dava açmışlardı. Neredeyse imkansız ama yine de tutuklanma endişesiyle Brüksel’e gelemeyen Big One’lı yöneticiler, NATO karargahını Belçika’dan başka bir ülkeye taşımayı düşündüklerini açıkladılar. Bu endişeleri ortadan kalkan Big One’lılar NATO’yu hala başka bir ülkeye taşımayı düşünüyorlar mı bilinmez ama, korkunun nelere kadir olduğunu bir kez daha yaşadık.

Göçmen Kuşlar

Dünyaya gözlerini birkaç gün önce açan minik bir kırlangıç, kendini kayalıklardan aşağıya denizin serin sularına bırakıyor...

Hayatta kalabilmek için savaşım veren bir minik serçe, etrafı örtüyle kaplayan bembeyaz kar ortasında yiyecek bir lokma arıyor...

İssiz amazonlarda, hani yıllarca çocukları onların getirdiğine inandırılmaya çalışıldığımız leylekler, yaban atlarıyla yarışa giriyor...

Bir gölde mola veren çantaları gırtlaklarında asılı duran pelikanlar, su balerinlerine nazire yaparcasına olağanüstü figürler çiziyor...

Sahile düşmüş kanadı kırık bir martı, hayatta kalabilmek için yengeçlere karşı amansız mücadele veriyor...

“Göç, hayatta kalabilmek adına verilen amansız ve zamansız bir mücadeledir” diyen Jacques Perrin’in “Göçmen Kuşlar”ını izlerken yine yeniden, her yaz geldiğinde yollara düşen Avrupalı Türkler takıldı aklıma. Orijinali yaklaşık on saat olan belgesel, sizi dünyadan kopararak bir buçuk saat boyunca onlarca farklı kuşun kanadına bindiriyor. Eşsiz doğa görüntüleri ve Bruno Coulais’nin müziği eşliğinde dünya turuna çıkıyorsunuz kuşlarla birlikte. Kimi zaman çölün yakıcı sıcağıyla kavruluyor, kimi zaman okyanusun serin sularına dalıyor, kimi zaman kutupların dondurucu soğuğunu kemiklerinizde hissediyor, kimi zaman da uçsuz bucaksız yemyeşil bir ovada tek başınıza dolaşıyorsunuz kuşlar misali. Kuşun kanadında yüzlerce kilometre yükseldiğinizde dünya bir film sahnesi gibi kalıyor aşağılarda.

Geriye dönmenin umuduyla yola çıkan göçmen kuşlar gibi yıllar önce yurtlarından kopan insanlarımız da her yaz binlerce

kilometre yol kat ederek kendi topraklarının yolunu tutuyorlar. Bazıları varabilmek için menzile gece gündüz aralıksız yol alıyor, verilen can ve mal zayıfına aldırmaaksızın. New York karasularında Özgürlük Anıtı'nın önünde geçen "kızıl boyunlu kazlar", hiçte özgür olmadıklarını avcılarının acımasız kurşunlarına hedef olunca anlıyorlar. Sıla yoluna düşen Avrupalı Türkler de yollarda rüşvet vererek, bir anlamda özgürlüklerini ve biran bile kaybetmek istemedikleri zamanlarını satın alıyorlar.

Kanatlarından başka götürecekt hiçbir şeyi olmayan kuşlar, döndüklerinde yuvalarının yerine fabrika kurulmuş olsa da atıklar arasında yiyecek bir lokma ekmek arıyor. Kış aylarında az sayıda yaşlının yaşadığı köylerine dönen Avrupalı Türkler de hayata veda eden yakınlarına gözyaşı döküyor.

Temmuz ayı ortasında bile ağlamayı kesmeyen ve gri ve soğuk ve ıslak ülkenin başkentinin "Türk mahalleleri" boşaldı; yaz tatilinin gelmesiyle birlikte. Tanıdık bir yüzle karşılaşma şansımız azalıyor, her ne kadar arabamızı park edecek yer bulma derdimiz ortadan kalksa da.

Bakkal Muzaffer, çiçekçi Zeynep, kahveci Taner, fırıncı Gökhan, berber Sami, lokantacı Metin, gazete bayii Cem işyerlerini kapatarak Türkiye'ye gittiler. Nadiren de olsa güneş yüzünü gösterdiğinde pikniğe çıkan Cahit, Yeter, Gonca, Halit, Safiya, Bektaş, Songül ve Alican da yoklar...

Bir anda kovboy filmlerinden hatırladığımız terk edilmiş şehir görüntüsüne büründü yaklaşık kırk bin Türkün yaşadığı ağlayan şehir Brüksel...

Eğer yolunuz düşerse Eskişehir ile Emirdağ arasına, Brüksel'deki Emirdağ'ın Emirdağ'daki Brüksel'e dönüştüğünü göreceksiniz...

Kraliçeden Açık (Aşk) Mektubu

Tam on yıl önceydi; Peribacaları'nda dolaşan Belçikalı turistlerin otobüsü durdurup bir dakika saygı duruşunda bulunduğu zaman. Nevşehir'den Antalya istikametine yol alan otobüsün Belçikalı genç yolcuları, "Kralımız vefat etmiş. Ülkemizden binlerce kilometre uzakta da olsak Kralımız'ın saygı duruşunda bulunmak istiyoruz" dediklerinde, bir an şaşkınlık yaşadım. Belçikalı gençlerin saygıda kusur etmedikleri Kral Boudewijn, henüz 21 yaşında tahta oturan ve ülkesini 42 yıl yönettikten sonra, 1993 yılının son Temmuz gecesinde hayata gözlerini kapadı.

Tam on yıl önce "kalbinin kralı"nı kaybeden Kraliçe Doña Fabiola de Moray de Aragon, on yıl sonra herkesi şaşkına çevirdi. Belçika'da Kral Boudewijn'i anma törenleri yapılırken, 75 yaşındaki Kraliçe Fabiola açık mektup yayınlayarak, aşkını tüm dünyaya ilan etti; hiçbir unvan kullanmayarak. Açık aşk mektubunun altına sade "Fabiola" imzasını attı, Ana Kraliçe Doña Fabiola. Bizlere dayatılan davranış biçimlerine sıkışıp kalmış olan kaçımız bu açık yürekliliği gösterebiliyoruz ki? Hala hayatta olan ve hayatı paylaştığımızı zannettiğimiz eşimize, gerçekten yürekten gelen bir sesle, en son "seni seviyorum" dediğimizi kaçımız hatırlıyoruz? "Kraliçe" değil ama "insan" Fabiola karşısında saygıyla eğiliyorum; açık aşk mektubunu sizlerle paylaşarak...

"Kral Boudewijn, kalbimin kralı..."

Kalbimde ebediyen silinmeyecek izler bırakan, hala çok sevdiğim Kral Boudewijn'in aramızdan ayrılışının onuncu yılında yurttaşlarımla duygularımı paylaşmak istedim.

Bu anma gününde senin bana tattırdığın mutluluğun hala devam ettiğini, hayatta kaldığım sürece devam edeceğini ve sonsuza kadar süreceğini bilmelerini istiyorum.

Bulunduğun konum gereği, maalesef yurttaşların seni tam tanıyamadılar. Eşin olarak ne kadar insancıl ve sevginin kutsallığına inanan bir karaktere sahip olduğunu bilme şerefine nail oldum. Kalbimden gelen sese kulak vererek, bu satırları yazıyorum. Eşimin sevgisi kendisi ve çevresi için mutluluk kaynağıydı. Ben bu kaynaktan su içtim ve en hala, her an bu kaynaktan besleniyorum...

Çok genç yaşta başka kültürleri, yaşam tarzlarını ve hayat felsefesini tanıma imkanı buldun.

İnsanoğlunun doğasında var olduğuna inandığın sevgiyi bulmak ve daha iyi insan olmak için çaba gösterdin. Her insanın farklı bir değer olduğunu senden öğrendim. Önyargısız insanlara yaklaşmayı da yine senden öğrendim. Bana tekrar tekrar hatırlattığın, “Umarım düşünce raflarını hep baş tutarsın. Eğer düşünce ve sevgi raflarında yer yoksa başka insanları ve kültürleri tanıma imkanın kalmaz” sözlerin bana hep rehber oldu. Benim gözümde bu düşünce tarzın seni evrensel bir insan olma mertebesine yükseltti. Sabır etmeyi ve her insanın bir başka insan için bir armağan olduğunu sen öğrettin bana. Birlikte geçirdiğimiz otuz üç yıl boyunca, hastalıkta ve sağlıkta, iyi günde ve kötü günde seninle olgunlaştım. On yıl sonra bütün yurttaşlarımızla Kral Boudewijn’i anarken, aşkıma duyduğum saygıyı paylaşmak istedim. Sen benim için bugün, yarın ve sonsuza kadar hep yegane armağan olarak kalacaksın.

Fabiola”

Yağmur Bıçaklarıydı Bizi Kesen

Bir akşamüstü, kısa bir süre için gözyaşı akıtmaya ara veren, ağlayan şehir Brüksel'i tepeden seyre daldım. Ne kadar şanslı olduğumu düşündüm bir an kırmızı Bordeaux şarabını yudumlar-ken. Katıksız, kendi kendine oluşan şarabın düşkünleri, şarabın “canlı içki” olduğunu söylerler. İçinde barındırdığı canlı ve bir o kadar da masum bakterilerden olsa gerek...

Bir tepeden değil, bir gökdelenin on sekizinci katındaki balkonundan seyrettim ve soğuk ve gri ve ıslak ülkenin baş-kenti ağlayan şehri; akşamüstü gün batımında. Sol tarafımda “Euro2000” Avrupa Futbol Şampiyonası'na ev sahipliği yapan Belçika'yı, Hakan Şükür'ün inanılması zor “kulesiyle” 3-1 yendiğimiz stadyuma takıldım bir süre. Futbol tarihine “Heizel Faciası” olarak geçen kazadan sonra, yeniden inşa edilen ve on yıl önce kaybedilen Kral Boudewijn'in adını verdikleri stadyumun hemen yanında oluşturulan “Mini Europe”u kuşbakışı izledim; bütün Avrupa'yı. Karşımda New York özentisiyle, hayat kadın-larını kovarak yerle bir edilen semte dikilen “euro-Manhattan” mahallesi vardı; bütün yapaylığıyla. Sağ tarafımda, içine yer-leştirilen yüz elli metre yüksekliğindeki bembeyaz haçıyla dün-yanın en büyük kiliselerinden biri Basilique duruyordu; bütün ihtişamıyla. Biran Ahmet Özhan'ın seslendirdiği ilahi çalındı ku-laklarıma. Birkaç yıl önceydi oysa Ahmet Özhan'ın Mevlevi se-mazenler eşliğinde Basilique'te verdiği konser. Uzaklardan Bois de Cambre ormanından yeşile durmuş ağaçlar el salladı; bütün güzelliğiyle. Demir molekülünden esinlenilerek, dokuz yüz elli yedi yılında yapılmış ve yıllar geçtikçe Brüksel'in simgesi haline gelmiş Atomium'un en üst katında kahvelerini yudumlayan bir çift takıldı gözüme; bütün sevgileriyle.

Sonra dostlarda seyre daldık, geçmiş zamanlara, gece karanlığı çöktüğünde üstümüze. Ne çok sevinçler, ne çok mutluluklar ve ne çok acılar yaşamıştık evvel zaman içinde. İlk sevinçlerimizi, ilk sevgililerimiz, ilk terk edilişlerimizi ve son terk edilişlerimizi paylaştık. Hüzün çöktü neşeli sohbetin üstüne. Kendimizi dışarı attık. Ağustos ayında hava da üşümüştü gecenin karanlığında.

Eve döndüğümde “eski defterleri” karıştırdım. Bir not buldum nefessizlikten sayfaları sararmış eski defterlerimin arasında. On dört yıl önce Bursa’da yazılmış: “Hiç unutmadım, hani sonbahardı; bir akşamüstü kanal boyundan eve giderken. Keskin damlalar düşüyordu yüzümüze, ıslanıyordu yüzüm kanayarak. Sanıyordum ki; keskin birer bıçaktı damlalar. Kadife siyahı gözler uzaklaşmıştı benden. Kaçıyordu. Sokakta bizden ve saçak altı arayan kedi ve köpeklerden başka kimsecikler yoktu. Atıştıran yağmurun altında sessizce yürüdük. Sokaklar boş ve biz yine sessiz. Tüllerini aralayıp bakanlar oldu. Ya da bana öyle geldi. Birkaç katlı ve çoğu kaçak yapılmış binalar üstüme üstüme geliyor. Ben boğuluyordum. Ben konuşmıyordum. Sen susmuyordun. Değince gözlerimiz birbirine, sanıyordum ki dünya durdu, hayat sustu, söz bitti. İşte o zaman, sana baktığımda birdenbire fark ettim, her şey bitmişti! Ben bunu kabullenemesem de...”

Mecburi Karşılaştırmalar

Önce görmezden geldik onu...

Köylü kızı görünümündeki genç kızımızı önce dünya keşfetti, sonra biz...

Sporun sadece futbol olduğunu sandığımız küçücük dünyamızda, başarıları gazetelerde tek sütunda yer bulabildi önce.

Sonra kapak kızı oldu...

Geçtiğimiz hafta yayınlanan bütün dergilerin (Aktüel, Tempo, Haftalık...) kapağını o süsledi, masum bakışlarıyla.

Dünya Atletizm Şampiyonası'nda gümüş madalya alan Süreyya Ayhan'ın başarısızlığı! -birinci olamamak bizde başarısızlıktır her nedense- herkesi şaşırttı. Türk atletizm tarihinde bir ilk imza atarak Türkiye'ye dünya ikinciliği getiren Süreyya'nın "mahrem durumları"nı tartışmaya başladık, başarısızlığına sebep bulabilmek adına.

Belçika'nın iki genç kızı tenis dünyasında Williams kardeşlerin tahtını devralarak bir ve iki numaraya yerleştiler. Süreyya'nın Brüksel'de koştuğu saatlerde Belçikalı iki genç kız Kim Clijsters ve Justine HeninHardenne Amerika Açık'ta finale çıkmak için mücadele verdiler. Roland Garros'da final oynayan Belçikalı genç raketler, bir ay sonra Wimbledon'da yarı finalde Williams kardeşlere elendiler.

Kıyametler kopmadı Belçika'da...

Mahrem durumları hiç tartışılmadı.

Ve iki ay sonra dünyanın bir ve iki numaralı raketi olma unvanını kazandılar Clijsters ve Henin-Hardenne.

Süreyya Ayhan hakkında yazılan-çizilenleri okudukça ister istemez karşılaştırmalar yaptı, beyin hücrelerim. Kim ve Justine, Wimbledon'da elendiklerinde de sevgili Kim ve sevgili Justine'di

Belçikalıların gözünde. Hiç kimse onların başarısızlıklarına! kılıf aramadı. Milyonların beklentilerini omuzlarına yükledi.

Süreyya Ayhan'ın, Golden Lig'in 6. ayağı olan Van Damme Memorial yarışlarına katılmak üzere Brüksel'e gelmeden önce havalimanında yaptığı konuşmada sarf ettiği **"Kimseyle birinci olacağım, altın madalya alacağım diye kontrat yapmadım. Hiç kimseden özür dileyecek de değilim. Koşamadım, var mı bunun ötesi. Gittim, koştum ve başarılı olamadım. Üzerime fazla gelmeyin"** sözleri üzerinde çok iyi düşünmeliyiz.

Gazetelerimizde "Süreyya'nın hesap günü" manşetleri kul lanarak, toplumsal histerilerimizi bireylere yüklüyoruz...

Bireyin omuzlarına -hiç de hakkımız olmadan- yüklediğimiz bu sorumluluğu hangimiz kaldırabiliriz ki?

Bu baskı altından hangimiz kalkabiliriz ki?

EuroTürk

İkinci dünya savaşında Hitler'in yerle bir ettiği Avrupa'nın yeniden ayağı kalkmasında onların katkıları hep unutuldu...

Ülkelerin yeniden inşası için gelen Türkler, her ne kadar Türk kalsalar da, artık o ülkeleri temsil ediyorlar.

Avrupa'da yaşayan Türkler artık EuroTürk oldular.

Avrupa'nın her ülkesinde yaşayan Türkler politikacılarıyla, sinemacılarıyla, sporcularıyla, güzelleriyle, müzisyenleriyle, işadamlarıyla EuroTürklük yapıyor.

Avrupa Birliği müzakere sürecinin 3 Ekim 2005 tarihinde başlamasıyla Avrupa kamuoyunun “gönlünü kazanması” gerekenler, “gönül kazanma projelerinde” yardım istenebilecek isim listesi...

Hollanda Parlamentosu milletvekili Nebahat Albayrak'a ilk EuroTürk bakan olacak siyasetçi gözüyle bakılıyordu. İlk EuroTürk bakanı Belçika devleti çıkardı: Emir Kır. İlk senatör de yine Belçika'da seçilmişti: Meryem Kaçar.

Ve hala senatörlük yapan tek EuroTürk Fatma Pehlivan. EuroTürk'ler sadece batı Avrupa'da faal değiller. Almanya'da Dr. Lale Akgün ve Ekin Deligöz gibi Nesrin Can da Finlandiya'da aktif politika yapıyor. Avrupa Parlamentosu'na ilk parlamenter olan Ozan Ceyhun, AP'de Almanya'yı temsil etti. İlk defa Almanya Federal Parlamentosu'na giren bir başka EuroTürk Cem Özdemir, “son dönemlerin en iyi Alman ürünü” olarak takdim ediyor. Hollanda'dan Emine Bozkurt ve Almanya'dan işadamı-siyasetçi Vural Öğer AP'deki diğer EuroTürkler.

Kemal Şahin Almanya'da yılın işadamı seçilen EuroTürk. Brüksel'in en “şık” semtindeki bürosunda 105 (yazıyla: yüz beş) mimara iş imkanı sağlayan mimar Şefik Birkiye, iki defa “mimar

oscarı” almış bir EuroTürk. Prof. Ruşen Ergeç, eğitim aldığı Brüksel Serbest Üniversitesi’nde (ULB) artık Anayasa kürsüsü başkanlığı görevini yürütüyor.

Almanya yıllar sonra dünya sinemasında en önemli yarışmalardan bir olan “Berlin Altın Ayı Ödülü”nü bir EuroTürk yönetmen olan Fatih Akın’ın “Duvara Karşı” filmiyle aldı. EuroTürk Sibel Kekilli sinemada yılın kadın oyuncusu seçildi. Bülent Önel Almanya’nın vazgeçilmezlerinden oldu. Oliver Stone’un çektiği yılın en masraflı filmlerinden biri olan “İskender” filminde EuroTürk Erol Sander, Prens Pharnakers’i canlandırdı. Sander, gösterdiği performansla “geleceğin Ömer Şerif’i” unvanını aldı.

Uluslararası müzik piyasasında Tom Jones’un mutheşem dönüşünü sağlayan albümünü Hagen şehrinde yaşayan EuroTürk Mustafa Gündoğdu (“Mousse T.”) hazırladı. Belçikalı EuroTürk Kubat, müzik otoritelerinden tam not aldı. Şimdi TRT’de kendi adına şov yapıyor.

Belçika’da finallerinde Deniz Ateş boy gösterirken, Aslı Bayram Almanya’nın “güzellik kraliçesi” seçildi. Hollanda’dan olan EuroTürk Azra Akın “dünya güzelliği”ni hak etti. Almanya’yı uluslararası platformlarda temsil edecek olan Suat Bahçeci, “gay kralı” unvanını aldı.

Mustafa Doğan Almanya milli takımıyla, Yıldırım Baştürk ile İlhan Mansız Herta Berlin ve Ümit Davala Werder Bremen’le “yüzyılın sporu” futbolda on binleri tribünlere çekiyor. Almanya’dan Serhat Akın ve Belçika’dan Önder Turacı Türkiye’nin en büyük takımlarından biri Fenerbahçe’de top koşturan EuroTürkler.

Bu satırların yazarı da bir EuroTürk...

Sevgili Şans Beni Niye Terk Ettin?

Sevgili şans, bu satırları sana Stansted havalimanından yazıyorum. Yelkovanla akrep birbirini kovalarken, onlara bakıyorum; akrep 4'e yaklaşırken, yelkovan 42'nin üzerinde soluk alıyor. Ve ben, 60 santimetrekare sandalyeye mahkum bir şekilde oturuyorum. Etrafta yüzlerce insan sandalye ve yerlerde uyumaya çalışıyorlar, kimi uyku tulumu içinde, kimileri ise soğuk beton zemine aldırmaksızın. Sevgili şans beni niye terk ettin? Birkaç saat içerisinde bana iki defa "nanik" yaptın. Oysa ben, senin hep yanımda olduğunu sanıyordum bunca zamandır...

"Üstünden güneş hiç batmayan İmparatorluğ" a yaptığım ziyaretim oldukça maceralı başladı ve kendine yakışan bir şekilde de sona erdi. Yaşayan en ünlü yönetmenlerin başında gelen Steven Spielberg'in yarattığı kahramanlardan sadece biri olan ve Harrison Ford'un can verdiği Indiana Jones'in yeni filmi için Londra'ya yol göründü. Zaten bütün terslikte buradan başladı. Çünkü, bize yeni filmin galasının yapılacağı söylendi. Gala yerine piyasaya çıkacak olan Indiana Jones'un DVD'leri ile karşılaştık. Benim gibi, Ford'la röportaj yaparım düşüncesiyle Aktüel dergisi için gelen Sibel Akbay da şaşkındı.

Rueters haber ajansında görevli sevgili Sibel bana Londra'yı dolaştırdı; yürüyerek bir baştan bir başa. Kendini iki metrekaare camdan bir kutuya, 44 gün için hapseden sihirbaz David Blaine'i izledik; Tower Bridge'in altında yüzlerce insanla birlikte. Geniş caddeleri ve çok yüksek olmayan (şehrin göbeği hariç) binalarıyla "yaşanılabilir yer" diye düşündüm. Kuzey Londra'da yaşayan Türklerin mahallesini gördüm, üst üste yaşayan vatandaşlarımızı da. Akşamüstü Liverpool garında devam etti; şansımın beni terk edişleri. Koşarak yakaladığım treni, kapılarını kapatan ve

bana el sallayan kondüktörün arkasından bakakaldım. Yarım saat bekledikten sonra ilk trene binerek havalimanına ulaştım. Şanssızlık yapışmıştı bir kere yakama; uçağın kalkmasına yaklaşıklık bir saat vardı. Ama bana biniş kartımı vermediler. Oysa hiçbir zaman bir saatten daha önce gitmiyorum havalimanlarına. Mecburen bir sonraki uçağa bilet alarak, bekledim bütün gece. Daha hesaplı olduğu için tercih ettiğim Ryanair havayollarının sürekli kullandığı bu metodu nerden bilebilirdim ki?

Uzun gece boyunca, sadece romanın ismi ilgimi çektiği için (oysa hiç yapmam böyle şeyler) aldığım, Tuna Kiremitçi'nin "Git kendini çok sevdirmeden" kitabı bana eşlik etti. Bir solukta bitiverdi kitapçık. Kitabın bir bölümünde karşılaştığım Birhan Keskin'in şiiri dolaştı uzunca bir süre beyin koridorlarımda:

Ömrüm, hey ömrüm
seni hatırlamak için yolumu uzatım
daha fazla zaman verdim kendime
bu gece, bu orta yaş ovasında
bu hat üzerinde
bana tek söz söyle...

Bir günlük kısa bir zaman diliminde bütün bunlar gelse de insanın başına, yine de mutlu olmalı mı bilmem? Londra'nın göbeğindeki Oxford Circus meydanına Özer restoranı açan, Sofra restoranlar zincirinin kurucusu Hüseyin Özer'le yemek, hayat, sofrası ve mutluluk üzerine yaptığımız hoş sohbeti düşündüm birden. "Hep mutluluğu kovaladım. Hayatım boyunca da çok mutlu oldum. Mutlu olmadığım dönemler evli kaldığım dönemlerdir" dese de, dert yanmadığını belirten Hüseyin Özer, mutluluğun peşinden koşmuş. Mutluluk ondan kaçmış.

Sevgili şans, biliyorum, çok meşguldün ve bana zaman ayıramadın bugün. Yoksa yine yanımda mısın? Yağmursuz günü geçmeyen Londra'yı dolaşırken hiç ağlamadı gökyüzü...

Gönül Gözüyle Bakınca

Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "portakal kokulu kız"ın 40. yaş gününü kutlarken, bildik filmlerin dışında özel gösterimler ve kısa metrajlı filmleri de izleme imkanı bulduk.

Kısa film dalında, birde bir yaparak Altın Portakal ödülü kazanan "üç kulaklı" adlı kısa filmi izleyince "gönül gözüyle hayata bakış"ın önemi bir kez daha anlaşılıyor.

Üniversite öğrencisi Doğa Kılıçoğlu gönül gözüyle hayata bakanlardan. İlk filminde gönül gözüyle bakmış ve objektifinden hayatı yakalamış. Görme özürlü, dört nüfuslu bir ailenin günlük hayatını konu alan "üç kulaklı" filminde baba, "Keşke görebilseydim. Daha duygusal yaşardım bu hayatı" diyor.

Oysa hayatın gerçek anlamda gönül gözüyle yaşanıyor...

* * *

Kubat gönül gözüyle hayatı yakalayanlardan...

Belçika'da yaşayan Türk vatandaşların gurur duydukları isimlerin başında sanırım Kubat geliyor. Kubat'ın albüm yapmak üzere Türkiye'ye döndüğünü hatırlıyorum. Belçikalı Türkler tek yürek olup Kubat'ın başarılı olması için dua ettiler. Onların duaları kabul, Kubat da başarılı oldu. Kubat hangi televizyon kanalına çıktıysa Belçikalı Türkler o televizyon kanalına faks yağdırdılar. Kubat, onların temsilcisi olmuştu bir anlamda. Onlar, Kubat'la özdeşleşti. Kubat, Belçikalı Türkler arasında "tüm zamanların en çok satan albümleri"ne imza attı.

Türkiye de sevdi alçak gönüllü, iyi eğitilmiş, popçu görünümü ama türkü sesli Kubat'ı. Kubat yeni çalışması "Lokman" da kendini bulmuş, özüne dönmüş. Türkiye'nin bilmediği ama bizlerin aşına olduğumuz eserlere yer vermiş son albümünde.

Kubat, Şahbaz Restoran’da sahne aldığı zamanlardaki gibi, bir türküsünde Ahmet Kaya oluyor, bir türküsünde Barış Manço, bir başka türküsünde kendine has, bildik tarzı çıkıyor ön plana. Kubat bir kaç ay önce ebediyata uğurladığı babasına da seslenmiş son çalışmasında; “Canım babam, bu albümde sana olan sevgimi ve aşkımı haykırdım! Beni dinleyenlerime karşı mahcup etmediğin için sana minnettarım. Yattığın yerde mutlu ol.”

* * *

Pınar Türker de gönül gözüyle hayatı yakalayanlardan...

İlk albümü “Söylü-yorum”da hayatın farklı renklerini bir araya toplamış Pınar Türker. Pınar’ın berrak sesinden türküyü, şarkıyı ve Türkçe sözlü hafif batı müziğini bir arada dinliyoruz, “Söylü-yorum” çalışmasında. Yunan sanatçı Valedina ile yaptığı “Avare” düetini, söz ve müziği gazeteci Zeynel Lüle’ye ait olan “Özleyiş” düeti izliyor. Gönül gözüyle hayata tutunanlar, iyi ki varsınız...

Asmalı Hayat

Bazı sinema oyuncularını vardır. Hep ikinci adamı oynarlar. Oysa birinci adam onlardır. “Portakal kokulu kız”ı görmeye gittiğimde Antalya Altın Portakal Film Festivali’ne, ne yalan söyleyeyim, halkın Menderes Samancılar’a “Bekir Kirve” ve Selda Alkor’a “Sümbül Sultan” diye hitap etmelerine bozulmuştum içten içe. Aynı duyguları, geçtiğimiz hafta Brüksel’de gerçekleştirilen “Asmalı Konak-Hayat” filminin galasında yaşadım yeniden ve bir kez daha.

Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke’de kaliteli sanat etkinliklerini gerçekleştirmeyi kendine görev sayan Belçika Türk Kültür ve Sanat Vakfı, Türkiye’de insanları 54 hafta boyunca “beyazcama” kilitleyen Asmalı Konak dizisinin “Hayat” filmini de sinema severlerin izlemesini sağladı. Son on yılda sayısız etkinlik gerçekleştiren Vakfın Başkanı Ali Bağseven, popüler kültür örneklerini de Belçika’ya taşımaya başladı. Belçika’ya ekmek parası için gelen vatandaşların, kültür-sanat etkinliklerine gösterdiği ilgi en alt düzeyde. Ancak, söz konusu Asmalı Konak olunca işin rengi değişiyor. Tıpkı “Vizyontele”nin dört hafta boyunca sinema salonlarında gösterimde kaldığı gibi. Popüler kültürün getirdiği yaşam tarzı ve televizyonun yadsınamaz gücü, sinemaya da yansdı.

Beyazcam’dan hayran oldukları Seymen Ağa’yı, Bahar’ı, Bekir Kirve’yi, Sümbül Sultan’ı, Ali Hamzaoğlu’nu, Dicle’yi görmeye gelen sinema izleyicileri, beyaz perdede Özcan Deniz, Nurgül Yeşilçay, Menderes Samancılar, Selda Alkor, Kenan Bal ve İpek Tuzcuoğlu ile karşılaşınca şaşırdılar. Onlar, Asmalı Konak’ı izlemeye gelmişlerdi. Hayat filmini izlediklerini film bittikten sonra fark ettiler. Yaşanan hayal kırıklığı da bundan. “Asmalı Konak”

dizisi ile bağlantı kuranların hiç beğenmemesi, “Hayat” filmini izleyenlerin ise çok beğenmesi, ikilemi yaşandı Türkiye’de olduğu gibi Belçika’da da. Ben ikinci gruptan olanlardanım.

“Hep aklımda olmadığın zamanlar çıkarsın karşıma
Tam dokunacakken parmaklarının ucuna
Uyanıveririm birden
Korkularım ayakta
Düşlerim dökülür yerlere
Ben kırıntıları toplarken
Sen çıkıp gidersin
Açık unuttuğum pencereden”

Bu dizeleriyle okuyunca tanıştım yılların sinema emekçisi Menderes Samancılar’ın şair yanıyla. “Aga”m Menderes ile hiç aklımda olmadığı bir zamanda merhabalaştık. Ağlayan Şehir’de gülümsememizi sağladı, dostluk dolu yüreği ve sıcacık gülümsemesiyle. Adam gibi adamlar türünün maalesef son örneklerinden biri olan Samancılar, “Sonbaharın sarısını vurdular gece yarısı” adlı şiir kitabı, başucu kitaplarımdan biri olacak anlaşılan uzunca bir süre.

Hani bazen dilinizin ucuna gelir de söyleyemediğiniz cümleler olur ya, epeyce yaklaştığınızı hissedersiniz ama dokunamazsınız. Ve aradığınız sözcük dizimi bir şiirde çıkıverir karşınıza. Samancılar’ın şu dizelerinde olduğu gibi:

“Bir bilsen nasıl özledim seni
Kara kaşım ela gözlüm
Kaçak aşkım yasağım
Sarhoşluğum
Söğüt gölgem
Dilini dudağını
Sözlerini özledim
Ansızın gelsen
Şaşırsam
Boynuna sarılıp öylece kalsam
Küs, sitem et
Vur duvarlara sensiz olan her şeyi

Çat kaşlarını
Tutsaklığım
Türküm
Hoyratım
Gel yüreğine bas beni
Sıkı sıkı sarılmanı özledim”

Garip Bir Londra Turu

Avrupa, başkent olarak neden kendisine Brüksel'i seçtiğini geçtiğimiz hafta bir kez daha anladım. İstanbul'dan "Sana Londra yolları göründü" telefonunu aldıktan beş saat sonra Londra'nın merkezindeydim. Karayoluyla İngiltere'ye gelirken, Londra'nın güvenlik sebebiyle trafiğe kapatılacağını düşünmüştüm. Geceyi Londra'nın göbeğinde, sadece iki polisin beklediği İngiltere eski Başbakanı John Major'ın ikametgahının karşısında geçirdim. ABD Başkanı George W. Bush'un gelmesinden önce kıyametler kopan Londra geceyle birlikte sessizliğe bürünmüştü.

İki gün sonra, iki milyon kişinin katılacağı söylenen Londra sakindi. Havada kurşun ağırlığı vardı. Ertesi gün İstanbul'da kaybedeceğimiz canlar aklımıza gelmeden garipsedim havadaki kurşun ağırlığını. Londra'nın çok sakin olması, dev yürüyüşe ve gösterilere katılımın istenildiği düzeyde olmama ihtimalini de akıllara getirdi. Nihayet öyle de oldu. 70 bin kişinin katıldığı gösteriyi, küreselleşme karşıtları savaş karşıtlığından Bush karşıtlığına dönüştürdü, bir gün sonra. Parlamento binasından Buckingham Sarayı ve oradan Oxford Street'le kesişen Edward Road'a (Arap mahallesi) kadar uzanan yürüyüşümde protestoculara hiç karşılaşmadım. Londra turunda birer-ikişer kişilik gruplar halinde dolaşan protestocularardan çok fotoğraf çekmeye meraklı turistlerle karşılaştım.

1918 yılından beri İngiltere'ye davet edilen ilk ABD Başkanı George W. Bush'un Londra ziyareti birçok geleneği bir süre de olsa askıya aldı. Londra polisi sokakta silah taşımaz. Bir ay önce İngiltere polis teşkilatı Scotland Yard'da yapılan ankette "silah taşıma" polisler tarafından yüzde 72 gibi büyük bir oranla ret edildi. Buna rağmen ABD Başkanı Bush'un İngiltere ziyareti süresinde

polis silah taşıdı. Demokrasinin beşiği İngiltere’de polis sokakta yürüyen insandan kimlik de soramıyor. ABD Başkanı Bush’un Londra ziyareti bu geleneği de dört gün süresince kaldırdı.

ABD Başkanı Bush, Londra gecelerini Buckingham Sarayı’nda geçirdi. Bush, “Kraliçe Elizabeth’in konuğu olarak dünyanın en güzel sarayı Buckingham’da konuk olmak beni heyecanlandırdı” dedi. Avrupa Birliği’nin (AB) aykırı kardeşi İngiltere, küresel protestoya sahne olacak.

İngiliz Parlamentosu’nun tam karşısında İngiltere’nin “kronik muhalifleri” pankartlarıyla, karton kutulardaki kahveleriyle ve megafonlarıyla nöbetleşe yirmi dört saat hareket halinde olan “kendi sokak parlamentolarını” kurmuşlar. Şimdi ABD Başkanı Bush, onlara uzun süredir çok sıkıcı geçen tek düzeliklerine renk getiren bir fırsat verdi. Big Ben kulesi önünde “kronik protestocular” Bush ziyaretiyle birlikte sessiz parlamento’ya yeni bir ses getirdi.

ABD Başkanı George W. Bush’un İngiltere ziyareti öncesi bir açıklama yapan El Kaide örgütü, “Bush, Londra’ya ayak bastığı andan itibaren peşinde olacağız” tehdidi savurdu. Bush, Londra ziyaretinin ilk günü ortaya çıkmadı. İngilizler, Londra’da bulunan Bush’u sadece televizyon ekranlarında gördü.

Adeta “görünmez bir adam” olarak dolaşan Başkan Bush’un Londra ziyaretinin ikinci gününde İstanbul yine bombalara hedef oldu. Terör bu defa İstanbul’daki bombaların İngiliz Konso’luşuna, İngiltere’nin en büyük bankası olan HSBC bankasının İstanbul şubelerine, İngiliz şirketleri Tesco ve Marks&Spencer mağazalarına saldırdı. Asıl hedef Türkiye’yi alarak. El Kaide, Londra’da yapamadığını İstanbul’da yaptı.

Lodinium'dan Londra'ya

Tarihte takvim sıfır noktasını gösterirken, Romalıların ırmak kıyısında Londinium adıyla kurduğu küçük şehir, bugün Anglo-Sakson kökenli İngiliz kültürünün tipik gotik ve victorian sitili görkemli yapıları, devası parkları ve sokak pazarları ile doğayla barış içinde gelişmiş bir kent kimliğine büründü. İngiltere'nin sisli kenti Londra, kenti ortadan ikiye bölen Thames nehri ve kırmızı renkli, iki katlı otobüsleriyle dünyanın en kozmopolit ve özgürlükçü kentlerinin başında geliyor.

Dünya başkentlerinden Londra, tarihi ve kültürel mirasıyla görenleri büyülüyor. ABD Başkanı Bush'un İngiltere ziyaretini izlemek üzere gittiğim Londra'da üç gün boyunca beni yalnız bırakmayan Akın Olgun, Londra'yı tanımamı da sağladı. Bush'un Londra'ya gelişini protesto eden küreselleşme karşıtlarının peşinden koşarken, Akın'dan Londra dersleri aldım; Trafalgar Meydanı, Big Ben, Parlamento Binası, Westminster Kilisesi, kraliyet hazinelerinin sergilendiği London Tower ve Kraliyet Merkezi Buckingham Sarayı şehrin en gözde yerleri. Bu mekanların dışında, gidenlerin görmeden gelmemesi gereken yerler ise Hyde Park, Lady Diana'nın evi Kensington Palace, 135 metre yüksekliğindeki Londra Eye, 1260 - 1900 arasındaki Batı Avrupa'nın sanat eserleri sergilendiği Monet, Manet, Renoir, Gauguin, Turner ve Picasso'nun eserlerinin yer aldığı Milli Galeri, 1711 Londra'sının imajını belirleyen Sir Christopher Wren tarafından tasarlanan St. Paul's Kilisesi ve dünyanın en muhteşem manzaralarından birine sahip olan Tower Bridge.

İngilizlerin deyimi ile "beşikten mezara dek bir insanın her ihtiyacını karşılayan" Harrods'ın üzerinde bulunduğu Knightsbridge Caddesi daha çok zenginlerin tercih ettiği dünya markalarının

buluştuğu yer. Sokaktaki İngiilizin alışveriş tercihi ise iki kilometrelik uzunluğu ile Avrupa'nın en uzun caddesi Oxford. Her türden ikinci el alışveriş içinse cuma, cumartesi ve pazar günleri açık olan Portobello ve Camden Town'daki sokak marketleri alışveriş meraklılarının uğrak yerlerinden. Londra'nın gezilmesi gereken bir başka yeri de Kraliyet Parklarıdır. Ünlü Hyde Park'ın Speakers Corner'ında (serbest kürsü) politika, din veya cinsellik üzerine bir konuşma dinleyebilir, Eğer sizin de içinizden bir şeyler söylemek geçiyorsa kürsüye çıkıp bir nutuk çekebilirsiniz. Zaman darlığından içimden geçenleri söyleyemedim. Bu hakkımı! saklı tutuyorum.

AB ailesinin aykırı kardeşinin başkenti sisli şehir Londra'da “adalılar” ve “kıtalılar” arasındaki farkı hemen fark etmemeniz mümkün değil. Kıtalılar, para birimi olarak Euro'yu kullanırken, Adalılar hala Paund kullanıyor. Kıta'da trafik sağdan akarken, Ada'da trafik soldan gidiyor. Ada'da kapı kilitleri sola kapanırken, Kıta'da sağa doğru kilitleniyor. Shengen vizesi ile çıkacağımız Kıta turunda Ada'ya giremiyoruz. Kıtalılar olarak Ada'ya alışmak zor gelse de yaşamamıza olanak sağlayacak güzelliklerde yok değil. Bu güzelliklerin arasında ve benim Londra'yı sevmemde gazeteci Ayşe Önal'ın dostluğu yadsınamaz elbette. Londra'dan sonra Las Vegas'da ikinci şubelerini açmaya hazırlanan Adem ve Pırıl Öner çiftinin, işlerine verdikleri önemi anlatan “9 Kasım 1989 tarihinde dünyada iki çok önemli gelişme oldu. Biri Berlin Duvarı'nın yıkılışı diğeri ise İznik Restaurant'ının açılışı” cümlesini bir hayat dersi olarak aldım.

De Morgen Yani Sabah

Avrupa Parlamentosu'nun basın merkezinde kır saçlı gazeteciyle tanıştığımda şaşırdım. Çünkü o bir gazeteyi yoktan var eden bir isimdi. Önce isim benzerliği diye düşündüm. İlk dakikaların şaşkınlığını üzerimden atınca, tanıştığım gazetecinin Paul Goossens olduğunu algıladım. 25 yıl önce birkaç arkadaşıyla De Morgen (yani Sabah) gazetesini kuran Paul Goossens, ellili yaşına rağmen bizimle birlikte Parlamento koridorlarında hala haber kovalıyor...

Belçika'nın en ciddi gazetesi De Morgen, 1 Aralık günü çeşitli etkinliklerle 25 yaşını kutladı. Aydınlığı vurgulamak için De Morgen (yani Sabah) ismini gazetelerine uygun gören, gazetenin kurucusu ve ilk genel yayın yönetmeni Goossens, şimdi Belçika devlet haber ajansı Belga'nın AP muhabirliğini yapıyor, aradan geçen 25 yıla rağmen hala genç gazeteci heyecanıyla. Belçika'nın Abdi İpekçi'si olan Paul Goossens ile aynı işi yapıyor ve aynı havayı soluyor olmaktan mutluluk duydum, kendi adıma...

De Morgen gazetesinin arşivine bakarken, Sabah gazetesiyle sadece isim benzerliği taşımadığını fark ettim. Kaderleri de birbirlerine benziyor. Okurlarımız farkında olmasalar da bizler iki yıl önceye kadar neleri atlattığımızı çok iyi biliyoruz. 10 Aralık 1986 günü gazete bayilerinden De Morgen'i isteyen okurlar el yazısı ile basılmış gazete ile karşılaşmışlar. İflas eden De Morgen çalışanları, gazetelerini el yazısı ile çıkarmışlar her şeye rağmen...

Sabah gazetesinde işbaşı yapalı bir hafta oluyordu. De Morgen'de yaşanan olay gazetecilik dersi olarak okutulmalı diye düşündüm. 15 Kasım 1999 tarihiydi, De Morgen gazetesi Belçika Ekonomi Bakanı Didier Reynders'in merkezi Lüksemburg'da bulunan KB-Lux'de, 5 Aralık 1994 tarihinde

ve 745511 numarası ile açılan hesapta 191.701.470. Frank (yaklaşık 5 milyon dolar) bulunduğunu ileri sürdü. Bakan Reynders, haberi yalanladı. Ertesi gün De Morgen “işte belgesi” diyerek ikinci haberini yaptı. Aradan iki gün geçti ve De Morgen’in “işte belgesi” dediği belgelerin sahte olduğu ortaya çıktı. Haberin kaynağı belgeleri kendisinin düzenlediğini itiraf etti. Ekonomi Bakanı ile kişisel sorunu olan eski bir banka memuru sahte belge hazırlayıp, De Morgen gazetesini de kötü emellerine alet etmişti.

Asıl gazetecilik dersi burada başlıyor; Haberin sahibi gazeteci Ludwig Verduyn, kaynağına güvendiği için böyle bir haber yaptığını, belgenin sahte çıkması üzerine hem kendisinin hem de gazetesinin güvenirliliğinin zedelenmemesi için görevinden ayrıldı. De Morgen gazetesinin 9 yıllık genel yayın yönetmeni Yves Desmet, “Haberi muhabir arkadaşım yaptı. Haberi gazetenin manşetine taşıyarak kullanan benim. En az muhabir arkadaşım kadar benim de sorumluluğum var. Üzerime düşen görevi yerine getirmeliyim” diyerek, istifasını verdi. Desmet istifasını verirken, unutulmaz gazetecilik dersi verdi herkese. Bu davranışıyla Yves Desmet sadece De Morgen gazetesinin değil gazeteciliğin unutulmazları arasında yerini aldı...

Caz Ritminde Patates Kızartması

Caz ustası Okay Temiz'in Anadolu ve batı ritimlerini harmanladığı yüreğimizi ısıtan dinletisinden sonra buza kesmiş Brüksel sokaklarında, bir kızarmış patates büfesinin önünde bulduk kendimizi. Yüzümüze vuran soğuk ile ellerimizi ve içimizi ısıtan patates kızartmasının "med-cezir"ini yaşadık bir süre. Sokak ortasında külah içinde sunulan patates kızartmalarını mide-mize indirirken, Okay Temiz ve arkadaşlarının ritimleri hala kulaklarımızda yankılanıyordu. Bir başka caz ustası olan Burhan Öçal'ı dinledikten sonra da aynı tezgah önünde, aynı duyguları yaşadığımızı fark ettik birden bire...

Dünyanın genelde "French Fries" olarak tanıdığı kızarmış patates Fransızlar ile Belçikalılar arasında paylaşılıyor. Fransızlar friti (kızarmış patates) 19. yüzyılda Paris'te Pont Neuf'de, kendilerinin bulduğunu iddia ediyor. Bu nedenle hala lüks Fransız lokantalarında kızarmış patatese "Pont Neuf" deniliyor. Belçika'nın en eski yazılı kanıtı ise 1862 yılına ait; Fritz adlı biriyle dul Descamps 'ın Liege'de bir panayırda kızarmış patates tezgahları olduğundan bahsediyor. Kızarmış patatesi ilk bulduğu öne sürülen Fritz'in Fransa'da başarısızlıkla sonuçlanan 1848 Devrimi girişimi sonrası Belçika'ya kaçan Fransızlardan olduğu sanılıyor.

Belçikalı tarihçi Jo Gerard, elinde kızarmış patatesin 1680 yılında Maas ırmağı civarlarında keşfedildiğini gösteren kanıtlar olduğunu öne sürüyor. Bu yörenin yoksul halkı sürekli balık yiyormuş. Irmak donunca balıksız kalan Belçikalılar patatesleri balık şeklinde kesip kızartmaya başlamış. Kızarmış patatese French Fries denmesi konusunda da rivayetler var. Bunlardan birine göre 1. Dünya Savaşı'nda Belçika'ya

gelen Amerikan askerleri burada kızarmış patatesle tanışmışlar. Büyük çatışmalar Belçika'nın Fransa sınırındaki kenti, Fransızca konuşulan Ieper'de yapıldığı için de askerler kızarmış patatese French Friet demişler. 310 bin metrekaresel yüzölçümüyle üzerinde 7500 ile 8000 arasında fritçi bulunan Belçika, dünyada fritçi eğitimi veren ve frit müzesi bulunan ilk ülke olma özelliğine de sahip. Belçikalıların kızarmış patates düşkünlüğünü, uzaya giden 2. Belçikalı olan Frank De Winne'nin, yeryüzüne ayak basar basmaz "uzayda en çok bir paket kızarmış patates ve kocaman bir biftek yemeyi hayal ettiği" sözleri özetliyor.

Belçika'nın simgesi olan "patates kızartması" tezgahları yok olmakla karşı karşıya. Belediyeler tezgahların sokak görüntüsünü bozduğunu düşünerek tezgahların çalışma izinlerini geri almaya başladılar. Belçikalılar, patates kızartmasını gerçek patates kızartmacısında yemeyi tercih ediyor. Aileler için haftanın bir günü eve patates kızartması tezgahından patates getirmek, vazgeçilmesi neredeyse mümkün olmayan bir tören adeta...

Uzak’a Uzağız

Başkent Brüksel’e gelen herkesin uğramadan geçemeyeceği Grand Place (büyük meydan) mahallinde “Uzak”ı yakın ettik...

Grand Place’a çıkan, balıkçı lokantalarının üst üste istif edildiği daracık sokaklarından geçerek, yönetmen Nuri Bilge Ceylan’ın Cannes ödüllü “Uzak” filmini izledik. Ağlayan şehir yine göz yaşlarını tutamıyordu. Islanmamak için balıkçı lokantalarının duvarlarına adeta yapışarak gittiğimiz Arenberg sinema salonunda Uzak filmi hem vücudumuzu hem yüreğimizi ısıttı.

İstanbul’dan çok uzaklarda kendi adıma gururlandım filmi izlerken. Sinemadan çıkarken, seyircilerin gözlerinin içine bakarak böbürlendim! “Ve gri ve ıslak ve soğuk ülke”de mutlu olmanın yollarından biri de benim olan yani bizim olan yapıtları görmek olsa gerek.

1982 yılında Yılmaz Güney’in “Yol” filminden sonra Cannes Film Festivali’nde Büyük Jüri Ödülü alan ikinci Türk filmi oldu. N.B. Ceylan’ın “Uzak” filmi, Fransa’da vizyona girdiği ilk haftada 33 bin 700 kişi ile buluştu. Türkiye’de ise bir yılda Uzak’ı sadece 17 bin 182 kişi izlemiş. İki yıl önce “Altın Portakal”ı alan ve son Antalya Film Festivali’nde 40 yılın en iyi filmi seçilen Uzak’a Türk sineması sahip çıkmadı. Güney’in “Yol”una hala sahip çıkmadığımız gibi...

Belçika’nın Brüksel, Anvers, Gent ve Leuven kentlerinde gösterime giren Uzak, Fransa genelinde 49 sinemada vizyona girdi. Bu sayı önümüzdeki hafta 52’ye çıkartılacak. Dağıtım şirketi yetkilisi, filmin özellikle Paris bölgesinde büyük ilgi gördüğünü ve filmin ilk aşamada dört hafta sinemalarda oynatılmasının planladığını, ancak yoğun ilginin ardından bu sürenin uzatılmasının düşünüldüğünü belirtiyorlar.

Fransa’da yayımlanan Liberation gazetesinin sinema sayfasında çıkan haberde, “Merakla beklenen Türk filminin, ilk hafta sonunda iyi sonuç elde ettiği” yazıldı. Le Monde ve Le Figaro gazeteleri, geçen hafta yayımladıkları haberlerde, Cannes Film Festivali’nde ödöl aldığı vurgulanan Uzak filmine övgü dolu yorumlarda bulunurken, yönetmen Nuri Bilge Ceylan (Koza -1995, Kasaba -1997, Mayıs Sıkıntısı - 2000, Uzak - 2003) ile ilgili röportajlara sayfalarında geniş yer verdi.

Ve siz bu satırları okurken bir Pazar günü ben, Erkin Koray’ın “Arkası gelmez dertlerimin, bıktım illallah...” şarkısını mırıldanarak, bir başka filmi “Merhaba Hababam Sınıfı”nı izliyorum olacağım. Son yıllarda bizlere bu tür filmleri izleme imkanı sağlayan Ali Bağseven’in başında bulunduğu bir Belçika Türk Kültür ve Sanat Vakfı organizasyonuyladır. Hababam Sınıfı’ndan Hülya Koçyiğit, Halit Akçetepe ve Nehir Erdoğan’ın da katılacakları filmin Brüksel galasında, öğrencilik yıllarımıza geri döneceğiz bazen kahkahalarımızı tutamamaya bazen de göz yaşlarımızı hakim olmaya çalışarak...

Sinema Zamanı

Berfo: “Sevdiğin kadını kıytırık bir herifin hayatı için harcadın. Halbuki o kadın seni bir ömür bekledi. Hayatın seveda karşısında ne önemi var?”

Baran: “Doğru, sevdanın karşısında hayatın ne önemi var.”

Berfo: “Sen yapabilir miydin benim yaptığımı? En sevgili arkadaşına ihanet edebilir miydin? Onu jandarmaya şikayet edebilir miydin? Arkadaşının altınlarını çalabilir miydin? O altınlarla arkadaşının sevdiği kadını anasından babasından satın alabilir miydin? Arkadaşını ölüme gönderebilir miydin? Ama ben yaptım. Aşkım için yaptım. Şimdi sen söyle bana hangimizin aşkı Keje’ye daha büyük. Hangimiz Keje için bu kadar günaha girmeyi göze alabildik? Ben bunları yaptım. Çünkü aşkıttım. Vurulmuştum, ölüyordum aşkımdan. Bu aşk için ben cehennemde yanmaya hazırım. Ya sen?”

Ya biz...

Biz aşkımız için bu kadar günaha girebilir miydik? Ya da kaçımız aşkımız için cehennemde yanmaya hazırız?

Günümüz Türk sinemasının -benim açımdan- dönüm noktası olan EŞKİYA filmindeki bu replikleri izlemek için altı ay bekledim. Sonra zemheri ayının bir “Eskişehir kuru ayazı”nda kendimi sinema salonuna attım; hayal kırıklığı yaşayarak. Altı ay boyunca filmi görmeden dinlediğim film müziklerinden hareketle kafamda bambaşka senaryo yaratmıştım. Kafamdaki senaryo ile filmin gerçek senaryosu örtüşmüyordu. Hayal kırıklığım bundandı. Sonra yeniden ve yeniden izledim. Ve “Eşkîya” en beğendiğim aşk filmi oldu zamanla...

Artık bir filmi görmek için altı ay boyunca beklemiyor Avrupa’da yaşayan vatandaşlar. Türkiye ile aynı anda vizyona

giriyor yeni filmler. VİZYONTELE Tuuba'yı izlemeye gittiğiniz herhangi bir Alman sinemasında, “Yakında bu sinemada İN-ŞAAT var...” ya da “Taylan biraderlerin korku filmi OKUL bu sinemada...” anonslarıyla karşılaşsanız sakın şaşırmayın. Bu anonslar artık olağanüstü değil, olağan karşılanıyor Almanya’da, Belçika’da ve Hollanda’da.

Hollanda’da Pathe sinema zinciri büyük kentlerdeki sinemalarında Hollandaca altyazılı Türk filmleri gösterme kararı aldı. Pathe şirketinin sözcüsü, Amsterdam’da yaptığı açıklamada, uygulamaya deneme amacıyla başlanacağını ve başarılı olduğu takdirde, Türk filmlerinin Hollanda’da düzenli olarak sinemalarda gösterileceğini söyledi. Hababam Sınıfı Almanya’da 200 binden fazla seyirci tarafından izlendi. Hababam Sınıfı’nın Hollanda’da gösterileceği ilk hafta için şimdiden 2 bin bilet rezervasyonu yapıldı. Sırada Neredesin Firuze, İnşaat ve Okul adlı filmler var.

Türk filmlerinin Almanya, Hollanda ve Belçika’da gösterime girmesini sağlayan MaXXimum Genel Müdürü Anıl Şahin, Avrupa’daki sinema potansiyeli iyi kullandıklarını söyledi. Cahit Sıtkı Tarancı gibi “yaş otuz beş yolun yarısı eder / Dante gibi ortasındayız ömrün / delikanlı çağımızdaki cevher / yalvarmak, yakarmak nafile bugün” diyen Anıl Şahin, biraz da serzenişte bulunarak basının kendilerine yer vermemesinden yakındı. İyi ki varsın Anıl...

Mesafeler

İki eski dost karanlık İstiklal Caddesi'nin arka sokaklarından birinde karşılaştıklarında aradan tam 6 yıl geçmişti...

Alabildiğine salaş ama bir o kadar da rahat "Guitar" da arkadaşını gören Tankut şaşkındı. Aradan geçen zaman onları başka yerlere savurmuş olsa da arkadaşlıkları eskimemişti. Tankut ürkek adımlarla yaklaştı, "Merhaba" dedi. Sohbet 6 yıl önce kaldığı yerden devam etti...

İki eski dostu dinlerken mesafelerin, mekanın ve zamanın engel teşkil etmediğini düşündüm dostluklara. Ve ben 15 yıldır görmediğim lise arkadaşım Murat Toklucu'yu düşündüm. Gençlik yıllarımızı paylaştığımız Murat'la görüşmeden ayrıldım mesafelerin yok olduğu yeditepeli şehirden. Mesafeler engel teşkil etmiyor...

İki eski arkadaş dinlerken Emek Durmuş'un şiiri düştü aklıma. Üç bin kilometre uzakta olsak da her gün birkaç defa seslerini duyduğumuz santral memurelerimizden Emek'in farklı denemelerini duymuştum. Bu farklı denemelerden birini paylaşmak istedim sizlerle...

"Seninle ilk, Nişantaşı sokaklarını süslerken karşılaştık

Çocukluk aşkım, gençlik aşkın ve sonrası...

Gözlerimi kaçırmıştım senden.

Fark etmezsın beni, çok büyüksün

ama ya gözün takılır da bu kız bana niye hayran hayran bakıyor dersin diye.

Bir arkadaşım sendeydi.

Ama sana yaklaşmaya cesaretim yoktu.

Bir gün içeri girdim,

Korkuyla...

Bir taraf bir tarafın canı
Bir taraf bir tarafa yabancı.
Bir yabancı seni seviyor...
Ne yapsın yani...
Gelip sana kendini tanıtmanın,
senden karşılık beklememin imkanı yoktu.
Yıllar sonra her gün seninleydim artık
İsmin her telefon çaldığında dilimde
Yine de yabancı.
Hala rahat nefes alamıyordum seninleyken,
hala ben olamıyordum,
çekingem,
ürkek
Aylar geçti...
Birlikte Boğaz'ın karşısındaki Cam Han'a taşındık
Tam sana layık
Bazen düşünür buluyorum kendimi
Önünden geçerken otobüsle ya da yürüyerek,
Seni doya doya seyretmek mi güzel
yoksa bu kapıdan içeri girebilmek mi?
Farkında mısın sana şiir yazıyorum
Kısacası seviyorum seni ben
Belki aptalca ama seviyorum
Boğaz'ın karşısına kurulmuşsun...
Dünyanın en güzel şehrinin en güzel manzarası
Herkes bu manzaraya bayılır
Herkesten çok da ben
Bazen düşünür bulurum kendimi
Senden Boğaz'ı seyretmek mi güze?
Boğaz'dan seni seyretmek mi?"

Meleklerin Yastık Kavgası

Melekler yastık kavgası yaptılar...

Meleklerin yastık kavgasının ceremesini biz insancıklar çektik.

Yatılı okullarda en çok yastık kavgaları yapılır, öğretmenlerden yenilecek dayacağı göze alarak.

Yastık kavgasının bir yerinde kuş tüyleri uçuşur havada. Pamuklar dökülür yerlere...

Belçika'nın üstünde yaşayan melekler yastık kavgasına tutuştular.

Kopma noktasında yastıklar parçalandı.

Bembeyaz pamuklar yerlere döküldü...

Sabah beyaz gelinlik giyinen ağlayan şehir Brüksel, dudağının ucunda bir gülümsemeyle ölüm sessizliğine büründü.

Biz beyazı gördük.

Brüksel kara uyandı.

Belçika kara bulandı...

Bir gece önce Türkiye ile aynı anda vizyona giren "Neredesin Firuze" adlı filmin Brüksel galası yapıldı. Gala için Almanya'dan sonra Belçika'ya geçen yönetmen Ezel Akay, oyuncular Özcan Deniz, Haluk Bilginer, Ruhi Sarı, Şebnem Dönmez, Ragıp Savaş, Janset ve Yonca Ertürk sinema seyircisiyle kucaklaştılar. Sanatçılar Belçika'yı beyaz örtü altında terk ettiler; bin bir güçlülle. Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke, beyaz örtüyle kaplanmaya hazırlıklı değildi.

Kar trafiği de alt üst etti.

Yollar kapandı.

Toplu taşıma araçları hizmet veremedi

Taksiler çalışmadı.

Bin kilometrelik kuyruk oluştu Konya ovası büyüklüğündeki ülkede...

Sanatçıları bizler taşıdık havalimanına. Haluk Bilginer’le havalimanına giderken sıkışan trafikten bizler de nasibimizi aldık. Sıkışan trafikte Orient Expression grubunun “Divan” adlı albümü eşlik etti bize... Bütün dünya müzik marketlerinde ‘world music’ reyonlarında rahatlıkla yer bulacak bir albüm yaratmışlar, dört arkadaş. Halk müziğinin usta yorumcusu Sebahat Akkiraz ve “Keçe Kurdan” adlı albümüyle hayatımıza giren Aynur da “ses” vermiş “Divan”a.

Orient Expression’un Divan’ı

Orient Expression elektronik müziği “doğu” ile buluşturan yolda henüz keşfedilmemiş olana doğru ilerlemek için ilk adımlarını “Divan”da atmışlar.

Can Utkan, Cem Yıldız ve Richard Hamer’dan oluşan Orient Expression’ın “Divan” adlı ilk albümlerinde elektronik yapıyı Türk folk müziği ve enstrümantal biçimlerle harmanlayarak geleneksel vurmali çalgılarla örülmüş çok sesli “jazzy” bir ton yakalamış.

Çok boyutlu seslerin uyum içinde kaynaşabilmelerindeki kilit rol ise projenin ses mühendisliğini üstlenen Murat Uncuoğlu’na ait. Can Utkan, parçaların elektronik altyapılarını kuruyor. Cem Yıldız, Türk folk melodilerini ve yapılarını bağlama, ut ve cümbüşle yeniden yorumlarken, Richard Hamer da saksafonlar ve çeşitli flütlerle parçalara ‘nefes’ veriyor ve armoniler sağlıyor. Düzenlemeler de ise Murat Uncuoğlu da dahil olmak üzere, tüm grubun imzası var. Elektronik temeller üzerine kurulmuş “Divan”da, Orient Expression kalıplaşmış formüllerden vazgeçerek Türk etnik müziğinin öne çıkan vokalist ve enstrümanlarını da işin içine katarak özgün bir “sound” yaratmış.

Çikolata Karakterler

“Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke”den başka bir ülkeye yol alacakların hediye sorunu pek olmaz. Herkesin hediye olarak almayı düşündüğü ilk şey çikolata olur. Yunan asıllı Leonidas Kestekides 1912 yılında pralini Belçika’ya hediye etti. Bir asırdır Belçikalılar hediye almak zahmetinden kurtuldu. Nereye ve kime gitseler hemen bir pralinciye uğrayıp, Leonidas paketi yaptırırlar.

Çikolata deyip, geçmemek gerekiyormuş...

Bilim adamları -nedense bu kişi kadın da olsa- “Çikolatayı söyle sana kim olduğunu söyleyeyim” diyorlar. Yani insanın yediği çikolatadan veya çikolata kağıdını çöpe atma şeklinden karakter analizi yapılabiliniyormuş. Yeni Zelandalı psikolog Murray Langham “Çikolata Terapi: İçindeki özü keşfetmeye cesaretin var mı? -Chocolate Therapy: Dare to Discover Your Inner Self-“ adlı kitabında çikolata bilimini konuşturuyor. Langham, insanın yediği çikolatanın şekli, formu, dolgusu ve ambalajının ‘kişiliği’ ele verdiğini söylüyor.

Langham yaptığı analizde, masum ve geçmişte yaşayan kişiler sütlü çikolatayı, materyalist ve geleceğe güvenle bakan kişilerin siyah çikolatayı, adil ve dünyanın merkezi olduklarını düşünen kişilerin ise beyaz çikolatayı tercih ettiklerini anlatıyor yeni kitabında. Terapilerinde hangi çikolatayı tercih ettiklerini sorduğu müşterilerinden yola çıkan Langham, sosyal ve sekse düşünlerin oval, sabırsız ve kişiliği oturmamış kişilerin dolgulu çikolatayı yediklerini yazıyor. Langham sadece çikolatanın değil çikolata kağıdının da önemli olduğunu vurguluyor. Çikolata kağıdını buruşturup atanların kafalarının karışık veya çikolata kağıdını özenle katlayanların sıkıcı yatak hayatlarının olduğunu tespit etmiş Murray Langham.

Tam “bu kadarı da fazla, çikolatadan karakter analizi mi yapılmış” diye dşşnrken bir de çikolata müzesi çıktı. ikolatanın da müzesi mi olurmuş demeyin. İşpanya’dan yola çıkıp Hindistan’a gitmek isteyen Kristof Kolomb tesadüfen de olsa yeni dünyayı keşfetti. Kolomb, sadece yeni dünyayı değil aynı zamanda çikolatayı da biz insanoğullarına hediye etti.

ikolatanın lezzetini ilk tadan ademoğlu Aztekler, soyluluğun bir simgesi olarak kakao çekirdeği ve baharatlarla oluşturulan acı bir içecek olarak kullanırlar. Az bulunan bu içeceği, sadece çok zenginler iebiliyordu. Kolomb, yeni dünyadan evine dönüşte yanına bir de çok değerli hediye aldı. Bu hediyeyi kralına sundu ve çikolatayı ilk tadan Avrupalı 16. yüzyılın ortalarında İşpanya Kralı Philip oldu. ikolatadaki kakao yağı ve çeker insana ‘mutluluk’ verdiği için eski ağlarda “Tanrıların besini” olarak adlandırıldı.

Tanrıların besini benim lkemde hala “Aztek devri”ni yaşasa da Brüksel’de çikolata müzesi açıldı. Ağlayan şehre yolu düşenler artık çikolata müzesini ziyaret ederek, insanların karakter analizini yapacaklar...

Doğru'nun Zamanı

Festivaller kenti Brüksel'de Kısa ve Acısız'la tanıştığım "Fatih Akın Sineması"ndan bahsetmek için anlamsız fırtına dinmeli, sular durulmalıydı...

Bir anlamda festivaller başkenti de olan Brüksel'de tanıştım yıllar önce "Fatih Akın Sineması"yla; Kısa ve Acısız filmiyle...

Hollywood dışındaki sinemayı da takip etmeye çalışan sinema izleyicisi olarak, Türkiye'ye Metin Erksan'ın "Susuz Yaz" filminden sonra, yani 40 yılın ardından "Altın Ayı" ödülü kazandıran Duvara Karşı'dan (Gegen die Wand) ve yönetmen Fatih Akın'dan bahsetmeden yapamazdım.

Ama anlamsız fırtınanın dinmesini ve suların durulmasını bekledim.

"Abdülhamit Düşerken" filminde karşımıza çıkan Mehmet Kurtuluş'un başrol oynadığı "Kısa ve Acısız"da kendi doğum yeri olan Hamburg'un arka sokaklarını anlatan "Fatih Akın Sineması"nı görmemezlikten gelemedik. Gelemedik de...

Maalesef !!!

Onun ne Türk olmak umurlarında, ne Alman olmak ne de başka bir şey...

Yaşama sarılmak isteyen ancak nefes alacak bir yer bulamayan, hayata da ölüme de ait olamayan iki insanın öyküsünü taşıdı Duvara Karşı'yla beyaz perdeye. Fatih Akın, karısını kaybettiği için çok acı çeken ve alkolde bile teselli bulamayınca arabasını gözünü kırpmadan "duvara karşı" süren Cahit (Birol Ünel) ile ailesinin namus baskısına, özgürlüğünü kısıtlamasına dayanamayıp, rahat bırakılmak umuduyla bileklerini kesen Sibel'in (Sibel Kekilli) öyküsünü anlatıyor bizlere.

Yeşilçam sinemasını izleyerek büyüyen, kendini bir dönem

Hollywood’a kaptırdıktan sonra hazine bulmuşçasına tekrar Türk sinemasına dönen Fatih Akın, “Duvara Karşı beş yıldır üzerinde çalıştığım bir proje. Pek çok şeyi içine katmaya çalıştık; bu film bence bir ‘punk opera’, Türk ve Alman sinemalarının nasıl bir araya gelebileceğine dair güzel bir örnek. Pek çok sinemanın etkisini taşıyor, Fassbinder, Wenders, Turgul, Akar, Güney sinemasından izler olduğunu söyleyebilirim. Müzik olarak da hem Alman punk müziği hem de Türk arabesk müziği var, punk ve arabeskin ortak noktası kendini parçalama, yok etme güdüsü, bu anlamda da iki ayrı akıntıyı bir araya getiriyor. Duvara Karşı bende her şeyi değiştirdi; Kısa ve Acısız’dan Solino’ya tüm filmlerimden kaynaklanan ve dolayısıyla tümüne bir tepki olarak sayabileceğim bir film” diye tanımlıyor, Duvara Karşı filmini fırtınalar kopmadan önce Murat Güneş ve Serdar Kökçeoğlu’na verdiği röportajında.

“Batı sineması her şeye tok bir sinema, tok toplumların sineması. Kimsenin derdi yok, sorunları yok! Gerçek sinema hep bir karşı çıkıştır, meydan okumadır. Baskıya karşı hareketler, politik tavırlar, bunları bugün gerçek anlamda ancak doğudan bekleyebiliriz” diyen Fatih Akın, sinemanın doğudan yükseleceğini söylüyor. Doğuda her Yeni’nin doğumu çok sancılı olur. “Duvara Karşı” da büyük sancılarla doğdu...

Vazgeçilmez Düşman

Bürokrasi başkenti Brüksel'in soğuk koridorlarında AB Bahar Zirvesi'ne katılan başbakan ve bakanların peşinde koştururken sigaralar birbirine eklenir. Dokuz ay önce vazgeçilemeyen düşmana veda eden gazeteci arkadaşımız Belkıs Kılıçkaya, hikayesini anlattı. Kılıçkaya'nın vazgeçilemeyen düşmandan nasıl vazgeçtiğini anlattığı yazıyı okuduktan sonra bir kez daha düşündüm; herkesle paylaşmak istedim...

“O gülerken de, ağlarken de, durup dururken de, her zaman, her yerde, her vesileyle varlığını hissettirir. Sanılır ki, o bir sevgili, acayip bir tutku, çok büyük bir aşktır... Gören neredeyse onun için yaşıyor sanır, o kadar mühim, o kadar elzem durur. Kimse yokken o vardır, sabah daha uyanırken aklına düşer insanın...

Günün en heyecanlı zamanı, sabah, sanki heyecanlı kılan da esasen odur. Gerçi onunla temasa geçmek an meselesidir ama elinizi pakete atıp, onu ağzınıza götürüp, çakmakla ateşlemeniz bayağı, bayağı bir merasimdir. Çıkan duman, boğazınızdaki his, hele ki ilk sigara çok mühimdir... Ben sigarayı aynen yazdığım gibi, işte bu hislerle içtim. 19 yaşında başladım, 15 yıl, bırakmayı da bir tek kez bile denemeden, bir tek gün bile sigara orucu tutmadan, önce bir paket, sonra paket paket! İyi içtim, hakkını teslim ederek, o kadar güzel içime çekerdim ki, öyle etrafta pek duman filan olmazdı. Nitekim doktor da doğruladı, ‘Sizin yaşıınızda akciğerler bu kadar tahrip olmaz, ne yaptınız böyle?’ diye.

Hayır, bazı sigaracılar gibi değildim. ‘İstediğim zaman bırakırım’ diye konuşuyor, düşünüyor değildim. Tersine bu meseleyi hiç düşünmüyordum, ‘içmeyi seviyordum ve içiyorum’ diyordum. Ama bir şeyi sevmekle, bir şeye müptela olmak arasında dağlar kadar fark var. Varmış. Birbirlerine benzer gibi görünseler de, hiç mi hiç benzemiyorlar. İnsan, müptelası olduğu şey

hayatından çıkınca, artık üzüntü duymuyor, geri dönüp hatıralarını yad etmiyor, onu başkasının elinde gördüğünde kederlenmiyor. Buna rağmen veda günü yaklaştıkça, ben de hayatta en çok sevdiğim şeyden ayrılacakmışçasına üzüntülüydüm, özellikle son hafta çok kırılgandım, kendimi bir anda salya-sümük ağlarken buluyordum. Soğuk hava, sıcak hava çok fark etmez ama sigara açık havada, oksijeni bol ortamlarda değil, havasız kapalı mekanlarda daha zevkli içilir ve yazdan daha çok kışın keyif verir. Neticede geçtiğimiz Haziran ayı için, yaş günümde bırakma kararı aldım. Böylece hem yaz mevsimi olacaktı, hem işler yoğun olmayacaktı hem de kendime sigarasız da çalışabileceğimi kanıtlayacaktım.

Yıl içinde ara ara kendimi sigarasız hayal ettim. Zordu...

Önceden hazırlanmaktan vazgeçip, günü gelince bakmak üzere attım bir köşeye. Nisan ayından itibaren ömrümde ilk kez birkaç ay boyunca tansiyon, çarpıntı ciddi bir rahatsızlık dönemi geçirdim. Hastaneler, doktorlar, ilaçlar...

O kadar moralsiz ve hastaydım ki, daha Haziran ayı gelmeden, kararımı hayata geçirme zamanını Temmuz'a erteledim.

Son gece, 11 Temmuz Cuma gecesi, uç uca yaktım, paketteki son sigaraya kadar aralıksız içtim. Gece nikotin bandını yapıştırıp yattım. Sabah çok heyecanlıydım. Öğleden sonra yavaş yavaş elinden oyuncacı alınmış ve bir daha hiç verilmeyeceğini de anlamış bir çocuk bahtsızlığında, söylediklerine göre aynen böyle bir çocuğun da yüz ifadesiyle gıkımı çıkarmadan oturdum. Bütün ciddi bağımlılar gibi benim için de en mühim olan sigara, günün aç karnına, uyanır uyanmaz içilen ilk sigarasıydı.

Bir hafta boyunca mentollü plastik sigara sabahları iş gördü ama bir haftanın sonunda ondan bıktım. Önce sabah sigarası sonra akşam yemeği sonrasında içilen sigarayı arar olmuştum. Daha sonra kendimi sokaklarda yürürken buldum. Tuhaf bir duygu, bir özgürlük idraki bu, insanın bacaklarının varlığını hissetmesi, lastik ayakkabı ve saatlerce yürümek...

Hayır sigarasız bir daha bu şehri yaşayamamaktan, kahve içmemekten artık aklınıza ne geliyorsa onları yapamamaktan korkuyordum, hiç öyle değil, sahiden yaşar hale geliyorsunuz..."

Sultan

Türk sinemacılarla bir araya geldi.

Belçika’da yaşayan Türk sinemacılarla bir araya gelen Türkan Şoray, Türk ve Belçika sineması üzerine uzun uzun konuştular. Belçika’da yaşayan “Toprak”, “Sıratın Çocukları”nın yönetmeni Mustafa Balcı, “Kara Liste”nin yönetmeni Fatih Çam, “Yolcu”nun yönetmeni İlknur Cengiz ve sinema okulu öğrencisi Burcu Bilgiç ile akşam yemeğinde sohbet eden Şoray, yurt dışında genç kuşakların sinemada başarılı olmalarının Türk sinemasının da önünü açacağını söyledi.

Brüksel’e gelen Türk sinemasının sultanı Türkan Şoray, Sultanlar sergisini gezdi. Türkiye Festivali çerçevesinde düzenlenen Türk filmleri gösterimi kapsamında gösterilen “Selvi Boylum Al Yazmalım” filminin gösterimi için Brüksel’e gelen Türkan Şoray, “Analar, Tanrıçalar ve Hanımsultanlar” sergisini ziyaret etti.

Türk asıllı Alman yönetmen Fatih Akın’ın “Duvara Karşı” adlı filmi, 2004 Avrupa En İyi Film Ödülü’nü kazandı. Duvara Karşı İspanya’nın Barselona kentindeki Kongre Sarayı’nda düzenlenen gala gecesinde, Avrupa Sinema Akademisi tarafından verilen ödüle layık görüldü.

Fatih Akın’ın “Duvara Karşı” adlı filmi, daha önce de Berlin Film Festivali’nde Altın Ayı ile Alman Film Ödülü’nü kazanmıştı.

Fatih Akın, ödül töreninde sonra yaptığı açıklamada, filmin Avrupa’daki Müslüman göçmenlerin sorunlarına eğilen ilk yapımlardan birisi olduğunu söyledi. “Türk, Türk-Alman ve Alman şeklinde filmin 3 değişik bakış açısı var” diyen Fatih Akın, “Biz bu üç değişik görüşü bir araya getirerek bir orta yol bulmaya çalıştık” diye konuştu.

Bejan Matur 1968 doğumlu, Maraşlı, esmer güzeli, uzun

siyah saçları ve siyah ağırlıklı giysilerişiirlerinin yansıttığı imgesel dünyaya uygun. Epik, destansı bir deyişi var. Sözcükler özenle seçilmiş ve yerleştirilmiş birer mayın gibi gönüllere. “Rüzgâr Dolu Konaklar”da “Artık hevesli bir rüzgâr/Kuleleri/Vadileri/Yolları/Yalayıp getiren bir rüzgâr değilim/Son ve başlangıçla birlikte/Tapınaklar ve meydanlar içinde/Bir esintiyim köşeleri dolaşan/Kendisiyle buluşan bir esinti sadece” diyerek selamlıyor okuyucusunu...”*Onun Çölünde*”ki “Geceyi/Ölmüş bir güneşin teninden kazıyıp/Geçirdim yüreğime” dizeleri karanlığı aydınlatan bir mum gibi... “*Ayın Büyüttüğü Oğullar*”ın içerdiği “Yalnızlık/Yırtılmış sesinde bir çobanın/Dağlarda yakalar insanı” dizeleri kaval nağmesi gibi yankılanıyor gönlümde!

Tanrı Görmesin Harflerimi

“Taşın bilgeliği,

Anlamış olmasında sonzuluğu

Kendisi sonsuz uykudayken” tesadüfen yazılacak şeyler değil. İsteyen istediği gibi anlasın... Arı, ödünsüz, teslimiyet içermeyen bir karamsarlık: Tevekkül ve gerçekçiliğin izdivacı.

Melisa Gürpınar 1941 doğumlu, İstanbullu, sarışın, tatlı, dengeli, kendisi ve dünya ile barışık, dopdolu, görmüş-geçirmiş, bilge bir hanımefendi. Tırnak uçlarına kadar edebiyatçı. Söylemi sıcak ve akıcı. Çağının ve çevresinin zarif bir gözlemcisi. Şiiri öyküsel, öyküsü şiirsel. Çok yaşamış, çok görmüş, çok okumuş, dolmuş ve o kadar güzel taşıyor ki, öğreterek serinletiyor gönülleri.

Belgiİstanbul

Kuyumculuk, altını işleyip ona şekil ve güzellik katan bir sanat...

Usta, hammadde halindeki altını belirli formüllerle potaya koyar, ocakta eritip işlemeye koyulur.

Ocakçı, kızgın kömür içine yerleştirdiği potanın içindeki altın eriyince astar ya da tel halinde döker.

Sıvı hale gelen altın plaket demirlere dökülürken etrafa sıçrar. Her potadaki altından küçük de olsa fire verilmiş olur.

Bu sıçrayan altın, ocak işleten usta tarafından senede iki veya üç kez süpürülüp toplanır.

Ocakta toplanan, biriktirtilen altına “ramat” denir.

Kuyumcular altını işler, ocakçı ramatı toplar.

Şairler kelimeleri işler, ramatı şiir severler toplar.

Nihat Kemal Ateş, “yürek potasında erittiği şiirlerinin ramatı yüreğimize düşsün” istemiş...

“İstedim ki, zorluklara göğüs geren, emeği için beş ülkenin sınırlarını aşıp, yaşam kavgasını onurluca sürdüren, gözleriyle söyleyen, yüreğiyle dinleyen yorgun insanımıza şiir bahçemde dinlenecek bir yer gösterip, yorgunluğunu azaltacak bir tas su vereyim. Bir tas ayran uzatıp, bir tutam kır çiçeği sunayım. Şairler cömerttir tıpkı halkımız gibi... Alana, bilene, gülümseyene” diyor şair Nihat Kemal Ateş.

“Zarfa koyup gülüşünü gurbete gönder”di; bir çift beyaz gülüşlü şair Nihat Kemal Ateş...

“Güle sormuşlar; neden kokarsın? İbadetimdir demiş. Şiir de benim” sözcük dizimiyle imzaladı Nihat Kemal Ateş yeni kitabı “Zarfa koyup gülüşünü gurbete gönder”i.

Kemanda Kuş Sesleri

Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke Belçika’da yaşayıp da yıllardır yüzünden gülümsemeyi eksik etmemeye çalışan “Bir çift beyaz gülüşlü şair” Nihat Kemal Ateş, Belgistanbul’da yaşar da boğazda ılık çalmaz mı? İşte o Belçika-İstanbul dizeleri:

Meydanlar ki, açık denizlerimdir / oraya en çok umutlar birikir / bir de öfkeler / dolar...

En çok umutlar düşürülmüştür / yerlere... / bir de yoksulluk / Brüksel’de bit pazarına / kuru çiçekler kitap aralarında / yıllarca unutulmuş... / terk edilmiş / kırık bir kemanda / kuş sesleri dizili

kiminin bakışları kalmış / kitaplarda, / eski bir ceketin yakasına / hüznün iliştilmiş / umutsuzluğun tozları / umutla silkelenmiş / sırları dökülü bir aynanın / içine gülüşler sinmiş / kullanılmış bir buzdolabının / buzluğunda

taze bir yürek donmuş, / inleyen / kırık bir kemanıdır Beethoven’ın / şimdi bit pazarında

Meydanlar ki açık denizlerimdir / oraya en çok umutlar birikir / bir de öfkeler / dolar...

En erken gelenlere / -ki evleri olmayanlardır onlar- / bedava anahtar dağıtılır / bit pazarının orta yerinde / yüzlerce anahtar dizilidir / bir heykelin üzerinde / Place Jeu de Balle’de / yaşlı bir gramofondan cızırtılı / Edith Piaf’ın sesi gelir.

En çok yoksulluk / yerlerdedir... / yitirilmiş insanlığın çığlıklarıyla / yıkanık eski pazarda

Kimisi çocukluğunu arar yitirdiği / boş bakışlarıyla / siyah beyaz fotoğraflarda / bir pazarında / bense şiir kitapları arar / ve bulurum / çiğnenip üzerinden geçilmiş / beyaz kapağında ayak izleri olan / Belgistanbul’da yaşar da / boğazda ılık çalarım...

Yine de umut kırıntıları / bu meydanı doldurur / ısıtmaz kendini de / güneş bize küs durur.

Sanal Alem Muhabbeti

<Fırat> slm –selam-
<Beyda> slm
<Fırat> naber
<Beyda> iii –iyi-
<Fırat> nerden
<Beyda> antalya
<Beyda> sen
<Fırat> bruksel
<Fırat> yas
<Beyda> 27
<Fırat> is
<Beyda> bankaci

.....

diye başlayan ve dil bilgisi kurallarının umursanmadığı sanal alemin sohbet odalarındaki muhabbetler (chat) arkadaşlığa, dostluğa ve sevgilere dönüşüyor. Dünyanın en ücra köşelerinde açılan “internetcafe”ler bireyleri muhabbet odalarına ve beyinleri odacıklarında rehin alıyor.

Ve soğuk ve gri ve ıslak ülke Belçika’nın başkenti Brüksel’de hizmete giren “easy internetcafe”, günün her saatinde dolup taşıyor. Avrupa Birliği’nin başkenti olmakla övünen Belçika’da genel işsizlik oranı yüzde 8,9 olmasına rağmen Türk gençlerin işsizlik oranı yüzde 34 dolaylarında. İşsizlik oranının tavana vurduğu yabancı gençler kendilerini saatlerce “internetcafe”lerde muhabbet odalarına hapsediyor.

Sabahın ilk ışıklarına, gece güne dönünceye kadar uzak diyarlardaki hiç bilmedikleri, hiç tanımadıkları insanlarla muhabbet eden ve dertleşen gençler, çağın yeni vebasası “chat”leşme

nöbetindeler. İnternetcafe müdavimlerinden bazılarının yaptıkları teklif şaşırtıcı olduğu kadar düşündürücü de; “Devlet internetcafenin sahibine teşvik primi vermeli. Adam 400 kişiyi burada kontrol altında tutuyor. Yani bir gecede 50 kişinin kavga etmemesini, 40 araba camının kırılmamasını, 30 kişinin araba teybinin çalınmamasını, 20 kişinin dayak yememesini ve 10 eve hırsız girmemesini sağlıyor.”

Kolay mı?

Günün moda deyiimiyle sivil toplum örgütleri yani dernekler ne iş yapıyorlar? Belçika’da dördü federasyon olmak üzere onlarca Türk derneği faaliyet gösteriyor. Bir çoğunun lokali dahi olmasa da lokali olan sivil toplum örgütlerine uğrayan kişilerin sayısı belli; 3 ya da 5 kişi.

Bir yanda şafak atıncaya dek internetcafeler dolup taşıyor. Diğer yanda toplumun lokomotifi olması gereken sivil toplum örgütlerine uğrayan yok denecek kadar az. Ya bir şeyler ters gidiyor ya da toplumlara dinamizm kazandırması gereken sivil toplum örgütleri işlevlerini yerine getiremiyorlar.

Kopenhag Zirvesi’ne sayılı günler kala –yumurtanın kapıya dayandığı an hali- Türkiye’nin AB üyeliğini destekleyen 265 sivil toplum örgütünden oluşan “Türkiye Platformu” başkent Brüksel’e bir çıkarma yaparak AB’ye ses verdi: Bizi AB’ye alın, bize AB’den tarih verin. Türkiye’den 265 sivil toplum örgütünün katıldığı “Türkiye Platformu” toplantısında 150 bin Türkün yaşadığı ve yaklaşık 300 Türk derneğinin faaliyet gösterdiği Belçika’dan ses çıkmadı. Ya AB onları ilgilendirmiyordu ya da zaten AB ülkesinde yaşadıkları için Türkiye. Ama, Türkiye’de rüzgar estiği zaman Belçika’da grip olan “buralı Türkleri” anlamak hiç de kolay değil.

Düş'ün İçindeki Gerçek

Sanat, ne cennet ne de cehennem içinde, ne güzellik ne de çirkinlik üzerine kurulmalı. Bütün bunların arasında bir yerde, bilinmeyen bir mevkide, yanı sıfır noktasının ortasında olan bir yerde yaşamalı ve yoluna devam etmeli. Ve bu yolculuk sırasında önemli olan geçmiş hak ettiği yerde bırakarak ilerlemektir.

Ve soğuk ve gri ve ıslak ülke Belçika'ya gelişimin ikinci yılında tanıştım filozof ressam Mehmet Aydoğdu ile. Üniversiteli bir öğrenci olarak gittiğim resim sergisinde gördüğüm ana rahmindeki “Bebek Yunus Emre” portresi çok şaşırtmıştı beni. Günlük hayatı ve evrenin çözümlenmemiş gizlerini, köklerinden koparmadan sorgulayan bir resim filozofuyla karşılaştığımın henüz ayırımında değildim. Aksakallı Yunus Emre de ana rahmine düşmüştü herkes gibi. Bu basit gerçeği bulmak ve bunu tuvale aktarmak nereden gelmişti aklına? Oysa gerçek basitte gizli.

Bariş Manço'ya fahri hemşerilik unvanını veren Liege kentinde yaşayan sürrealist ressam Mehmet Aydoğdu ilk sergisini 1971 yılında bu şehirde açmış. Doğduğu ülke Türkiye'de her ne kadar tanınmasa da Aydoğdu, Belçika, Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda, İtalya, İspanya, Portekiz, Amerika Birleşik Devletleri, Uruguay, Arjantin, Şili, Meksika, İsraill, İskoçya, Kanada, Japonya ve Avusturalya gibi 23 ayrı ülkede 56 kişisel ve 125 karma resim sergisiyle dolaşiyor bütün dünyayı.

Eserleriyle bütün dünyayı dolaşan ve adı gelmiş geçmiş en iyi ressamlar arasında anılan Aydoğdu, bir o kadar da alçak gönüllü. Belçika'da çıkartılan yerel bir dergi olan Çağdaş'ı alıp kapı kapı dolaşiyor; hiç gücenmeden. İnsanlar okusun diye. Okusun ki içinde yaşadığım toplum, mensubu olduğum Türk insanı gelişsin düşüncesi ve inancıyla.

Amerikalı sanat uzmanı Alan R. Bowers'in, Mehmet Aydoğdu için yaptığı “Sorguların filozofu ve ışığın inanılmaz inceliklerine inebilen ender yaratıcılardan biri. Sanatıyla, geçmişini korumakta, günümüzü sorgulamakta ve geleceğin sınırlarını biçimlendirmekte” yorumu sanatçının izdüşümüdür.

“Düş”ün içindeki rastlantı özgürce çizilmiş bir gerçektir” felsefesiyle, düşün içindeki gerçeği ve gerçeğin içindeki düşü arıyor Mehmet.

Aramaya da devam edecek Aydoğdu...

Rakı Şişesinde Balık Olmak

Belçika'ya geldikten bir yıl sonraydı, bir araya gelen Türk gençlerinin bir tiyatro kurma hayali. Ve soğuk ve gri ve ıslak ülkede on yıl geçti aradan; bir tiyatronun kurulması için. Anvers kentinde üç yıldır sürdürdükleri sabırlı çalışmalarla ve sergiledikleri Turgut Özakman'ın "Ah Şu Gençler!" ve "Töre" oyunları ile kendilerini kanıtlayan Anadolu Tiyatro Grubu, şimdi de Orhan Veli'nin şiirlerinden oluşturdukları oyunu sergiliyorlar "Bertolt Brechtvari". Perde indiğinde Orhan Veli'nin "Bir de rakı şişesinde balık olsam" hayali de gerçek oluyor bir anlamda: Sahnede bir rakı şişesi ve içinde bir balık.

"Töre"de, profesyonel oyuncular kışkırtacak kadar iyi oynayan, ikinci kuşak Belçikalı Türklerden nene rolündeki Meryem Bayram'ın "on parmağında on marifet"; bir tiyatrocusu, bir heykeltıraş, bir ressam, bir şarkıcı, bir dünya insanı. Tamer Kaya'nın Müşfik Kenter ve Rutkay Aziz karışımı sesine tiz olmasına rağmen nerdeyse kusursuz şiir okuyan, okurken noktayı, virgülü, ünlem ve soru işaretlerini yerli yerine oturtan Aliye Kurumlu'nun sesi karşılık veriyor sahnede.

Arzulu mudur acaba,
Bir tank, rüyasında ?
Ve ne düşünür tayyare
Yalnız kaldığında ?
Hep bir ağızdan şarkı söylemesini,
Sevmez mi acaba gaz maskeleri,
Ay ışığında ?
Ve tüfeklerin merhameti yok mudur,
Biz insanlar kadar olsun ?
Oyun sonrası sohbet ettiğimizde Anvers Başkonsolosu'nun

anlattığı oyun esnasında yaşadığı ikilem her şeyin özetiydi aslında: “Bir taraftan oyunun biran önce bitmesini istedim; gençleri kucaklayıp, tebrik etmek için. Diğer taraftan bu sürükleyici oyunun hiç bitmemesini diledim içimden.”

* * *

Bilmem abartmış mı olurum ama, Anadolu Tiyatro Grubu’ndan Orhan Veli’yi izledikten bir gün sonra Brüksel’e gelen Levent Kırca & Oya Başar Tiyatrosu’ndan “Öteki Türkiye”yi izlemek yavan geldi. “Öteki Türkiye” oyununun alt başlığı ilgi-mi çekti; “Biri bizi düdüklüyor.”

Anadolu bozkırının herhangi bir köyünde oynanması muhtemel iki saat süren bir piyes karşılığında 26 milyar lira (15 bin Euro) alıp sahneye çıkan Kırca ve ekibini izlerken düşündüm: Evet, birileri bizi düdüklüyor!

Orhan Veli’nin dediği gibi...

“Neler yapmadık şu vatan için!

Kimimiz öldük;

Kimimiz nutuk söyledi.”

* * *

Garip akımının öncüsü Orhan Veli’nin

“İsterim benim de acayip isimleri

Hiç duyulmamış zenci arkadaşlarım olsun

Onlarla Madagaskar limanlarından

Çin’e kadar yolculuk yapmak isterim.

İsterim içlerinden bir tanesi

Vapurun güvertesinde, yıldızlara karşı

‘Hoy Lu-Lu’ şarkısını söylesin her gece.

Ve bir gün ansızın bir tanesine

Rasgelmek isterim

Paris’te...”

dizeleriyle, Anadolu Tiyatro Grubu’nun yönetmeni Mesut Arslan’ın “Önce Türkçe oyunlar sahneleyerek geniş kitlelere ulaşıp Türkleri tiyatroya gelmeye alıştıracağız. Uzun vadede

hedefimiz ise Türk yazarlarının yapıtlarını Belçika dillerine, Belçikalı yazarları ise Türkçeye çevirip sahnelemek. Böylece iki toplumun birbirlerini daha iyi tanımasına katkıda bulunmak istiyoruz. Amacımız tiyatro yapmak. Bunu yaparken de insanlarımızı, gençlerimizi ve asıl geleceğimiz olan çocuklarımızı eğlendirmek, düşündürmek, duygulandırmak, eğitmek ve bilinçlendirip güzel bir Türkçe'ye sahip olmalarını sağlamaktır. Böylece bizler bir 'dünya insanı' olmaya daha emin adımlarla yaklaşmış oluruz. Zaten dünya insanı olmayı başarmış insanlar ve toplumların lügatlarında 'uyum' sözcüğü çoktan silinmiş olur!" sözleri birbirine karışıyor aklımda. İkisi de Anadolu insanı olarak dünyaya "merhaba" dedikten sonra "dünya insanlığı"na yelken açtılar.

Arabaşı

Malzeme:

4 litre su

1 kg un

1 tavuk

1 çorba kaşığı tuz

1 çorba kaşığı salça

1 çorba kaşığı tereyağı

1 çorba kaşığı kırmızı pul biber

Hamurun hazırlanışı: 4 litre su uygun bir tencerede kaynatılır. Kaynar suya tuz ilave edilir. Suya azar azar avuç içinden boşaltılan un sürekli karıştırılıp boza kıvamına getirilir. Kaynar suda haşlanarak pişirilen un koyulaşmaya yüz tutunca uygun bir tepsiye kalınlığı iki cm olacak şekilde dökülür. Arabaşı'nın soğuyup katılaşması için tepsi kar üzerine veya soğuk bir yere yerleştirilir.

Çorbanın hazırlanışı: Büyük bir tencerede hindi veya tavuk pişirilir. Etleri kemiklerinden küçük parçalar halinde ayrılır ve çorba yapılır. Bir miktar un ve biraz tereyağı kavrulur. Buna çorbanın miyanesi denir. Bu miyane çorbanın üzerine dökülür.

Sofranın üzerine içinde Arabaşı hamuru olan tepsi konur. Baklava dilimi şeklinde kesilen hamurun ortasına çorba yerleştirilir. Arabaşı'nın özelliği hamurun çiğnenerek değil yutulularak yenilmesidir.

Bir evde Arabaşı yerken kaşığın içinden hamuru çorba tasına düşüren cezalandırılır. Cezalanan kişi bir hafta sonra Arabaşı yaparak, komşularını davet eder.

Anadolu bozkırının uzun ve soğuk kış gecelerinde vakit

geçirmek ve bir anlamda eğlenmek için yenilen Arabaşı yemeği, Avrupa'nın başkenti Brüksel'de de yemek piyasasına girdi. Her ne kadar AB bize üyelik için tarih vermeye nazlansa da biz, en ücra köşelerimizde yaşattığımız kültürümüzü Avrupa'ya ithal etmeye devam ediyoruz. Ve ıslak ve gri ve soğuk ülke'nin başkentinde Anadolu geleneklerini yaşıyoruz.

Yıllar önce “Türk kadının Batı Avrupa ve Türkiye'deki Yeri” konulu konferansa katılmak için Belçika'ya gelen Duygu Asena ile Brugge kentini gezerken bize rehberlik yapan Belçikalı arkadaşın heyecanlanarak ‘akide şekeri’ne benzer bir şekeri gururla bize göstermesine çok gülmüştük. Sunacak çok az şeyleri olmasına rağmen değerlerine ne kadar bağlı olduklarına şaşarak. Sonra kendimizden utandık, değerlerimize yeteri kadar değer veremediğimizi düşünerek.

Yerellik ve evrenselliğin arasındaki ince dengeyi yavaş yavaş kavramaya başlıyoruz gün geçtikçe. Batılılaşmanın değerlerimizi kaybetmek anlamına gelmediğinin bilincine ulaşarak.

Orta Anadolu insanı ilk kar yağışını Arabaşı yapıp yiyecek kutlarmış. Biz de Anadolu geleneğini bozmadık. Avrupa Birliği'nin göbeğinde yeni yılın ilk günlerini, Brüksel'de yeni açılan Emirdağlı Tuncay ustanın yerinde Gökçe hanımın hazırladığı Arabaşı yiyerek kutladık. Isının sıfırın altına düştüğü bir toplantı sonrası gittiğimiz “snack bar”da Arabaşını yerken çorbaya hamuru düşüren arkadaşımız Filiz cezalandı. Filiz haftaya evinde cezasını çekecek; biz Arabaşımızı yiyeceğiz.

Kuşadası - Dublin Feribot Seferleri

1 Mayıs'ta Avrupa Birliği'nin genişleme törenlerini izlemek üzere 30 Nisan günü İrlanda'ya giriş yaparken, AB vatandaşları kapısında duran gümrük memuru yolculara, "Saat 12'den sonra bu kapıdan giriş yapabilirsiniz" diye seslendi. Benim Türk olduğumu anlayınca da "Maalesef siz bi 10 yıl kadar bekleyeceksiniz" dedi. Ve ben belki de hayatımda ilk defa Türk olmanın avantajını kullanarak, sıra beklemeden "diğer yolcular" kapısından giriş yaptım; özgür olmak adına savaşıarak kan döken ama bir türlü İngiltere'nin boyunduruğundan kurtulamayan İRA'nın memleketi İrlanda'ya.

İRA'yı anlatan filmlerden aşına olduğumuz uçsuz bucaksız yaylalarında yeşilin her rengini ve masmavi gökyüzünü çektim içime; Stephen's Green Parc'ta geçirdiğim üç saat boyunca. İrlanda'da yeşilin her rengini gördüm, insanların da...

İrlanda'nın başkenti Dublin'e giderken bir arkadaşımın aldığı "İrlanda'da seni ilk önce Dublin'i gezerek başlamaya, daha sonra Conemara gölü, Cliffs of Moher ve Galway şehrini gezmeye davet ediyorum. İki gün buralarda geçirdikten sonra mutlaka bir gazeteci olarak solculuğun beşiği olan tarihi Belfast şehrini görmelisin. Ama unutma ki James Joyce, Oscar Wilde ve Samuel Becket'leri bağrından çıkarmış olan Dublin'in tadına Guinness içilmeden varılamaz..." tavsiyesine uyarak, bira ve soğuk kahve karışımı melez "Guinness"i tattım; Dublin'e gelen herkesin uğramadan bir türlü geçemediği The Temple Bar'da.

İrlanda'nın ulusal simgeleri haline gelen James Joyce, Oscar Wilde, Samuel Becket, Michael Collins, Sinéad o'Connor, Guinness, Bailey's, Cork City futbol takımı ve "arp"ın memleketinde sigaraya karşı büyük bir savaş başlatılmış durumda. Lokantada,

barda, kahvede, otelde sigara içmek yasaklanmış geçtiğimiz Şubat ayından beri. Lokanta, bar ve kahvelerin önünde sigara müptelaları sıralanıyor soğuk havaya aldırmadan bir “fırt” daha çekme uğruna. Hava sıcaklığı sıfırın biraz üstünde seyrederken, insanlar tek bir gömlekle dolaşüyor sokaklarda. Gecenin bir yarısında 16 ile 66 yaş arası kadınlar mini etekleriyle “pub”lara dalıyor ya eteği ya da bluzu pembe renkleriyle...

The Temple Bar’ın güvenliğini yapan Ata ve Murat, “Evlerin musluklarından bira aksa, bunlar yine de Guinness içmek için buraya gelirler” sözleriyle açıklıyor İrlandalıların “pub” düşkünlüğünü.

Bu yıl ilk defa İstanbul’da düzenlenecek olan Eurovision şarkı yarışmasına şimdiye kadar en çok ev sahipliği yapan Dublin’de Türklerle de karşılaştım. Başkentte yaşayan iki yüz Türkün buluşma mekanı “İstanbul Kebab” olmuş. Kim kimi arasa burada buluyor. Kuşadası ile Dublin arasında “feribot seferleri” başlamış hiç kimsenin haberi olmadan. Dublin’de karşılaştığımız bütün Türkler “Kuşadası çıkışlı”. Malatya’dan, Antep’ten, Maraş’tan, Erzincan’dan, Elazığ’dan ve İstanbul’dan kalkıp Kuşadası’nda turizm sektörüne giren insanlar, “bir yolunu bularak” kapağı Dublin’e atmış. Bir çoğu da adı daha kolay akılda kalsın diye ismini değiştirmiş Gino (Cihan) ve Hagi (Savaş) gibi. İstanbul’da 20 yıl berberlik yaptıktan sonra Dublin’e gelen berber Hüseyin “Burada Casanova’lık sökmez. Burası Kloptra ve Katerina’ların memleketi” diye tanınıyor İrlanda’yı.

Eurovizyon’u Türkiye Kazandı!

Ben bu satırları yazarken 49. Eurovision Şarkı Yarışması’nın sonuçları henüz belli değildi. Hatta hiç bir ülkenin sanatçısı sahnede bile yerini almamıştı.

Siz bu satırları okurken 49. Eurovision Şarkı Yarışması’nın sonuçları açıklanmış ve bir ülke mutlu sona ulaşmış olacak.

Mutlu sona ulaşan hangi ülke olur hiç fark etmez ama bir gerçek var ki 49. Eurovision Şarkı Yarışması’nı tartışmasız Türkiye kazandı!...

“Dünyanın gözbebeği.

Her anı ile görölmeye değer.

Dinlerin buluştuğu yer.

İnsan doğu ile batıyı birleştiren bu kenti seyretmeye doyamıyor...

Bu kent İstanbul.”

Bu cümleler bir Yunan televizyonundan alıntı.

Bu duyguları dile getiren Yunanistan televizyonu NET, “Türkler muhteşem bir organizasyonla ev sahipliği yapıyor. Türk yetkililer, her ülkenin kafilesine eksiksiz hizmet verdi, ancak Yunan ekibine ilgi özel oldu. Grubun her üyesiyle ayrı ayrı ilgilendiler. Bir dediğimiz iki edilmedi. Gezdiğimiz hiçbir yerde güvenliğimizden şüphemiz olmadı” yorumuyla Eurovision’a ev sahipliği yapan Türkiye’yi izleyicilerine aktardı.

Belçika televizyonu VRT aralıksız iki hafta her gün Türkiye’den övgüyle söz etti. Yarı final öncesi bir belgesel hazırlayan Belçika televizyonu sunucusu Sabine Hagedoren boğazda durup, “Bir yanımda Avrupa, diğer yanımda Asya... Böyle bir şehirde insanın mutlu olmaktan başka bir seçeneği yok” diye bitirdi programını.

Avrupa'nın 36 altı ülkesinde iki hafta boyunca her gün Türkiye konuşuldu.

Çarşamba ve Cumartesi günü yaklaşık üçer saatlik canlı yayın yapıldı.

Azra Akın'ın şahsında Türkiye'nin göz kamaştırıcı güzellikleri sergilendi.

2004 yılı Avrupa'da Türkiye için çok önemli bir yıl.

Avrupa kamuoyuna Türkiye kendini anlatabilmeli.

Ve böylesine “biçilmiş kaftan” olan fırsatı Türkiye hakkıyla kullandı...

Böylesine büyük bir organizasyonu başarıyla gerçekleştirenleri tebrik ve böyle bir fırsatı iyi değerlendirenlere teşekkür etmek gerek.

Geçtiğimiz yıl Eurovision'u kazanan Sertab Erener'in damgası vardı bu yılda.

Geçtiğimiz yıl Sertab, İngilizce söylediği için çok eleştirildi. Bu yıl Fransa, İspanya, Avusturya, Estonya, Montenegro hariç bütün ülkeler İngilizce şarkılarla şanslarını denediler.

Geçtiğimiz yıl, Belçika'da yaşayan koreograf Canan Baş'ın Sertab Erener'e hazırladığı “kurdeleler”, bu yıl yine sahnede idi. Yunanistan, Makadonya, Danimarka gibi ülkelerin temsilcileri şarkılarının finalinde “kurdeleler” saçtılar sahneye.

Eurovision'u bir defa Sandra Kim'le kazanan Belçika, bu yıl Xandee ile bir hayli iddialıydılar. Sandra Kim 13. sırada çıkmıştı kazandığı zaman sahneye. Xandee de 13. sırada çıktı sahneye.

Uğursuz olarak kabul edilen “13 rakamı”nda Belçika şans aradı.

Üç ülkeyi Belçika temsil etti...

Belçika, Fransa ve Hollanda'yı Belçikalılar temsil etti Eurovision'da.

49. Eurovision Şarkı yarışmasına iddialı hazırlanan Belçika'nın has kızı Xandee'nin yanı sıra, Fransa için Liegeli

Jonathan Cerrada ve Hollanda için de Limburglu Fabrizio Pennissi ter döktü sahnede.

Küçük bir ülke olarak üç ülkeyi temsil etmenin gururunu yaşadılar Belçikalılar.

Brüksel'in Hyde Parkı

Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede insanların yüzlerini gülümseten gelişmeler de oluyor. Brüksel'e Hyde Park kuruldu. Her şeyin özgürce söylenebildiği Londra'nın ünlü Hyde Parkı'ndan esinlenerek, Speakers Corner (serbest kürsü) bile kurulan www.binfikir.be, çok sesli, çok renkli, toplumu kucaklayan, düzeyli, hayata gülümseyen ve Belçika gündemini Türkçe izleyebileceğimiz bir site kurduk sayıları bir elin parmaklarını geçmeyen arkadaşlarımızla.

Brüksel'in Hyde Parkı'nda sevgili dostum Fethi Gümüş'ün kaleme aldığı "Midi İstasyonu: Sefiller Mezarlığı" başlıklı yazısı beni alıp başka boyutlara götürdü. Öyle ki Avrupa'nın orta yerinde, Brüksel'in göbeğinde açlıktan ve yalnızlıktan insanlar ölüyor. Hiç kimsenin kılı kıpırdamıyor. Cansız bedenleri aylar sonra bulunuyor.

İşte, O Sefiller Mezarlığı

"Avrupa'daki başkentlerin başkenti Brüksel'de bir insan aç, susuz, evsiz barksız ve kimsesiz, can çekişerek yapayalnız ölüyor.

Cesedi daha yeni bulunuyor, ama adli doktorun teşhisine göre bu kişi son nefesini Nisan ayında vermiş. Yani tesadüfen oradan geçen birisi tarafından görülme, daha nice zamandır kimse onu aramayacak, yokluğunu dahi hissetmeyecek. Hiçbiri-miz bu olağanüstü yalnızlığı uzaktan yakından bilemeyiz, hayatini bile kuramayız.

Artık kokmuş, kurtlanmış birkaç çürük etle bezeli kemik yığını bulunuyor. Düşünün, doktorlar cesedin kadın mı erkek

mi olduğunu çözemiyorlar, cinsiyeti artık laboratuvarlarda belirlenecek.

Brüksel Midi istasyonunun ücra bir bodrumuna sığınarak can vermiş vatandaş.

Başkent Brüksel’de, 2004 yılının Haziran ayında az önce bahsettiğim cesedin yanında bir ikinci ceset daha bulunuyor.

İkisi aynı anda ölmemiş, bulunan ikinci ceset “henüz” birkaç haftalık; Adı Ernest Picard, yaşı 76.

Ernest ‘dördüncü dünya’ olarak tanımlanan Belçika’daki yoksul ve evsizlere yardım eden kuruluşlar tarafından bilinen birisi idi.

Tahminlere göre Ernest kimliği belirlenemeyen diğer kişiyi tanıyordu ve arkadaşı son nefesini verirken yanı başından ayrılmak istemedi.

Galiba ne doktor, ne ambulans çağırmak ya aklına gelmedi veya nasıl olsa nafile diye gerek görmedi.

Dostunun ölüm köhnesinde (ölüm döşeğinde demeye dilim varmıyor) başını beklerken, 76 yaşındaki Ernest artık kendi takati ve ferî içinde yok olup eridiğini hissederek galiba kendini de ölüme bırakıverdi.

Arkadaşını yalnız bırakmadığı gibi, kendi ölümünün de “en azından bir dost cesedin eşliğinde olmasını” belki de kendisine teselli bildi.

Doğru ya, Ernest daha niye yaşam kavgası versin ki? Evi yok, eşi yok, soranı yok, parası yok, geleceği yok, sevgi yok, saygı yok, dünyanın anlamı yok, daha yaşamanın gerekçesi yok... Yok, yok, yok da yok.

Belki bir tek dostu vardı o da şimdi yok, yanı başında dostunun leşi kuru tozlara karışmış, ona karşı olan duyguları atılmış çöpler gibi yerlerde sürünüyor.”

‘Hayata Dönüş’

Bir gece, “Şehrin girişinde bulunan ve bu şehirden olup, Kanada’yı keşfettiği de kaidesinin altında yazılı olan kaşif heykelinin hemen yanında, bir tır dolusu perişan göçmen görüp afalladım. Sabahın erken saatlerinde bir tır tarafından buraya bırakılmışlardı ve iltica edebilmek için hayatın başlamasını, daha doğrusu karakola götürülmeyi bekliyorlardı. Sabah soğuk, insancıklar perişandı... Bir yandan garip bir şaşkınlık içinde görünürlerken, öbür yandan yıllarca düşledikleri bir hayale kavuşmanın tuhaf güveni içindeydiler... Onları getirenler çekip gitmişti. Ama her birinin bir Avrupa ülkesinde akrabası vardı. Polis ifadelerini aldıktan sonra, akrabalar ortaya çıkıp onları bir bir toplayacaklardı. Öylesine zavallı görünüyorlardı ki çok değil, bir yıl sonra aynı zavallıların kendilerinden sonra gelenleri perişan etmek için bin türlü hile yapacaklarına, olmadık entrikalar çevireceklerine inanmak olanaksızdı. Kehanet tartışma kabul etmese de, yürek sızlatan görüntüleri can yakıyordu... Avrupalı akrabaları şimdi gelip onları alacaklardı. Her biri, akrabaların bir başka sokakta açtığı kebabçılarda çalışacaktı. Take-away’i, take-in’i, cash in carry’i ve sosyal yardımları öğrenecekler, çoğunlukla kendi toplumlarının erkeklerinin ilgisini çekmeyen kadınlarla, dil öğrenmek ve oturma hakkı elde etmek için evleneceklerdi...Masal gibi anlatılan hoyrat şehvetlerine kendi böbürlenmelerini de ekleyerek, cihat açacaklardı...” “Hayata Dönüş”ün bu satırları ile uykuya daldım.

“Hayata Dönüş”ün içinde, hiç bilmediğim bir diyarda “umuda yolculuk edenler”in yanı başında buldum kendimi. Üstleri başları perişan insanlarla konuşurken polis tarafından alındık. İtiraz ederek, “umuda yolculuk edenler”den olmadığımı anlatmaya çalıştım. Kimliğim yanımda yoktu; dinlemediler.

Birlikte götürüldük polis otosuyla, filmlerden aklımda kalma bir karakola. İfademde, ben “umuda yolculuk edenler”den olmadığımı ve gazeteci olduğumu anlattım; yine dinlemediler. Olsun diye düşündüm rüyamda. Ben de bu yaşadıklarımı okurlarımla paylaşırım. Bu da bir tecrübe diye içimden geçirirken, gözlerimi açtım. Evimde, yuvamdayım. Temmuz sonu olmasına rağmen Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede yağmur taneleri camı kırarcasına dövüyordu. Derin bir nefes aldım. Arka penceremden dışarı baktım. Bahçemizdeki salkım söğüt bana el salladı, iyi geceler dilercesine. Huzur içinde yeniden gecenin karanlığına bıraktım yorgun bedenimi.

Ardında onlarca ölü ve sakat bırakan “Hayata dönüş” operasyonu günlerinde tavır koyabilmiş birkaç aydından biri olan Ayşe Önal, “Hayata dönüş” trajedisinden Avrupa başkentlerine uzanan serüveni romanlaştırdı son kitabı “Hayata Dönüş”le. Her ne kadar “esas oğlan” Ahmet’in romanıysa da “Hayata Dönüş”, bir o kadar da içinden geçmekte olduğumuz dönemi sorgulayan, irdelleyen, eleştiren ve özeleştirisini de eksik bırakmayan bir yapıt.

Farklı Dünyalar

Klasik Türk filmlerindeki “Hayır, birlikte olamayız. Biz farklı dünyaların insanlarıyız Necla!” repliğini hangimiz unutabiliriz ki.

Türkiye’de farklı dünyalar yaşanıyor aynı coğrafya üzerinde Bir zamanlar “öteki Türkiye” diye adlandırılan Türkiye yok.

Farklı dünyalarda yaşıyor Türkiye’nin insanları.

Gönül yolculukları Sabah’ta keşişen sevgili Emre Ergül ve Burcu Yakar’ın düğünü için geldiğim İstanbul’da farklı dünyalarda yaşayan insanlarla karşılaştım. Dış Haberler’in beyin takımı olma nedeniyle kafaları dünyanın değişik ülkelerinde olsa da kalpleri hep birbirleri için atan Emre ve Burcu, aynı dünyada ve “bi yastığa baş koymaya” söz verirken, ben farklı dünyalarda yaşayan insanları gördüm; kendi ülkemde.

Şairin dediği gibi işte “memleketimden insan manzaraları”...

Boğaz’ın serin sularının kıyılara vurduğu, ismini herkesin bildiği bir bardan çıkan Mahmut Bey sigarasından derin bir nefes çekti, dumanını gecenin derinliklerine üfledi. Jöleli saçları omuzlarında olan yağız delikanlıya anahtarlarını uzattı. Mahmut Bey’in oldukça yüksek arabası tam 53 saniye sonra önünde durdu. İçinden çıkan yağız delikanlının eline biraz para sıkıştırarak arabasına oturdu. Delikanlı elindeki 20 milyon TL’ye bakarak, “Beyefendi, siz uzayda mı yaşıyorsunuz. Bu parayı alacak kadar dilenci değilim ben” diye seslendi. Mahmut Bey, cebinden iki 20’lik daha çıkardı, delikanlıya uzattı. Yağız delikanlı beğenmese de bu bahşişle yetinirken, Mahmut Bey gecenin derinliklerinde siyah arabasıyla gözden kayboldu.

Beyoğlu sokaklarında ayrı dünyalar yaşanır, günün her saatinde. Gençler farklı olma uğruna en radikal yanlarını sergilerler İstiklal boyunca.

Radikal Yusuf, “Aslında herkesin ta içinde bir radikallik hep vardır. Herkesin içinde olan ancak dışa vurmaktan çekindiği radikallığı ben yapmak istedim. Saçlarımı beyaz-sarı’ya boyattım. Hem kendim mutluyum hem de radikalliklerini dışa vuramayanları mutlu ediyorum” cümleleriyle gerekçelendirdi farklılığını.

Atatürk Havalimanı’nda pasaport sırasında bekleyen yolculara yaklaşan Veli amca, Toplu Konut Fonu’nu yatırmak için 70 milyon TL’ye ihtiyacı olduğunu söyledi. Veli Amca, “Damadım Viyana’da beni karşılayacak, param yok. Allah rızası için yardım edin” dedi utana sıkıla. Birbirlerine bakan yolcular, “Helal olsun, dilenmek için çok iyi bir taktik” diye söylendiler aralarında. Orta yaşlı bir kadın cüzdanını çıkardı. Parayı Veli Amca’ya uzatırken “Dileniyorsan bu çok ayıp” dedi. Veli amca hiç ses çıkarmadan aldı parayı, ürkek adımlarla uzaklaştı.

60 milyon TL’lik bahşişi beğenmeyen yağız delikanlı ve yurtdışına çıkmak için 70 milyon TL’yi bulamayan Veli Amca...

Aynı ülkede farklı dünyalarda yaşayan ve sınıfların bu kadar kalın çizgilerle birbirinden ayrıldığı başka memleket var mı yeryüzünde?

Evet, var;

ABD.

Türk'ün Akli

Yola çıkali 45 saat olmuştu. Uzaktan ay-yıldızlı bayrağın dalgalandığını gördüler. Kapıkule'de her zamanki gibi yine uzunca bir kuyruk vardı. Anlaşılan birkaç saat daha fırın haline gelmiş olan kutunun içinde kalmaya mahkumdular. Alışık olmadıkları Temmuz güneşi yakıyordu gün görmemiş beyaz tenlerini. Almanların "halk arabası" olarak ürettikleri Volkswagen marka eski model arabalarında klima yoktu. Arka koltukta oturan evin iki numaralı ve aynı zamanda en yaramazı, yine çingar çıkardı. 45 saatlik yol yorgunluğuna daha fazla dayanamayan üç numara ağlamaya başladı. Anne geriye dönerek olaya hakim olmaya çalışsa da baba anında okkalı bir küfür salladı.

Gümrük memurunun "Gümrüğe tabi eşyanız var mı kardeş?" sorusunu duymak için yedi saat 25 dakika beklemişlerdi kızgın güneşin altındaki arabalarında. "Olsun, buna da şükür" diye geçirdi içinden pasaportları uzatırken memura. Yola çıkali nerdeyse 53 saat olmuştu ama bir yıldır hasret kaldığı vatan toprağına kavuşmuştu. Nasıl olsa "gavur"un ağız kokusunu çektiği Belçika'ya uçakla geri dönecekti.

Gittiği memleketinde Belçika'dan gelen arkadaşlarıyla karışlaştı. Hepsi yine banka kredisiyle aldıkları son model arabalarıyla gelmişlerdi; konu komşuya hava atmak için. Oysa kimilerinin Avrupa'nın başkentinde tek göz odada, banyosuz evde yaşadıklarını biliyordu.

"Kerizler" dedi, için için gülerek.

Aradan dört hafta geçti. Fabrikada yeniden işbaşı yapmasına daha bir hafta vardı. O yola koyuldu. İstanbul'da tanıdığı bir garaja gitti. Arabasını bozdurdu. Bir arkadaşının tavsiyesi üzerine üye olduğu Touring'i aradı. Arabasının bozulduğunu

ve yolda kaldığını söyledi. Ailesiyle birlikte dört yıldızlı bir otelle yerleşti. Dört gün kaldı. Yedi, içti, gezdi. Arabasının tamiri Türkiye’de imkansızdı!

Touring şirketine bir yıllık hizmet için 250 Euro karşılığında yaptırdığı üyelik sayesinde şimdi uçakla geri dönecekti. Üç çocuklu ailenin İstanbul’da yaptığı bütün masrafları ve uçak biletlerini de Touring şirketi karşılamıştı. Nasıl olsa arabası da birkaç gün sonra yine Touring tarafından Belçika’ya getirilecekti. İçi rahattı.

“Kerizler, şimdi arabalarıyla yine yollara düşecekler. Akıl edip benim gibi uçakla dönmüyorlar” diye düşündü Türk Hava Yolları’nın TK 1938 sefer sayılı uçağında hostesin ikram ettiği neskafeyi yudumlarken.

Bir yıl sonra kara haberi aldı. 35 ülkede hizmet veren Touring, hizmet verdiği ülkeler listesinden Türkiye’yi çıkardı. Oysa geçen yıl ne güzelde tatil yapmıştı Touring sayesinde...

35 Yaşa Dair...

Zaman durağan mıdır, yoksa akıcı mı?

Zaman mı geçiyor, yoksa biz mi zamanın içinden geçiyoruz?

Ne fark eder ki!

Zaman da geçse ya da biz zamanın içinden geçsek te sonuçta bugünü dünden farklı yaşamıyor muyuz?

Bu gerçeği görmek için birilerine ihtiyacımız var anlaşılan.

Ben, Türker Alkan'ın "Aslında insanlar yaşlanmıyor. En azından kendilerini algıladıkları kadarıyla yaşlanmıyor insanlar. Kendilerine başkalarının gözüyle baktıkları zaman yaşlarının farkına varıyorlar. Ama gene de kendilerini yaşlı olarak görmüyorlar" tanımlamasına giren gruptanım.

Bir Anvers akşamında, bir tiyatro salonunun girişinde Cahit Sıtkı Tarancı'nın bahsettiği "yaş otuz beş yolun yarısı eder"i yaşadığım ayrımına vardım. Çünkü bir kız bana amca dedi neleyim. Bir süre önceydi, Belçika'nın ilk amatör tiyatro grubu olan Sesimiz Tiyatrosu'ndan "Kadınlık bizde kalsın"ı izledik. Oyunda başarılı bir performans sergileyen genç bir kız "yaş otuz beş yolun yarısı eder"i hatırlattı bana. Simsiyah saçları, sevimli yüz ifadesi ve maviş bakışlarıyla gençlik rüzgârları başında esen Hülya Yılmaz'ın "amca" demesiyle yolun yarısına geldiğim gerçeğiyle yüzleştim.

Karacaoğlu'nın "Değirmenden geldim beygirim yüklü

Şu kızı görenin del'olur aklı

On beş yaşında da kırk beş bölüklü

Bir kız bana emmi dedi neleyim" dizeleri takıldı aklıma. Sonra yıldırım hızıyla lise yıllarında kafamıza vura vura öğrenmek zorunda kaldığımız Cahit Sıtkı Tarancı'nın

"Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder

Dante gibi ortasındayız ömrün
Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç fark ettik taşın sert olduğunu
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaşa gelince anlarmış” şiiri üşüştü beynime.
Eylül itibariyle “yaş otuz beş yolun yarısı eder”i yaşayacağız
artık. Bunu bilen dostlar “yaş otuz beş yolun yarısı eder”e güzel
bir yanıt gönderdiler, İlkan San’ın “Gel gör ki” dizeleriyle:

“Yaş 35 yolun yarısı değil
O senin zamanındaydı Tarancı
Yollarımızı, yaşlarımızı şaşırdık
Ne doğduğu belli güneşin, ne de batışı
Ar damarı çatladı, değişti kalp atışı
Yitirdik neyimiz varsa güzelden yana
Bozuk para gibi harcıyoruz birbirimizi
Doğru olanı terk ettik, yanlış a saptık
Kardeş kanına buladık ellerimizi
Kimse kurtaramaz Tarancı, kimse bizi...
Zamansız yağıyor şakaklara kar
Mor halkalar koyu, çizgiler derin
İçimizde özlemi güzel günlerin
Sana dost olan aynalar bize yabancı
Genç ile ihtiyar farksız şimdi Tarancı
Sular daha çabuk boğmakta insanları
Gökyüzündeki renkler daha başkalaştı
Ateş daha da çok yakıyor benliğimizi
Dert üstüne dert, acı üstüne acı
Kıyamet kopacak,
Kopmalıdır da Tarancı
Mevsimler değişti bir bir
Ne kışın kış olduğu belli,
Ne yazın yaz
Cenazeler, tarumar olmuş bahçeler
O kadar çoğaldı ki Tarancı

Üzüntüler bir anlık
Gözyaşları yalancı
Senin dediğin taht misali o musalla taşına
Koymaya değmez oldu insanlar
İstemez bundan böyle bu toprak bizi
Ellerimiz harama,
Dilimiz yalana alıştı
İnsanlıktan ırak kıldık kendimizi
Kimse kurtaramaz Tarancı, kimse bizi...”

Madımak

“Akarsu’yum yansam de
Kül olup savrulsam da
Bazı bazı gülsem de
Yine gönlüm hoş değil...”

dizelerinin sahibi Muhlis Akarsu’yu 12 yıl önce o mekanda yaktılar, külleri havaya savruldu. Şimdi orada birileri kebab yiyor.

Dostların yaralandığı günün üzerinden bugün (dün) tam 12 yıl geçti... 35 can’ın alındığı Madımak Oteli şimdi kebab salonu. Kimin midesi kaldırır o mekanda “et” yemeyi? Aklım almıyor...

Bir grup aydın kebab salonunun ruhsatı iptal edilsin, Madımak “2 Temmuz Kültür ve Sanat Müzesi” olsun diye kampanya başlattı. Avrupa Parlamentosu’nda bir toplantı düzenleyen “Madımak Müze Olmalı” inisiyatifi, Sivas’ta 35 kişinin hayatını kaybettiği Madımak Oteli’nde açılan kebab salonunun kapatılarak “2 Temmuz Kültür ve Sanat Müzesi” yapılmasını istedi.

AP Yeşiller Milletvekili Cem Özdemir ve AP eski milletvekili Ozan Ceyhun’un ev sahipliğini yaptığı toplantıda konuşan Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Genel Sekreteri Servet Demir, laik, çağdaş ve farklı kültür ve inançların özgürce kendilerini ifade ettiği bir Türkiye’de yaşamak istediklerini, bunun Alevilerin değil insanlığın davası olduğunu söyledi.

AP Yeşiller Milletvekili Cem Özdemir, Madımak oteli müze yapan siyasilerin tarihe mal olacaklarını belirtti. Özdemir, “Orada hayatını kaybetmiş insanların ve Alevilerin acısının paylaşılması toplumsal barış açısından hayati önem taşıyor. AK Parti hükümeti bir çok alanda cesur adımlar attı. Bu yönde de atım atmasını bekliyoruz” dedi. Madımak otelinin müze olmasına

Avrupalı siyasilerin de destek verdiğini belirten Ozan Ceyhun, “Almanya’da Solingen ve Möln kentlerinde Türkler yakılarak katledildiler. Türklerin yakılarak katledildikleri evlerin alt katlarında lokanta yok. Tam tersine bu evler bir nevi anıt konumundalar. Sivas’ta 35 Türk’ün yakıldığı Madımak otelinin alt katında kebabçının olması ise Türkiye için büyük bir talihsizlik ve ayıptır” diye konuştu.

TBMM’de 62 CHP milletvekili Madımak Otelı’nin müze olması için yasa tasarısı verdi. Ya diğerleri? DSP ve DEHAP’ın ilk defa aynı bildiri altın imza attıklarına dikkat çeken, “Madımak Müze Olmalı” inisiyatifinin sözcüsü Necdet Saraç, “Madımak’ın müze olması talebi sadece Alevilerin değil Türkiye’de yaşıyan bütün kesimlerin talebidir. Bu talebin gerçekteşmesi Türkiye’de yeni bir toplumsal barış sürecinin de başlangıcı olacaktır” dedi.

Aralarında milletvekili, siyasetçi, sivil toplum temsilcileri, tanınmış sanatçı, gazeteci ve yazarların da bulunduğu bin imza Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’a iletecekler.

Brüksel’de iki yıl önce komşusu tarafından yakılan bir Faslı ailenin evi de “müze” oldu. Üç kişinin can verdiği ev restore edildi, restoran yapılmak yerine. Kuytu bir köşede duran evin önüne bir ağaç dikildi. Umutların hep yeşermesi adına.

Meraklısına not: Alevi değilim. “Madımak kebabçısı”nı duyduğumdan beri uykularım kaçtı, et yiyemiyorum...

0090

“Vakti zamanında, Bağdat’ta hizmetkarını bir şeyler almak üzere pazara gönderen bir tüccar vardı; kısa bir süre içinde hizmetkar, yüzü bembeyaz olmuş ve titrer bir biçimde geri dönerek ‘Sahip’, demişti, ‘pazar yerindeyken kalabalığın içinde bir kadınla çarpıştım, dönüp baktığımdaysa bana çarpanın Ölüm olduğunu gördüm. Bana baktı ve tehditkar bir jestte bulundu; lütfen bana atını ödünç ver ki ben de bu şehirden ve kaderimden kaçayım. Samara’ya gideyim ki; ölüm beni bulamasın.’ Tüccar ona atını ödünç verdi, hizmetkar eyerini kurdu ve mümkün olduğunca hızlı bir biçimde yola çıktı. Daha sonra tüccar pazar yerine indi, kalabalığın içinde beni gördü ve bana doğru gelerek ‘neden’, dedi, ‘bu sabah gördüğünde, hizmetkarıma doğru tehditkar bir jestte bulundun?’. Ben de ona dedim ki: ‘Yaptığının tehditle alakası yoktu, sadece sürpriz içeriyordu. Onu Bağdat’ta gördüğüme şaşırmıştım çünkü kendisiyle bu gece Samara’da bir randevum vardı.”

Ölüm ve Bağdat...

Bu iki kelime son yıllarda sürekli birlikte anılmaya başlandı. Ayrılmaz ikili oldular; paralel yaşamlar misali. Şafak Uysal ve Bürge Öztürk de “Paralel” dans gösterimlerinde bin bir gece masallarının şehri Bağdat ve ölüm paralelliğinin paradoksal yansımalarını sunuyorlar. Şafak ve Bürge, “Paralel noktalara dairdir; çizgilere, yalanlara ve paradokslara dair. İki olma durumuna ilişkin, aradaki ilişkiye ilişkin ve bu arada işlemekte olan illüzyonlara ilişkin” durumları anlatacaklar 1-9 Ekim tarihleri arasında Anvers’te düzenlenen “0090 Sanat Festivali”nde.

Belçika ile Türkiye arasında artistik ve kültürel etkileşimin sağlanması için oluşturulan “Platform 0090” bir yandan

günümüz Türkiye’sinde yapılan sanatsal ve kültürel çalışmaları Belçika’ya ulaşmasında aracı olma, diğer yandan da iki ülke sanatçılarını bir araya getirip, birbirlerinden etkilenmelerini sağlayıp, yeni çalışmalar ortaya koymalarına olanak sağlamak amacıyla kuruldu. Platform 0090’ın ilk etkinliği de “0090 Sanat Festivali” oldu.

450 milyon nüfuslu Avrupa kamuoyunu Türkiye’nin AB üyeliğine hazırlamak için faaliyetlerin yoğunlaştığı günlerde 0090 da müzik, tiyatro, dans, film ve edebiyatı içeren 0090 Festivali ile “çorbada tuzumuz bulunsun” istedi. Bir yandan devlet eliyle Brüksel Güzel Sanatlar Sarayı “Türkiye Festivali” düzenlenirken, diğer yandan “kendi yağlarıyla kavrulmak” isteyen birkaç gönüllü 0090 Sanat Festivali’ni gerçekleştiriyor. 0090, açılışını Türkiye’de popüler olduğu kadar görmezlikten gelinmek istenen “Kardeş Türküler” ile yapıyor. Türkçe’nin yanı sıra Kürtçe, Rumca, Ermenice ve Arapça türküleri seslendiren Kardeş Türküler, 0090’da bulunan birleştirici ruhu da yansıtıyor.

0090, festivallerde sadece tüketmek yerine üretmeyi de amaçlıyor. Türkiye’nin saz virtüözlerinden Erol Parlak ve Belçika’da yetişmiş bir başka saz ustası Mahir Tezerdi, iki Belçikalı gitarist ve bir Latin perküsyonist ile farklı bir denemede üretkenliğini ortaya koyacak. Belçika’da kurulan Anadolu Tiyatro Grubu “Fay Hattı” oyunuyla, 5. Sokak Tiyatrosu “Aşure” oyunuyla ve İstanbul Devlet Tiyatrosu da “Yangın Duası”yla sahne alacak. Dans gösterilerinin yanı sıra Avrupa’da yetişmiş Aslı Erdoğan ve Emine Sevgi Özdamar yaşadıklarının beyaz kağıda siyah harflerle dökülen öykülerini paylaşacaklar 0090’da.

Yaz Bitti Güz Oldu

Yaz yüzünü güne döndü. Yaz sıcakları Belçika'ya hiç uğramadı ki güz geldi diyeyim. Mevsim döndü yine güz geldi. Ağlayan şehir Brüksel yine bildiğiniz gibi: salya sümük. Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede geçtiğimiz haftanın satırbaşlarını yolluyorum sizlere...

Geçen hafta Brüksel'de tarihe tanıklık ettim. Türkiye'nin 41 yıldır beklediği “yeşil ışığı” ilk görenlerden biri olma ayrıcalığını yaşadım. AB Komisyonu Türkiye ile müzakerelerin başlamasını öneren raporu açıkladı. AB Komisyonu'nun Tavsiye raporunda, “Türkiye, Kopenhag Kriterlerini “yeterli ölçüde” yerine getirmiştir. Tam üyelik müzakerelerinin başlaması tavsiye edilir” ifadesini ilk okuyanlardan biri oldum. AB, bu raporla hem Türkiye'nin beklentilerine cevap verdi hem de AB üye ülkeleri ve Avrupa kamuoyunun kaygılarını ve tereddütlerini karşıladı. Türkiye'nin olduğu gibi Belçika'nın dış politikasını “AB raporu” oluşturdu. Günlerce ve sayfalarca AB raporu ve Türkiye yazıldı.

Belçika'nın iç politika gündemi ise “burka” meşgul etti. Entegrasyondan sorumlu bakan Mario Keulen'den sonra İçişleri Bakanı Patrick Dewael da “burka”ya takanlar kervanına katıldı. “Evliliğe zorlama ya da başörtüsünü zorunlu kılmak gibi kadınlara karşı ayrımcı uygulamaları tartışmaya açmak istediğini” söyleyen Dewaele, batı toplumlarının din ve devlet işlerinin birbirinden bağımsızlığı, kadın-erkek eşitliği gibi değerler üzerine kurulduğunu, ancak İslami toplumlarda bu değerlerin geçerli olmadığını söylerken, göçmenlerin batı toplumunun değerlerine uyması gerektiğini belirtti. Sokakta yürüyen insanların “tanınıyor” giysiler giymesi gerektiğini vurgulayan İçişleri Bakanı'nı almamak mümkün mü? Kara

çarşaf giymiş erkeklerin kahvehaneleri taradığı bir dönemden geçmiş bir kuşağın “yaralılarından” olan bizler için hiç de şaşırtıcı olmasa gerek.

Son seçimlerde tabanının bir bölümünü ırkçı parti Vlaams Blok’a kaptırmış Liberal partili İçişleri Bakanı’nın gizli gündemlerinden birinin bir sonraki seçimlere kadar mümkün olduğunca bu kaçan oyları geri kazanmak olduğunu bilmesem bakana hak vereceğim. Talep doğru ama 11/09’dan sonra kültürler arası cepheleşme ve düşmanlığı pekiştirmekten başka bir işe yaramayan yöntem yanlış.

İktidardaki liberal partinin bütün çabalarına rağmen son kamuoyu yoklaması Flaman bölgesinin en büyük partisinin ırkçı parti Vlaams Blok olduğunu ortaya koydu. Het Laatste Nieuws, La Libre Belgique ve VTM özel televizyonun yaptığı araştırmaya göre Flaman bölgesinin en büyük partisi ırkçı parti Vlaams Blok oldu. Hristiyan Demokratlar oy kaybederken, iktidardaki Sosyal Demokratlar ve Liberaller oylarını az da olsa yükseltti. Seçimlerde baraj korkusu yaşayan Yeşiller ise yerinde saydı. Belçika’da en popüler siyasetçi sosyalist parti genel başkanı Elio Di Rupo ve Başbakan Guy Verhoftadt oldu.

Yaklaşık 10 bin işçiye istihdam imkanı sağlayan Alman kargo şirketi DHL’in Zaventem uluslararası havalimanında kalıp kalmayacağına bir türlü karar veremeyen Belçika’da işsizlerin sayısı yüzde 6 artarak, 612 binden 650 bine ulaştı. Bunun yanında sosyal ödenek hakkına sahip kişi sayısı da 451 binden 474 bine çıktı. Yardıma muhtaçlara para yardımı yapan sosyal yardım kuruluşu OCMW’nin Anvers şubesi 22.5 milyon Euro’nun nereye harcandığını açıklayamıyor. Kim bilir hangi yöneticilerin veya kim bilir hangi siyasetçilerin villasının yapımına “yardım” edildi...

PassaPorta

Brüksel yeni bir edebiyat evine kavuştu.

Üç yıl önce Orhan Pamuk’u Brüksel’e davet eden “het Besc-hrijf” adlı derneğin çatısı altında kurulan PassaPorta kapılarını bir Türk yazarla açtı. Uluslararası Edebiyat Evi “PassaPorta” açılışını, Fransa’da yaşayan tanınmış Türk yazar Nedim Gürsel’le yaptı.

Yoğun seyahat trafiğinin dışında Paris’te yaşayan Nedim Gürsel, hem Türkçe bir şiir hem de Fransızca yayınlanan ‘Bal-cons sur la Méditerranée’ eserinden bir öykü okudu.

“Bir gün bir dostum Fransız yazar Proust’un, bir eserinde Fatih Sultan Mehmet’e değindiğini söyledi. Benim gözümünden kaçan satırları buldu ve okuttu. Kitapta Sultan Fatih, haremdeki bir Yunan kadınına kapılıyor. Ve aklını ondan arındırıp dikkatini imparatorluğunun idaresine odaklamak için öldürüyor onu. Gaddar olarak tanımlanıyor Fatih Sultan. Araştırdım. Aslında hikaye, Proust’tan çok daha eski bir oyunda sahneleniyor. Ve Avrupa’da ‘Gaddar Türk’ kavramının oluşmasına neden oluyor. Hâlbuki bence böyle bir hikayenin doğruluk şansı yok denecek kadar düşük. İlk nedeni, Fatih’in erkeklerden daha çok hoşlanması. İkinci nedeni de, kendisi her ne kadar zevke düşkün olsa da Padişah, Devlet işlerine her zaman büyük önem vermiş ve kadınlara yenik düşebilecek bir yapısı yoktu. Ancak böyle efsaneler Avrupa toplumlarının kolektif bilinçaltına yerleşiyor, ve sonuçta biz Türkler de bundan etkileniyoruz. Çünkü bireyler ve toplumların kimlikleri, biraz da ‘Ötekilerinin algılamaları’yla oluşuyor. O yüzden uzun yıllar Türkler hep savaştı, acımasız ve gaddar olarak bilindiler. Avrupa sürekli bir Türk istilası korkusu içinde yaşadı” diyen Nedim Gürsel,

toplumların, kültürel kimliklerini belirlemelerinde büyük önem taşıyan “öteki” kavramına da değindi iki lisan ve kültürün hem seyircisi, hem de başrol oyuncusu.

Nedim Gürsel ile PassaPorta’da karşılaşan benim sevgili dostum, Gürsel’in okuru Erdem Resne, “Hani derler ya, ‘Nerede o eski İstanbul Beyefendileri?’ Bakımlı hali, düzgün Fransızcası ve yumuşak sesiyle tam bir ‘Paris Efendisi’ duruyordu karşımda. İçtenlik hissi uyandırıyor ilk bakışta. Aynı zamanda da sadelik duygusu. O içtenlik konuşmasına da yansdı. Sohbetin açılışı, çocukluk yıllarını ele alan ‘Sağ Sağlim Kavușsak’ adlı otobiyografik eserine ayrılmıştı. Alçakgönüllülük işareti midir bilmem, kendi hayatından bahsederken bile kendini biraz olsun gizledi Nedim Gürsel. Daha doğrusu hayat hikayesini, geniş kapsamda insanlığın bir parçası olarak sunabildi. Yaşadıklarının ve yazdıklarının ötesinde tarihi ve edebi birçok bilgi aktardı dinleyenlerine. O denli ki, bazen kendinden bahsettiğini unutturdu bana...” sözleriyle özetledi, ilk izlenimlerini.

Etkinliklerin geniş bir yelpazede ve farklı bir bakışla sunulması hedeflenen PassaPorta’da farklı ülkelerden yazarların, bir taraftan Brüksel’de konaklayarak çalışmalarını sürdürmeleri sağlanırken, diğer taraftan başka yazarlarla ve edebiyat severlerle buluşmaları da çeşitli söyleşilerle gerçekleştirilecek. İçinde, yazarlarla okurlarının karşılaşmalarına olanak sağlayan okuma-sohbet bölümü, pek çok dilde kitapların satıldığı satış noktası, sergi salonu gibi bölümlerin bulunduğu, PassaPorta’nın yazarların ikametine ayrılan bölümünün ilk sakini Nedim Gürsel oldu.

Darısı diğer yazarların başına...

Nedim Gürsel’i tanımama şanssızlığına sahip okurlara bir not: Öykü, roman ve incelemeleri 12 dile çevrilen, bu yıl Fransız Hükümet’i tarafından “Sanat ve Edebiyat Şövalyesi” unvanı verilen Nedim Gürsel, bir yandan Fransa Bilimsel Araştırmalar Merkezi’nde Araştırma Müdürü olarak görev yaparken, bir yandan da Sorbonne Üniversitesi’nde Türk edebiyatı dersleri veriyor.

Güzel Şeyler de Oluyor!

Ağlayan şehir Brüksel’de güzel şeyler oluyor. Türkiye’nin AB kaderini belirleyecek 17 Aralık tarihi yaklaşırken, Brüksel Türk kültürüne boğuldu. Brüksel Güzel Sanatlar Sarayı’nın başlattığı “Hoş geldin Türkiye” festivali kapsamında kültür ve sanatın bütün dalları Brüksel’e taşındı. Sergiler, tiyatrolar, edebiyat akşamları, dinletiler, sinema gösterimleri ve Sezen Aksu’yla başlayan konserler serisinde Kardeş Türküler de Brüksel’e renk verdi.

Festival’de, Kardeş Türküler adıyla tanınan Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu’nu izlerken 1999 yılı Aralık ayı Helsinki aklıma düştü. Türkiye’ye AB adaylık statüsü verilen zirve öncesi dönemin Dışişleri Bakanı İsmail Cem’in bakanlığı Kardeş Türküler’i el altından piyasaya sürdü. Türkiye’nin kültür mozağini “göstermek” için AB’li yetkililere Kardeş Türküler albümleri hediye edildi. Oysa aynı günlerin Türkiye’sinde Kardeş Türküler “görmemezlik”ten geliniyordu. Aradan geçen beş yılda Türkiye değişti, Kardeş Türküler gelişti. Şimdi gururla Kardeş Türküleri sunuyoruz Avrupalılara. Kardeş Türküler sahne- de Türkçe, Kürtçe, Ermenice, Gürcüce, Süryanice ve Çingenece türküler söylerken büyükelçiler, başkonsoloslar ve diğer devlet erkanı alkış tutuyor. Kardeş Türküler, “Geçmişi unutmamak, ama geleceği de gölgelememek adına” halkların kardeşliğini türkülerle dile getirdiler.

Hani bazı gençlerin uğruna ayılıp bayıldıkları şarkıcılar, türkücüler vardır. Benim de bayıldığım bir grupla yeniden ve bir kez daha Brüksel’de buluştum. Onları 7 defa canlı dinledim. En az 77 defa daha zevkle dinlemeye hazırım. Bana bu heyecanı

yaşattığınız ve Anadolu’nun zenginliğini bir kez daha anımsattığınız için teşekkürler sevgili Kardeş Türküler...

Türkiye’nin Beyaz Perdesi

Brüksel Güzel Sanatlar Sarayı’nın yanı sıra Brüksel Film Müzesi de “1949’dan günümüze Türk sineması” gösterileri başlatıyor. 18 Kasım’da başlayacak “beyaz perde” şenliklerinde iki ay boyunca 45 Türk filmi gösterilecek. Türkiye Kültür Bakanlığı, Brüksel Başkonsolosluğu, Mimar Sinan Üniversitesi ve Ankara Sinema Vakfı ile işbirliği yapan Brüksel Film Müzesi, Türkan Şoray’ı da Brüksel’de ağırlayacak.

Keriman Ulusoy ve H lene Mochiri’nin hazırladıkları “Türk sineması; beklenen bir ölümün anatomisi” belgeseli ile açılışı yapılacak olan ‘beyaz perde günleri’nde, 1949 yılından günümüze Türk sineması anlatılacak. Yılmaz Güney ve Şerif Gören’in Yol’u, Attila Tokatlı’nın Denize İnen Sokak’ı, Atıf Yılmaz’ın Selvi Boylum Al Yazmalım’ı, Zeki  kten’in Sürü’s , Şerif Gören’in Derman’ı, Nesli   lge en’in Z   rt A a’sı, Orhan Oğuz’un Her Şeye Rağmen’i, Z l   Livaneli’nin Sis’i, Ferzan  zpetek’in Har-em Suare’yi, Tunç Başaran’ın U urtmayı Vurmasınlar’ı, Femhi Yaşar’ın Camdan Kalp’i, Başar Sabuncu’nun Yolcu’su, Mustafa Balcı’nın Toprak’ı ve Türk sinemasının belli başlı eserleri Brüksel’de sinema seyircisiyle buluşacak. Ve ben her akşam Film Müzesi’nin karanlık salonunda yerimi alacağım...

Cem, Şoray, IMF, vs...

Türkiye’de yağmur yağsa Avrupa’da yaşayan Türkler de ıslanır.

İşte, o durumlardan biri; Türkiye’deki esen G.O.R.A. rüzgârına bizler de kapıldık.

Filmin senaryosunu yazan, iki başrol ve iki de yan rol oynayan (Türkiye’de başka oyunca kalmadığı için!) Cem Yılmaz, Belçika’dan altın yıldızla dönen ilk Türk sanatçı oldu.

Kinopolis sinemalar zinciri Cem’e altın yıldız vererek, filme Fransızca ve Flamanca övgüler dizdi.

Mikrofonu alan Cem, “galiba en çok patlamış mısır satılan film diyo, eleman” diyerek karşılık verdi.

Ben ise “Çingeneler Kraliçesi”yle karşılaşmayı bekliyorum...

Türk sinemasının divası ve sultanı Türkan Şoray, Sinema Müzesi’nin davetlisi olarak Brüksel’e geliyor.

Henüz 14 yaşındayken beyaz perdede seyirciyle buluşan, 120 filmde başrol oynayan, 4 film yöneten ve 1973 yılında “Dönüş” filmiyle Belçika Kadınlar Film Festivali’nde büyük ödül kazanan Türkan Şoray’ı bekliyorum.

Cola şişesine bile “aşık gözlerle bakan” Türkan Şoray ile Aralık ayının soğuk bir kış Cumartesi akşamı buluşacak olmanın heyecanını yaşıyorum.

Türkan Şoray’ı beklerken yollardayım...

Türkiye’nin geleceğinin şekilleneceği “17 Aralık” tarihi yaklaşırken, zamanımın yüzde 20’si Belçika, Hollanda ve Lüksemburg yollarında geçiyor.

Öğrencilerin de zamanın yüzde 20’sinin sınavlarda geçiyor olması bir nebze de olsa içimi rahatlatıyor.

Onların işi daha zor gibi geliyor bana.

Leuven Üniversitesi'nin yaptığı bir araştırmaya göre Belçika'da öğrenciler, okulda geçen zamanlarının yüzde 20'sini sınavlara harcıyor.

Öğrenciler, okulda sınavlarda ter dökerken, devlet yetkilileri de IMF heyetleri karşısında ter döküyorlar.

IMF sadece Türkiye'nin başına bela olmuyor.

Belçika'daki ekonomik durumu değerlendirmeye gelen IMF heyeti, Belçika'nın ekonomi politikalarını överek, ulusal borcun azaltılmasını takdirle karşıladığını açıkladı.

IMF heyeti, ulusal borcun ve vergi yükünün azaltılmasının Belçika ekonomisini hareketlendirdiğini belirtti.

Tüketimde ve inşaat yapımında artış gözlemlendiğini söyleyen IMF heyeti, Belçika'dan işsiz sayısının azaltılması ve yaşanan nüfusla başa çıkabilmek için bütçe ile ilgili önlemler alınmasını istedi.

Bununla yetinmeyen IMF heyeti, ücretlerin tüketici fiyat artışına endekslenmesine de son verilmesini, erken emeklilik uygulamalarının gözden geçirilmesini, işsizlik parasının miktar ve ödeme süresi olarak sınırlandırılmasını ve devlet dairelerine memur alımının dondurulmasının ülke çapına yayılmasını da istedi.

IMF Belçika'ya istekler listesi sundu, AB'li bakanlar da göçmenlere...

AB Adalet ve İçişleri bakanları, göçmenlerin entegrasyonunu kolaylaştırmak için göçmenlere, yaşadıkları ülkenin dilini ve kültürel değerlerini öğrenme zorunluluğu getirdi.

Göçmenlere yaşadıkları ülkenin dilini, tarihini ve kültürünü öğrenme zorunluluğu getirilmesi karşılığında göçmenlerin iş, eğitim ve sağlık hizmetlerinden eşit ölçüde faydalanmalarının sağlanması için önlem alınması istendi.

17 Aralık Sendromu

Son bir ayda hayatı kıyısından seyrettim.

Hayatı yakalamaya çalışan, hayatın kıyısından değil tam ortasında yer almak için çırpınan ben ne çok şeyden mahrum kaldım.

Geriye dönüp baktığımda ne çok şey kaçırdığımı anladım.

17 Aralık sendromu yaşadım, yaşadık hep birlikte.

Ve gri ve ıslak ve soğuk ülkede bile “miş”li hayatlar yaşamaktan kaçındım.

Son bir aydır “miş”li hayat yaşadım.

Brüksel Film Müzesi’nin düzenlediği film festivali için gelen Türkan Şoray’la dört saat süren çok keyifli bir akşam yemeği yemek.

Film çekiminde attan düşüşünü ve hayata yeniden tutunuşunu dinlemek.

Albüm yapmak içinde bir ukde olarak kalan Türkan Sultan’a “Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini” şarkısında eşlik etmek.

Kaç kişiye nasip olur ki...

“Onun çölüne düştüm, oturdum çadırında.

Eski bir kavmin buluşması ve töreni.

Bir yaban kuş gibi tüneyip kıyıya

Dedi ki bana ‘ölümsün sen’

Mutlak

Mutlak olan.

Onun çölünde gece kımıldar.

Yılan ve akrep karanlığıyla.

Hayat bir zehre gizlenir

Çoğalır sabırla” dizelerinin yazarı şair Bejan Matur’la tanışmak.

Bejan'ın bir arkadaşına gönderdiği “İnanın onca olumsuzluktan aklımda sadece sizinle ve Fikret Aydemir’le tanışmış olmanın memnuniyeti kaldı. Eh bu da fazlasıyla yetiyor mutlu olmama...” satırlarına muhatap olmak.

Kaç kişiye nasip olur ki...

Lozan Antlaşması’ndan sonra Türkiye’nin en önemli dönüm noktası olan AB liderler zirvesini izlemeye gelen onlarca gazeteci dostla hasret gideremedik. Tanışmadan önce yazıları ve çizgisi, tanıştıktan sonra da hayata duruşunu ve gazeteciliğini örnek aldığım Umur Talu ile oturup konuşamadık bile.

Belçikalı Voice Mail grubuyla yaptığı ‘akapella’ çalışması döneminden tanıştığımız Sertab Erener ile karşılaşp ta iki kelam söz edelim.

Avrupalıların “Anadolu’nun kadife parmaklı virtüözü” diye tanımladıkları Fazıl Say ile verdiği konser sonrası Sertab Erener’i teğet geçtim.

Minik bedeninden çıkan inanılmaz o yüce sesi sindiremeden dinledim.

Hayatı kıyısından seyrettim son bir ayda.

Kendimi bile ihmal ederek.

Oysa ben hayatın içinde yaşamayı isterim.

17 Aralık sendromunu atlattık.

Hayata yeniden tutunmaya çalışıyorum.

Geriye baktığımda ne çok şey kaçırdığımı anlıyorum son bir ay içinde.

Bu bir günah çıkarma mı?

Hayır, sadece kendimle yüzleşme.

17 Aralık sendromunu atlattım.

Ve ben şimdi ağlayan şehirde 17 Ocak’ı bekliyorum...

Yeni İlah: BOB

“Türkün aklı”na en güzel örneklerinden birini dinledim geçenlerde.

Eğlence yerlerinde barlar sokağından (örneğin Çeşme) çıkan gençler, direksiyon başına geçtiklerinde çantalarından çıkardıkları “türbanları” başlarına takıyorlar. İleride pusuya yatmış olan trafik polisleri “türbanlı genç kızları” direksiyon başında gördüklerinde alkol kontrolü yapma gereği bile duymadan yol veriyorlar. Hem polisleri hem de kendimizi kandırıyoruz...

Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede eğlencelerin yeni ilahı BOB. Belçika’nın yeni ilahı BOB daha henüz on yaşında. 1995 yılında dünyaya gözlerini açan BOB’u Belçikalıların yüzde 97’si tanıyor. BOB, eğlence kültürüne yeni anlamlar yükledi. Bir yılı eskitip yenisini kullanmaya hazırlandığımız şu günlerde, her yeri “BOB’u seç eğlence başlasın” ve “BOB varsa her daim eğlence” sloganları süsledi.

Özellikle gençler eğlenmeye giderken yolda “kim daha çok içecek” bahislerine ve böbürlenmelerine girerdi.

Devir değişti....

Hayatlara BOB girdi.

Belçika’da “yıkılasıya kadar içmek” pirim yapmıyor. Alkolü direksiyon başına geçmelerin getirdiği sonuçlar karşısında eli kolu bağlı durmak istemeyen bir grup tarafından yaratılan BOB, eğlencenin yeni ilahı oldu...

Artık, eğlenmeye giden arkadaşlar aralarında bir BOB seçiyor.

Eğlencenin yeni ilahı BOB, gece boyunca alkol içmiyor. Arkadaşlarına sadece şoförlük yapıyor. Bir sonraki eğlencede başka biri BOB oluyor. Bir başka gece yine başka biri...

Böylece, kimsenin burnu kanamıyor.

Eğlence bozulmuyor...

Son on yılda Belçika genelinde araba kullananların yüzde 37'si BOB olmak için başvuru yaptı. Kampanyayı desteklemek ve özellikle de gençleri duyarlı kılmak için üretilen BOB anahtarlığı da büyük rağbet gördü.

Belçikalıların yüzde 20'si bu BOB anahtarlığına sahip. Belçika'da yaşayan Türk gençleri arasında da BOB'luk rağbet görüyor.

Avrupa Birliği'nin desteklediği BOB projesi Belçika'nın "en iyi iş yapan" ürünü olma yolunda hızla ve emin adımlarla ilerliyor. Belçika'dan sonra 2001 yılında Fransa, Hollanda ve Yunanistan, 2002 yılında Danimarka, İspanya ve Portekiz ve son olarak 2003 yılında İngiltere'de de BOB ilahlaşma yolunda.

Darısı benim ülkemin başına...

Her bayram, seyran ve yılbaşında trafik canavarına yüzlerce kurban veriyoruz. Eğlenceler hüsrana, bayramlar yasa dönüşüyor.

Ülkemde BOB'luk tutar mı bilmem?

Ama en azından BOB (Bira Onu Bozar) kampanyası başlatılamaz mı?

Hani AB'den müzakere tarihi aldık, hani Avrupalı oluyoruz ya!...

Belki işe yara diye söylüyorum; 'kız tavlama' sanatına BOB'luk da eklendi.

Yeni yılın ilk günlerine uyandığımız sabahlarda yeni şeyler söylemek lazım.

Eski alışkanlıklarımızdan vazgeçmemin tam zamanı.

Yeni ilah BOB'la tanışmanın da...

(U)mutlu yıllara...

Ahh Güzel Brüksel

Ne zordur bilemezsiniz...

Saatlerce bazen günlerce kıvranırsınız.

Zaten başlı başına zor olan “paylaşmayı” yazıya dökmek.

Kelimeleri özenle seçersiniz, cümleler düşük olsa da.

Zirvelerde ya da görev gereği gittiğiniz yurtdışında onca koşturmaca arasında farklı bir boyuta geçip yeni şeyler kaleme almak ne zordur.

İşte yine kıvranmalar arasındayım.

Yazı sancılarım başladı yine.

Üçüncü yılımıza girdik birlikteliğimizin, her hafta (eksi 4) sizlerle paylaşmaların...

“Ve gri ve ıslak ve soğuk ülke” Belçika dedik hep birlikte.

“Ağlayan Şehir” diye adlandırdık Brüksel’i.

Paylaşmalardayız üç yıldır; aralıksız.

Bazen bir yazıyla karşılaşsınız, söz biter...

Her şey anlatılmıştır aslında.

Size sadece okumak kalır...

“Ah güzelim Brüksel, demiş birileri” diye başlıyor Leyla Ertorun böyle bir yazısına.

İşte o paylaşımlardan biri Ertorun’dan...

“Yağmurlu, çoğunlukla sisli de olsa, yıl sonu pek güzel olur bu şehirde. Belçika’nın başkenti olduğunu Türkiye’de hatta Dünya’nın her hangi köşesinde, sokaktaki adama sorsanız bilmez belki. Ama Avrupa’nın merkezinde önemli bir şehir olduğunu muhakkak bilir.

Konya ovası büyüklüğünde bir ülkedir Belçika; Almanya, Hollanda, Fransa ve Lüksemburg tarafından çevrili. Bu ülkelerin dilleri de, yani Almanca, Hollandaca ve Fransızca

Belçika'nın resmi dilleridir. Toplam 10 milyon civarında olan nüfusun yarıdan biraz fazlasını Flamanlar, yarıdan biraz azını da Frankofonlar oluşturmaktadırlar. Alman kökenli vatandaşlar ise 65 bin civarındadırlar ve bulundukları bölgede kendi dillerini konuşmaktadırlar, hatta Valon hükümetinde kontenjandan milletvekilleri vardır.

Başkent Brüksel'in nüfusu en nihayet 1 milyona ulaştı. Son çeyrek asırdır dışarıdan gelen yabancı nüfusa rağmen Brüksel bir türlü bir milyona ulaşamıyordu. Bunun en büyük nedeni göç. Yaşam kalitesi daha iyi olduğu için şehrin sakinleri kenar semtlere, hatta Brüksel dışına yerleşmeyi tercih ediyorlardı. Paris, Londra gibi şehirlerin aksine, eskiyen şehir merkezini ve ona yakın semtleri geliri düşük insanlar ve özellikle yabancılar işgal ediyorlardı.

Brüksel şehir olarak Flaman Bölgesi sınırları içinde olmakla beraber idari açıdan özerk bir bölgedir. Zaten Brüksel Başkent Bölgesi diye tabir edilmektedir.

Bu arada hatırlatmak gerekiyor ki Brüksel'in nüfusu gündüz 1 milyon 400 bini bulabiliyor. Çünkü hem başşehir, hem de Avrupa Birliği'nin ve NATO'nun merkezi olarak bir taraftan kamu kurumlarını, diğer taraftan da buna ilişik bu sektörde faaliyet gösteren şirketleri de barındırmaktadır.

Bu 400 bin faal insanların bir kısmını Brüksel'in hemen sınırları dışında, 20-30 km uzaklıkta ki villalarda yaşayan insanlar oluşturmakta, diğer önemli bir kısmını da Flaman Bölgesinden gelen kamu görevlileri oluşturmaktadır. Hem federal devlet kurumlarında hem de Brüksel bölgesinde iki dil zorunluluğu olduğu için Flamanlar bu işleri daha çabuk koparabilmekteler. Çünkü orta eğitim düzeyinde ki bir Flaman Fransızca'yı da konuşabiliyorken ne yazık ki bir çok Frankofon Flamancayı yeterince konuşamamaktadır.

İki dil zorunluluğu yüzünden, yabancı kökenliler Belçika vatandaşı bile olsalar, kamu sektöründe hayaletlerden daha azdırlar. Genel olarak da bu kesimin gelir düzeyi 1000-1500 Avro civarındadır. İşsiz, malûl ya da emekli olanlar ise genellikle 1000

Avro civarında hatta daha az bir gelirle yetinmek zorundadırlar. Bu miktarlar, Türk lirasına çevrildiğinde bir çok kişinin iştahını kabartabilir. Ama 500 Avrodan aşağı ev bulunmayan, bir sandviçin en aşağı 3, bir şişe su ya da bir kahvenin 2-3 Avro, en demokratik fiyatların uygulandığı söylenen otobüs biletinin bile 1,5 Avro olduğu bir ortamda yorganınız ayağınızı kapatır mı bilmiyorum...”

Yeni Yıl Gelenekleri

Washington'dan yazan arkadaşımız Gönül Tol'un yaptığı gibi "2013'te Türk-AB ilişkileri" gibi bir yazı kaleme almak isterdim. Ancak, Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri 2013 yılında sadece 1 cümleden ibaret: Teknik düzeyde seyreden ilişkilerde 5 Kasım'da "bölgesel politikalar" müzakere faslı yani 22. başlık düzenlenen bir törenle açıldı. Nokta.

Bir yılı geride bırakırken her ülkede çeşitli kutlama törenleri düzenlenir. Eş dost ile beraber yenilen yemekler, eğlence partileri ve sokakta yeni yılı karşılama kutlamaları yapılır. Bir de her ülkenin yeni yıl gelenekleri var. Yeni yılı karşılama gelenekleri...

İspanya'da gece yarısı çanlar çalarken her bir vuruş için bir üzüm tanesi yemek âdetidir.

Danimarka'da bir yandan eski tabak ve bardaklar eşin dostun kapılarına fırlatılırken bir yandan da tam gece yarısını vurduğunda sandalyelerin üzerinden aşağı atlanır. Yeni yıla hızla girmek kötü ruhları geride bırakır, iyi şans getirir. İtalya'da yılbaşı gecesi yeni bir kırmızı iç çamaşırı giyerseniz o yıl büyük aşk yaşarsınız. Türkiye'de de son yıllarda kırmızı iç çamaşırı giymenin bereket bolluk getireceğine inanılır oldu. "Kırmızı don giyen donanır" denir.

Finlandiya'da kurşun dökmek, geleceği tahmin etmek için kullanılır. Dökülen kurşunda yüzük ya da kalbe benzeyen bir şey çıkarsa karşınıza o yıl aşk ve evlilik anlamına gelir. Estonya'da yılbaşı günü yedi öğün yemek yemek ve böylece bir sonraki yıl yiyeceklerin bolluğunu sağlamak gelenektir. Yedi kişilik yemek yiyen bir kişinin yedi kişinin gücünü alacağına da inanılır.

Yeni Zelanda’da yeni yıla girildiğinde herkes sokaklara dökülür ve mümkün olduğunca yüksek sesle tencere tava çalınır.

Filipinler’de yuvarlak şekilli cisimler altın paraları hatırlattıkları için bereket simgesidir. O nedenle yılbaşı geceleri sofrada yuvarlak şekilli meyvelerin olması gelenektir. Hatta 12 yuvarlak meyve yemek de âdettendir.

Arjantin’de tam gece yarısı sağ ayak ileri uzatılırsa, yıla sağ ayakla girmiş olursunuz. Bütün sene iyi geçer.

Brezilya’da kötü ruhları uzaklaştırmak için “beyaz” giyilir. Ayrıca, Brezilyalılar 7 deniz dalgası üzerinden atlarsanız şansın açılacağına inanılır.

Kolombiyalılar için sokağın çevresinde boş bir valizle biraz dolanmak, bütün yılın gezerek geçeceği anlamına gelir.

Şili’de tam gece yarısı bir kaşık mercimek yiyenlerin bütün yılının iş ve parayla dolu olacağına inanılır. Yine Şili’de evi içerdiden dışarıya süpürürseniz bir önceki yılın kötü ruhlarını da beraberinde süpürmüş olursunuz.

Panama’da yılbaşı gecesini ünlülerin “muneco” denilen ve kötü ruhları temsil eden kuklaları yakılır.

İskoçya’da saatler gece yarısını vurur vurmaz eşin dostun evine “ilk ayak” basan olmak için bir yarış başlar. İlk ayaklar gittikleri evlere para, ekmek, tuz, kömür, viski gibi kültürel bolluk sembollerinden de götürürler.

Rusya’da insanlar dileklerini küçük kağıt parçalarına yazar, bu kağıtları yakar, sonra yanık kağıdı şampanya ve votka bardaklarına atıp içerler.

Belarus’ta bekâr kadınların önüne birer koçan mısır konur bir de odaya horoz bırakılır, horoz önce kimin mısırını gagalarsa o yıl ilk evlenecek olan odur.

Güney Afrika’da eski elektronik eşyalar camdan atılır.

Japonya’da başlayacak olan yılın zodyak hayvanının kılığına girilir (2014 için bu hayvan at olacak), yerel tapınağa gidilir ve çanlar 108 kez çalınır.

Yeni bir yılı dolu dolu ve doya doya yaşamamız dileğiyle, (u)mutlu yıllara...

Tiyatro Haftası

Bu hafta sonu Belçika’da iki tiyatro ekibi iki yeni oyunuyla seyircisiyle buluştu. Biri Sesimiz Tiyatrosu diğeri ise Nakış Kültür ve Sanat Topluluğu Tiyatro Grubu...

Kuruluşunun 5. yılını kutlayan Sesimiz Tiyatrosu, Avrupalı Türklerin traji-komik hallerini konu alan mizah yazarı Erdiñ Utku’nun “Akıntıya Yürek Çekmek-Üçüncü Viyana Kuşatması” oyunuyla “perde” dedi.

Hüznün ve gülmecenin bir arada olduğı “Akıntıya Yürek Çekmek-Üçüncü Viyana Kuşatması” adlı oyun “Türklerin felsefe yapmayı ve kendileriyle dalga geçmeyi bildiğini” göstermeyi amaçlıyor ve Avrupa’nın Türklere ve Türkiye’ye bakışını da mizahi bir dille eleştiriyor.

Oyunu, geçen yıl Gent Kısa Metraj Film Festivali’nde “Yolda” adlı filmiyle birincilik ödülü alan genç Belçikalı Türk sinemacı İlknur Cengiz yönetiyor. Oyun yazarı, yönetmeni ve oyuncularıyla tamamen “Made in Belgium” bir yapım.

Büyük küçüklü skeçlerin düşünsel bir bütünlük çerçevesinde bir araya getirildiğı bu iki perdelik güldürüde, Türklerin Avrupa macerası genellikle mizahi bir anlatımla ele alınıyor. Uzun yıllardır Avrupa’da yaşayan ve keskin gözlemleriyle Avrupa Türklerinin, Avrupalıların ve Avrupa-Türkiye ilişkilerinin mizahını yazan ve Avrupalı Türkler hakkında “Akıntıya Yürek Çekmek” adlı bir de mizah kitabı yayınlanmış olan mizah yazarı Erdiñ Utku’nun, bu kitaptan yola çıkarak yeniden kaleme aldığı oyun, Türklerin Avrupa’daki 40 yıllık deneyim birikimini değerlendirmeyi amaçlıyor.

Avrupalı-Türklerin dünyasına bir pencere aralayan oyun, ırkçılar, iki yüzlü Türk ve Avrupalı politikacılar, Avrupalı-

Türkler, önyargılı Avrupalılar, Türkiye’deki Türkler gibi bir çok kesime dokunmadan edemiyor.

Kendi deyimi ile Komik-i Şehir Müjdat Gezen’in “Bir İstanbul Müzikali” adlı oyunu ile Nakış Kültür ve Sanat Topluluğu Tiyatro Grubu ise ilk kez görücüye çıkıyor.

Nakış bizleri, yedi tepe üzerine kurulmuş büyüğü eski başkent İstanbul’un farklı semtlerine, farklı mekanlarına, farklı dönemlerine götürüyor. Müzisyenleri ile renkli, hareketli ve dokunaklı İstanbul şarkılarıyla eşlik ediyor. Bir bakmışsınız şenlikli semt Sulukule’de Romanlarla Mastika havasının rüzgârına kapılmış gidiyoruz. Sonra bir de bakmışsınız meşhur Plakçılar Çarşısı’nın bulunduğu Unkapanı’na uğruyor seyircilerin yolu. Bağrı yanık, sesini acılı Adana kebabının buharıyla tütsülemiş bir gencin köşeyi dönme telaşına tanık oluyoruz.

Denize nazır, şairleri şair yapan bir semtte, Emirgan’da eski zaman aşkları ile karşılaşılıyor “Bir İstanbul Müzikali”nde.

“Aşk olmadan meşk olmaz” deyip çalıp söylenen, bir çift hılal kaş için ömür boyu beklenen, sevgiliye “siz” denen bir zamana gitti tiyatro severler. Sonra da günümüze gelindi yaşananları bir demlik çayın süzgecinden geçirerek.

“Bir İstanbul Müzikali”nde Üsküdar’da sabah oldu, Üsküdar’a gider iken nazlı, cilveli bir genç kız mendil düşürdü, Üsküdar’da kolalı gömlekli bir katip düşen mendili aldı. Tiyatro-muzun geleneksel tiplerini kavuklu ile pişekar çıktı karşımıza.

Haklısın Hıncal Abi

Haklısın Hıncal abi, maalesef haklısın...

O sabah senin yazını okuyunca, beyin kıvrımlarımda dolaşan düşünceleri dile getirildiğini gördüm.

Bir acı itiraf da benden.

Bu en acı itiraf; Fenerbahçe Galatasaray'dan daha büyük.

Günlerdir sancılar çekiyorum. Uykularım kabuslara dönüşüyor.

Bir Galatasaraylı olarak bunu söylemek/yazmak zor ama, son zamanlarda maalesef bu böyle.

Avrupa Genç Galatasaraylılar Derneği'nin Belçika şubesinin açılışı için Brüksel'e gelen Galatasaray Spor Kulübü Başkanı Özhan Canaydın ve ikinci başkanı Ergun Gürsoy taraftarlarına, GS taraftarlık kartı olan Eurocard'larını verdi.

Başkan Canaydın Brüksel'de, Avrupa'da en büyük sivil toplum örgütünü oluşturacaklarını söyledi; karşısında yüz kişi vardı.

Sanki UEFA kupasını Galatasaray kazanmadı.

Sanki Süper kupayı Cimbom kaldırmadı.

Sanki, Brüksel'e 80 km uzaklıkta bir kentte adını Galatasaray olarak değiştiren, tamamı Belçikalı'lardan oluşan on bir kişilik bir müzik grubu yoktu.

Sanki, bırakın Avrupa'yı dünyanın herhangi bir yerinde Türkiye denilince akla ilk gelen kelime "Galatasaray" değildi.

Avrupa'nın en büyük takımlarından biri ışık hızıyla geriye gidiyor.

Taraftar takıma, takım şampiyonluğa olan inancını kaybediyor...

"Fenerbahçe Cumhuriyeti"nin ne olduğunu yaklaşık iki yıl önce gördüm.

Canaydın'ın Brüksel ziyareti ile kanaat ettim.

Fenerium mağazasının Brüksel'de açılışını yapmayan gelen Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım, deyim yerindeyse “devlet töreni” ile karşılandı. Bir büyükelçi, iki başkonsolos ve NATO karargahından görev yapan paşalar ‘el pençe divan durdular’ Yıldırım'ın karşısında.

Yaklaşık bin kişi Aziz Yıldırım'ı karşıladı.

‘Türk mahallesi’ olarak da adlandırılan Schaerbeek'in Kraliçe Meydanı bezendi, insanlarla doldu.

Oysa, Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım ticari bir proje için Brüksel'e gelmişti.

Galatasaray Başkanı Özhan Canaydın ise taraftarlar için...

Canaydın taraftarlar için geldi. Ama, taraftarlar açılışa dahi gelmedi.

Canaydın, “Galatasaray Avrupa projesi önce Almanya'da sonra Belçika'da hayata geçirildi. Bugün 500 yeni taraftarımıza kartlarını takdim ettim. Avrupa'nın en büyük sivil toplum örgütünü kuracağız. Bu da hep ilklerin takımı olan Galatasaray'a nasip oldu” dedi, karşısındaki 80 kişiye.

ultrAslan-Belçika Başkanı Taşkın Kökten ve arkadaşları, çok kısa sürede 410 kişinin üye kayıtlarını yaptılar.

Onların nasıl yürekten çalıştıklarına tanık oldum.

Üye olan Galatasaraylı'dan yüzde 80'i başkan görmeye gelmedi.

Dört gün önce Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'dan gelip Brüksel'de buluşan 150 Galatasaraylılar'dan (lise) hiç kimsenin gelmediği gibi...

Mutluluğun 20 Sebebi

Sanal alemde son günler sık rastladığımız yazıda “On yıllık bir otomobilin koltuk ambalaj naylonlarını çıkarmadan kullanma becerisini gösteren ya da desenlerini çok beğenerek aldığı yeni bir mobilyanın üstüne başka bir örtü örterek kullanan mutlaka Türktür” denir.

Seçim bölgesi tartışmalarının bile hükümeti düşmenin eşiğine getirdiği küçük ülke Belçika’da yaşarken mutlu olmanın yolları da var.

GfK araştırma bürosunun Avrupa genelinde 28 ülkede yaptığı araştırmada ‘mutluluğun sırları’ arandı.

Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede mutlu olmanın 20 sebebi de sıralandı...

Beş yıl içinde maaşlar yüzde 12 yükseldi. Bazı sektörlerde 3.750 aylık alan Belçika’da garsonlar bile 1.720 Euro maaş alıyor.

Belçikalılar en geniş evlerde (90 metrekare) yaşıyor. İkinci dünya savaşı sonrası 58 m² olan evler şimdi 90 m²’ye genişledi.

Hava kirliliğinin en az olduğu ülke.

Süpermarketlerden alışveriş yapmanın en ucuz olduğu ülke. Aynı süpermarketlerden alışveriş yapan Hollandalılar veya Almanlar aynı alışverişe yüzde 20 ila yüzde 33 daha fazla ödüyor.

Yurtdışında ‘Made in Belgium’a imrenilerek bakılıyor. Son olarak Anversli sanatçı Luc Tuymans’ın bir eseri 1.158.894 Euro’dan alıcı buldu.

Lüksemburg, Danimarka ve Avusturya’dan sonra 27.188 Euro ile en yüksel yıllık ortalama gelire sahip ülke.

230 bin natüristi ile en çıplak ülke. Fransa’da yarım milyon çıplak olduğu belirtiliyor. Ancak, nüfus oranına bakıldığında zaman

10 milyon nüfuslu Belçika’da son olarak Brugge kentinde Spencer Tunick için 2 bin kişi soyundu. Hem de gece saat 10’da ve yağmur altında.

Red Kit, Ten Ten ve Şirinler gibi dünyaca ünlü çizgi roman kahramanlarının yaratıcıları Belçikalı.

Avrupa’da gerilemesine rağmen Belçika’da doğum oranı yükselişte. 2003 yılında Belçika’da 112.149 bebek dünyaya geldi.

En konforlu hayatı Belçikalılar sürüyor. Yılda 3 milyon araba teybi, 4 milyon televizyon satılıyor. Belçikalıların yüzde 95’nin televizyonu, yüzde 70’nin bisikleti, yüzde 90’nın çamaşır makinası ve yüzde 74’nun mikro dalga fırına sahip.

Sigara içenlerin oranı her yıl giderek azalıyor. Kanserle Mücadele Merkezi’nin verilerine göre Belçikalıların sadece yüzde 20’si sigara tiryakisi. Bu tiryakiler yılda 14,3 milyar Euro’sunu ‘dumana’ veriyor.

Belçikalıların yüzde 92’si çöplerini ayırarak, yeniden kullanılmasını sağlıyor. Geçen yıl her Belçikalı 104 kilo kağıdını iade ederek, ağaçların kesilmemesi için katkı yaptı.

Toplam 60 km sahili olan Belçika’da deniz suyunun kalitesi artıyor.

Fransızca, Hollandaca, İngilizce ve Almanca ile en fazla yabancı dil konuşan insanlar Belçikalılar.

Belçika’da son 10 yılda trafik yoğunluğunun yüzde 33 artmasına rağmen kazalarda ölüm sayısı geriliyor.

Belçika’da 10 bin milyoner yaşıyor. Şans oyunlarında şimdiye kadar 10 bin kişi en az 1 milyon Euro kazandı.

Brüksel, Avrupa’nın en ucuz başkenti. Brüksel’de bir eve ortalama 163 bin Euro’ya sahip olunurken, Lüksemburg’da 460, Bern’de 410, Londra’da 390, Dublin ve Madrid’te 300 bin Euro ödeniyor.

Dünya küresinin her yerine Belçika birası gönderiliyor. 3 bin Belçika bira türünden Achel, Chimay, Orval, Rochefort, Westmalle ve Westvleteren en tanınmış olanı.

Belçikalılar seyyar halk. Belçikalılar bir yılda 4 milyon kısa tatil, 8 milyon uzun tatil ve 1,5 milyon iş gezisine çıkıyor.

Avrupa’da eğitim ortalaması on üzerinden 6,3 iken Belçika’nın notu 7,2. Belçika eğitimi Finlandiya, Avusturya ve Danimarka’nın ardından dördüncü sırada yer alıyor.

Euro-Bob

Yılbaşının ikinci günü bu sütundan “neden olmasın?” diye seslendim.

“Yeni yılın ilk günlerine uyandığımız sabahlarda yeni şeyler söylemek lazım.

Eski alışkanlıklarımızdan vazgeçmemin tam zamanı.

Yeni ilah BOB’la tanışmanın da.

Her bayram, seyran ve yılbaşında trafik canavarına yüzlerce kurban veriyoruz.

Eğlenceler hüsrana, bayramlar yasa dönüşüyor.

Ülkemde BOB’luk neden olmasın?” dedim.

Oldu bile...

Sanırım mutluluğun bir resmi de bu; bir yazı ile dile getirdiğiniz hayalin “hayat bulması”.

Alkollü direksiyon başına geçmelerin getirdiği sonuçlar karşısında eli kolu bağlı durmak istemeyen bir grup Belçikalı tarafından yaratılan BOB, artık Türkiye’de de can kurtaracak.

BOB’un felsefesi şu:

Eğlenmeye giden arkadaşlar aralarında bir BOB seçiyor.

BOB, gece boyunca alkol içmiyor. Arkadaşlarına sadece şoförlük yapıyor. Bir sonraki eğlencede başka biri BOB oluyor.

Bir başka gece yine başka biri...

Şimdi sıra Türk gençlerinde.

Doğa Eğitim Kurumları, eğitimci - yazar Filiz Tosyalı danışmanlığında Euro-Bob projesini başlatma kararı aldı.

Euro-Bob projesini ‘alkollü araç kullanımını tüm Türkiye’de engellemek için başlatılan sosyal bir kampanya’ olarak adlandırılan Doğa Eğitim Kurumları, Türkiye’de alkole başlama yaşının 12’ye düştüğünü, bu nedenle Euro-Bob’lara daha çok ihtiyacımız olduğu kanısında.

Euro-Bob projesinden ‘genç ve orta yaşlı kişileri alkollü araç kullanmama konusunda bilinçlendirirken, henüz ehliyet sahibi olmamış çocukların da şimdiden bu konuda bilgilenmelerini, gerekli durumlarda ailelerini uyarmalarını sağlamayı’ kendine amaç edinen Doğa Eğitim Kurumları, herkesin desteğini bekliyor.

Doğa Eğitim Kurumları, pilot bölge olarak, alkollü araç kullanımı nedeniyle gerçekleşen kazaların en yoğun şekilde yaşandığı ve aslında bütün Türkiye’nin küçük bir modeli olan İstanbul’u seçti.

Yarın İstanbul, sonra bütün Türkiye...

Doğa Eğitim Kurumları’ndan Hale Çelikörs, Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkenin başkenti Brüksel’e gelerek ilk resmi görüşmeyi gerçekleştirdi.

Haziran başı olmasına rağmen Hale Çelikörs bu ülkenin “gri”sini de, “soğuk”unu da ve “ıslak”lığını da gördü. Onu mutlu eden ise havanın geç kararması. “Bu ülkede çocuklar çok şanslı. Annelerimiz hava kararmadan eve gel derler. Brüksel’deki ilk gecemde saat 22.30’da uyudum, hava aydınlıktı. 05.30’da uyandığımda da” diyen Hale öğretmen, karanlığa karşı savaşmaya karar verenlerden.

Hava kararıp, trafik canavarı yollara düşmeden Euro-Bob’lar yollara çıkacak.

Avrupa Birliği’nin desteklediği Belçika’nın “en iyi iş yapan” ürünü BOB projesi artık Türkiye’de.

Hayatımızda artık Euro-Bob’lar olacak.

Hayatımızı Euro-Bob’lar kurtaracak.

Erişilmeyen!

Yüzünü göstermekte nazlanan güneş, ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede nedense kendini hissettirdi.

Başkent Brüksel'in köyü diye anılan kenar semtlerden birine doğru yol adlı. Evine girdi, yılların verdiği alışkanlıkla.

Her zaman oturduğu mavi koltuğuna uzandı. Sürekli aynı yere oturmaktan vücudunun kalıbını alan yer onu sardı, içine çekti.

Son otuz yıldır insanları esir alan sihirli kutunun kumandasına uzandı. Kırmızı düğmesine bastı.

Tam da ajans saatiydi.

Dünya, Londra'daki saldırılardan sonra gelişen olaylara kitlenmişti.

O da televizyonuna...

Belçika ulusal kanalından 53 kişinin hayatına mal olan, 700 kişinin yaralandığı ve insanlığı yaralayan saldırıları anma törenlerini izledi. Bütün dünyada hayat iki dakika süreyle durmuştu, saatler 12'yi gösterirken. Belçika ulusal kanalı akşam haberlerinde Londra, Brüksel, Madrid ve Türkiye'den görüntüler ekrana taşıdı.

AB içinde Türkiye tartışmalarının en iyi örneklerinden biriydi bu.

Diğer bütün üye ve aday ülkeleri es geçen ulusal kanal Türkiye'de de hayatın iki dakika süreyle durduğunu duyurdu...

İşte Türkiye'nin gücü diye geçirdi içinden.

Aklına bir yıl önce Hollanda'nın Maastricht kentinde düzenlenen AB dışışleri bakanları toplantısında yaşadığı olay takıldı.

Gazeteciler için ayrılan bölümde toplantının bitmesini beklerlerken, Belçika Dışışleri Bakanı Karel De Gucht yan masada iki gazeteci ile uzun uzun sohbet etti, sakince biralarını yudumlar.

Yanlarına ne danışman, ne müsteşar ne de başka bir gazeteci uğradı.

De Gucht ve iki gazetecinin sohbeti henüz bitmişken Türkiye'nin Bakanı Abdullah Gül geldi aynı yere. Ortalık hareketlendi birden. Mikrofonlar uzatıldı, kayıt cihazları çalıştı, spotlar yandı. Etraflarını yaklaşık yüz gazeteci sarmıştı. Herkes soru sormak için zaman kolladı. Gül'ün hemen yanında otururken, etraflarını saran insanlardan ve spotlardan alınından ter süzölmeye başladı.

Oysa, az önce Belçikalı bakan ne rahat sohbet etmişti. Ama biri Belçika'nın diğeri ise Türkiye'nin bakanıydı. Gazeteciler Belçika'nın değil, Türkiye'nin görüşünü merak ediyordu.

O zaman da içinden, işte Türkiye'nin gücü diye geçirmişti.

Sonra kendi ulusal kanalında başlayan ajansa geçti; Türkiye'nin gözünden dünyaya bakmak için.

Haber spikerinin bir cümlesine takıldı: "Fransa turunun bugün ki etabı galibi Kazak Vinokourov..."

Kulaklarına inanamadı.

Tarih sayfaları 14 Temmuz'u gösteriyordu: Fransa'nın ulusal günü.

O gün ki etabın galibi de Fransız David Moncoutie idi.

Fransız televizyonları, "ulusal günde ipi göğüsledik" haberleri veriyordu; TRT ise bir gün öncenin galibini.

Aslında çocukluğundan beri alışıkta birkaç günlük bayat haberi okumaya.

Doğduğu Anadolu'nun uzak kentine gazeteler bir kaç gün geç gelirdi, büyüdüğü Avrupa'ya da bir gün...

Bunları düşünürken, Steven Seagal'ın başrolünü oynadığı "Out of Reach" (Erişilmeyen) adlı film başladı yabancı bir kanalda.

Filmde, Polonya'da başında Türkler'in bulunduğu ve Türk başkonsolosun da içinde olduğu bir çete, yetimhanelerden kacırdıkları kız çocukları açık arttırmayla yurtdışına satar. Türk bayraklarının bolca yer aldığı filmin esas oğlanı Steven Seagal olaya el koyar ve çete çökertilir.

İşte Türkiye'nin güçsüzlüğü diye geçirdi içinden...

Üç Dosttan Üç Haber Geldi

Üç dosttan üç haber aldım,
Biri film, biri kitap, biri albüm...

Emre'nin filmi, Akın'ın kitabı ve Şükriye'nin albümü içimi ısıtıyor şu soğuk sonbahar günlerinde...

Üç dosttan üç haber geldi,
Biri film, biri kitap, biri albüm...
Emre Ergül “2 Eylül”ünü,
Akın Olgun “Adları Saklıdır”ını,
Şükriye Tutkun “Salıncak”ını gönderdi.
Dost selamıyla...

Tarihler insan ömrüne izdüşümler bırakır,
Kişisel tarihlerimizi yaşarız kimseler farkında olmasa da...

“2 Eylül” de birilerinin, birçoklarının kişisel tarihlerine iz düşürdü, bir askerin, bir ananın, bir babanın, bir bacının, bir gazetecinin, bir yönetmenin...

Emre'nin ilk filmi kısa metrajlı “2 Eylül”ü uzun metraj film süresince ekran önüne bağlıyor seyirciyi.

“Buralardan önce üstüme kayıtlı bir faturam bile yoktu.

Buraya geldim ve bir anda 20 kişinin hayatı kaydedildi üzerine...

Meğer öncesinde yaşam, ölüm, aile ve dostluk kelimelerini hep es geçmişim” denilen “2 Eylül”de binlerce genç fidanın toprağa düştüğü “uzaklarda yaşananların bir film olmadığı” beyaz perdeye aktarıldı.

Dostuna “senin bir tırnağına zarar gelmesi benim içimi kanatır” diyebilecek kadar dost Emre'nin “2 Eylül”ü yaşam ve dostluk adına yeni pencereler açtı yüreğime...

Yüreğiyle yaşayan ve yüreğiyle kişisel tarihini yazan dost Akın Olgun'un "Adları Saklıdır" kitabı da:

"onların mevsimleri hiç olmadı... zamansız açtılar,
vakitsiz bitkiler gibi dondular kış zamanı
çöl zamanı susuzdular.
ruhları ve bedenleri uyarlayan iklimleri tanımadılar,
yapaylarına kandılar...
mevsimlere mevsimleriymiş gibi inandılar.

düşüler bir yaprak dökümleri gibi mevsimsiz ağaçlardan"

İnsan saflığında kaleme alınan "Adları Saklıdır" gazeteci-yazar Oral Çalışlar'a, "Okurken diline ve kavrayışına hayran olduğumu itiraf ediyorum" dedirtebilecek kadar etkileyici.

Etkileyici, hüzün sesli Şükriye Tutkun yeni albümü "Salıncak" ile seslendi dostça.

Aradaki maddi mesafe 3 bin km olsa da manevi mesafenin 0 kilometrede yaşandığı dostluklar ayakta tutar bizleri...

Aylar, yıllar sonra karşılaşıldığı zaman, daha dün bırakılmış gibi muhabbetlere devam edebildiğimiz kadar insanız...

Ve bunu en iyi yaşayabilenlerden biri Şükriye...

Gençlik gözyaşları döktüğüm, "ne yandasın sürmeli palazım" türküsünü dost sesinden dinlemek, Şükriye'nin sanat musikişi tadında seslendirdiği

"Bir sınıfta okurken hep resmini çizerdim ben seni şimdi değil, çocukken de severdim" dizeleri eşliğinde bir yazı kaleme almak...

Bahtiyarım...

Sevgiye Kan Damlatmak

İstanbul'un orta yerinde bir barda,
“akşam sefası”nda, Türk ve Ermeni kardeşliği yaşanıyor.
Doya doya...
Avukatıyla, gazetecisiyle, dernekçisiyle,
Belçikalı'sıyla, Türk'üyle, Ermeni'siyle,
Türk Yasemin Göksu ve Ermeni Suren Asaduryan'dan ezgi-
ler dinleniyor,
Herkesin yüreği aynı sevgiyle atarken...
Brüksel'in orta yerinde gazete (site) sayfalarında,
Ermeni meselesi hakkında, herkes birbirine düşüyor.
Kıran kırana...
Bakanıyla, gazetecisiyle, dernekçisiyle
Türk'ü ve Türk'üyle,
Sevgiye kan damlatarak...
Gent'in iki önemli kültür merkezi De Centrale ve Vooruit
“İstanbul Expres” adı altında Doğu ile Batı'nın buluştuğu etkin-
lik düzenleyecek 7-19 Aralık'ta.
Anadolu'nun halk müziği, rock, klasik ve caz müziğine
İstanbul'un rap'i eşlik edecek.
Yasemin Göksu, Tolga Sağ, Mercan Dede, Hüsni Şenlendi-
rici, Ceza, Aylin Aslım ve Tayfası, Derya Türkan Üçlüsü, Vasilis
Saleas ve Baba Zula “ses verecek” Anadolu'nun çeşitliliğine...
İstanbul Expres çerçevesinde gittiğimiz Beyoğlu'nda
Anadolu kardeşliğini yaşadık,
Belçikalı gazeteci meslektaşlarımı hayrete düşürerek.
Yasemin Göksu ile Suren Asaduryan'ın Ermenice başlayan
ve Türkçe tamamlanan “Sarı Gelin”ine herkesin eşlik etmesi şa-
şırttı onları.

Onların şaşırması da beni.
Biz zaten (yüz) yıllardır birlikte söylüyorduk bu türküleri...
Belçika'dan (Avrupa) bakınca farklı gözüküyor anlaşılan
Ermeni meselesi.
Ve Ben bakanlık koltuğuna otursam,
“Ermeni soykırımı yok” desem,
kime ne.
Ve Ben gazete sayfalarına yazsam,
“Ermeni soykırımı var” desem,
kime ne.
Ama ben,
Bütün bunlara inat,
Aralık ayazında içimi ısıtmak üzere Gent’e gidip,
Vooruit ve De Centrale Kültür Merkezi’nin düzenlediği
“İstanbul Expres” etkinliklerinde,
Yasemin Göksu’dan Ermeni ezgileri dinleyeceğim,
Tolga Sağ’dan Türk deyişlerini içime çekeceğim,
Sindire sindire,
Ve herkese ve her şeye inat,
Sevgiyle...

The İmam; El Tayyip

Yıllar önce bir Muhammed Ali'nin boks maçları, bir de Kasparov'un satranç karşılaşmaları gecenin geç saatlerinde verilirdi.

Kurmalı saatlerimizi ayarlayıp, sabaha karşı uyanırdık.

Merak ve heyecanla, Muhammed Ali ve Kasparov'un oyunlarını izlerdik.

Kasparov'un o inanılmaz satranç hamlelerine hayran kalırdık...

Kültür ve Sanat Vakfı'nın galasını yaptığı, imam hatip kökenli, kimliğini saklayan bir bilgisayar mühendisinin, kansere yakalanan liseden arkadaşı köy imamının isteği üzerine köyüne dönüp imamlık yapan uzun saçlı, motosikletli farklı bir tipe ama sevgi ve inanç dolu hitaplarıyla tüm köylülerin sevgisini kazanan imam Emre'nin (Emrullah) hikayesini anlatan "The İmam" filmini izlerken, satranç oyununa takıldım. Görünmez ve bilinmez eller, ustaca satranç oynuyorlar.

Tam da bunlara kafa yorarken, Diyanet İşleri Başkanlığı, "bir imamda olması gereken özellikleri" belirledi. Diyanet'e göre iyi bir imamın eğitim görmüş olması, yabancı dil bilmesi; ideal bir tip, başarılı ve örnek bir kişi, ahlaklı bir insan olması, medyayı da iyi takip etmesi gerekiyor. Diyanet İşleri Başkanlığı'na göre "misyon sahibi örnek bir imam"ın özellikleri şunlar olmalı:

- Emsallerine göre başarılı, pozitif yönleriyle tanınan, kendisi gibi olunmaya çalışılan kimse olmalıdır.

- Uzmanlık seviyesinde ilahiyat eğitimi yapmış, felsefe tarih, sosyoloji, psikoloji ve eğitim dallarında bilgiye sahip olmalıdır.

- Dünyadaki sosyal ve kültürel gelişmeleri yakından takip etmelidir. Bunun en güzel yolu yabancı dil bilmektir.

- Medyayı sürekli takip etmeli, internetten kendi alanlarıyla ilgili gelişmeleri izlemeli, gerekli yerlerle devamlı temas halinde olmalıdır.

- Daima hayatın gerçeklerini göz önünde bulundurmalı, insanları yargılayan, mahkum eden, yasaklayan, korkutan bir üslup ve tavırdan uzak durmalıdır.

- Sadece peşinde namaz kılanların değil, herkesin hocası olmalıdır.

- Siyasi konularda tarafsızlıklarını korumaları gerekir. Çok partili hayat ve demokrasinin gereği bunu gerekli kılmaktadır.

- Camiler birer halk eğitim merkezi gibi fonksiyon görmelidir. Sosyal, eğitim, sağlık gibi alanlarda bilgilendirme programları düzenlenmelidir.

Bütün bu gelişmelere İngiltere Başbakanı Tony Blair'in perspektifi olan "büyük resim"ine bakınca, Hristiyanlık aleminin Ortaçağ'ın sonunda yaşadığı "Rönesans"ı hala gerçekleştiremeyen İslam dünyasının "reformu"nun karda bırakılan ayak izlerini merak ve heyecanla izlemeye devam edeceğiz...

Yeni'den...

İnsanın yaşam kaynağı hep yeni'ye bağlanan umutlar oldu.
Yeni bir umut,
Yeni bir beklenti,
Yeni bir dost,
Yeni bir aşk,
Yeni bir yıl...

Eskittiğimiz bir yılın son demlerini yaşadık, 2007 yılına yine yeni umutlarla “merhaba” demeye hazırlanırken.

Savaşın kapımızda olduğu şu günlerde milyonlarca insan yeni yıldan “sevgi ve barış” beklentilerini dile getirecek, belki de boşuna çırpınışlarla.

Artık, “sevgi ve barış” isteyemez oldum,
“Sevgi ve barış” a olan inancımı hala kaybetmemek için...

Türkiye'den kalkıp umuda yolculukta Belçika'da mola veren bizler, yine yenilerle tanıştık 2006'da.

Yerel seçimlerde yarışan yüzlerce Türk kökenli adaylardan 78'e yemin ederek görevlerine başladılar.

Seçimlerle, türbanı ihraç ettik Belçika'ya.

Schaerbeek Belediye Meclisi'ne seçilen Belçika'nın Merve'leri, yemin töreninin odağında oldular.

Türbanlı Mahinur Özdemir, mağrur bir edayla seyrederken etrafını.

Son dakikada başını açan Derya Alıç, mahcup ve “yalancı gülücükler” saçmaya çalıştı, başı önünde.

Gülücüklerle, kendisi dahil kimse inanmadı...

Belçika'da 1 Ağustos 1965 tarihinde çıkan ilk Türkçe yerel gazete “Emek”e yenileri eklendi, aradan geçen 42 yılda.

Yerel medyanın sayısı 5 gazete, 6 radyo ve 10 internet sitesine ulaştı.

Binfikir ve Avrupa Türk Gazeteciler Birliği'nin (atgb) organizasyonunda ilk kez bir araya geldi, Belçika Türk yerel basın organları.

Avrupa Birliği'nin 14-15 Aralık Zirvesi'nde 'beklemeye alın-sa' da AB-Türkiye ilişkileri, Avrupalı Türkler kırk yıldır ilerliyor kendi kulvarlarında.

40 yılda bir arpa boyu yol alamadığımız AB - Türkiye ilişkilerinin en hareketli yıllarından birini geride bıraktık 2006 yılında. AB'nin başkenti Brüksel'de görev yapan biz Türk gazeteciler yorucu ve ilişkilerde baş döndürücü hızda bir yıl geçirdik.

Biz umutlandık. Onlar oyaladılar.

Ve umut 2007'ye kaldı.

Yine de,

her şeye rağmen,

(u)mutlu yıllara...

Hazmetmek!

Yarım asır önce başlayan ve 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın “uzun ince bir yol” tabirini kullandığı Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinin son bir yılı “tren kazası”nı beklemekle geçti.

Türkiye ile müzakerelerde 8 başlığı “dondurma” kararı alan AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Komiseri Olli Rehn'in “Trenin durmadığı, sadece yavaşladığı” açıklaması üzerine ilişkiler de yavaşladı.

20 yıldır olduğu gibi, AB-Türkiye süreci Kıbrıs'a odaklandı.

Türkiye'ye “tam üyelik” yerine “imtiyazlı ortaklık” verilmesini savunan Almanya'nın AB dönem başkanlığını üstlenmesi ve AP'nin yeni başkanının yine Alman Hristiyan Demokrat Partili Hans-Gert Poettering'in olması ile AB'nin “hazmetme kapasitesi” sessizce ve yeniden tartışılmaya başlandı.

Şehir efsanesidir anlatılır...

Geneli Hristiyan olan AB, geneli Müslüman olan Türkiye'yi “hazmetme kapasitesi”ni araştırmak için bir heyet oluşturur.

Heyet, Akmerkez'de iki arkadaşın bir sevgili üzerine yaptığı

“— Adam hoples yani anlamıyo musun. Bırak gitsin!

—Tamam da adam benim soul meytim. Hayatımda kimseyle bu kadar iyi meç etmemiştim ben...

— Evet ama herif friik yani...

— Sen de amma egzajere ettin. O kadar da değil.

— Sen var ya resmen keys stadisin... Adam manyak sen egzajere etme diyorsun. Senin beynin risetlenmiş kızım”, konuşmaya,

Spring Plaza'da iş toplantısındaki

“— Bence step bay step gidelim. Marketing toplantısında tam olarak ne konuşuldu?

— Valla Ferit bey bize orada çok kısa bir briif verildi. Pek anlamadık doğrusu.

— Briifin sabcekti neydi?

— Yeni ordırlar. Size onlardan gelen imeyli forvırdlayayım mı?

— Forvırdlama, print autunu getir. Fokus grup oluşturuldu mu?”

diyaloga şahit olurlar.

Ve İstiklal Caddesi çevresindeki Türk gençliğini gören AB’liler oturup, kara kara düşünmeye başlarlar: AB’nin Türkiye’yi hazmetmesi kolay asıl zor olan Türkiye’nin Türkleri hazmetmesi.

AB Dönem Başkanı Almanya Başbakanı Angela Merkel, Ocak ayında Berlin’de gazeteciler ile yaptığı bir sohbet toplantısında, “hazmetme kapasitesi”ne atıf yaparak, “üç vitesli AB” önerisini yeniden gündeme getirdi. Merkel’in kafasındaki “birinci vites”te AB’nin kurucuları, Schengen Anlaşması’nı uygulayan ve Euro’yu kullanan ülkeler, ‘ikinci vites’te İngiltere, Danimarka, İrlanda ve son katılan yeni üyeler gibi Schengen Anlaşması’nı uygulamayan ve Euro’yu kullanmayan ülkeleri yer alacak. “Üçüncü vites”te ise Türkiye gibi, karar mekanizmalarında yer almayan, bir anlamda ‘imtiyazlı ortak’ olarak tabir edilen ülkelerden oluşacak.

Gümrük Birliği Anlaşması’nı imzalamış olması ve ilişkilerde gelinen nokta nedeniyle zaten fiilen “imtiyazlı ortak” durumundaki Türkiye’nin AB’de “hazmedilememesi”nin asıl sebebi Almanya’nın “Avrupa Parlamentosu oturumlar ve koridorlarında 99 Türk milletvekilini görmeye dayanmam” sözlerinde gizli...

Fantastik Sinema

Sinema, kayıp cennet resmini hayatımızın her bir yerine serpiştirir.

Bizse, o düşlerin ardından gideriz. Anlatılan öykü, yansıtılan hayatlar, gösterilen mekanlar hep ötemizde durur.

Sinema biriktiren bir bellektir.

Gösteren, yüzleştiren, düşündüren, bir başına düşlere salan, yüzümüzü yarına döndürürken yitirilenin de sızısını yaşatandır.

Tanıklık demek istemiyorum. Çünkü, her film bir öykü anlatsa da, onun izleyeni ona yeni yeni anlamlar katar; hatta bakışı, sezişi, duyusuyla o öyküyü yeniden kurar, yaşadıklarımızla dünden bugüne, bugünden yarına uzanırız sık sık.

Söz yiter çoğu kez, görüntülerle düş alemlerinde yolculuklara başlarız.

Her film bir ötekine eklemlenir belleklerimizde. Yerler, yüzler, mekanlar daha çok belleğimizde iz bırakanlar.

Öyküler bizim kişisel tarihimizle açılıp, zenginleşir. Bellekte iz bırakanla başlar yolculuğumuz.

Alıp bizi sinema salonlarının önlerine düşürenler de bunlardır biraz.

Sihirli beyaz perdede yaşarız hayallerimizi...

İlk Türk sinema filmi 1914 yılında yapılır.

Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde yedek Subaylığını yapan Fuat Uzkınay, Türk sinema tarihinin ilk filmi çekerek Ayastefanos'taki "Rus Abidesinin Yıkılışı" adını taşıyan ve tarihi anısı olan bu film, 150 metre uzunluğunda bir belgeseldir.

Türk sinemasının uzun serüveni bu filmle başlar.

Kimi bir film çekip unutulup gider, kimi dünya sinema severlerinin ayakta alkışladığı, filmleri yıllarca gösterimden kalkmayan birçok yönetmen, sayısız oyuncu yetiştir.

Zengin kız fakir erkekli aşk filmlerini, tarihi filmler izledi. Arabesk şarkıcıları klip yerine uzun metraj çektiler, albümlerindeki bütün şarkılarını filmlerde söylediler. Bir yandan da Aydemir Akbaş, Behçet Nacar ve Arzu Okay furyası başladı, insanlar siyasetten uzak dursunlar diye.

Yönetmen Yavuz Turgul'un 1996'da yaptığı ve Şener Şen'in sinemada şahlandığı "Eşkiya" filmi, Türk sinemasının da kırılma noktası oldu.

Ve zamanla Türk filmleri uluslararası festivallere katılır, ödüller alır...

Dün, Uluslararası Brüksel Fantastik Film Festivali'nde, Mustafa Altıoklar'ın "Beyza'nın Kadınları", Tan Tolga Demirci'nin "Gomeda"sı ve Hasan Karacadağ'ın "D@bbe"si gösterildi.

Son dönemlerde korku filmi merakı başladı Türk sinemasında.

Orhan Oğuz'un "Büyü" filmi ile 4 yıl önce başlayan Türk sinemasında korku filmi çekme merakı, Tan Tolga Demirci'nin "Gomeda" filmi ile devam ediyor...

Brüksel'de 25 yıldır düzenlenen uluslararası film festivalinde gösterilen Türk filmlerini izlerken nereden nereye geldiğimizi düşündüm.

Bir dönem kendi yağıyla kavrulan ve ucuz filmlere imza atan Türk yönetmenlerle, artık dünyanın her yerinde uluslararası festivallerde karşılaşır olduk.

Türk yönetmenler sadece Türk sinemasını değil Avrupa sinemasını da sırtlamış durumda.

Almanya'nın en iyisi Fatih Akın, İtalya'nın gözbebeği Ferzan Özpetek ve Fransa'nın Nuri Bilge Ceylan.

En İyi Senaryo

Dünya sinemasının en “prestijli” ödülü Oscar, en “değerli” ödülü ise Cannes ödülüdür. Cannes Film Festivali’nde “En İyi Senaryo” ödülünü “Yaşamın Kıyısında” filmiyle Fatih Akın kazandı. Oysa, yaklaşan 10 Haziran genel seçimleri öncesi Türk kökenli adaylar arasında “En Akıllamaz Senaryo”lar Brüksel’de yazılıyor.

Bir anlamda festivaller başkenti de olan Brüksel’de tanıştım yıllar önce “Fatih Akın Sineması”yla; Kısa ve Acısız filmiyle.

Hollywood dışındaki sinemayı da takip etmeye çalışan bir sinema meraklısı olarak, Türkiye’ye Metin Erksan’ın “Susuz Yaz” filminden 40 yıl sonra “Altın Ayı” ödülü kazandıran “Duvara Karşı”nın yönetmeni Fatih Akın, 4 yıl sonra da “Yaşamın Kıyısında” filmiyle en değerli festivalde “En İyi Senaryo” ödülü aldı. “Abdulhamit Düşerken” filminde karşımıza çıkan Mehmet Kurtuluş’un başrol oynadığı “Kısa ve Acısız”da kendi doğum yeri olan Hamburg’un arka sokaklarını anlatarak doğan “Fatih Akın Sineması”nı görmemezlikten gelemezdik. Gelemedik de...

Çünkü dünya Fatih Akın’ı fark etti; biz de kabullendik.

Onun ne Türk olmak umurunda, ne Alman olmak ne de başka bir şey...

Yaşama sarılmak isteyen ancak nefes alacak bir yer bulamayan, hayata da ölüme de ait olamayan iki insanın öyküsünü taşıdı “Duvara Karşı”yla beyaz perdeye. Yine bıçak sırtlarında dolaşan hayatların perdeye aktarıldığı “Yaşamın Kıyısında” filmi senaryosu “En Değerli Ödül”ü getirdi.

Yeşilçam sinemasını izleyerek büyüyen, kendini bir dönem Hollywood’a kaptırdıktan sonra hazine bulmuşçasına tekrar

Türk sinemasına dönen Fatih Akın, “Yaşamın Kıyısında”nın “Duvara Karşı”nın felsefi ve politik anlamda devamı olduğunu söylüyor. Fatih Akın, “Bu filmimde 3 yılın izlenimlerini konu alıyor. Dünya politikasında olanları – 11 Eylül 2001 ve bundan sonra oluşan- dünyayı saran korkudan Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne katılması tartışmalarına kadar olanları kendi tarzımla ele alıyorum. Türkiye’nin AB üyeliğiyle ilgili kişisel fikrim “Evet, hemen şimdi” ile “Hayır, üye olmasa daha iyi” arasında gidip geldi. Olumsuz tavrım beynimde topladığım sol fikirlerle ilgili. Şöyle ki; “AB emperyalist bir oluşumdur” ya da “AB’nin amacı ekonomik ve kültürel küreselleşmeyi sağlamaktır” gibi argümanlar ağır bastı. Bugün biliyorum ki, Türkiye’de yüzde yüz uygar bir toplum, önkoşulsuz insan hakları, ekoloji bilinci ve fırsat eşitliğinin sağlandığı bir eğitim sistemine, AB olmaksızın kavuşmak uzak bir hayal” diyor.

Belçika’da seçim öncesi son keskin dönemece girilirken, liberal partili bir Türk kökenli aday, “Yeşiller’in aslında Türkiye’yi dış güçlere teslim etmek için insan haklarını kullandığını ve Belçika seçimlerinde en iyi yerlerden Türk kökenli adayları gösterdiği” senaryosunu yazıyor. Bir Hristiyan demokrat aday bir başka sosyal demokrat adayın “terör örgütü PKK’ya nasıl yardım ve yataklık ettiği” senaryosunu anlatıyor, kahve kahve ve sokak sokak. Ve bir başka Türk kökenli Hristiyan demokrat aday başka bir Türk kökenli sosyal demokrat aday için “O o.çocuğu ile beni aynı haberde kullanmayın” deme cesareti gösterebiliyor.

“Batı sineması her şeye tok bir sinema, tok toplumların sineması. Kimsenin derdi yok, sorunları yok! Gerçek sinema hep bir karşı çıkıştır, meydan okumadır. Baskıya karşı hareketler, politik tavırlar, bunları bugün gerçek anlamda ancak doğudan bekleyebiliriz” diyen Fatih Akın, sinemanın doğudan yükseleceğini söylüyor.

Doğuda her “Yeni”nin doğumu çok sancılı olur. Batı’da yaşamamıza rağmen doğulu beyinlerimizle doğum “sancıları” çekiyoruz seçim öncesi...

Tevfik Fikret'in Buluşması

Aşk rüzgarları, fırtınalar koparırken yüreklerimizde tanıştık...

İlk karşılaşmamızın üzerinden yıllar geçti.

Bıkmadan, usanmadan onu dinledim.

Sevdim, sevdalandım.

Aradan yıllar geçti, tekrar karşılaştık; Köln'de bir sinema salonunun loş karanlığında, bir filmin jeneriğinde...

Aradan yıllar geçti, yine tekrar karşılaştık; Belçika'da.

Önce sadece aşktı o; sonra hayat oldu.

Her aşk ile birlikte büyüdüm ben!

O bana gülümsemeyi, hayata gülümsemeyi ve hayatta gülümsemeyi hatırlattı.

Gülümseyince, bulutlar gidecekti,

ben yenilenecektim.

Belki şehre bir film gelecekti...

Bir güzel orman olacaktı,

iklim değişip Akdeniz olacaktı.

Gülümseyince, sazlarım çalacaktı,

ırmaklarım olacaktı, onlarda yıkanacaktım.

Yenilenecektim.

Yinelenenecektim...

Oynamak için çakıl taşlarım olacaktı.

Karnım acıksa da,

anneme küssem de,

tüm şehir bana küskün olsa da

ve bir kedim bile olmasa da

Gülümseyince, ben başka olacaktım...

Sezen Aksu'nun "ses" verdiği Kemal Burkay dizeleriyle gülümsemeyi hatırladık yeniden ve bir kez daha...

Ve ben bu dizeleri her dinleyişte hayata yeniden gülümse-meyi denerim.

Hayata hep gülümseyerek bakmaya çalışarak.

Mutluluk serpiştiriyor insanın içine.

Ademoğlunun bakmayı bir türlü akıl edemediğı içine...

Tanrı dünyayı ve insanı yaratırken, mutluluğı saklamaya ve insanın onu biraz zor bulmasına karar verir.

Mutluluğı nereye saklayacakları hakkında konuşmaya baş-lar melekleriyle...

Biri “uzaya, yıldızlara” saklayalım der.

Bir diğeri “deniz diplerinin en derin noktasına”... İçlerinden bir başkası “yüksek dağların zirvesine, çiçeklerin özü-ne” diye önerir. Biri de, “hiç biri olmaz, insan çok meraklıdır. Araştırır, dediğiniz her yere bakar ve bulur.”

Ve sonunda biri “buldum” diye bağırır: “Mutluluğı insanın içine saklayalım, insan her yere bakar da, kendi içine bakmak aklına gelmez.”

Tanrı mutluluğı insanın içine saklamaya karar verir.

İnsan, mutluluğı kendi “içi”ne bakarak bulsun diye.

Aradan yıllar, yüzyıllar geçti, kaç zamandır içimize bakma-dık...

Lise yıllarında 24 saat hayatımızı paylaştığımız ve birlikte Tevfik Fikret şiirlerini ezberlemek zorunda kaldığımız günleri yaşıdım; son birkaç haftada.

Aradan geçen 18 yılın ardından, hasretle.

Tevfik Fikret buluşmasının yüreğime bıraktığı izdüşümler yansıdı içime...

Devletin Sporcuya Sahip Çıkma(ma)sı

Rusya’da düzenlenen Soçi Kış Olimpiyatları 50 milyar dolarlık harcamayla tarihin en yüksek maliyetli Olimpiyat oyunları. Soçi’de 85 ülkeden 2.900 sporcu, 15 farklı disiplinde madalya için mücadele ediyor.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın da katıldığı açılış töreninde gelişmiş ülkeler yüzlerce sporcuyla yer alırken, Türkiye sadece 6 sporcu ile temsil ediyor. Ev sahibi Rusya 216 sporcuyla madalya mücadelesi veriyor Soçi’de. Gelişmiş ülkeler kategorisinden Amerika 224, Almanya 169, Fransa 105, İngiltere 62, Avusturya 123, İsviçre 168, Japonya 137, Kanada 222 sporcuyla katılıyor kış olimpiyatlarına. Türkiye ise sadece ve sadece 6 sporcuyla.

Oysa kış geldiği zaman ülkemizin büyük bir bölümü kar altında kalır, köy yolları kapanır. Kartalkaya, Palandöken, Uludağ, Ağrı, Davras, Talas gibi yerler kış sporları için son derece elverişli.

Buna rağmen Soçi Kış Olimpiyatları’na katılan sporcu sayımız 6... Hollanda’nın Rotterdam kentinde düzenlenen ATP Turnuvası’nda dünyanın en iyi tenisçileri Andy Murry, Jo Wilfried Songa, Johan Del Pedro, Thomas Berdich gibi dünya klasmanının en başarılıları kortlarda raket sallıyorlar.

Tenis dünyasında bizim dünya sıralamasındaki en iyi erkek oyuncumuz Marsel İlhan 184. sırada, kadınlarda Çağla Büyükakçay da 172. sırada.

Buna rağmen birçok genç tenisçimiz dünya klasmanına girmek için çalışıyor. Tenis dünyasının starlarının karşılaştıkları tesislerin yanı başında “Tennis Europe inTime Head Junior Open 2014” turnuvasına katılan Türk sporcu sayısı ise 8. Soçi

Olimpiyatları'ndan daha fazla sporcumuz Avrupa Gençlik Tenis Şampiyonası'ndan Türkiye için ter döküyor.

Milli Takım oyuncuları Selin Övünç, Zeynep Naz Öztürk ve Ulaş Baran Ulusoy'un yanı sıra diğer genç tenisçilerimiz Barbara Quakliardi, Dilara Kubak, Zeynep Erman, Tuna Kaan Ayman ve Osman Can Söyler Rotterdam'a kendi çabalarıyla gelip kendi puanlarını ve ülke puanını yükseltmeye çalışıyor. Hem de sadece ve sadece kendi çabalarıyla.

Bir devlet memuru, kızının turnuvaya katılması için yıllık izninin bir bölümünü kullanıyor. Bir işadamı, yine kızının turnuvaya katılabilmesi için işlerini uzaktan idare etmek zorunda kalıyor.

Oysa bu genç tenisçilerimizin bağlı bulunduğu bir federasyon var. Gençlik ve Spor Bakanlığı var. Kendi kulüpleri var. Okulları var. Belediyelerinin Spor ve Gençlik Müdürlükleri var.

Ama Rotterdam'daki turnuvada milli takım oyuncularının başında ne bir yetkili ne bir antrenör var.

Milli takım oyuncularının katıldıkları bir turnuvada federasyonun görevlendireceği hiç değilse bir antrenör olmalı sporcuları maçlara hazırlamak için. İşin maddi boyutuna hiç girmiyorum bile. Çünkü herkes harcamalarını zaten cebinden yapıyor.

Zaten milli takım oyuncuları olan Selin Övünç, Zeynep Naz Öztürk ve Ulaş Baran Ulusoy'a sahip çıkılsa ve spor hayatlarına yatırım yapılsa ileride uluslararası başarı getirmeleri kuvvetle muhtemel. Ama korkarım onlar da birçok yetenek gibi yaş büyüdükçe eğitimlerini aksatmak adına ve sahip çıkılmadığı için kaybolup gidecekler. Bireysel çaba elbette çok önemli ama devlet desteği olmadan düzenli ve istikrarlı başarının elde edilmesi mümkün mü? Zaman zaman çıkan Naim Süleymanoğlu, Hamza Yerlikaya ve Arda Turan gibi bireysel "süper yetenekler" in elde ettiği başarılar ve Galatasaray'ın yüzyılda bir. UEFA Kupası veya Futbol A Milli Takımımız'ın tarihinde tek dünya üçüncülüğü gelip geçici oluyor.

Bir ülkenin gelişmişlik göstergelerinden biri de sporda elde ettiği ve süreklilik gösteren uluslararası başarılarıdır aynı zamanda.

Çünkü, devlet desteği olmadan sporcuların kendi çabaları ve profesyonel destek almadan alacakları yol sadece “bir arpa boyu”.

Hayat Fena Halde Matematik

Lisede matematik öğretmenin Remzi Hoca, “hayatın matematikten ibaret olduğu”nu söylediğinde fena halde dalga geçmiştik aklımız sıra.

Oysa “hayat gerçekten fena halde matematik”miş...

“1923 Türkiye’inde;

Nüfus 13 milyon civarıydı, 11 milyon kişi köyde yaşıyordu.

40 bin köy vardı, 38 bininde okul yoktu.

Traktör sıfırdı, tarlada sadece karasaban kullanılırdı.

5 bin köyde sığır vebası vardı.

Hayvanlar kırılıyor, insanlar kırılıyordu.

2 milyon kişi sıtma, 1 milyon kişi frengiydi,

verem, tifüs, tifo salgını vardı,

3 milyon kişi trahomluydu.

Bebek ölüm oranı yüzde 48 idi,

Memlekette sadece 337 doktor vardı,

Sadece 60 eczacı vardı, bunların sadece 8’i Türk’tü.

Dış hekimi, 0’dı.

4 hemşire vardı.

40 bin köy, sadece 136 ebe vardı.

Ortalama ömür 40 yaştı.

Yanmış bina sayısı 115 bin, hasarlı bina sayısı 12 bin.

Limanlar, madenler, demiryolları yabancıya aitti.

Toplam sermayenin sadece yüzde 15’i Türk’tü.

Osmanlı’dan Cumhuriyet’e miras kalan sadece 4 fabrika vardı: Hereke ipek, Feshane yün, Bakırköy bez, Beykoz deri...

Elektrik sadece İstanbul, İzmir ve Tarsus’ta vardı.

Otomobil sayısı bin 490’dı.

Sadece 4 şehirde özel otomobil vardı.

Tiyatro yok, müzik yok, resim yok, heykel yok, spor yoktu. Arkeolojik eserler, öyle gizli saklı değil, padişahların hediye-si olarak, trenlerle götürülmüştü yurtdişına.

Kimisi alaturka saat'i kullanıyor, güneşin battığı anı 12:00 kabul ediyordu.

Kimisi zevali saat'i kullanıyor, güneşin en tepede olduğu anı 12:00 kabul ediyordu.

Kimisi güneş batarken grubi saat'i esas alıyordu,

Kimisi güneşin tamamen battığı ezani saat'i esas alıyordu.

“Saat kaç birader?” diye sorduğunda, her kafadan ayrı bir ses çıkıyordu.,

Kimisi hicri takvim kullanıyordu, kimisi Rumi takvim kullanıyordu. Kimisinin şubat'ı kimisinin Aralık'ına denk geliyordu. Herkes aynı zaman dilimindeydi, ama farklı aylarda yaşıyordu!

Dirhem, okka, çeki vardı. Arşın, kulaç, fersah vardı. Ne ağırlığımız dünyaya ayak uydurabiliyordu, ne uzunluğumuz...

 l lerimiz ‘ortaçağ’dı.

Erkeklerin sadece yüzde 7’si, kadınların sadece binde 4’  okuma yazma biliyordu. Okur-yazar erkeklerin çoğunluğu, su-bay veya gayrim slimdi. Okul yaşı gelen her dört çocuktan    okula gitmiyordu.

Toplam 4894 ilkokul, sadece 72 ortaokul, sadece 23 lise vardı.

Türkiye’nin tüm liselerinde sadece 230 kız  ğrenci kayıtlıydı. Öğretmenlerin üçte birinin, öğretmenlik eğitimi yoktu.

Tek  niversite vardı, darülfünun, medreseden halliceydi. İbrahim Müteferrika’dan itibaren 150 sene boyunca basılan kitap sayısı sadece 417’ydi. Bunların da çoğu gayrimüslimlerin matbaasından çıkmıştı. Ki zaten, Müteferrika da devşirmeydi, Macar’dı. Bu topraklara kitap gelene kadar, Avrupa’da 2.5 milyon farklı kitap basılmış, 5 milyar adet satılmıştı.” Onur  ztarhan’ın alıntıladığı bu yazıyı sosyal medyada okuyunca bir kez daha hayatın fena halde matematik olduğunu düşündüm.

şimdilerde elimizin altında 1001 olanak varken ve 1100 odalı sarayımızda otururken bütün sorunların kaynağı olarak “tek parti dönemi”ni sorumlu tutuyoruz.

Oysa, hayatı anlamanın da fena halde matematikten geçtiğini unutuyoruz.

“Kardeş Türküler” Üzerinden Hatırlatmalar

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi’nin bir televizyon programında “PKK terör örgütü değildir” demesi üzerine hakkında soruşturma başlatıldı ve yakalama emri çıkartıldı. AKP Mardin Milletvekili Orhan Miroğlu ve Sabah gazetesi yazarı Emre Aköz’ün kısa bir süre önceki PKK için “terör örgütü değildir” açıklamalarını unutuyoruz.

Çünkü “Kürt sorunsalında” hava döndü yeniden...

AKP’li Orhan Miroğlu, Ülke TV’de katıldığı bir programda “Şimdi PKK terörist bir örgüt mü? Hayır PKK terörist bir örgüt değildir. PKK kendi topraklarında belli bir siyasi programı hayata geçirmeye çalışan bir politik harekettir” demişti.

“PKK terör örgütü değildir” diyen Sabah yazarı Emre Aköz, 16 Ocak 2013’te kaleme aldığı yazısında “*PKK bir terör örgütü değildir. 100 kişiyle sınır karakoluna saldıran, ağır makineli tüfekler kullanan, halktan destek alan, 30 bin ölüme rağmen varlığını sürdüren bir örgüte terör örgütü demek kendini kandırmaktır. Dolayısıyla Öcalan’a terörist demek, denize ‘göl’ demek gibi bir şey: Bir Kürt ulusalcısı olarak, siyasi amacına ulaşmak için şiddeti kullanan bir politikacıdır Apo.*” ifadelerini kullanmıştı.

Çözüm Süresi ile birlikte PKK’ya “terör örgütü” ve Abdullah Öcalan’a “terörist başı” demekten biranda vazgeçildi, gazetelerimizde ve televizyon ekranlarında. Son seçimler öncesi birden hava döndü... Apo yeniden “terörist başı” ve PKK yine “terör örgütü” oldu gazetelerimizde ve haber spikerlerimizin okudukları metinlerde.

Bütün bu tartışmalar yaşanırken ülkemizde, Kardeş Türküler grubundan Feryal Öney’in konserini dinledik “İstanbul Ekspres Festivali” kapsamında Belçika’da, De Centrale’da...

Kardeş Türküler grubunun üzerinden “Kürt”e dair kısa bir yolculuk yaşadım düşünsel dünyamda nedense...

Milliyet gazetesinin muhabirliğini yaptığım dönemde, 1997 yılında, Türkçe, Kürtçe, Ermenice, Rumca, İbranice türküler seslendiren “Kardeş Türküler” grubu Belçika’da ilk konserini vermişti. Milliyet’e haberini yaptım. Ertesi gün yayınlanan haberde tesadüfen! “Kürtçe” kelimesinin üzerine mürekkep fazla gelmiş ve kısmen okunamaz haldeydi. Bunun kasıtlı olup, olmadığı konuşuldu bir süre.

Hava döndü...

Türkiye’nin Avrupa Birliği süreci 2000’li yıllar ile birlikte çok hızlandı. Tarihi 2002 Kopenhag Zirvesi’nde bizim yetkililerimiz el altından, “bizim renklerimiz bunlar” diye “Kardeş Türküler”in albümleri dağıtıldı AB yetkililerine. 2006 yılında AB’nin merkezi Brüksel’de devlet erkanı ile “Kardeş Türküler”i ağırladık, gururlanarak. O dönemde temsilcisi olduğum Sabah gazetesinde boy boy haberlerine imza attım. Kardeş Türküler’in hangi dilde hangi türkülerimizi seslendirdiklerini uzun uzun yazdık.

Kardeş Türküler’den Feryal Öney’in iki gün önceki konseri yeniden tek satır veya tek kare bile yer almadı ulusal medyamızda.

Çünkü hava yeniden döndü...

Sokak Yanarken Evimiz Kurtulmaz

Astsubay Başçavuş Ziya İlhan Dağdaş, 15 Temmuz darbe girişiminden tam 4 gün önce Erzincan'dan Ankara'ya, Kara Harp Okulu Bando Bölük Komutanlığı'na tayin edildi. 15 Temmuz kalkışmasının yaşandığı gece Genelkurmay Başkanlığı önünde başından aldığı tek kurşunla hayatını kaybetti Dağdaş. Ölürken sivil kıyafetleri vardı üzerinde. 4 gün önce geldiği Ankara'ya henüz yerleşememişti bile. Sivil kıyafetli olduğu için “şehit” sayılmadı; “vatan haini” olarak görüldü. İşçi emeklisi anne Bilsen Dağdaş, oğlunun “FETÖ cü olmadığı”nı kimseye anlatamadı. FETÖ'cü olduğu gerekçesiyle cenaze namazı kılınmadı camide. Camide mevlut okutmak isteği kabul edilmedi 31 yaşında oğlunu kara toprağa veren annenin.

Anne Bilsen Dağdaş, vazgeçmedi oğlunun haklılığından... Durum tam 5 ay sonra anlaşıldı, hem de savcılık makamından: Astsubay Başçavuş Ziya İlhan Dağdaş, 15 Temmuz darbe girişimi gecesini Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısına uyarak sivil elbiseyle Genelkurmay Başkanlığı'nın önüne gitmişti.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, “vatandaşlarla birlikte darbeyi önlemeye çalışan Başçavuş Ziya İlhan Dağdaş'ın, darbeler tarafından ateşli silahla vurularak şehit edildiği”ni duyurdu. Devletin haber ajansı AA'nın haberine göre başsavcılık, darbe girişimi sırasında Genelkurmay Başkanlığı önünde hayatını kaybettiği belirtilen Kara Harp Okulu Bando Komutanlığı'nda görevli Başçavuş Ziya İlhan Dağdaş'ın şehit olduğunu ilan etti.

5 ay boyunca 31 yaşındaki evladını toprağa veren annenin çektiklerini nasıl telafi edeceğiz. Bu mümkün mü? Elbette hem insan hem de devlet olarak hata yapabiliriz. Önemli olan hatanın telafisinin mümkün olmasıdır.

Türkiye’de olduğu gibi Belçika’da da 15 Temmuz sonrası herkes birbirini FETÖ’cü olmakla suçluyor. Siyasi rakipler, işadamları, gazeteciler, sivil toplum kuruluşları, esnaf, komşular ve hatta akrabalar birbirine çamur atmak için FETÖ’yü kullanıyor. Öyle olmadığını bile bile.

Uzunca bir dönem Türkiye’de ve yurtdışında yaşayan Türkler arasında kutuplaşma yaşandığını konuştuk. Kutuplaşmanın derinleştığının doğuracağı tehlikeler üzerine kafa yorduk. Artık kutuplaşmayı bir adım daha ileri götürdük; birbirimize düşman gözüyle bakıyoruz... Anadolu insanının hoşgörüsü artık Anadolu insanından çok uzak. Oysa Anadolu’da bir kıssadan hissede denir ki: “Evin etrafına benzin döktüm, ateşe verdim. Ben sandım ki sadece dışarısı yanacak, eve bir şey olmayacak...”

İnsan Önce Kendin Bilmeli

Göç ve İltica Bakanı Theo Francken'in hazırladığı, “terörle mücadele kapsamında ulusal güvenliği tehdit eden ve kamu düzenini bozan yabancı kökenli kişilerin sınır dışı edilmesi” yasası muhalefet partilerinin itirazlarına rağmen Federal Meclis'te oylanarak kabul edildi.

Kabul edilen yeni yasaya göre, ulusal güvenliği tehdit ettiği veya kamu düzenini bozduğu bildirilen yabancı kökenliler, Belçika'da doğmuş veya 12 yaşından önce Belçika'ya gelmiş olanlar dahil, herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın, sadece güvenlik birimlerinin hazırlayacağı dosya ile sınır dışı edilebilecek artık.

Yeni yasaya iktidar partisi milliyetçi Flaman Birliği Partisi N-VA, Liberal Partiler MR ve Open VLD, Flaman Hristiyan Demokrat Partileri CD&V ile muhalefette bulunan Frankofon Hristiyan Demokrat Parti cdH “kabul oyu” verdi. Muhalefette bulunan Sosyal Demokrat Partiler PS ve SP.A ile Yeşiller (ECOLO ve Groen) oylamada “ret oyu” kullandı.

Federal Meclis Genel Kurulu'nda “hayır” oyu veren demokratlar, yasa komisyon aşamasındayken “çekimser” oy kullandılar.

Federal Meclis'te seçilmiş 6 Türk kökenli politikacı görev yapıyor.

Bölge parlamentolarında da vekillerimiz mevcut.

Tamam, hepinizin bir partisi var.

Tamam, hepinizin partisinin aldığı bir tavır var.

Tamam, hepinizin düşünceleri farklı olabilir.

Ancak, asgari müştereklerde buluşup tavrınızı açıklamamızın imkanı yok mu?

Bir ortak toplantıyla yeni yasaya ilişkin düşüncelerinizi paylaşmak çok mu zor?

Yasaya ilişkin düşüncelerini açıklarken, bir zahmet Suriyeli mültecilerle ilgili düşüncelerinizi de ortaya koyun ki “yol gösterici olduğunuz” belli olsun.

Çünkü özellikle yurt dışında yaşayan bazıları, savaştan kaçıp Türkiye’ye sığınan Suriyeliler hakkında sosyal paylaşım sitelerinde inanılmaz şeyler yazıyorlar: “Gelip, ülkemizi mahvettiller”, “Mülteciler yüzünden ülkemizde güvenlik kalmadı”, “Suriyeliler yüzünden işsizlik patladı”, “Suriyeliler geldi işimizi elimizden aldı”, “Çocuklarımız, kızlarımız sokakta güvenli gezemiyorlar”... türünden paylaşımlarla her yerde karşılaşılıyor.

“Suriyeliler” yerine “Türkler” kelimesini kullanan Avrupalı siyasetçilere her yerde “ırkçı” denir. Avrupalı Türkler olarak bu “ırkçılar”dan nefret ederiz. Ama biz de aynı söylemleri “Suriyeliler” olarak değiştirip kullanıyoruz.

“Türk” kelimesi olunca ırkçı oluyor da, “Suriyeli” olunca ırkçı olmuyor mu?

Lakin, insan önce kendin bilmeli!

Yaşar Abi...

Hani her mahallenin, her köyün bir “güzel abi”si vardır ya...

Bütün mahalle o güzel abiye öykünür.

Bizim köyün de o güzel abisi Yaşar Durmaz idi.

Memleketim Posof’un Sarıdarı köyünden ilk üniversiteye giden insan olarak sonradan gelen herkes sana öykündü, seni örnek aldı, sana akıl danıştı.

Benim hayatımda da hep bir mihenk taşı oldun; eğitimimde, yetişmemde, büyümemde...

Kimya mühendisiydin ama yıllarca öğretmenlik yaptın İnegöl Lisesi’nde. İyi bir kimya öğretmenliğin yanı sıra çok iyi bir matematikçiydin. Matematikte zorlanan öğretmenler bile senden yardım istedi. 1985 yılında Türkiye’de “yılın öğretmeni” seçildin. Gururlandık hep beraber...

Sadece senden sonra gelenlerin değil, büyüklerinin de “Yaşar Hoca”sı oldun her daim.

Hiç kimseyi kırmadın, herkesin yardımına koştun bir kez bile “of” demeden. Kimimizi okuttun, kimine iş kimine eş buldun. Uzakta olan herkesi ev, kimini yuva sahibi yaptın sayısını kendin bile unuttuğun.

Şimdi sen gittin ya... Köyümüz güzel abisini, akıl hocasını, bilge insanını kaybetti...

Senin ardından “dili geçmiş zaman”lı cümleler kuracağımı hiç düşünmemiştim Yaşar abi.

Tam da ben bu satırları yazarken, sen sonsuzluğa gittin tam 67 yaşında Yaşar abi...

“Cüce Şubat” demişler ayların en kisasına.

İki yıl önce güneşli bir Şubat (2) gününde babam gitti.

Bir yıl önce “sonradan babamı” gönderdik yine bir güneşli Şubat (20) gününde.

Bu Şubat’ta da güneşli bir günde (12) Yaşar abimizi...

İki yıl önce yine Şubat’ın son günü (28) aramızdan ayrılan adaşın Yaşar Kemal’in dediği gibi:

“O iyi insanlar, o güzel atlara binip çekip gittiler...”

Nurlar içerisinde yat, Yaşar abi...

İKİNCİ BÖLÜM

Ülkeden...

Bisiklet Ve Siyaset

Fransız Joseph-Nicéphore Niepce'nin 1816 yılından icat ettiği araca iki halka (bisiklet) ismi verilir. Baron von Drais modernleştirdiği bisiklete o dönemde varlıklı insanların kullanması nedeniyle "züppe atı" adı takılır. 1839'da bugün ki hale getiren Kirkpatrick Macmillan bisikletle 112 km yol kat ettiği sırada bir çocuğa çarpması nedeniyle bisikletin mucidinin adı değişir; "Gözü dönmüş sürücü". 20 yüzyılda Avrupa ve Asya ülkelerinde önemli bir ulaşım aracı olarak kullanılan bisiklet, otomobilin yaygınlaşmasıyla "Ford"a yenik düştü. Ama, geçtiğimiz yüzyılın sonlarında egzoz gazıyla havayı kirletmediği, gürültü yapmadığı ve kasları çalıştırdığı için sağlığa yararlı bir taşıt aracı olarak çevrecilerin ve doktorların önerisiyle yeniden yaygınlaştı.

* * *

Belçika Başbakanı Guy Verhofstadt, tek başına ve bizim için inanılmayacak da olsa korumasız olarak bisikletle çıktığı pazar keyfine geçirdiği kazada sağ el bileğini kırarak son verdi. Deinze'de bir bayan sürücünün bisiklet yolunda giden Başbakan'a çarpması, Verhofstadt'ın neden korumasız gezdiği tartışmasını değil bisikleti yeniden gündeme taşıdı. Başbakan Verhofstadt'ın bisiklet kazası pazartesi Berlin'e yapması gereken resmi ziyareti ileriki bir tarihe ertelemesine mal oldu. Ertesi gün bir açıklama yapan Başbakan Guy Verhofstadt, "Haftanın stresinden her pazar günü yaptığım bisiklet gezintisiyle kurtuluyorum. Bu benim için büyük bir keyif. Üzgünüm ama bisiklet gezintilerimden vazgeçmem" dedi.

Gent Büyükşehir Belediye Başkanı Frank Beke de bisiklet meraklısı bir siyasetçi. Makam arabası var. Ama o şehir içinde

bisiklet kullanması tercih ediyor. İki dönemdir belediye başkanlığı yapan Frank Beke'yi soğuk ve yağmurlu havada bisikletiyle makamına giderken gören hiç kimse şaşırmıyorlar. Tabi bu “hiç kimseye” bizim politikacılarımız dahil değil. Belçika’da yaşayan yaklaşık 170 bin Türk’ün büyük çoğunluğunun gelmiş olduğu Afyon’un Emirdağ ilçesinin Belediye Başkanı İsmet Güler’in Frank Beke ile ilk karşılaşmasında geçirdiği şok beni de çok şaşırtmıştı. Gent’e resmi temaslar için gelmiş olan bir Türk belediye başkanının Belçikalı meslektaşını bisiklet üzerinde Belediye Sarayı’na gelirken gördükten sonra söylediği “Ben bunu yapsam, vatandaşlarımız bu adam deli mi ne derler” cümlesi herhalde aramızdaki fark olsa gerek.

Belçika Senatosu’na giren ilk Türk kökenli politikacı Meryem Kaçar, senatoya makam aracı olarak bisiklet aldırdı. Her ne kadar Belçikalı politikacı da olsa Türklüğünden vaz geçemeyen Meryem, bir süre Brüksel sokaklarında pedal çevirdikten sonra Focus marka otomobil alarak bisikleti bir kez daha “Ford” a yenik düşürdü.

* * *

Pazar günü yapılan genel seçimlerde aldıkları sonuçla herkesi şaşırtarak, tek başına iktidar koltuğuna oturan AKP’nin başbakanlığa en yakın adamı Abdullah Gül’ün Ankara sokaklarında pedal çevirdiğini, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Pirstina’nın bisikletiyle pazar keyfi için kordon boyunda tura çıktığını veya TBMM’de ceylan derisi koltuğuna kurulmuş bizim siyasetçilerimiz de bir gün bisikletle sokaklarda vatandaşlar arasında dolaştığını düşünebiliyor musunuz ?

Belçika’da 40 Yıl

Anadolu insanı neden Avrupa’ya göç macerasına atılmıştı? Yoksa, Orta Asya’dan kalkıp Viyana kapılarına dayanan atalarımızın “göçmenlik ruhu muydu!” bizleri yollara düşüren? Ya da göçün başka nedenleri mi vardı? 60’lı yılların başlarında kendi yurdumuzdan koparak Avrupa’nın değişik ülkelerine göç ettik. Sosyo-ekonomik nedenlerden dolayı kasketleri ve tek bir parça tahta bavullarıyla Sirkeci’den, Haydarpaşa’dan yola çıkarak dillerini, dinlerini ve kültürlerini bilmediğimiz memleketlere doğru yol aldık.

Kraliyet Yabancılar Komiserliği verilerine göre, resmi kayıtlarda Türkiye’den Belçika’ya ilk işçi 1961 yılında ulaştı. 1989 yılında sayı 79.460 olarak tespit edildi. Bu tarihten itibaren Belçika’da yaşayan yabancıların sayısı tam olarak bilinmiyor. Konsolosluklarımız, Belçika’da bulunan Türk vatandaşlarının sayısını 71.030 olarak beyan etseler de yirmi birinci yüzyılın başında sayımızın yaklaşık 170 bin olduğu tahmin ediliyor. Son yıllarda çifte vatandaşlığa gösterilen “ilgiden” ve yeni doğan çocuklarımızın otomatik olarak Belçika vatandaşı kabul edilmesi kafaları karıştırıyor. Artık, Belçika’da yaşayan vatandaşlarımızın tam sayısı resmi rakamlara dökülemeyecek. Anadolu’nun kurak topraklarından “umuda yolculuğa” çıkan insanlarımız, aradan geçen 40 yılın ardından yaşadıkları ülkelerin kaderini belirleyen konumlara gelmeye başladılar yavaş yavaş. Geldikleri ilk günlerde bir yumurta alabilmek için “bin dereden su getirmek” zorunda kalan insanlarımız, bugün geleceğe dair “söz sahibi” olmak peşindeler.

* * *

Yılmaz Karakoyunlu’nun eserinden sinemaya uyarlanan “Salkım Hanım’ın Taneleri” filmini bir kez daha izlerken

bunları düşündüm. Doğup büyüdüğü “vatanlarından” kopmak zorunda bırakılan insanlarımızın dramları bir yeni yara daha açtı yüreğimde. Tomris Giritlioğlu’nun usta gözüyle beyaz perdeye aktarılan dramları yeniden yaşadım. “Bekir”ler (Güven Kıraç) sustuğu için kader altın tepside sundu “Durmuş”lara (Zafer Algöz) İstanbul’u. İstanbul satıldı haraç mezat. Furyadan nasibini aldı, “elini uzatıp almasını bilenler”! Bu günlerde olduğu gibi o günlerde de “Nefise”ler (Zuhal Olcay) açısından değişen hiçbir şey olmadı. “Nimet”ler (Derya Alabora) ve “Levon”lar (Uğur Polat) dürüstlükleriyle insanlığı ve aşkı kurtardılar yeniden. Yeni “hayat”lara merhaba denildi istenmeden.

Kendi ülkelerinde yiyecek aş ve içecek su bulamadıkları için Anadolu’nun yakıcı güneşiyle dünyaya gözlerini açan insanlarımız, Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke’de yeni hayatlara “merhaba” dediler 40 yıl önce.

* * *

40 yıl önce yeni hayatlarına merhaba diyen insanlarımız, 2003 yılında “göçü kutlamak” için bir dizi etkinlikler düzenlemeye hazırlanıyorlar. Mayıs ayında “Türk Haftası” çerçevesinde Avrupa Türk Akademisyenler Birliği-Belçika (EATA), Çağdaş Dernekler Federasyonu (ÇDF), Başkent Brüksel Atatürkçü Düşünce Derneği (Başkent ADD), Belçika Türk Dernekler Birliği (TUB) gibi belli başlı kuruluşlar el ele verip “40 yıl 40 kare” fotoğraf sergisi, “Göçün sebep ve sonuçları” konulu konferans, spor karşılaşmaları, kitap sergileri, konserler ve film gösterileri düzenleyecekler. 40 yılın muhasebesi yapılacak bir bakıma.

Aradan geçen 40 yılda,

Yeni hayatlar kuruldu Avrupa’da...

Yeni hayatlar kutlanacak Belçika’da...

Siyasetin Kitabı

18 Mayıs günü “ve soğuk ve ıslak ve gri ülkede” yapılacak genel seçimler yaklaşırken siyasilerin kitapları da raflarda yerlerini almaya başladı. Belçika siyasetinin duayeni 17 yıl başkanlık yaptıktan sonra koltuğunu kaptıran ve Avrupa Birliği’nin (AB) geleceğini inşa etmekte olan Konvansiyonu’nun Başkan Yardımcılığını yürüten Jean-Luc Dehaene ile başlayan kitap yazma modasını diğer politikacılar da takip ediyor. Hani derler ya “hayatımı yazsam roman olurdu” misali hayatlarını kitaplaştıranların arasına Belçika’nın Türk kökenli Senatörleri Fatma Pehlivan ve Meryem Kaçar da katıldı. Artık onların hayatları da bir roman.

* * *

Fatma Pehlivan’ın “İstanbul’dan Brüksel Wetstraat’a Tek Gidiş” adlı kitabında, Haydarpaşa’dan başlayan ve Belçika Senatosu’na uzanan hayat hikayesi anlatıldı. Siyasetçiler hakkında yazdığı kitaplarıyla tanınan Rene De Bok tarafından kaleme alınan Pehlivan’ın hayatı, göçmen kuşlar gibi göç etmekle ve göçmen olmanın zorluklarıyla dolu.

Bir pehlivanın kızı olan Fatma, göçmenlikle Yugoslavya’dan Türkiye’ye göç ederek tanışmış. Soyadı olmayan aileye, babanın pehlivan olması nedeniyle “Pehlivan” soyadı uygun görülmüş. Bir anlamda nerdeyse kaderimiz haline gelen ekonomik kriz nedeniyle Pehlivan ailesi, 1966 yılında Haydarpaşa’dan yola çıkarak Belçika’ya gelmişler. Pehlivan’ın kitabında Belçika’daki ilk günlerini şu cümlelerle anlatılıyor: “İlk günlerde sabah kalktığımızda posta kutularımızda şekerler buluyorduk. Belçikalı komşularımız bizlere hoş geldiniz armağanları veriyordu. Her şey 70’li yılların sonlarında değişti. Avrupa ekonomik krizin

kıskacında kıvranıyordu. Belçikalı politikacılar suçlu aramaya başladı. Kurban olarak biz yabancılar seçildik. Yabancılar, ellerindeki işleri ve ceplerindeki paraları almaya gelmiş düşman olarak görülmeye başlandı.”

Sosyalist Parti’den (sp.a) 2001 yılında atama yoluyla Belçika Senatosu’nda yerini alan Fatma Pehlivan, yabancılar sorunun şu anda olduğu gibi Refah Bakanlığı’na bırakılmayacak kadar ciddi olduğunu ve Başbakanlık’ta özel bir masa kurularak, başbakanın konuyla bizzat ilgilenmesi gerektiğini düşünüyor. Senatör olduktan sonra Belçika’nın yabancılar politikasına yeni bir soluk ve ivme kazandıran Pehlivan, eleştirilere yine kitabında şu sözlerle cevap veriyor: “Bazı politikacılar ve senatör arkadaşlarım, yabancılar sorununu çok ön planda tuttuğumu ileri sürerek, beni eleştiriyorlar. Ama, sorumluluklarım var, kalbim onlarla atıyor. Başka nasıl davranabilirim ki?”

* * *

Bir başka kitaplı senatör de Meryem Kaçar.

Köy imamının kızı olarak dünyaya “merhaba” diyen, ilk okuldan sonra meslek okulunda dikiş-nakış bölümünden mezun olduktan sonra Gent Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde eğitimini tamamlayan Meryem Kaçar, 1999 yılında Belçika’nın ilk Türk kökenli Senatörü unvanına da sahip oldu. Yeşiller Partisi’nin üç senatöründen bir olan Kaçar, kendi yazdığı “Kibrit Dizimi” adlı kitabında yine kendi hayatını yazdı.

Anvers Cumhuriyeti Düştü

Belçika'nın ikinci büyük kenti Anvers Belediye Meclisi, yolsuzluklar nedeniyle topluca istifa etmek zorunda kaldı. Belediye Başkan Yardımcıları ve bazı meclis üyelerinin, belediye bütçesinden külotlu çorap, anahtarlık ve ayakkabı almalarının ortaya çıkması “temiz eller operasyonu”nu başlattı.

Vlaams Blok'un yönetime gelmemesi için liberaller (VLD), sosyal demokratlar (sp.a), Hristiyan demokratlar (CD&V) ile yeşiller (Agalev) tarafından kurulan ve ırkçı düşünceleri savunduğu için Vlaams Blok partisi dışında bütün partilerin yer aldığı “gökkuşağı koalisyonu” adı verilen belediye meclisinde yolsuzluk yapıldığının ortaya çıkması, Anvers halkını zor durumda bıraktı. Anvers halkı, sokak röportajlarında “Gökkuşağı koalisyonunda yolsuzluk yapılması, ırkçılarla hırsızlar arasında seçim yapmak zorunda kalacağımız anlamına geliyor” diye konuşuyorlar.

Son bir haftadır Belçikalıları, Irak'ın başkenti Bağdat'a düşen bombalar ve ekonomik darboğazdan çok “gökkuşağı koalisyonu”nun yolsuzluğu ilgilendiriyor. Belçika'nın gündemini, Anvers Belediyesi'nde ortaya çıkarılan “külotlu çorap yolsuzluğu”na kilitlendi. 18 Mayıs 2003 tarihinde yapılacak genel seçimler yaklaşırken Başbakanlığı'nı Guy Verhofstadt'ın yaptığı Federal hükümet, Hugo Cevaliers'i arabulucu olarak atadı. Cevaliers, “Temiz Eller Operasyonu” adını verdiği bir planla ırkçı parti Vlaams Blok dışındaki partiler çözüm bulmaya çalışıyor.

Anvers Belediye Başkan Yardımcılarının ve üst düzey memurların, belediye bütçesine ait kredi kartlarıyla yaptıkları ödemelerde külotlu çorap, anahtarlık, ayakkabı, doğum ilanı kartları, çanta, hafta sonu deniz kenarında tatil, yemek giderlerinin

çıkması skandalı Anvers Belediye Başkanı Leona Detiége’i koltuğundan etti. Liberal Parti’nin (VLD) adayı Hugo Coveliers’i kabul etmeyeceklerini açıklayan Sosyalist Parti (sp.a) Genel Başkanı Patrick Janssens, parti genel başkanlığından ayrılarak Anvers Belediye Başkanlığına hazırlanıyor.

Üç partiden oluşan Federal koalisyon hükümetinin üç haftada kurulduğu Belçika’da, Anvers Belediye Meclisi uzun görüşmeler ve sıkı pazarlıklar sonucu ancak 2,5 ayda kurulabildi. Yerel yönetimlerin çok güçlü olduğu ve adeta kendi başına hükümet olarak hareket eden Belçika’da, 8 Ekim 2000 tarihinde yapılan yerel seçimlerden sonra sıkı pazarlıklar sonucu ancak 1 Ocak 2001 tarihinde kurulan Anvers Belediye Meclisi, yaklaşık iki yıl sonra istifa etmek zorunda kaldı. İrkçi parti Vlaams Blok’un yüzde 33’lük oy aldığı ve tek başına muhalefette bırakıldığı Anvers Belediye Meclisi, ancak iki yıl yaşayabildi.

1979 yılında kurulduktan sonra 1991 seçimlerinde yaptığı oy patlamasıyla Belçika siyaset tarihine “Kara Pazar”ı armağan eden Vlaams Blok partisi hiç olmadığı kadar rahat günler yaşıyor. Çünkü kamuoyu yoklamaları, Vlaams Blok’un 18 Mayıs genel seçimlerinde Anvers bölgesinde oylarını yüzde ellinin üzerine çıkaracağını gösteriyor.

Takiye'nin Bini Bir Para

Belçika 18 Mayıs günü yapılacak genel seçimlere hazırlanıyor. 24 Türk kökenli Belçikalı'nın da yer aldığı seçim maratonunda "kimin elinin kimin cebinde" olduğu pek anlaşılmıyor. Son kamuoyu araştırmalarına göre, koalisyon ortağı liberaller ve sosyalistlerin yanı sıra muhalefetteki Hıristiyan demokratlar oylarını arttırıyor. Koalisyon hükümetinin küçük ortağı Yeşillerin oy kaybettiği öne sürülüyor. Türkiye'deki gibi arabesk-türküçüler zoruyla doldurulan meydan mitingleri ve konvoylu gövde gösterileri yapılmıyor Belçika'da ama çevre kirliliği yaratan (ki buna Yeşiller de dahil) her yerde asılı kampanya afişleri seçim heyecanını canlı tutuyor. Televizyonlarda, geniş yığınların politik konularla ilgilenmesini sağlamak amacıyla, her gece yayınlanan, siyaset-magazin karışımı ilginç programlarda, siyasilerle söyleşiler yapılıyor ve adaylar tanıtılıyor. Her nedense seçim öncesine denk gelmiş yol, kanalizasyon ve çevre düzenlemesi gibi altyapı inşaatları, salon ve kahvehane toplantıları, posta kutunuza atılan parti tanıtım broşürleri, gazete ilanları ve merkezi yerlere asılan afişler seçim heyecanını yaşamamıza katkıda bulunuyor.

Brüksel'in Türk mahallesi ya da "Küçük Türkiye" olarak da bilinen Schaerbeek'te bir tur atmamız, seçim havasına girmemize yetiyor. Tüm cadde, boy boy Türk ve az da olsa Belçikalı adayların afişleriyle donatılmış. Caddelerle yetinmeyen adaylar, Türk kahvehane ve dernek lokallerini de afişlerle süslemişler. Seçim tarihi yaklaştıkça, Türklerin yoğun olduğu mahallelerde de oy kapma rekabeti kızışıyor. Yaz tatilinde, Valon Liberal Parti Genel Başkanı Daniel Duracme Türkiye'ye gidip, ilk kez Afyon'un Emirdağ ilçesinde kahve toplantıları düzenledi ve şenliklere katıldı. Belçika'daki Türklerin büyük bölümünün geldiği Emirdağ ilçesinin (Afyon) CHP'li Belediye Başkanı İsmet Güler de şu günlerde Brüksel'e gelerek, Sosyalist

Parti'den aday olan Türk kökenli adaylara oy istiyor gurbetteki hemşerilerinden.

Belçika genelinde 24 Türk'ün değişik partilerden (ırkçı partiler hariç) aday olması Türklerin artık içinde bulundukları toplumların yönlendirilmesine katılma isteğinin en somut kanıtı. 160 bin Türkün yaşadığı Belçika'da 50 bin Türk asıllı seçmenin oy kullanması bekleniyor. Türk kökenli aday enflasyonunun yaşandığı seçimlerde, 2 bin Türk asıllı seçmene, bir Türk asıllı aday düşüyor. Adayların çoğu, seçilemeyecek sırada ve "listemizde yabancı da bulunsun" mantığıyla aday gösteriliyor. Çoğu aday, aday olduğu partiyi tanımazken, partiler de adayını tanımadan listeye alıyorlar.

Dört yıl önce yapılan genel seçimlerde Brüksel'de Sosyalist Parti (PS) Milli Görüşçü, Limburg bölgesinde Flaman Yeşiller (Agalev) aşırı milliyetçi bir Türk'ü, Anvers'te ise Flaman Hristiyan Demokrat Parti (CD&V) Muhsin Yazıcıoğlu grubundan olduğu söylenen Türk-İslamcı birini aday göstermişti. Üç yıl önce yapılan yerel seçimlerde Brüksel'de Sosyalist Parti'nin (PS) Milli Görüşçü olduğu iddia edilen Türk asıllı bir adayını desteklemek konusunda Milli Görüşçüler ve Fetullahçılarla işbirliği yaptı. Fetullahçı bir aday ise Liberal Parti (PRL) listesinde Türk ve Belçikalı seçmenin oyunu bekledi. Anvers'te ise Flaman Hristiyan Demokrat Partisi (CD&V) genel seçimlerde kazanamayan Türk-İslamcısını belediye meclisi için aday gösterdi. Flaman Yeşiller (Agalev) genel seçimlerde Limburg bölgesindeki bir ilçede, aday olup seçilemeyen aşırı milliyetçi Türkü sonra da liste başı yaptı. Bu seçimlerde de hiçbir şey değişmedi. Yine Fetullahçılar Liberal partiden (MR) aday oldular. Yine Milli Görüşçüler Yeşillerden (Agalev) ve yine Türk-İslamcılar Sosyalist Parti'den (sp.a) aday olarak yerlerini aldılar seçim maratonunda.

"Amaca giden yolda her türlü takkiye mubahtır" düşüncesini benimseyen Belçikalı partiler ve Türk kökenli adaylar arasında "Takiye'nin bini bir para".

Milli Görüşçünün veya Fetullahçının Yeşillerden ya da Türk-İslamcının Sosyalist Partiden aday olmak istemesine hiç şaşırıyorum ama Sosyalistler ve Yeşillerin oy uğruna "Takiye" yapmalarını da hiç anlayamıyorum.

Hüsrân ve Zafer

Belçika’da yapılan genel seçimlerde Yeşiller partisi hüsrân yaşarken, kadınlar zafer sarhoşu oldular. Sosyalist Parti’nin başına bir ay önce geçen çiçeği burnunda genel başkanı Steve Stevaert, seçimin de yıldızı oldu. Madenci bir babanın oğlu ve kahveci olan Steve, “sadece vatandaş” portresiyle bir anlamda herkesin sevgilisi oldu; tek başına yedi milyon seçmenden 620 bin kişinin oyunu aldı. Yüksek tercih oylarıyla Senato’ya giren tek Türk kökenli politikacı Fatma Pehlivan partisinin de “a takımı”na girdi.

Kadınlar ellerinin hamurunu sildiler, siyasete girdiler; ülke yönetimine talip oldular. “Dişi kuşlar” artık sadece yuvalarını yapmayacaklar; ülke yönetecekler. Hem de Avrupa Birliği’nin başkenti olan Belçika’yı 1949 yılına kadar seçme ve seçilme hakları dahi olmayan kadınlar yönetmeye hazırlanıyor. Belçika’da geçen Pazar günü yapılan genel seçimlerin sonuçlarına göre, Parlamente’ye giren milletvekillerinin yüzde 37’sini kadınlar oluşturuyor. Genel seçimlerin sonuçlarına göre, 150 koltuklu mecliste 36 olan kadın milletvekili sayısı 56’ya yükseldi. Bu, mecliste kadın oranının yüzde 24’ten yüzde 37’ye çıktığını gösteriyor. Verilere göre, en fazla kadın milletvekili bulunan partilerin başında Flaman Sosyalist Parti (sp.a) geliyor. Bu partinin 23 milletvekilinden 13’ünün kadın olduğu görülüyor. Valon Liberal Parti’nin de 24 koltuğundan 10’u kadınlara verildi. Oysa kadınlara 1932 yılında seçme hakkı ve 1934 tarihinde de seçilme hakkı tanınan Türkiye’de kadın parlamenterin oranı sadece yüzde 4,6. Bugün 550 milletvekilli TBMM’deki kadın oranı 1935 yılının kadın oranıyla aynı.

Seçimlerde hüsrana uğrayan Valon Yeşiller Partisi (Ecolo) Meclis’teki 11 koltuğundan 7’sini, Senato’daki 3 koltuğundan

da 2'sini kaybetti. Seçimlerdeki yüzde 5'lik barajı aşamayan Flaman Yeşiller (Agalev), Meclis'teki 9 ve Senato'daki 3 koltuğunun tamamını kaybetti. Yeşiller, bir hafta boyunca yaptıkları toplantılarda "iç hesaplaşmaya" yaşadılar. Bölgesel hükümetlerden de çekilmeyi tartışan Yeşiller, koalisyonları bozmadılar. Ancak, partilerinin ağır toplarını bakanlıktan çekerek, yeniden yapılanmanın arayışlarına girdiler. Koalisyon ortağı Yeşiller, seçimlerden iki hafta önce, Brüksel üzerindeki gece uçuşlarına ilişkin hava koridorlarının belirlenmesi konusunda diğer hükümet ortaklarıyla uzlaşmazlığa düşerek bakanlarını hükümetten çekmişti. Agalev ve Ecolo'nun 4 yıllık iktidarda izledikleri siyasi tavrın, ülke ekonomisine olumsuz darbeler vurduğu, seçmenlerin bunu cezalandırdığı ifade ediliyor. Belçika'daki "Formula 1" yarışlarını, sigara reklamlarını ve çeşitli kazanç olanaklarını engelleyerek geniş ölçüde destekleyen Yeşiller, nükleer santraller konusunda da sert tavırlarıyla dikkat çektiler. Liberaller ve Sosyalistlerle sürdürdükleri koalisyonda sol seçmeni de hayal kırıklığına uğratan Yeşiller'in "demode" olduklarını savunanların sayısında da artış gözüküyor. Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu Başkan Yardımcısı Monica Frassoni, Belçika'daki seçimlerin sonuçlarını değerlendirirken, Belçikalı Yeşiller'in "halk ile iletişim kurmayı ve mesaj yansıtmayı beceremediklerini" söyledi. Avusturya, Hollanda ve Almanya seçimlerinde Yeşiller'in "ayakta kalabildiklerini" belirten Frassoni, Belçika'daki başarısızlığın Avrupa geneline yansıdığının söylenmeyeceğini savundu. Avrupa'daki tüm Yeşiller'in Belçika'daki sonuçlardan ders almaları ve durum değerlendirmesi yapmaları gerektiğini anlatan Frassoni, "Avrupa'da Yeşiller'den vazgeçilemeyeceğini, gelecek yıl yapılacak Avrupa Parlamentosu seçimlerinde bunun görüleceğini" söyledi.

Yeşiller Partisi'nin hüsrana uğradığı seçimlerde olağanüstü başarı gösteren sosyal demokratlar ve liberaller, yeni koalisyon hükümeti kurma girişimleri başladı. 1999 yılından beri ülkeyi yöneten Başbakan Guy Verhofstadt, parlamentodaki 150 koltuktan 97'sini kazanan Sosyalist ve Liberallerden oluşacak "ikinci Verhofstadt kabinesi" kuracak. Kurulacak yeni kabinede kaç tane kadın bakanın yer alacağı merakla bekleniyor.

Ahrette İman Belçika'da Mekan

Brüksel'i Emirdağ'a, Emirdağ'ı Brüksel'e dönüştüren Belçikalı Türklerin son günlerde en çok konuştukları konu "evlenmek!".

"Bu yaz güneş biraz daha eksik,
El ele verin azaldık,
Yine o tanıdık serinlik.
İşimiz çok zor...
Ah koca oğlan oyun ettin
Bu iş burada bitmez.
Söylenecek çok söz kaldı
Sana bir ömür yetmez
Ah nerelere gittin aman söyle
Bu ayrılık ne yaman söyle
Adamların adamı uykuda mısın?"

Sezen Aksu, 19 Şubat 1993 günü "bir oyun ederek" hayata veda eden Yaman Okay'ı bu sözlerle anlatıyor. Erkan Oğur'un düzenlemesi ve Nükhet Duru'nun yorumuyla ölümsüzleşen sinema oyuncusu Yaman Okay'ı bizler "Sürü" ve daha sonra da "40 metrekare Almanya" filmleriyle tanıdık. Avrupalı Türklerin yaşamlarıyla bir anlamda özdeşleşen "40 metrekare Almanya" filminde Alamanya'da kırk metrekareye sıkışıp kalmış hayatlar anlatılıyor.

Yıllar önce kırk metrekareye sıkışmış olan hayatlar, zamanla her anlamda gelişti. Birkaç kuruş biriktirip memlekete dönme niyetiyle gurbeti mesken tutanlar, geldikleri topraklara kök saldılar. "Ahrette cennet Belçika'da mekan" düşüncesini kendilerine rehber edinin Türkler, 2004 yılından önce ev sahibi

(ikinci veya üçüncü ev) olmak için arı gibi çalışıyorlar. AB'ye yeni üyeler gelmeden ve ev kredi faizi yüzde 3-4'ü dolayında olunca insanların "evlenmek" iştahları kabarıyor anlaşılan.

Belçika'da 1980'li yıllarda ev satın alanlar "gavur mu olucan?" suçlamalarıyla karşı karşıya kaldılar. Sonra onların açtığı yoldan diğerleri de yürüdü. Yıllarca başlarını sokacak bir yer edinmeye çalışan Türkler, Türk mahallesi olarak bilinen Schaerbeek ve Saint-Joost Belediyelerini tapuladılar. Her iki belediyenin de Belediye Başkan Yardımcılar Türk asıllı politikacılar. Bu belediyelerde Belçikalıların sayısı yok denecek kadar az. Yirmi yıl önce 10 bin Euro'ya ev sahibi almakta zorlananlar şimdi 400 bin Euro verip, Brüksel'in hemen dışında villa satın alıyorlar. Hiç abartısız, Brüksel'de yaşayan yaklaşık elli bin Türk'ün en az bir evi ve birkaç kiracısı var. Ev sahibi olmayı, geçim kaynağı olarak geliştirenler de var Belçikalı Türkler arasında. Öyle ki kiracı sayıları 50'li, 70'li ve 90'lı rakamlarla dile getiriliyor.

Uzun süredir göremediğim arkadaşım Şenol Abız'ın yanına bir kahve içimine uğradığımda, gelen müşteriler birbirlerine "hayırlı olsun" dileklerinde bulunuyorlardı. Şenol, herkesin biran önce "evlenmek" için çaba harcadığını anlattı. Okulda işyerinde ve hatta sokakta ayrımcılığa maruz kalan Türklere, Belçikalı bankalar göz kırıyor. Bankalar, borçlarına sadık Türkleri ayrı kefedetutarak "ev kredisi" vermede öncelik tanımaya hazırlanıyor.

Belçikalı Türklerin zaman kaybetmeye zamanları yok. Genişleyen Avrupa Birliği'ne önümüzdeki yıl on yeni üye daha katılacak. Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan vatandaşları, AB'nin başkenti Brüksel'de mülk sahibi olabilecekler. Talebin artmasıyla ev fiyatları da yükselecek doğru orantılı olarak. Bunu sezen girişimci ruhuna sahip Belçikalı Türkler, geleceğe yatırım yaparak, daha fazla ev sahibi olmanın yollarını arıyorlar.

Brüksel'i Emirdağ'a Emirdağ'ı da Brüksel'e dönüştüren Belçikalı Türklerin son günlerde yaptıkları sohbetlerin ana teması evlenmek! Şu günlerde hem Belçika'da ev sahibi olmak hem de yaz tatilinde memleketlerine giden gençlerin beraberlerinde getirecekleri (muhtemelen bir süre sonra anlaşılamayarak Türkiye'ye "geri postalanacak" olan) eşler konuşuluyor.

Fordcular Direniyor

İki dünyayı birbirinden ayıran Berlin duvarının düştüğü günlerde Belçika'nın Limburg bölgesinde "kara elmas işçileri" sokaklara dökülerek, haklarını aradılar. Takvimler 89'u gösteriyordu, maden işçilerinin sokağın soğuşunu ve polis copunu yorgun bedenlerinde hissettikleri günler. 1968 Prag yazını hatırlatan kareler takıldı objektiflere ve kamera lenslerine. Bölgede yaşayan Türklerin büyük çoğunluğunun ekmek kapısı olan Limburg kömür madenleri kapatıldı. Binlerce işçi emekli edildi. On binlerce kişi işsiz kaldı.

İşsiz kalan on binlerden ancak birkaç bini Ford fabrikasında işe başladı. Aradan on dört yıl geçti ve aynı kareler takılmaya başladı objektiflere. Şimdi Ford işçileri grevde. Ford'cular direniyor. Bütün Avrupa piyasasına Ford Mondeo üreten Belçika'nın Genk kentindeki Ford işçileri üç bin arkadaşının işten çıkarılması için direniyorlar. Sendikacı Tony Castermans, Türkiye'deki Ford fabrikasının üretimini durdurmaya yönelik eylemlere de başvuracaklarını duyurdu. İşçilerin direnmesini sınırlanan Ford yönetimi, çok sert önlemlere almaya başladı.

Ve fabrikanın Türkiye'ye taşınabileceği gündeme geldi. Kimileri bu kararı, Irak savaşı öncesi ABD'ye çok sert muhalefet yapan Belçika'nın cezalandırılması olarak algılıyor. Kimileri de "tamamen duygusal" yaklaşıyor olaya. Çünkü Ford, Belçika'da haftada 38 saat çalışan bir işçiye 1.500 Euro maaş ödüyor. Türkiye'de ise haftada 48 saat çalışan işçiye sadece 350 Euro maaş veriyor.

Belçika'da Ford işçileri direnirken ve fabrikanın Türkiye'ye taşınması gündeme otururken, Türkiye Cumhuriyeti'nin 80 yaşını kutlamaya hazırlanıyoruz. İki yıl önce göreve başladığı

ilk günden itibaren farklı bir devlet adamı kimliğiyle vatandaşla iç içe yaşayan Brüksel Büyükelçisi R. Erkan Gezer'den Cumhuriyet'in 80. yılı dolayısıyla kutlama mesajı aldım. Büyükelçi Gezer, her ayın ilk Cumartesi günü düzenlediği ve toplumun her kesimine açık olan “açık platform” toplantılarıyla vatandaşların nabzını tutmaya devam ediyor.

Cumhuriyet'in çağdaş yüzüne her zamankinden daha çok ihtiyacımız var kanısıyla, Büyükelçi Gezer'in Cumhuriyet Bayramı nedeniyle yayınladığı mesajı sizlerle paylaşmak istedim: “Büyük Atatürk'ün önderliğinde, Türk milletinin göstermiş olduğu fedakarlık, her türlü zorluk ve imkansızlıklara rağmen yoktan var edilen Türkiye Cumhuriyeti'nin 80. kuruluş yıldönümünü kutlamanın haklı gurur ve sevincini yaşıyoruz. Birçok ülke tarafından büyük bir hayranlıkla örnek alınan modern, laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti, Büyük Atatürk'ün Türk milletine en büyük armağanı, Türk ulusunun en değerli varlığıdır. Türkiye Cumhuriyeti, Türk ulusunun zorluklar karşısındaki sağlam iradesinin, milli birlik ve beraberlik ruhunun ve başarıma azminin en önemli dayanağıdır. Büyük Atatürk'ün eseri, bir büyük hukuk devrimi olan Cumhuriyet, Türkiye için sadece bir yönetim şekli değil, aynı zamanda tarihimizin en kapsamlı çağdaşlaşma projesidir. Cumhuriyet, Türk milletinin uygar toplumlar arasına girmesini sağlamıştır. Bu sayede Türkiye evrensel hukuk prensipleriyle buluşmuştur. Cumhuriyetin getirdiği çağdaş açılımlarla Türk insanının ufku genişlemiş, ekonomik, sosyal ve siyasal hayatımız yeni bir dinamizm kazanmıştır. Bağımsız ve özgür kalabilmek için çağa ayak uydurmak zorundayız. Bağımsız, güçlü, çağdaş Türk Devleti'ni var eden Cumhuriyet yönetimi, ülkemizin gelecekte de, uygar ve demokratik bir ülke olarak varlığını ve gelişimini sürdürmesinin güvencesidir.”

Tonton Bakanı Kızdırdılar

“Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkenin” Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Louis Michel, kendisini eleştiren gazeteci, diplomat ve işadamlarına karşı devlet literatüründe pek de alışık olmadığımız bir dil kullanarak, kızgınlığını dile getirdi. Politik düşünce yapısı, laf cambazlığı ve bir de sakalları olmazsa tip olarak da 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’e çok benzeyen Michel’in kızgınlığı herkesi düşünmeye sevk etti.

Konya ovası büyüklüğündeki ülkede yaşayan Hollandaca konuşan Flaman ve Fransızca konuşan Valon toplumları arasında son dönemlerde iyice yoğunlaşan kavga dışişleri bakanının sözlerine yansdı. Hollandaca konuşan nadir Valon politikacılarından biri olan Michel’in kızgınlığı herkesi şaşırttı. Şimdi Belçikalılar birbirine “ne oldu ona? ne oldu böyle?” nakaratını tekrarlıyor.

Ne olduğu aslında tonton bakanın, “Ben onların ne istediklerini size söyleyeyim: Louis Michel’in siyasi infazını istiyorlar. Çünkü Louis Michel, ülkenin Fransızca konuşulan bölümünden geliyor ve belki günün birinde başbakan olacak. Onu Fransızca konuşulan kesimin, Valonya’nın sembolü olarak görüyorlar. Siyasi kurban olsun istiyorlar. Avrupa’da faşistlerle ve ırkçılarla ortak olup hükümet kurulmasına karşı çıktığım için beni hedef alıyorlar” sözlerinde gizli.

Kendisini “deneyimli bir siyaset hayvanı” olarak nitelendiren Michel, özellikle Irak krizi sırasında ABD karşıtı tavırlarıyla dikkati çekti ve Amerikan iş dünyasının tepkilerine hedef oldu. ABD’den gelen ambargolar ve tepkiler, Belçikalı şirketlerin önemli kayıplarına yol açarken, NATO Genel Merkezi’nin Brüksel’den taşınma olasılığı, bazı Amerikan firmalarının

Belçika'daki personeli başka Avrupa ülkelerine kaydırmaları, Belçika'nın Flaman bölgesindeki Ford fabrikasının 3 bin kişiyi işten çıkarma girişimi gibi gelişmeler büyük rahatsızlık ve eleştiri kaynağı oluyor.

Belçika'da 50'li yıllara kadar oy hakkı bile olmayan Flamanların son elli yıldır ekonomik gücü eline alarak ülkeyi yönetiyor olmasına fena halde içerlediği anlaşılan tonton bakan Michel, bir kısım diplomatın “kendisine karşı hesaplı, küçük ve masum olmayan oyunlarını bir skandal olarak algıladığını” açıkladı. Liberal Parti üyesi ve Valon olan Michel, Dışişleri'nde yıllardır yerleşmiş ve kontrol mekanizmasını ele geçirmiş olan Hristiyan Demokrat Parti eğilimli diplomatları hedef aldı ve “Geleneksel diplomasiye hiçbir saygısı olmadığını, ancak iyi diplomatlara saygı duyduğunu” söyledi. Dışişleri Bakanının bu açıklamalarını okuduktan sonra, bir dönemler Türkiye'ye şimdilerde ise Kıbrıs'a model ülke olarak gösterilen Belçika'nın halini düşünmeden edemiyor insan...

Gökyüzüne yükselip bakıldığında, bir toplu iğne ucu kadar bile görünmeyen ülkenin Flaman aydınları (!) “Bağımsız Flanderen” diye kampanya başlatıyor. Flamanların ırkçı partisi Vlaams Blok, son yirmi yıldır oylarını katlayarak üçüncü büyük parti olarak mecliste yer alıyor. Yıllarca Flaman toplumunu sırtında taşımış olan Valon bölgesinde insanlar işsizlikten kırılıyor.

Tayland Üzerinden ‘Oy Hakkı’ Tartışması

Tayland ile oy hakkının ne alakası var diye düşünen okurlarımız boşuna kafa yormasınlar; hiçbir alakası yok. Tayland stepleri, Tayland dağları ve Tayland çamaşır makinaları üzerinden Belçika’da yaşayan, AB ülkeleri dışından gelmiş yabancılara oy hakkının tanınması tartışmaları yapılıyor “ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede”. Geçtiğimiz hafta Belçika Senatosu bu saçmalıklara sahne oldu. Ak saçlı, ağır başlı ve oturaklı politikacılar kendilerinin yazıp ve yine kendilerinin oynadıkları “bu oyunu” sahnelediler, 19. yüzyılda inşa edilmiş heybetli Senato binasında. Eğer yaşıyor olsaydı sevgili Nasreddin Hocamız, ünlü “ipe un sermek” deyimini bunları izledikten sonra söylerdi ilk defa.

Hristiyan-demokrat partili politikacı, “Tayland’ın steplerini” anlattı uzun uzun. Aşırı sağcı Vlaams Blok genel başkanı, “Tayland’ın kuzeyinde dağların daha yüksek ve güneye inildikçe rakımın düştüğünü” dile getirdi, bir öğretmen edasıyla. Liberal parti grup başkanvekili, “Tayland’da çok sayıda çamaşır makinası üretilmesine rağmen Taylanlıların hala çamaşırı elde yıkamalarını bir türlü anlayamadığını” ifade ederek, felsefe yaptı aklı sıra. Oyunun “esas oğlanı” liberal parti grup başkanvekili Jean-Marie Dedecker, bir ara dayanamadı Senato kürsüsünde, konuşurken birden gülmeye başladı. İçine düştüğü durumun kendisi de farkındaydı. Sinir boşalma anı yaşandı. Gülme krizi dakikalarca sürdü. Ve oyun böyle devam etti saatlerce ve günlerce. Yabancılara seçme ve seçilme hakkı tanıyan yasa tasarısının oylanması ertesi hafta Salı gününe ertelendi.

Senatoda sahnelenen “Tayland üzerinden oy hakkı” adlı traji-komik oyun, Liberal-Sosyalist koalisyon hükümetini zor durumda bıraktı. Liberallerin katı tutumu ve deli saçması oyununu

“Bir değil bir beş hükümette düşse oy hakkından vazgeçmem” diyen yasa tasarısının sahibi sosyalist partili (sp.a) senatör Fatma Pehlivan, şaşkınlıkla izledi meslektaşlarının performanslarını!

Türkiye’de 1961 Anayasası ile tanınan temel hak ve özgürlükleri tırpanlayan 12 Eylül Anayasası’nın bir türlü değiştirilme(me) sini ve Belçika’da yabancılara seçme/seçilme hakkı tartışmalarını oldum olası aklım almıyor. Sanırım bu gidişle de hiç almayacak. Suç bende mi? Yoksa politikacılarda mı? Ya da politika mı böyle yapılır? Kim bilir?

Türkiye’de seçim öncesi istisnasız bütün partiler Anayasa değişikliğini gündeme getirir, seçim malzemesi yapar. Siyasi yelpazenin bütün renkleri seçim döneminde “Anayasa değişikliği”ne yer verir. İktidar olmaları halinde 12 Eylül Anayasası’nı kaldırma sözleri verilir. İktidara geldiklerinde diğer sözlerini unuttukları gibi gibi Anayasa da unutulur. Belçika’da da durum farklı değil. Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkenin bütün partileri -istisnalar kaideyi bozmaz mantığıyla ırkçı parti Vlaams Blok hariç- Belçika’da yaşayan yabancılara seçme ve seçilme hakkının tanınmasından yana olduklarını her fırsatta dile getirirler. Hangi politikacıyla karşılaşırsanız karşılasın, partisi hiç de önemli değil, oy hakkını savunur. Lafa gelince mangalda kül bırakmayan siyasiler, iş ciddiye bindiğinde “U” dönüşü yaparak verdikleri sözleri unuturlar, hiç sıkılmadan.

Avrupa Birliği ülkelerinde Belçika’ya “daha dün gelen” yabancılara tanınan oy hakkı, bulundukları topraklara kırk yıldır kök salmış AB dışından gelmiş olan yabancılara verilmek istenmiyor. Seçim dönemlerinde ırkçı parti dahil -1999 genel seçimlerinde Belkıs Söğütü adında bir Türk kökenli bayanı aday göstermeye kalktılar- bütün partiler en az bir Türk kökenli “çaylak politikacı”ya listelerinde yer veriyor. Seçim dönemlerinde yabancı aday afişleri süsler bütün panoları. 13 Haziran 1999 genel seçimlerinde 24, 8 Ekim 2000 yerel seçimlerinde 115 ve 18 Mayıs genel seçimlerinde 35 Türk kökenli aday yarıştı. Bunlardan sadece bir senatör ve bir milletvekili “ceylan derisi” olmasa da “kadife koltuk”larda oturuyorlar. Belçika’da yaşayan yabancılara bu kadar şirin görünen partilerle meclisteki partilerin aynı partiler olduğuna inanmak gerçekten çok zor.

Adaleti Beklerken...

Bir polis memuru evinde yalnız kaldığı bir gün tabancasını çıkardı. Uzun uzun baktı elindeki soğuk demire. Ölümün soğukluğunu hissetti bütün bedeninde. “Neden fark etmedim? Nasıl fark etmem” diye düşündü kendini suçlayarak. Sonra yavaş yavaş tabancasını ağız boşluğuna götürdü. Tetiği çekmeye hazırlandı. Tetiği çekse kurşun bütün acılarını dindirecekti. Öylece kalakaldı. Aklından bir türlü çıkaramadığı, kulaklarından sesleri hiç kesilmeyen çocuk seslerini yine duyar gibi oldu. Sonra sesler kayboldu yeniden. 13 Aralık 1995 gününe geri döndü düşünceleriyle; Aradan iki yıl geçmişti. Arama yaptığı evde çocuk sesleri duydu derinlerden. Kulak kabarttı. Sesler kesildi. Evini aradığı Marc Dutroux’nun bodrumuna yaptığı özel bölmeden, her ikisi de sekiz yaşında olan Julie ve Mélissa’yı kurtaramadığı gibi kendisini de acılarından kurtaramadı polis memuru René Michaux...

Bir ülkede çocuklar kayboluyordu yıllar önce. Bir ülkede insanlar kayboluyor hala...

Belçika, 13 Ağustos 1996 günü sübyancı çetenin çökertilmesiyle “sübyancı ülke” damgası yedi. 20 Ekim 1996 günü 10 milyon ülkede 300 bin insan sokaklara döküldü. 300 bin insan tek bir söz söylemeden “Beyaz Yürüyüş” yaptılar; tek bir ses olarak başkent Brüksel’i bir baştan bir başa yürüdüler. Üzerlerinde beyaz giysileri ve ellerinde beyaz balonlarıyla “adalet” istediler sessizce.

Aradan sekiz yıl geçti ve bütün Belçika nefesini tutarak, sübyancı Marc Dutroux ve arkadaşlarının yargılanmasını izliyor. Belçika’da geçen hafta başlayan “Yüzyılın Davası”nda bütün gözler Marc Dutroux’ya çevrildi. Kurbanlardan biri olan An

Marchal'ın babası Paul'un, "olayın arkasında çete var" feryatları duymamazlıktan gelinerek. Dutroux, mahkemede verdiği ifadede "Ben çocukları sipariş üzerine kaçıırıyordum. Uluslararası bir çete için çalışıyordum" diyerek, baba Paul'u haklı çıkardı.

Beyaz Yürüyüşle "adalet" isteyenlerin talepleri aradan geçen sekiz yıl sonra kısmen gerçekleşti. 4,66 milyon Euro harcanarak inşa edilen özel bir mahkeme salonunda Marc Dutroux, eşi Michelle Martin ve suç ortakları Michel Lelièvre ile işadamı Michel Nihoul yargılanıyor. Olayın elebaşı Dutroux, çocukluğunda ailesi tarafından horlanmış. Beş çocuklu öğretmen bir ailenin en büyük oğlu olarak Brüksel'de 6 Kasım 1956 tarihinde doğan Marc Dutroux, çocukluğunda şiddete maruz kalmış. Dutroux, anne ve babasının boşanması üzerine evden ayrıldığı dönemde "erkek fahişelik" yaparak hayatını "kazanmaya" başlamış. Sonra, ne iş yaptığı pek de belli olmayan bir işadamı Michel Nihoul ile tanışmış.

Marc Dutroux, yakalandıktan iki yıl sonra getirildiği Neufchateau Adliyesi'nde kaçma teşebbüsünde bulundu. Refakatçi iki polis memurunun elinden kurtulan Dutroux, gasp ettiği bir arabayla kayıplara karıştı. Belçika ulusal alarına geçti. 5 bin polis ve 10 askeri helikopter arama çalışmalarına başladı. Bütün sınır kapıları kapatıldı. Almanya, Hollanda ve Fransa'da da "kırmızı alarm" verildi. Dutroux, 2 saat sonra Adliye Sarayı'nın 12 km uzağındaki Chiny ormanında bekçi Stéphane Michaux tarafından yakalandı. Birilerinin paçaları tutuştu. Belki de birileri birilerine mesaj gönderdi kaç(ırıl)ma teşebbüsüyle.

Belçika "olayın arkasında çete var" iddialarını sürekli yürütmeye çalıştı. Ancak, Marc Dutroux'nun mahkemede söylediği "Sipariş üzerine çalışıyordum" sözleri "işin rengini" ortaya koydu. Oysa, Dutroux soruşturmasıyla görevlendirilen Araştırma Başsavcısı Connerotte, Dutroux'nun arkasında "sübyancı çetesi" olup olmadığını araştırması için Komiser Patriek De Baets'a görev verdi. De Baets'in "X1" kodunu ver verdiği tanık Regina Louf, inanılmaz olaylar anlattı. Regina Louf, çocuk yaşta kendisinin de katılmak zorunda kaldığı "özel partiler"den bahsetti.

Esrarengiz tanık X1, bu “özel partilere” tanınmış işadamlarının, politikacıların, üst düzey emniyet görevlilerinin, yargıçların ve hatta Kraliyet ailesinden birçok kişinin katıldıklarını ileri sürdü. Ancak, bir süre sonra tanık Regina Louf’un psikolojik sorunları olduğu ileri sürülerek, söylediklerinin “ciddiye alınmaması gerektiği” açıklandı. Ve Komiser Patriek De Baets görevden alındı. Komiser Patriek De Baets ve tanık X1’den bir daha ses çıkmadı. Ve yıllar sonra, aylarca sürecekt mahkemeden nasıl bir “ses” çıkacağı merakla bekleniyor.

Eflatun Hükümetin Süper Bakanları

Kendilerini geliştirmek ve vizyonunu açmak isteyen Eflatun hükümet, aile boyu hafta sonu süper bakanlar kurulu toplantıları yapıyorlar.

Belçika politikasında yeni bir gelenek başlatıldı...

Geçtiğimiz yıl 18 Mayıs'ta yapılan genel seçimlerle dört yıl sonra yeniden işbaşı yapan Mavi (liberal) ve Kırmızı (sosyal demokrat) koalisyon ki "Eflatun Hükümet" adı verildi, bir hafta sonu boyunca süren bakanlar kurulu toplantıları yapmaya başladı.

Eflatun hükümetin on dört bakan ve bir başbakandan oluşan kurulu, 45 gündem maddesini tartışmak üzere kendilerini Raversijde'ye kapattılar iki gün boyunca. İkinci "Süper Bakanlar Kurulu" toplantısını da gerçekleştirerek, Belçika'da yeni bir geleneğin sinyallerini verdiler. Hafta sonu toplantılarının Eflatun hükümeti geliştirdiğini ve vizyonunu genişlettiğini açıklayan Başbakan Guy Verheofstadt üçüncü "Süper Bakanlar Kurulu"nun yakın bir gelecekte yapılacağını söyledi. Birincisini Walon bölgesinde 'dağ evinde' yaptılar iki ay önce. Federal bir yapıya sahip Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede dengeler gözetilmeli; onlarda öyle yaptılar ve ikinci toplantıyı Flaman bölgesinde "sahil evinde" gerçekleştirdiler. Üçüncüsü ise kaçınılmaz olarak tabii ki Brüksel bölgesinde yapılacak. Başbakan Verhofstadt, hafta sonu toplantılarının "ailevi bir ortam" oluşturduğunu söyledi, iki gün boyunca 48 saat aralıksız birlikte olunca başka çıkış yolu da yok zaten.

Bilmeyen ve tesadüfen yoldan geçenlerin, dünyanın her yerinde olduğu gibi medya ordusu da olmasa, ilk bakışta aileleriyle hafta sonu tatilini geçirmek için gelmiş aileler olarak algılayacağı

on beş kişilik ekip ülkenin kaderini belirliyor aile ortamında! Hiçbir görevlinin alınmadığı toplantılarda bakanlar birbirlerine hizmet ettiler. Eğlenceden de taviz vermeyen ülkenin en önemli on beş insanı, doğum günü kutlaması hazırlamayı da ihmal etmediler bir bakan arkadaşlarına.

Haftalık olağan bakanlar kurulu toplantılarını da aksatmayan Eflatun hükümet, vatandaşların “yaşam standartını” daha yukarılara çekmek için alınması gereken önlemleri konuştu bir hafta sonu boyunca “süper bakanlar kurulu” toplantısında. İşsizlik ücreti, emeklilik maaşı, sosyal yardım parasının yükseltilmesine karar verdi süper bakanlar. İkinci günün akşamında “totaalplan”ı vatandaşlara duyurdu başbakan. Vatandaşının yaşam kalitesini yukarılara çekmek isteyen Eflatun hükümet trafik yasasını yeniden düzenleme, doğum sonrası annelik-babalık tatilini uzatma, çevreye zararsız araçların vergilerinde indirim yapma, demiryolu trafiğini geliştirme, antibiyotik kullanımını azaltma, iş kazaları yasasını iyileştirme kararı aldılar. Birçoğu birkaç yıl sonra hayata geçecek olan yaşam kalitesini artırma önlemleri Belçika bütçesine 280 milyon Euro ek külfet getirecek.

Yakın bir gelecekte yapılacak üçüncü aile boyu süper bakanlar kurulu toplantısının ana gündemini “adalet” oluşturacak. 1996 yılında yakalanan ancak Marc Dutroux ve arkadaşlarının yargılanmalarına otuz beş gün önce başlayabilen ve “sübyancı ülke” damgasından kurtulmak isteyen Belçika...

Ağlanası Gülünç Hallerimiz (1)

Belçika yine seçimlere hazırlanıyor. Bir hafta sonra insanlar sandık başına gidecek. 13 Haziran Avrupa Parlamentosu ve Belçika Bölge seçimlerinde toplam 27 Türk kökenli Belçikalının da yer aldığı seçim maratonunda “at izi it izine karışmış” durumda. Türkiye’deki gibi arabesk-türkücüler zoruyla doldurulan meydan mitingleri ve konvoylu gövde gösterileri yapılmıyor Belçika’da. Ama, Türk kökenli siyasetçileri ayrı tutmak lazım bu durumdan; birileri Almanya’nın bilmem hangi gazinosundan 5’inci sınıf şarkıcı getiriyor, birileri eskiden küçük olan ve estetik yaptırdıkça büyüyen Ceylan’ı ve birileri de Yavuz Bingöl’ü sahneye çıkararak boy gösteriyor.

Belçika genelinde 27 Türk’ün değişik partilerden (ırkçı partiler hariç) aday olması Türklerin artık içinde bulundukları toplumların yönlendirilmesine katılma isteğinin en somut kanıtı. 160 bin Türk’ün yaşadığı Belçika’da 35 bin Türk asıllı seçmenin oy kullanması bekleniyor. Türk kökenli aday enflasyonunun yaşandığı seçimlerde, bin 296 Türk asıllı seçmene, bir Türk asıllı aday düşüyor. Adaylar seçilemeyecek sırada ve “listemizde yabancı da bulunsun” mantığıyla aday gösteriliyor. Çoğu aday, aday olduğu partiyi tanımazken, partiler de adayını tanımadan listeye alıyorlar.

Seçim kampanyaları süresince Türk kökenli adayların trajikomik hallerine de tanık oluyoruz...

Anekdot bir: Türkiye’den gelen bir gazeteci arkadaşım Brüksel’den meclis adaylarıyla röportajlar yaptı. İki adayla konuştuktan sonra yaptığı değerlendirme oldukça ilginç: “Bir türlü anlayamadım. Sosyalist düşüncüyü savunan Liberal partiden, liberal olan Sosyalist partiden aday. Bu tip politikacıyı artık Hak-kari Şemdinli de bile göremezsiniz. Bu ne yaman bir çelişki?”

Anekdot iki: Sosyalist Parti'den aday olan Türk kökenli bir politikacı! Gent Büyük Cami'de propagandasını yaparken, Liberal Partili başka bir aday içeri girdiğinde “Bu komünistin burada ne işi var, dışarı atın” diye seslenir. Liberal Parti'liyi “komünistlikle” itham eden bir Sosyalist aday. Hani derler ya “dinime küfreden bari Müslüman olsa.”

Anekdot üç: Geçen hafta Avrupa, Brüksel ve Flaman Parlamentosu'na aday dört Türk kökenli adayla arabamda giderken birden “Brüksel Parlamentosu'nun toplam koltuk sayısı” tartışmasını dinledim, kulaklarıma inanamayarak. Dört adayın hiçbiri parlamentodaki koltuk sayısını bilmiyor. Onlar aday oldukları parlamentonun sandalye sayısını bilmiyorlarsa ben ne diyebilirdim ki...

Gülünç Hallerimiz (2)

Belçika bugün sandık başında. Avrupa Parlamentosu ve Belçika Bölge seçimlerinde yarışan 28 Türk kökenli Belçikalı'nın da yer aldığı seçim kampanyalarında yaşanan "ağlanası gülünç hallerimiz"e devam...

Sanal alemde haber-yorum sitesi kurmakta olan bir arkadaşımın izlenimleriyle "ağlanası gülünç hallerimiz"e devam edelim: "Seçim atmosferine girmiş 'küçük Türkiye'de bir tur attık. Ben özetleyerek gözlemlerimi aktarmak istiyorum; Manavından kasabına, lokantasından derneğine her yerde boy boy bizim siyasilerin afişleri asılı. Halis Kökten'in kocaman bir portresi ve Sait Köse'nin büyük bir afişi herkesin dikkatini çekiyor. Halis Kökten için "Sözde değil özde hizmet" ve Sait Köse için "Sen olduğun için değil, hiç değişmediğin için seni destekliyoruz" diye kocaman pankart yazanlar fazla arabesk dinlemiş olmalılar. Emin Özkara afişlemede şampiyonluğu elinde bulunduruyor. Gülcan Köksal'la Ayşe Elkılıç'ın birlikte göründükleri afiş "Aaaa siyasette böyle güzel kızlarımız da var mıymış" dedirtiyor. Fatma Pehlivan'ın çok az afişinin asılı olması, afişle oy arasında fazla bir bağlantı olmadığının göstergesi. Bana göre senatör Fatma Pehlivan bu seçimde Türk adaylar arasında en çok oy toplayarak partideki konumunu güçlendirecek. Emir Kır arı gibi çalışıyor. Sokaktaki vatandaşa göre Emir Kır bayağı iyi bir konumda. Sait Köse'nin ise açık sözlülüğü puan topluyor. Bir radyo programında (adlarını yazmak istemediğimiz) iki adayımızın birbirine girmesi, siyasilerin afiş ve duyurularıyla sadece çevreyi değil, toplumu da kirllettiklerinin işareti. Halis Kökten'den sonra Sait Köse de seçim bürosu açmış caddeye. Bu girişimler olukça iyi düşünülmüş adımlar olarak değerlendirilmeli. Ancak sabah saat

11.00’de uğradığımızda iki büronun da kapalı olduğunu gördük. Saat 12:00’de uğradığımızda sadece Sait Köse’nin bürosu açıktı ama büroda kimse yoktu. Bürodaki kahve makinesini sistemiz için yürütseydik kimselerin haberi olmayacaktı. Anlaşılan politikacılarımız uyuyorlardı. Umarım seçildiklerinde de halkı uyutmazlar.

Turumuza bir çorba molası ile ara verdik. Çorbacıda arkadaşımız Fikret Aydemir aradı. Kendisine caddenin çok ilginç ve komik fotoğraflara kaynak olabileceğini anlatıp, Bergama lokantasını örnek verdim. Lokantanın müzisyenleri ve dansözleriyle bizim adayların afişleri birbirine karışmıştı. Fikret’e dansözle politikacının aynı karede olduğu bir fotoğraf ilgi çeker dedim. Fikret’in verdiği yanıt düşündürücü oldu: ‘Aralarında bir fark var mı?’ Fikret bunu söylerken belki de Brüksel’in Kubilay Uygun’unu kastetmişti. Yılan hikayesine dönen Schaerbeek’e Nasrettin Hoca heykeli diktirme serüveni tam Nasrettin Hocalık oldu. Nasrettin Hoca heykeli olmasa da olur. Bizimkilerin halleri zaten Nasrettin Hoca’lık! Caddedeki nabız yoklamalarım göre her adaya kendi köyü ve çevresindeki 3-5 köy oy verecek. Siyasi partilere ve görüşlerine aldırın pek olmayacak. Hemşerilik ağır basacak. Yani yine oylar bölünecek.

Edindiğim izlenim, oyların Fatma Pehlivan, Emir Kır ve Sait Köse’de toplanması durumunda bu adaylarımızın şansının fazla olduğu yönünde. Sait Köse fazla açık sözlü olduğu için tepki çekebilir. Ama kurt politikacılar Fatma Pehlivan ile Emir Kır bu seçimlerde başarılarına bir yenisini daha ekleyebilirler. Emin Öz-kara sürpriz yaparsa bu benim için fazla bir sürpriz olmaz.”

Bir ‘Kara Pazar’ Yazısı

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, Belçika’nın bilmem kaçınıcı ‘Kara Pazar’ını anlatacaktım.

24 Kasım 1991, Pazar günü Belçika siyaset tarihine ‘Kara Pazar’ tanımlaması eklendi. Belçika’da “Kara Pazar” deyince herkesin aklına bu tarih gelir. Başbuğları Karel Dillen’in 1979 yılında kurduğu ırkçı parti Vlaams Blok, bu tarihte 479.917 oy toplayarak ilk defa seçim barajını aştı. Demokratik kitle örgütleri “Objectief 479.917” adı altında imza kampanyası başlattı. Bir yıl içinde 479.917 imza topladı. Toplanan imzalar “ırkçılık ve ayrımcılığa hayır” diyerek dönemin Hristiyan demokrat Başbakanı Jean-Luc Dehaene’ya verildi, ayrımcılığın önüne geçme umuduyla.

Aradan 13 yıl geçti. Her seçimde yeni bir “Kara Pazar” yaşandı.

Geçen hafta yapılan Belçika seçimlerinde ırkçı parti Vlaams Blok oylarını 980 bin 652’ye yükseltti.

Yine ve yeniden “Kara Pazar” yaşadı Belçika.

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, mahkemece “ırkçılığı tescil edilen” Vlaams Blok’u anlatacaktım.

Parti programı ve söylemleriyle ırkçı olan Vlaams Blok, “ırkçılığın kendilerine yakıştırıldığını aslında kendilerinin ırkçı olmadığını” söyledi durdu. Belçika seçimlerine bir ay kala Gent Mahkemesi’nde açılan dava, Vlaams Blok’u haksız çıkardı. Ve Vlaams Blok’un ırkçılığı mahkeme tarafından da tescil edildi. Mahkeme kararının Vlaams Blok’u frenleyeceği umut edildi. Ama onlar oylarını 479 bin 917’den 980 bin 652’ye yükseltti. İkinci parti oldu Flaman bölgesinde.

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, Belçika’da demokrasi adına atılan kazığı anlatacaktım.

“Kara Pazar” ile birlikte ırkçı partinin önünü kesmek için bütün partiler “işbirliği yapmama kararı” aldılar, yıllar önce. Her seçim sonrası, bütün liderler ırkçı partiyle koalisyon kurmayacaklarını açıkladılar.

Bu Pazar yeni bir “Kara Pazar” şokunu atlatmaya çalışan Belçika, ikinci bir şokla sarsıldı. Elli yıllık uzun bir arasan sonra beş yıl önce muhalefete düşen Belçika’nın Hristiyan Demokrat Partisi (CD&V), yeniden birinci parti konumuna yükseldi. Ve Hristiyan Demokrat Parti Başkanı Yves Leterme hükümet kurmakla görevlendirildi. Koalisyon kurmak için kolları sıvayan Leterme yaptığı ilk açıklamada, ırkçı partinin de görüşünü alacağını söyledi. Yıllardır görmemezlikten gelinen ve izole edilen ırkçı parti bir anda “aklandı”.

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, Belçika’da solcuların nasıl “öksüz bırakıldığı”nı anlatacaktım.

Federal yapıya sahip Belçika’nın Flaman kanadı koalisyon ortağı, geleneksel Sosyalist Partisi (SP), bizim terminolojimizde sosyal demokratlar, bir yıl önce solcuları öksüz bıraktı. İsmi bile değiştirip “Sosyal İlerici Alternatif (sp.a)” yaptı. “Sosyalist” kelimesini bile parti adından sildi. Bu ülkede bir yabancı olarak bu partiye sempati duyabiliriz ama sosyalizm ve sosyal demokrat değerlerden arıyorsak başka kapıyı çalmamız gerekecek artık. Körler diyarında tek gözlü kral olurmuş; sp.a’da bu.

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, Valon Sosyalist Parti’nin (PS) başarısını anlatacaktım.

Flaman Sosyalist Parti’ye (SP) nazaran Valon Sosyalist Parti (PS) partisinin “S”sini güçlendirdi. Parti ambleminde bile PS’in “Sosyalist” kelimesine vurgu yapıldı. İlk seçimde oy oranını yüzde 14 artırarak birinci parti oldu. Genel Başkanı İtalyan asıllı bir göçmen olan Elio Di Ripo’nun partisinden Brüksel Meclisi’ne

iki de Türk kökenli milletvekili seçildi. Emir Kır ve Emin Özka-
ra artık Brüksel Parlamentosu'nda Türkleri temsil edecek PS'li
milletvekilleri.

İçimden yazmak gelmiyor...

Oysa ben, neyse...

Her neyse.

Belçika Mektubu

Yaz sıcaklarıyla birlikte benim ülkeme güneş, yaşadığım ülkeye ise yağmurlar geldi. Ağlayan şehir Brüksel yine salya sümük; nerdeyse Temmuz ortasında ve Avrupa'nın orta yerinde sel basacak. "Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede" geçtiğimiz hafta neler olduğuna bir göz atalım isterseniz...

Belçika'da 1 Temmuz itibariyle normal ekmek 10 cent zamlanarak, 70 Euro cent oldu. Fırıncılar Federasyonu, yapılan düzenlemeyle ilgili olarak, sansasyonel fiyat artışlarının söz konusu olmadığını, ekmek fiyatlarını belirlerken, rekabet koşullarını göz önünde bulunduracaklarını bildirdi. Bugüne kadar pasta ve özel ekmek türlerinin fiyatlarını belirleme hakkına sahip olan fırıncılar, artık normal ekmek fiyatlarını da belirleyebilecekler. Şimdiye kadar normal ekmek fiyatlarının belirlenmesinde dikkate alınması gereken tavan fiyat söz konusuydu. 1 Temmuz'dan itibaren tavan fiyat kaldırıldı.

Ulusal elektrik şirketi Electrabel, başlattığı yeni uygulamayla, müşterilerinin özel başvurusu olmadan en ucuz tarife-den elektrik dağıtımını 1 Temmuz'dan itibaren sağlayacağını açıkladı. Anne adayları için de 1 Temmuz yeni düzenlemelerin tarihi oldu. Anne adayları, doğum öncesi kullanmak zorunda oldukları izin haklarını, doğum sonrası kullanmak üzere saklı tutabilecekler. Yeni doğum yapmış anneler, bebekleri doğum sonrası hastanede kalmak zorunda ise, bu süre için ayrıca izin kullanabilecekler. Aynı şekilde, ikiz doğum yapan anneler normal süreden iki hafta daha fazla doğum izni kullanabilecekler. Ve yine 1 Temmuz'dan itibaren ücretsiz mezar kullanımı süresi 5 yıldan 10 yıla çıkartıldı. Mevsimlik işçi ücretleri de 1 Temmuz itibariyle düştü. Meyve ve sebze üreticileri bundan sonra bütün sene daha fazla işçi çalıştırabilecekler.

Yaz aylarında çoğu Belçikalı'nın banka hesabı eksilerde seyrediyor. Bir araştırmaya göre Temmuz ayının bayramlar ayı Aralık'tan sonra en fazla elektronik ödemenin yapıldığı ikinci ay olduğu saptandı. Araştırmada yaz aylarında kredi kartlarının daha fazla kullanıldığı ortaya çıktı. Belçikalıların çoğu güneş, deniz ve lezzetli yemeklerden yararlanmak istiyor. Ortalama Belçikalı bu isteklerine kavuşabilmek için çoğu zaman da banka hesabının eksiye inmesine razı oluyor.

Bira ihracatında Rekor! Bira üreticileri federasyonundan yapılan açıklamaya göre Belçika 2003 yılında bira ihracat rekoru kırdı.

2003 yılında ihracat yaklaşık yüzde 25 arttı. 2004 yılında da ihracat rakamları büyümeye devam ediyor. Geçtiğimiz 10 yıl içinde bira ihracatı ikiye katlanarak 674 milyon litreye ulaştı. Fransızlar müşteri listesinin başında yer alırken onları Hollandalılar izliyor. Son iki yılda ihracat rakamını ikiye katlayan ABD ise bira ihracatının en çok arttığı ülke olarak kayıtlara geçti.

İşsizlik artıyor. Federal Çalışma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre geçen ay Belçika'da işsiz sayısı bir önceki yıla göre yüzde 7.1 aratarak 542 bin 722'ye ulaştı. İşsizlik ödeneğinden yararlananların sayısı da yüzde 5.4 artarak 428 bin 920'ye çıktı. Bu artışlar sonucu Belçika'daki işsizlik oranı geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 0.8 artarak yüzde 12.4'e yükseldi.

Haftalık 38 saat olan Belçika'da çalışma süresi haftalık 40 saate çıkarılması tartışılıyor. İşadamları Derneği (VBO), Belçika'da da herhangi bir maaş artışı olmadan, çalışma saatlerinin uzatılmasının gerekli olduğunu ileri sürdü. Sendikalar ise böyle bir uygulamayı, kesinlikle tartışılmaz olarak değerlendirdiler. İnternet üzerinden yapılan 985 kişinin katıldığı konuyla ilgili ankette oy verenlerin yüzde 64,47'si fazla çalışıp aynı parayı kazanmaya "Hayır" derken, yüzde 35,53'ü bu öneriyi kabul ediyor.

Tarihe Geçmek

O, evine bir lokma ekmek getirebilmek için elindeki (sırtındaki) mağazasıyla diyar diyar gezen çerçicinin oğluydu.

Sonra, “Alamanya kapısı” açılınca madencinin oğlu oldu.

Şimdi ise mucizeyi gerçekleştirerek bir bakan.

“Hayal bile etmediğim yerdeyim” diyecek kadar açık sözlü...

“Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır, deyimini ben bizzat yaşıyorum” diyebilecek kadar dürüst...

“Babamın benim gelişmemde ve evde aldığım terbiyede büyük yeri var. Bunu hatırlatmayı kendime bir borç olarak görüyorum” diyecek kadar vefalı...

“Bazen susmak her şeyden daha çok şey söylemektir. Gerektiği yerde bütün dillerde susmak lazım” diyecek kadar erdemli...

“1993 yılında Türkiye ekonomisinde yaşanan gelişme ile birlikte Avrupalı Türkler’in kafalarında devrim yaşandı. Avrupa’da yaşayan Türkler, bulundukları ülkelerde kalıcı olduklarının bilincine ulaştılar” diyecek kadar analitik...

“Benim bakan olmam bir rüya gibi. Ama hayatta bundan çok daha önemli şeyler var. Hastalık ve ölüm gibi. Bakan olmak tabii ki güzel şey. Ama, hayattaki en iyi reçete her gün geldiğiniz yeri iyi hatırlamaktır” diyecek kadar kendini bilen...

“Dört kuşakta başarabileceğimiz işi biz dört yılda başardık. Başarı, benim değil Belçika’ya kırk yıl önce işçi olarak gelen Türk vatandaşlarıdır” diyecek kadar mütevazı...

“Farklılıktan korkmamalıyız. Farklılık zenginliktir. Bu Türkiye için de geçerli” diyecek kadar toplumu kucaklayan...

Emir Kır Avrupa’nın orta yerinde, Belçika’nın başkentinde ilk Türk kökenli Belçikalı Bakan olarak bir ilki gerçekleştirdi.

Tarih yazdı. Tarihe geçti. Artık “Yüz büyük Türk” kategorisinde “Emir Kır” ismini de öğreteceğiz çocuklarımıza.

Belçika’nın Brüksel Hükümeti’nde Çevre, Sosyal İşler ve Tarihi Eserleri Korumadan Sorumlu Devlet Bakanı olan Emir Kır, dört yıl önce girdiği ilk yerel seçimde Belediye Başkanı’ndan sonra en yüksek oyu alarak Belediye Başkan Yardımcılığına seçildi. Girdiği ilk genel seçimde 220 oy farkıyla milletvekilliğini teğet geçti. Sosyalist Parti (PS) listesinden 13 Haziran seçimlerinde Brüksel Hükümeti Başbakanı Charles Piques’nin ardından en yüksek oyu aldı. Bu maden işçisi bir babanın oğlu olan Emir Kır’ın inanılmaz yükselişiydi. Ben de bir maden emeklisi babanın oğlu olarak, kendi adıma ve içten içe gururlandım; kendime pay çıkararak.

Emir Kır’ı şimdi daha büyük sorumluluk bekliyor. Belçika’da bütün gözler ona çevrildi. Hem Türkiye, hem Belçika’da yaşayan Türk vatandaşları hem de Belçikalıların gözü onun üzerinde. Birileri de üzerine atlamak için onun ilk hatasını bekliyor. Emir Kır’ın hem Türkiye’ye hem Türk vatandaşlarına hem de yabancı dostlara verebileceği en iyi hizmet din, dil, ırk, kültür, kimlik ayrımı yapmaksızın, aynı mesafede yaklaşmak olacak. Çünkü zirveye çıkmaktan daha zor olan zirvede tutunabilmek, kalıcı olmak değil midir?

9/11 Ve İsimler

Michael Moore'un dünyada fırtınalar koparan ve Bush yönetiminin ipliğini pazara çıkartan belgesel filmi "Fahrenheit 9/11" iki gün önce Türkiye'de de vizyona girdi. Cannes Film Festivali'nde büyük ödül olan "Altın Palmiye"yi 1956'dan beri ilk kez alan belgesel film Fahrenheit 9/11 oldu. Bush yönetimine karşı dünyanın dört bir yanında duyulan tepkiye tercüman olan film, fırtınalar kopardı.

Şimdi sıra Türkiye'de...

"Benim tek istediğim, sevgili gerçek vatanımı, dürüst, namuslu, barışçı ve demokrat Amerika'yı yeniden bulmak. Bunun önündeki şimdilik en büyük engel Bush. Eğer filmim onun yenisinden seçilmesine engel olursa, çok mutlu olacağım" diyen Moore, Fahrenheit 9/11 ile sinemanın aslında nasıl keskin, vurucu, hatta öldürücü bir silah olduğunu ortaya koyuyor.

Dünya, 9/11'den sonra farklı uyanıyor her yeni güne.

Her yeni gün beraberinde yeni kanlı eylemler getiriyor.

Her yeni gün yeni canlara mal oluyor.

Nefret ekiliyor her yeni cana.

Dünyanın dört bir yanında bombalar patlıyor, silahlar kan kusuyor.

Analara ağıt yakmak düşüyor.

9/11, milât oldu.

Belçika vatandaşlığını alan yabancılar arasında isim değiştirenler artıyor. 2003'te 90 yabancı kökenli Belçika vatandaşı isim değişikliği için başvurdu. 2004 yılının ilk beş ayında bu sayı 116'ya ulaştı. Belçika Adalet Bakanı Onkelinckx, isim değişikliğinin "iş ve konut bulmayı" kolaylaştırması için yapıldığını söylüyor. Adalet Bakanı açıkça itiraf ediyor: "Belçika'da yaşayan

yabancılar hele bir de Müslüman ise iş ve konut bulmakta zorlanıyor. Bu nedenle de kendi istekleri ile isimlerini değiştiriyorlar.”

9/11, milât oldu ama...

Belçika Ulusal İstatistik Dairesi’nin verilerine göre Belçikalılar erkek çocuklarına Thomas ve kızlarına Emma ismini uygun görüyorlar. Erkeklerde Thomas ismi son dört yıldır birincilikteki yerini korurken kızlarda son üç yılın şampiyonu! Laura yerini Emma’ya bıraktı.

Federal yapıya sahip olan Belçika’da her şeyde olduğu gibi isimler de bölgelere göre farklılık gösteriyor. Flaman bölgesinde Robbe (erkek) ve Emma (kız), Valon bölgesinde Hugo (erkek) ve Léa (kız) birinciliği göğüsledi.

9/11 milât oldu ancak...

Belçika’nın değil Avrupa’nın başkenti olarak nitelendirilen Brüksel’de şampiyon olan isimleri ise erkek: Muhammed. Kız: Sarah.

Kimileri rahat etmek için Müslümanlığı çağrıştıran isimlerinde vazgeçmek zorunda kalırken, kimileri de inatla Muhammed ismini çocuklarına veriyor. Bu ne yaman çelişki...

Zina Ve Kaza

Bir “Zina ve Kaza” yazısı da benden. Yan sütundaki sevgili “lordum” Stelyo Berberakis geçen hafta “Zina ve Kaza” yazısında “Geçen hafta okuduğumuz, duyduğumuz, gördüğümüz haberler Türkiye’de zinayı, Yunanistan’da kazayı ilgilendiriyordu” diye yazdı. Bu hafta da Türkiye’de zina Belçika’da kaza gündemi oluşturdu. 25 saat süren maraton toplantılarından çıkan Belçika Başbakanı Guy Verhofstadt’ın aracı önce bariyerlere çarptı sonra üç takla attı.

Belçika Federal hükümeti, Brüksel Bölgesi hükümeti ve Flaman Bölgesi hükümeti kargo şirketi DHL’in genişleme planı konusunda anlaşamıyor. Uzun süredir tartışma konusu olan, Alman kargo şirketi DHL’in gece uçuşları hakkında Brüksel ve Flaman bölgesi hükümetleri bir türlü anlaşmaya varamadılar. DHL’in uçuşlarını gerçekleştirdiği, Zaventem ve çevresinde gece uçuşlarının yarattığı aşırı gürültü sorunu çözülmemişken, bu uçuşların artırılması talebi, Belçika hükümetlerini zor durumda bıraktı.

Federal hükümet adına konu ile ilgili bir uzlaşma önerisi hazırlayarak, bölge hükümetlerine sunan Başbakan Verhofstadt, hükümetlerden, gerçekçi bir senaryo ile konuya çözüm bulmalarını beklemişti, fakat 20 saat süren tartışmalardan bir karar çıkmadı. Brüksel hükümeti, özellikle Fransızca konuşan Hristiyan Demokratlar (CDH) ile Yeşiller (Ecolo), gece uçuşlarının artırılmasını, tartışmak bile istemiyor. Diğer taraftan, Flaman hükümeti Başbakanı Leterme (CD&V), konunun istihdam açısından da önemini vurgulayarak, gece uçuşlarının iki bölgeye eşit yayılmasını önerdi.

Tartışmalar bu boyutta sürüp giderken, kaza haberi geldi.

Bazı kaza hayırlıdır.

İşte bu kazalardan biri de Belçika’da yaşandı.

Gent Üniversite Hastanesine kaldırılan Başbakan hem DHL konusunda biraz da olsa zaman kazandı hem de Belçika'nın çok kısa süreli de olsa kadın başbakanı oldu.

Belçika ilk kez bir kadın tarafından yönetildi. Başbakan Guy Verhofstadt'ın trafik kazası geçirmesi nedeniyle Başbakan Yardımcısı ve Adalet Bakanı Laurette Onkelinx vekaleten başbakan oldu. Valon Sosyalist Partili (PS) Laurette Onkelinx bir ilke imza atarak, Belçika'nın ilk kadın başbakanı oldu. Daha önce Eşit Haklar Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı yapan Onkelinx Verhofstadt tarafından kurulan ikinci hükümette Başbakan Yardımcılığı ve Adalet Bakanlığı görevlerini yürütüyor. Belçika ilk kadın başbakanın görevi ancak bir gün sürdü.

Belçika Başbakanı Guy Verhofstadt'ın daveti üzerine Başbakan Erdoğan ile yapacağı Perşembe günkü kahvaltı toplantısı Verhofstadt'ın kaza yapması sonucu ertelendi.

Sembolik Krallıkla yönetilen federal bir yapıya sahip Belçika'nın koalisyon hükümeti Başbakanı Verhofstadt'ın uzlaşma yeteneğinin en üst düzeyde olduğu söyleniyor. Zaten uzlaşma yeteneği zayıf bir politikacının Belçika'yı yönetmesi mümkün mü? İsterseniz yenileyelim; “sembolik krallık”, “federal yapı” ve koalisyon hükümeti. Ne çok bilinmeyenli bir denklem. Bu yapıda bir ülkeyi idare etmek kolay olmasa gerek. Uzlaşma kültürünün üst düzeyde olduğu Belçika'da hiç bir konuda çare tükenmez; demokrasilerde olduğu gibi. Öyle ki demokrasilerde kral bile krallığından istifa edebiliyor. Belçika 1991 yılında “kürtaj krizi” yaşadı. Dönemin hükümeti kürtajı yasallaştırdı. Yasanın yürürlüğe girmesi için Kralın yasayı imzalaması gerekiyor. Çocuğu olmayan o dönemdeki Kral Boudewijn'in sembolikte olsa imzalamamakta ayak diretti.

Uzun tartışmalar sonucu çare bulundu; Kral, krallıktan istifa edecekti.

Kral istifa etti; yasa yürürlüğe girdi.

Kral'ın istifası kabul edilmedi; Kral görevinin başına geri döndü.

Kim bilir belki de Verhofstadt, zina konusunda gerilen AB-Türkiye ilişkilerinde Erdoğan'a fikir verecekti. Ama araya kaza girdi...

Sandık Hesabı

Avrupa'nın en ırkçı ülkesinde yaşıyor olmanın getirdiği alışkanlıkla yapılan bütün kamuoyu yoklamaları yakından takip edilir.

Niyesi yok.

Belki kızgınlık, belki endişe, kim bilir belki de korku.

Avusturya'nın Haider'ı bilinir. Ama Belçika'nın Dewinter'i-ni pek azımız biliriz.

Haider artık Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyor, Fenerbahçe formasıyla gazetecilere poz veriyor.

Oysa Dewinter Belçika'da en büyük ve muhalefetteki tek partinin beyni.

Dewinter, fiziki açıdan benden daha çok Türk'e benzemesine rağmen Türklerden nefret ediyor.

Ama onun kendi çapında ve komplekslerinde barındırdığı niyesi var...

Geçtiğimiz günlerde Le Soir gazetesi ile RTBF televizyonunun ortaklaşa yaptıkları bir kamuoyu araştırmasına göre, Dewinter'in partisi oylarını Haziran 2004 seçimlerindeki aldığı yüzde 24.2'den, yüzde 26.9'a çıkardı. Kamuoyu yoklamasına göre Belçika'da yasal zorunluluk olan 'oy kullanma zorunluluğu' kaldırılrsa, Dewinter'in partisi oylarının yarısını (yüzde 48) kaybedecek. Bin dokuz Belçikalı arasında yapılan araştırmanın sonuçlarına göre Flaman Liberal Parti (VLD) seçmenlerinin yüzde 66'sı, oy kullanma zorunluluğu olmasa da oyunu kullanacağını belirtirken, Hristiyan Demokrat Parti (CD&V) ve N-VA ittifakı seçmenlerinin yüzde 73'ü, Flaman Sosyalist Parti (SP.A) ile Spirit ittifakı seçmenlerinin yüzde 72'si, Flaman Yeşillerin (Groen!) seçmeninin yüzde 80'i oylarını kullanacaklarını belirtiyorlar.

Yeşiller en sadık seçmene sahipken, Dewinter’in seçmen kitlesi, partisi için en vefasız olanlardan oluşuyor. Flaman bölgesinde genel olarak seçmenlerin yüzde 63’nün, Valon Bölgesi seçmenlerinin yüzde 78’nin ve Brüksel Bölgesi seçmenlerinin yüzde 85’nin yasal oy kullanma zorunluluğu olmasa da oylarını kullanmaya devam edecekleri saptandı.

Belçika’da son günlerde “belediye başkanını doğrudan halk seçsin” tartışması yaşanıyor. Anvers Belediye Başkanı Patrick Janssens’in dile getirdiği ve birçok siyasinin desteklediği öneriye halktan da kabul geldi. Kamuoyu yoklamasına göre “belediye başkanını doğrudan halk seçsin” önerisini destekleyenlerin oranı yüzde 72. Bölgesel ve Federal seçimlerin aynı zamanda yapılması önerisine ise Flamanların yüzde 85’i, Valonların yüzde 70’i ve Brüksel bölgesinde yaşayanların yüzde 67’si sıcak bakıyor.

Bir hatırlatma; 3 Kasım 2002 seçimlerinde Türkiye’de Özal’lı yıllardan sonra tek başına hükümet olan AKP’yi 12 milyon seçmen iktidara taşıdı.

Aynı seçimde 14 milyon seçmen sandık başına gitmedi.

Seçimin galibini dolayısıyla da Türkiye’nin kaderini sandık başına gidip oy kullananlar değil, sandığa gitmeyen seçmenler belirledi...

Belçika’da seçimin galibini sandık başına gidenler, Türkiye’de sandık başına gitmeyenler belirliyor.

Şairin dediği gibi “Sonuçta kitaplar (araştırmalar) ne yazarsa yazsın, hayat (tarih) bildiğini okuyor...”

Aslan Kral!

Yıllarca Andre Cools'u alkışladım.

Kral'a karşı "Yaşasın Cumhuriyet" diye haykıran Cools'u.

Belçika siyasi tarihinin en renkli isimlerinin başında gelen André Cools, Kraliyet'e karşı hep Cumhuriyet'i savundu.

Ben de...

İkinci dünya savaşından sonra ülkesine dönmek isteyen Kral Leopold III'un karşısına dikilen ateşli ve genç sosyalist Cools "Yaşasın Cumhuriyet" diye isyan bayrağı açtı. Bir dönem Sosyalist Parti genel başkanlığı ve bakanlık da yapan Cools, 18 Haziran 1991 tarihinde kapısının önünde öldürüldü.

Belçika'nın Susurluk'u da hala aydınlatıl(a)madı.

Ben, "ve gri ve ıslak ve soğuk ülkede" yıllar sonra ters düş-tüm André Cools ile...

Belçika'da herkesin düşündüğü ama bir türlü dile getirmedi-ği sözcükler döküldü Prens'in dudaklarından.

Konuşmak için uzak diyarları seçti Prens.

Bir Çin gezisinde Belçika'nın üzerinden ölü toprağını attı.

Belçika veliaht Prensi Filip, konuşmak için kimsenin bekle-medığı bir gazeteyi (dergi) seçti.

Daha çok bizim Şamdan'a benzeyen haftalık Story dergisine konuştu.

Çin gezisinde Story'nin yayın yönetmenini yanına çağıran Veliaht Prens Filip, "Ülkemizde, Belçika'ya karşı olan, sonunu getirmek, bölmek isteyen insanlar ve Vlaams Belang gibi partiler var. Buna asla izin vermem. Böyle düşünenler karşılarında beni bulacaklarını bilsinler. Kolay lokma olmadığımı da hatırlatmak isterim" dedi.

Gazeteci Louis Van Raak kulaklarına inanamadı.

“Efendim, anlayamadım” dedi şaşkınlıkla, bir süre algılamadı.

Çünkü, Sembolik Krallıkla yönetilen Belçika’da Kraliyet ailesi siyasi demeç ver(e)mezler.

O gece uyuyamadı gazeteci Van Raak.

Ertesi gün ilk fırsatta tahtı babası Kral Albert’ten devralacak olan Prens Filip’in yanına sokuldu. Konuyu açtı. Prens sözlerini tekrarladı.

Bir gazeteci için bu “yaz” demekti.

Louis Van Raak, üzerine düşen görevi yaptı; yazdı.

Belçika uyandı.

Siyasetçiler, Prensın anayasal rolü gereği bu tür yorumlardan kaçınması gerektiğini vurgularken, hukukçular konuşmanın anayasaya uygunluğu ve düşünce/ifade özgürlüğü konusunda ikiye bölündüler.

Prens’in meydan okuduğu parti 1979 yılından beri yavaş yavaş yükselen ve son seçimde yüzde 22,4’lük oyla ana muhalefet partisi olan Vlaams Blok’yu.

Bir ay önce mahkeme kararıyla “ırkçı parti” olduğu için kapatılan Vlaams Blok, “demokrasilerde çare tükenmez” diyerek, ismini Vlaams Belang olarak değiştirdi.

Oysa değişen hiç bir şey yoktu; isminden başka.

Bizim yakından tanıdığımız Refah, Fazilet, Saadet ve türevleri örneğinde olduğu gibi...

Prens Filip’i isyan ettiren de buydu.

Ömrümde ilk defa “Yaşasın Kral” diye bağırasım geldi.

Mantığımı yenen duygularım ayaklandı.

Kalbim beynime isyan etti.

“Yaşasın Prens”

Doğdukları Yer(d)e Doyamayanlar

Almanya “Acı vatan”ı en iyi anlatan filmlerden biri de “Sarı Mercedes”tir.

Adalet Ağaoğlu’nun “Fikrimin İnce Gülü” adlı romanından sinemaya uyarlanan Sarı Mercedes’te, umutla gelinen ve umutsuzluğu yaşayanlar anlatıldı. Bir yol hikayesinde, Almanya’dan memleketine, renginden dolayı “Balkız” dediği 74 model Mercedesiyle dönen Bayram’ın hikayesidir “Fikrimin İnce Gülü”. Anti-kahraman özellikleri dolayısıyla Orhan Kemal’in Murtaza’sını çağrıştıran Bayram, sevdiği kızın abisini dolandırarak Almanya’ya gitmiştir. Sarı Mercedes’te hayaller eşliğinde doğduğu ama doyamadığı topraklarına geri dönen Bayram’ın hikayesini beyaz perdeye taşır. Köylü kurnazı Bayram’a İlyas Salman can verir.

Almanya acı vatana gelen vatandaşların kimileri hayalleriyle, kimileri de beyazlar içinde bir uçak kuyruğunda geri döner, doyamadıkları topraklara.

Siz bu satırları okurken ben bir anma töreninde olacağım. Bir ay önce 4 katlı binada çıkan yangında hayatlarını kaybeden 3 vatandaşı anma töreninde. Gece uykuya yatan baba Süleyman Şahin (36), kızı Deniz Şahin (12) ve oğlu Hakan Şahin (5) sabaha karşı saat 03.45’te çıkan yangından sonra bir daha uyanamadı. Geride Tülin Şahin (9) ile birlikte, yalnız kalan anne Nergis Şahin, kundaklamanın ırkçılar tarafından yapıldığını söylüyorlar. Yetkililer ise “akli dengesi bozuk” bir kişiyi tutukladılar.

Onlar, doğduğu ama doyamadığı topraklara geri döndüler.

Aileleri onlara doyamadan...

Yağmurun camları dövdüğü bir akşamüstü kapımın zili çaldı. Kapıyı açtığımda, geçerken uğrayan arkadaşımın yanında sıfatı çirkin kendisi güzel insan İlyas Salman vardı.

Hiç tanışmamıştık İlyas Salman'la.
Salman gelirken muhabbetini de yanında getirdi.
İçeri girerken terlik almadı, kendimi tekkede hissediyorum diye.

Gece yarısına kadar konuştuk, anason kokusu eşliğinde.

Türkiye'den Avrupa'ya dair.

Ülkeyi kurtardık, sosyal demokratları da...

Ahmed Arif'in "Anadolu" şiirinin, Beşikler vermişim Nuh'a / Salıncaklar, hamaklar, / Havva Ana'n dünkü çocuk sayılır, / Anadoluyum ben, / Tanıyor musun ? Binlerce yıl sağılmışım, / Korkunç atlılarıyla parçalamışlar / Nazlı, seher-sabah uykularımı / Hükümdarlar, saldırganlar, haydutlar, / Haraç salmışlar üstüme. / Ne İskender takmışım, / Ne şah ne sultan / Göçüp gitmişler, gölgesiz! / Selam etmişim dostuma / Ve dayatmışım... / Görüyor musun ?

Nasıl severim bir bilsen. / Köroğlu'yu, / Karayılanı, / Meçhul Askeri... / Sonra Pir Sultanı ve Bedrettini. / Sonra kalem yazmaz, / Bir nice sevda... / Bir bilsen, / Onlar beni nasıl severdi. / Bir bilsen, Urfa'da kurşun atanı / Minareden, barikattan, / Selvi dalından, / Ölüme nasıl gülerdi. / Bilmeni mutlak isterim, / Duyuyor musun ?

Gör, nasıl yeniden yaratılırım, / Namuslu, genç ellerinle. / Kızlarım, / Oğullarım var gelecekte, / Her biri vazgeçilmez cihan parçası. / Kaç bin yıllık hasretimin koncası, / Gözlerinden, / Gözlerinden öperim, / Bir umudum sende, / Anlıyor musun? dizelerini dinledim Salman'dan bir kez daha; doyamadan, canlı.

175. Yılda İsa'ya Sansür

Kuruluşunun 175. ve federal devlet oluşunun 25. yılını çeşitli etkinliklerle kutlamaya hazırlanan Belçika, ülkenin her bölgesinde sergiler, konserler ve özel etkinlikler düzenleyecek. Geçtiğimiz hafta Kraliyet Oda Orkestrası'nın konseriyle kutlamalara start veren Belçika, etkinliklerinde gençlik, gelecek, buluşmalar ve konukseverlik temalarına vurgu yapacak. 1830 yılında kurulan ve bugün Avrupa'nın başkenti konumundaki Belçika'nın gündemini bakanlar belirliyor. Türkiye'de gazeteler attığı manşetlerle gündem belirlerken, Belçika'da bu görevi bakanlar üstleniyor...

İşte son bir haftada bakanların gündemlerinden birkaçının ana başlığı...

Adalet Bakanı Laurette Onkelinx (PS), Mons Ağır Ceza Mahkemesi'nin salonunda yer alan Hazreti İsa tablosunun, oturumlar sırasında perdeyle örtülmesine karar verdi. Mons kentinin Ağır Ceza Mahkemesi'nde, hakimlerin arkasındaki duvarda bulunan çok büyük boyutlu yağlı boya tablonun “bariz bir dini sembolü ifade eden sanat eseri” olduğunu belirten Onkelinx, “yargıda felsefi tarafsızlığı güvence altına almak” diyerek, resmin oturumlar sırasında beyaz bir perdeyle kapattırdı. Hazreti İsa'yı çarmıha gerilmiş şekilde gösteren tablonun “suçsuz bir kişinin ölüme mahkum edilmesinin simgesi” olduğu, bu görüntünün mahkemede karar vermek durumunda olan halk jürisini adil olmaya teşvik ettiği belirtildi.

Adalet Bakanı Onkelinx'in kararına itiraz eden Vatikan'ın Belçika temsilcileri, “Belçika'nın Katolik geleneği olan bir ülke olduğunu, kültür yansıtan bir sanat eserinden utanılacak bir şey olmadığını ve bu eseri saklama gereği duyulmasının nedenini anlamadıklarını” açıkladı.

Brüksel Bölgesi Trafikten Sorumlu Bakanı Pascal Smet (sp.a), başkentin 7 metro istasyonunu parti salonu olarak kullanmayı planladığını açıkladı. Metro ağını genişletmek amacıyla oluşturulan ancak, yıllardır kullanılmayan istasyonlar parti salonu olarak değerlendirilmek isteyen Smet, Brüksel Parlamentosu'nun tepkisini çekti.

Kamu görevlerinden sorumlu bakan Christian Dupont (PS), kamu kuruluşlarında çalışan personel çeşitliliğini artırmak istediğini açıkladı. Memur çeşitliliğinin, toplumsal yaşamdaki çeşitliliği yansıtması gerektiğini söyleyen Dupont, devlet kuruluşlarında daha fazla özürlü, kadın ve yabancı kökenli vatandaşlara iş imkanı verilmesini savundu.

Uyum Bakanı Marino Keulen (VLD), camiilerde ibadetin Hollandaca yapılmasını istedi. Yabancı gençlerin ana dillerine hakim olmadıklarını belirten Bakan Keulen, camilerde duaların değil ancak vaaz ve hutbelerin Hollandaca olması gerektiğini söyledi. Bakan Keulen'un açıklamaları karşısında Türk toplumu sessiz kalırken, Al Buraq camisi adına açıklama yapan Abdelhay Ben Abdellah, Uyum Bakanı Keulen'ü popülistlikle suçladı. Ben Abdellah, "Popüler olmak isteyen ve seçimlerde daha yüksek oy almak isteyen her politikacı yabancılar ve İslam'a saldırıyor. Eğer bakan bu şekilde İslam dinine yaklaşıyorsa resmi olarak tanınmalarını ve mali yardım yapmalarını istemiyoruz" dedi.

Bütçeden sorumlu Federal Bakan Johan Vande Lanotte (sp.a), nüfusun yaşlanması sorununun artık geçmişte kalması gerektiğini savundu. Vande Lanotte'ye göre, yeni ve yeterli düzeyde iş alanının sağlanması ve refahın yeniden yaratılması, nüfustaki yaşlanmanın oluşturduğu ekstra masrafları düşürerek, sorunu otomatik olarak çözecek.

İnternet Çağında Sosyalizm

O dönemler kimselerin tanımadığı Ankara Sanat Tiyatrosu oyuncusu Altan Erkekli'den "İnadına Yaşamak" oyununu izlerken Steve Stevaert sahneye çıktı...

Yılların tiyatro oyuncusu "Vizontele" filmiyle Türkiye'ye parmak ısırttı.

Stevaert da Belçika'ya.

Yaşanmış gerçek olaylardan yola çıkılarak anlatılan, çatısını sevgi, aşk, hüznün, demokrasi mücadelesi, barışa sahip çıkmanın anlatıldığı "İnadına Yaşamak"ta, sahneden onlarca karakter geçiyor; doktor, hastabakıcı, hasta yakınları, araba sevdalısı bir genç.

Grev, gözaltı, sorgu, işkence olayları geçiyor sahneden... Bir başka öyküde ise izleyici, Kuşadalı Halil Dayı ile dostları Yorgo ve Barba'yı Ege denizi üzerinde adacıklarda görüyor. Onlarla buluşup, rakı içiyor, bu dostluk hikayesinin nasıl bir ülkeler arası krize dönüştüğünü dinliyor gözlerinden süzülen damlacıklar eşliğinde. Bilmem kaç yıl önce izlediğim bu oyundan sonra sahneye çıkan Steve Stevaert, anlatılan öykülere hiç de yabancı olmadığını söyledi.

Sahnede, Altan Erkekli'nin yanında duran madenci bir babanın kahveci oğlu Stevaert küçük bir kasabanın belediye başkanıydı.

Aradan on yıl geçti.

Belçika Flaman Sosyalist Parti'nin başına 2003 Nisan ayında geçen genel başkan madenci babanın kahveci oğlu Steve Stevaert, "sadece vatandaş" portresiyle bir anlamda herkesin sevgilisi oldu; ilk seçimlerde tek başına dört milyon seçmenden 620 bin kişinin oyunu aldı.

Koalisyon hükümeti kurulurken kameraların karşısına çıkan Stevaert, “Ben bu protokolden hiç bir şey anlamadım. Çok acayip kelimeler kullanıyorlar. Bir parti başkanı olarak ben anlamıyorsam, vatandaş hiç anlamaz. Anlayamadığım icraatları nasıl gerçekleştirebilirim ki? Protokol herkesin anlayabileceği bir yazılmalı” deyiverdi.

Vatandaş, duygularını ve düşüncelerini dile getiren Stevaert’ı daha çok sevdi.

Federal yapıya sahip Belçika’nın Flaman kanadı koalisyon ortağı, geleneksel Sosyalist Partisi (SP), bizim terminolojimizde sosyal demokratlar, önce “solcuları öksüz bıraktı”.

İsmi değiştirip “Sosyal İlerici Alternatif” (sp.a) oldu.

Sosyal demokratları yeniden iktidara taşıyan Stevaert sonbaharda, en son 1974 yılında gerçekleşen “ideolojik kongre” düzenleyeceğini açıkladı.

Bütün Avrupa’nın en solcu genel başkanı olarak, bütün solcu ve ilerici insanları bir tek sp.a çatısı altında toplamının saflık ve geri bir düşünce olduğunu belirten Stevaert, “Borsayı kapitalistlere, toplumu bize verin” cümlesiyle özetliyor günümüz sosyalistliğini.

Berlin Duvarı yıkıldığında internet hayatımıza girmemişti.

“Mobil” hayatlara geçmemiştik...

“İnsanlara tepeden bakan entelektüellere katlanamayan” Stevaert, internet çağında sosyalizmin temellerini atıyor.

Sosyalizmi “update” etmek gerektiğine inanıyor.

Belçika’da “Marx mı, Stevaert mı?” tartışması başladı.

Yeni Belkıs'lar Aranıyor

Vlaams Belang partisinin (Flaman Menfaati - VB), “kapılarını Müslümanlara açacağı ve gelecek seçimlerde listelerinde Müslüman adaylara yer vereceği” açıklaması, Haziran 2000’i hatırlattı.

Parti yöneticilerinden Gerolf Annemans, gelecek yıl sonbaharda yapılacak yerel seçimlerde, Flaman bölgesinde ve Brüksel’de Müslüman adaylara yer vereceklerini ve bunun “göstermelik” bir tavır olmayacağını açıkladı. Annemans, partiden aday olmak isteyen Müslümanların şimdiden başvuru yaptıklarını bildirdi ve bu kişilerden bazılarının parti yönetimine de katılacaklarını duyurdu.

Vlaams Belang’ın, önceki adı olan Vlaams Blok “ırkçı olduğu için” mahkeme kararıyla Nisan 2004’te kapatılmadan yıllar önce aynı girişimi yaptı.

Hem de bir Türk kadınıyla...

VB, önce uyuşturucu bağımlısı bir genci lanse etti.

Uyuşturucu bağımlısı, partinin kendisine sahip çıkmasıyla bağımlılıktan kurtulduğunu açıkladı.

Bir süre sonra bağımlının uyuşturucuyu hiç bırakmadığı ve hala bağımlı olduğu ortaya çıktı.

VB olayın üstünü kapattı.

Konu soğudu, unutuldu...

İki yıl sonra VB yine aynı taktiği kullandı.

Aslında her şey aynı sadece figüran! farklıydı.

Bu defa “bana bu parti sahip çıktı” diyen, VB’nin nefret ettiği yabancılardan biriydi; bir Türk kadını.

Flaman Parlamentosu’nda düzenlenen “Göçmenlerin Politikaya katılımı ve Demokrasi” konulu panelde ırkçı parti eski

adıyla Vlaams Blok'un konuşmacısı, Konya göçmeni Belkıs Söğütü'ydü.

İlk fırsatta ismini de değiştireceğini söyleyen Belkıs'ın, "Ben 15 yaşındayken babam tarafından zorla evlendirildim. Beş yıl boyunca bana tecavüz edildi. Bana sahip çıkan tek parti Vlaams Blok olduğu için bu partiye üye oldum. Belçika'ya uyum sağlayan, asimile olan, Flaman kültürünü kabul eden ve evinde de sadece Flamanca konuşan burada kalır. Asimile olmayan defolup gider. Buna kendi annem ve babam dahil. Baş örtülü kadınlar Belçika'da görünümü bozuyor. Bizim huzurumuzu kaçırıyorlar. Kimsenin buna hakkı yok. Limburg bölgesinin Beringen kentinde kuleli, Müslümanlar sanırım minare diyorlar, bir cami var. Müslümanlar cami istiyorlarsa Arabistan'a, Fas'a veya Türkiye'ye gitsinler. Belçika'da yaşayan yabancılar oy hakkı istiyorlar. Kendi ülkelerinde yaşayan yabancılara oy hakkı veriyorlar mı da burada oy hakkına sahip olmak istiyorlar" sözleri salonda tipi estirdi.

Herkes şaşkın, herkes hayretler içinde dinledi, VB'nin yeni figüranını...

Sonra figüranın, evlendiğinde 15 değil 20 yaşında olduğu.

Suçlanan ailenin çevresinde anlayışlı ve sosyal demokrat olarak tanındığı. Zorla değil, tanışarak, severek evlendiği, evlenmeden önce yazdığı aşk mektupları ortaya çıktı.

VB olayın üstünü yine kapattı.

Konu soğudu, unutuldu...

Ve yıllar sonra VB Müslümanlara kapılarını açarken, kapısını Hollanda televizyonuna açan Belkıs, evinde Türkçe konuştu.

Arka fonda açık duran ekranda Türkiye'nin ulusal kanalı TRT-int izleniyordu...

Pişmandı.

Brüksel'in Paşa'sı

Bizim gençliğimizde Belçika'da haftada bir saat yayın yapan Türkçe radyolar vardı.

Herhangi bir yerel radyodan kişiler ilişkiler kullanılarak elde edilen olanakla Türkçe yayın yapıldı.

Türkçe müzik kaseti bulmanın nerdeyse her şeyden zor olduğu dönemlerde.

Herkes merakla beklerdi o saati, Türkçe müzik dinlemek adına.

Haftanın o saati kutsaldı sevgililer için.

Heyecanla beklenirdi o an.

Şarkılarla sevdalılarımıza mesajlar gönderirdik.

Deniz'den Derya'ya, Aslı'dan Kerem'e ya da Ay'dan Yıldız'a istek isterken; anlamlar yüklerdik türkülere.

Doğum günü 26 Nisan olan liseli sevgiliye hediye ederdik, duygularımızı dile getiren içli nağmeleri...

Radyo teypleri olmayanlar, gizlice komşudan teyip ödünç alarak cızırtılı yayınları kasetlere çeker sevdiğimize hediye ederdik.

Alabileceğiniz en güzel hediye olarak hatıralar arasında yerini alırdı.

Gönüllü olarak yapılan Türkçe yayınlar bir süre sonra ekonomik nedenlerle kendiliğinden "susardı."

Leyla Ertorun'un Türkuaz Radyosu 13 yıldır hala inatla direniyor, haftada 3 saat yayınla.

Hasret Köprüsü de kendi yağıyla kavrulmaya.

Ramazan Kurt'un Türk FM'i frekans değiştirdi. İzinsiz yayın yapan frekansa geçti; kapatıldı.

Yayın hakları yoktu. Haksızdılar, ses çıkarmadılar.

Brüksel’de 2 ay önce 24 saat yayın yapmaya başlayan Radyo Paşa rüzgarı esmeye başladı. Türklere ait bütün alışveriş merkezlerinde, bakkallarda, manavlarda ve arabalarda Paşa çalındı.

Özel televizyonlar ile yüzde 40 düşüş yaşayan kaset (CD) sektörü bir kez daha teknolojiye yenildi.

Herkes Paşa’yı merak etti.

İki defa uyarı aldı yayınını durdurması için.

Paşa’nın ömrü iki ay sürdü.

“Susturulduk” diye imza kampanyası başlattı.

“Şikayet edildik ve kapatıldık” dedi Paşa.

7 bin 430 kişi iki günde sorgusuz sualsiz imzaladı destek kampanyasını.

Avrupa’nın ilk Türk kökenli Bakanı Emir Kır destek verdiğini açıkladı izinsiz radyoya.

Brüksel Parlamentosu’nun Türk kökenli milletvekili bizzat imza topladı kaçak Paşa için.

Saint Jost-ten-Node Belediye Meclis üyesi Halis Kökten tanıdıklarını seferber etti korsan yayına.

Kimse sormadı: yayın hakkını!

Destek telefonları geldi Paşa’ya yayın hakkı olmadığını bilen ve bilmeyenden...

Aynı frekans üzerinden yayın yapan Belçika Radyo Televizyon Kurumu RTBF’in şikayeti üzerine “sesi kesildi” Paşa’nın.

Paşa’nın sahibi 31 yaşındaki Selahattin Koç, 1982’de frekans almak için başvurduklarını ama hala cevap alamadıklarını söylüyor.

“Hak verilmez alınır” felsefesinden hareket ederek yayına başlayan Paşa, en çok sesi çıkanın haklı olduğuna inanarak...

Sayırsız radyonun kaçak frekans kullandıklarını ancak, sadece kendilerinin susturulduğunu söylüyor Selahattin.

Komşunun hırsız olmasının diğer komşuya da hırsızlık yapma hakkı verdiğine mi inanıyor Koç, ne!

Kutsal Yuva!

Belçika'yı anlatırken “ve soğuk ve gri ve ıslak ülke” tanım-lamama bir de “ve garip” sıfatını ekliyorum. Çünkü, bu ülke-de bir sürü gariplikler de yaşamaya başladık son dönemlerde. Avrupa’da eşcinsel evliliklerini kabul eden tek ülke Hollanda’da sonra geçtiğimiz hafta Belçika’da eşcinsel evliliklere “evet” dedi. Parlamentoda kabul edilen yasayla Belçika’da yaşayan eşcinsel-ler rahat bir nefes aldı. Gelinlik çağındaki kızlarımızın hayalleri bir nebze de olsa yıkıldı.

Avrupa kültürü ile Türk kültürü arasında sıkışmış halde ya-şayan gençlerimizin en büyük sorunlarından biri de eş bulup, ev-lenebilmek. Kendi “ikinci yarısı”nı bularak, “İyi günde ve kötü günde. Hastalıkta ve sağlıkta” cümlesiyle başlayan o dönüm noktasını hayal eden Gülcan Köksal adlı bir genç kızdan gelen yazıyı sizlerle paylaşmak istiyorum; onları daha iyi anlamamız için. “Aile baskısı, sosyal kontrol ve iletişimsizlik biz Avrupa’da yaşayan gençlerde o kadar ağır basıyor. Evlilikten korkar hale geldik. Kimileri, anne ve baba baskısıyla evlenmek zorunda kalı-yorlar. Kimileri, özgürlüğe giden kurtuluş yolu yanlışına düşe-rek evleniyorlar. Kimileri, bir de ben deneyeyim. Belki anlaşabi-lirim demekle kendilerini yakıyorlar. Kimileri hizmetçi, kimileri de çocuk bakıcısı arıyorlar. Ne acı. Evliliğin temel direği iletişim olursa güven doğar. Güven, sevgi ve saygıyı beraberinde getirir. Dilerim mantıklı evlilikler tadımlık değil, doyumluk olur. Ve o zaman bizim gibi gençler evlilikten korkmazlar.”

* * *

Liberal (VLD), sosyal demokrat (sp.a) ve yeşillerden (Agalev) oluşan üçlü koalisyon hükümeti tarafından hazırlanan eşcinsellere

evlilik yolunu açan yasaya ırkçı parti olmakla suçlanan aşırı sağcı Vlaams Blok partisi ve Hristiyan demokratların (CD&V) bir bölümünün karşı çıkması yasayı engelleyemedi. Hristiyan demokratlar yasayı engelleyemedi ama içlerindeki çatlak su yüzüne çıktı. Federal bir ülke olan Belçika'nın Valon kesimindeki Hristiyan demokratlar eşcinsel evlilikleri yasasına “hayır” derken, Flaman Hristiyan demokratlar “evet” oyu verdiler. Bir bayrak altında yaşayan Hristiyan demokratların aynı tavrı alamamaları herkesi şaşırttı.

Buna benzer bir örnek daha önce yaşanmasına rağmen, aynı parlamentoda yan yana oturan Hristiyan demokratların farklı tutumu bir reklam filminde de ortaya çıkmıştı. İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun reklam filmi Belçika'nın Flaman bölgesinde televizyonlarda gösterilirken, Valon bölgesinde yasaklandı. Valon Hristiyan demokratların gerekçeleri reklam filminin “muzur neşriyat” içermesiydi.

* * *

Türkiye'deki ekonomik kriz, siyasal karmaşa ve sosyal karışmadan kurtulmanın tek yolu olarak algılanan “yurtdışına kağıt atma” durumunu göz önünde bulundurursak, yakın gelecekte Konyalı Ahmet'in Belçika Başkonsolosluğu'na Brüksel'de yaşayan Hasan ile evlilik yapmak üzere vize başvurusunda bulunmasına hiç şaşırmayalım.

Kızlarımızın rüyalarını süsleyen “beyaz gelinlik” giyme hayali biraz daha sisler arasında kaldı. Hayatlarını birleştirmek için Türkiye'den damat bulma düşleri yıkıldı. Gurbet ellerde hayatlarını sürdüren kızlarımızın işleri daha zora girdi.

Savaş çanlarının çaldığı, binlerce çocuğun ölüme koşar adım kurban edilmeye hazırlandığı bir anda hiç içimden gelmiyor ama yine de iyi kurban bayramları...

Bir Sapık Kronoloji

Belçika'nın son altı aydır birinci gündem maddesinde sona doğru...

İşte o birinci gündem maddesinin bir sapık kronolojisi:

24 Kasım 2004: Çikolata fabrikası Remmery'de çalışan Naima Amzil, başörtüsü taktığı için istifa etmesi gerektiğine dair ilk tehdit mektubunu aldı. Türkiye'de, başka bir açıdan da olsa son yılların değişmez gündem maddesi "Türban" Belçika'nın da birinci gündem maddesi haline geldi.

3, 15 ve 22 Aralık 2004: ikinci, üçüncü ve dördüncü tehdit mektupları. Bu mektupların sadece kızgın bir kişiden gelmediği anlaşıldı. Eskiden, radyolarda dinlediğimiz "arkası yarın"lı günlere geri dönüldü.

25 Aralık 2004: İşverenler Odası Remmery ve Naima'ya destek kampanyası başlattı. İki haftada 26 bin imza topladı. Toplum, Naima'yı sahiplendi. İşçisine çıkış vermeyen fabrika sahibine saygı duydu.

30 Aralık 2004: İçinde kurşun bulunan beşinci tehdit mektubu Naima'ya ulaştı. Sadece yazılı tehdit daha da somutlaşarak, kurşuna dönüştü.

31 Aralık 2004: Yılbaşı gecesi Marcel Waeytens adlı kişi şüpheli olarak gözaltına alındı. Belçika emniyet teşkilatı "boş durmadığı" sinyalini verdi.

12 Ocak 2005: Belçika Kralı Albert, fabrika sahibi Rik Van Nieuwenhuyse en Naima Amzil'i Saray'da kabul ederek desteğini açıkladı.

Bazılarının "aşağılık gördüğü" Naima'ya destek en tepeden geldi. Kral, yabancı kökenli de olsa vatandaşına sahip çıktı.

10 Şubat 2005: Naima'yı hedef alan altıncı tehdit mektubu iki gazeteye gönderildi. Mektup, ABD Başkanı John F.

Kennedy'nin katili olduğu ileri sürülen Harvey Oswald'ı öldüren “Jack Ruby” adına imzalandı. Tehditler savuran şahıs taktik değıştirerek, sadece posta yolunu kullanmaktan vazgeçti, basını da olaya ortak etti.

25 Şubat 2005: Başörtülü işçisine sahip çıktığı için Rik Van Nieuwenhuyse'ye Türk Dernekler Birliği “entegrasyon ödülü” verdi. İki yılda bir verilen ödöl, en iyi sahibini buldu.

2 Mart 2005: Yedinci tehdit mektubu başka bir gazeteyle birlikte Remmery'ye ulaştı, içinde iki kurşunla birlikte. Jack Ruby imzalı mektupta, “Başörtüsü kaldığı sürece fetva geçerlidir. İnfaz hazırlıkları son aşamaya geldi” cümleleri yer aldı. Kurşun sayısı arttı. Fetva da olaya dahil edildi.

2 Mart 2005: Baskıya daha fazla dayanamayacağını belirten Naima istifa etti. Bir önceki tehdit mektubundan sonra istifasını kabul etmeyen fabrika, istifayı kabul etti. Yanılsama; tehditçi bir süre de olsa muradına erdiği kanısına vardı.

26 Mart 2005: Entegrasyon Bakanı Marino Keulen'un de katıldığı “Saygı” gecesinde binlerce insan Naima'ya destek verdi. Kral'dan sonra siyasiler de olaya dahil oldu.

9 Nisan 2005: Marcel Waeytens ve eşi mahkeme huzurunda DNA örneği verdi. Aynı saatlerde Remmery fabrikasında çalışan işçiler ve eşleri de. Belçika emniyet teşkilatı “iş sıkı takip ettiği”ni gösterdi.

11 Nisan 2005: Nüma Amzil aynı fabrikada yeniden işbaşı yaptı.

Susmanın “ortak olmak” olduğu kanısına ulaşan Naima ve patronu, “mücadeleye devam” dedi.

19 Nisan 2005: Kral Albert ve Kraliçe Paula, Naima'nın iş yerini ziyaret ederek, desteklerini yenilediler. Naima'nın 10 yaşındaki oğlu yaptığı resimleri Kral ve Kraliçe'ye hediye etti.

3 Mayıs 2005: Tehdit mektuplarını gönderen kişinin Naima Amzil'in iş arkadaşının kocası olduğu ortaya çıktı. Kortrijk polisi, 57 yaşındaki Bernard D.W.'nin DNA örneği ile mektuplardan biri üzerindeki posta pulunda bulunan DNA örneğinin aynı olduğunu tespit etti.

Sayılarla Belçikalı

Günde bir bardak bira içen, aylık 2 bin 507 Euro maaş alan ve 78,5 yıl ömür süren Belçikalıların “sayılarla eşgali” çizildi.

“Ve gri ve soğuk ve ıslak ülkede” yaşayan vatandaşların “eşgali” çizildi. Belçika devlet istatistik ofisinin verilerine göre, erkekler 75 yıl kadınlar 82 yıl ömür sürüyor. Günde 307 kişi hayata “merhaba” derken, 293 kişi ‘veda’ ediyor. 114 çift evliliğe “evet” derken, 86 çift “yollarını ayırıyor”lar.

Belçika 5,9 milyon Flaman, 3,4 milyon Fransızca konuşan Valon, 1 milyon Brükselli ve 60 binini ise Almanca konuşanlar Belçikalılardan oluşuyor. Brüksel’de 263.451, Valon bölgesinde 288.375 ve Flaman bölgesinde 308.461 olmak üzere toplam 860.287 bin yabancı yaşıyor.

Türkler’de yüzde 33, Faslılar’da yüzde 36 olan işsizlik genel ortalamada ise yüzde 8. Yıllık enflasyon da sadece yüzde 3.

Belçikalılar bir haftalık zamanlarının yüzde 11’ini çalışarak, yüzde 9’unu ev işi yaparak, yüzde 1’ini çocuklarıyla ilgilenerek, yüzde 9’unu şahsi bakımını yaparak, yüzde 37’sini uyuyarak, yüzde 3’ünü eğitime ayırarak, yüzde 6’sını ulaşımında, yüzde 6’sını sosyal faaliyetlerle ve yüzde 18’ini de boş zamanlarını değerlendirerek geçiriyorlar.

Haftalık yüzde 18’lik “boş zamanları”nı 2,45 saat oyunlarla, 1,25 saat sporla, 1,05 saat kültürel faaliyetlere katılımla, 16,48 saat televizyon izleyerek, 0,49 saat müzik dinleyerek, 3,35 saat okuyarak, 0,32 saat dışarı çıkarak değerlendiriyorlar.

Aylık maaşları kadınların 2 bin 206 erkelerin 2 bin 597 Euro olan Belçika’da günde 42 kişi hapse girerken 40 kişi özgürlüğüne yeniden kavuşuyor. Günde 1226 hırsızlık yapılıyor, 190 eve giriliyor, 173 adam yaralanıyor, 75 yankesicilik olayı,

61 araba çalınıyor, 26 kapkaç olayı meydana geliyor, 7 tecavüz ve 2 adam cinayet işleniyor.

1830 yılında sembolik krallıkla yönetilen üniter devlet olarak kurulan ve Fransızca konuşan Valonların hakimiyetindeki Belçika, 1970'ten sonra federal yapının temellerini atmaya başladı. Bu tarihten sonra ekonomiyi ele geçiren Flamanlar siyasi hakimiyetin de sahibi oldular. Toplam 10 milyon nüfuslu Belçika'da 7 mecliste 645 parlamenter görev yapıyor.

Dünyanın tek federal yapısına sahip, 19 belediye, 4 meclis, 4 hükümetli ve yaklaşık 1 milyon nüfuslu Brüksel'in diğer bölgeler gibi kendi başbakanı ve bakanları var. Brüksel hükümetinde biri başbakan olmak üzere 5 bakan ve 3 devlet bakanı görev yapıyor. Başbakan dışında 2 bakan Fransızca konuşan Valon ve 2 bakan Flamanca konuşan toplumundan olmak zorunda. Devlet bakanlarında ise en azından bir bakanın farklı dil grubunu temsil etmesi gerekiyor. Türk kökenli Bakan Emir Kır'ın da görev yaptığı 89 sandalyeli Brüksel Meclisi'nin 17 Flaman milletvekili-ne karşılık 72 Valon milletvekili toplumlarını temsil ediyor.

Bizim Vekiller

Yaz ayları gelince millet anayurtlarına döndü... Milletin olmadığı yerde vekiller de durmamalı. Onlar her ne kadar Belçikalı siyasetçi olsalar da anayurtları Türkiye.

Belçika’da yaşayan Türklerin toplu olarak siyasete merak salmaları, çok değil bundan altı yıl önce başladı.

13 Haziran 1999 seçimlerinde ilk kez 27 Türk kökenli Belçikalı politikacı siyaset arenasına çıktı.

Mahalleler seçim afişleriyle süslendi. Evlerde ve kahvehanelerde Belçika siyaseti konuşulmaya başlandı. Bütün partilerin Türk kökenli adayları, o bilinen seçim vaatlerine başladı. Ayrı ayrı yerlerde, ayrı ayrı tellerde.

Avrupa Türk Akademisyenler Birliği (EATA) herkesi bir masa etrafına topladı, düzenlediği bir panelde.

O panelde “neden birlik olmuyoruz? neden dirlik olmuyoruz” tartışmaları yapıldı. “Neden bütün partiler en az bir tane Türk kökenli aday gösteriyor” soruları yöneltildi. Ve “neden bir-iki aday üzerinde yoğunlaşıp, seçilmesini sağlamıyoruz? bazıları seçimlerden çekilsin oyları bölmesin” önerisi gündeme geldiğinde sözü alan Selçuk Perin, “Benim sadece Türk oylarına ihtiyacım yok. Yeterince Belçikalı çevrem var” dedi.

Seçimlerden sonra merak ettim, Selçuk Perin’in aldığı oy sayısına baktım. Sadece yirmi üç (rakamla 23).

Hal böyle olunca...

Hal böyle olunca, siyasetçi seçmenin yanında olmalı.

Yaz tatili gelince, kimileri onlara hala “gurbetçi” dese de Avrupalı Türkler anayurtlarının yolunu tutar. Milletin olmadığı yerde politika yapamayan siyasetçi de seçmenin peşinden gidiyor. Onlar her ne kadar Belçikalı siyasetçi olsalar da anayurtları

Türkiye. Milletin olmadığı yerde vekil de olmamalı. Milletin olmadığı yerde vekil olmaz. Millet nerde vekil de orda.

Yoksa zaten milletinvekili olunamaz...

Anayurtları Türkiye'ye giden Avrupalı Türklerin vekilleri, seslerini duyurma, "ben de buradayım" diyebilmek için her gün bir başka yayın organına konuşuyor.

Bizim dış haberlerden arkadaşımız Neşe Mesutoğlu da AKP'nin davetlisi olarak Türkiye'ye giden parlamenterlerle konuştu. Ankara'da Başbakan Erdoğan'dan önce İstanbul'da Neşe'ye konuşan Avrupalı siyasetçiler!, Türkiye'den "biz" diye söz ediyorlar. Editör arkadaşlarımız, mantık gereği ara başlıklarda "siz"i kullanıyorlar.

Belçika'dan senatör Fatma Pehlivan, "Karamsar olunmamalı. Sadece son dönemde çaba gösteriyoruz" diyor.

Danimarka'dan milletvekili Hüseyin Araç, "Aslında bizi hiç tanımıyorlar. AB bizi yanlış tanıyor" diye konuşuyor.

Hal böyle olunca...

"Biz" ve "siz" karışıyor.

Kim "biz" kim "siz" belli değil...

Memleketi Afyonkarahisar'ın Emirdağ İlçesi'ne giden, Afyonkarahisar Valisi Muzaffer Dilek ve Belediye Başkanı Abdullah Kaptan'ı makamında ziyaret eden ve Emirdağlılar Lokali'nde konuşan Avrupa Birliği'nin ilk ve tek Türk kökenli Bakanı Emir Kır, Sabancı suikastı sanığı Fehriye Erdal'ın 'eninde sonunda' yargılanacağını söylüyor. Emir Kır, "Tahminime göre, Fehriye Erdal hem Türkiye'de, hem de Belçika'daki suçlarından dolayı eninde sonunda yargılanacak" diye açıklama yapıyor. Emir Kır sanki terör örgütü DHKP-C militanı Erdal'ı Türkiye'ye iade etmeyen ve Türkiye'de işlemiş olduğu suçlardan dolayı yargılamama kararı alan Belçika'yı tanımıyor.

Olsun, Emirdağ meydanı serbest...

Belçika Federal Meclisi'nin Türk kökenli Sosyalist Parti'li (sp.a) milletvekili Cemal Çavdarlı, "Sayın Gülen'in çalışmaları ve düşünceleri, günümüz açısından ekmek ve su kadar elzemdir" diyerek, Türkiye'de yargılanmaktan korktuğu için ABD'ye

yerleşen Fetullah Gülen’e övgüler yağdırıyor. Çavdarlı bir başka röportajında Türkiye’deki “türban” tartışmalarına değinerek, “Belçika’nın ikinci büyük şehri Anvers’in belediye başkanının (o da sosyalist partili) çocukları Katolik okuluna gidiyor. Düşünebiliyor musunuz, Türkiye’de Murat Karayalçın’ın, Deniz Baykal’ın çocukları imam hatipe gitse, ‘devlet elden gitti, eyvah’... Bu kadar saçma sapan iş olmaz” diye buyuruyor.

Katolik okullarda “Hıristiyanlık dersinin” zorunlu olmadığını, aynı okullarda Katolik dersi almak istemeyen öğrencilerin “evrensel ahlak dersi” alabildiklerini sanki Çavdarlı bilmiyor...

Hal böyle olunca,

Sadece zorunlu İslam dersi verilen İmam Hatiplerle, din dersinin seçmeli olduğu Katolik okullar birbirine karışıyor.

Sen Dinlemezsens Polis Dinler

Brüksel'e yaz geldiğini boşalan caddelerden anlarsınız.

Emirdağlı hemşerilerimin! yaşadıkları Schaerbeek'e gittiğinizde en büyük sorun olan park derdiniz olmaz.

İstemediğiniz kadar yer vardır arabanızı park edecek.

Hatta şaşırırsınız, park bolluğundan. İki tur atarsınız acaba buraya mı yoksa şuraya mı park edeyim derken.

Sizler yakıcı sıcaklar altında kavrulurken, tanrının size verdiği teni başka bir renge dönüştürmeye çaba gösterirken, Ağla-yanşehir gözyaşlarını bırakmaya devam ediyorsunuz...

Değişen bir şey yok; yine soğuk, yine gri, yine ıslak...

O güzel ülkeyi bırakıp geri dönecek olan hemşerilerim! artık arabalarının arka koltuklarında 5 çocuk oturtamayacak. Okulların “ders başı” yapmasıyla birlikte yeni uygulama da başlayacak. Eskiden 3 yetişkin ya da 5 çocuk olan arka koltuk sakinlerinin sayısı 3 yetişkin ya da 3 çocuğa indirildi. Bir de arka koltuklara oturacak çocuklara da emniyet kemeri takma zorunlu. İsterseniz yeni yasaya uymayın, eğer 50 Euro ödemeyi göze alıyorsanız.

Bir kötü haberden sonra bir de iyi haber...

Bir ay içerisinde sılaya varış, köye gidiş, eş-dost-akraba ziyaretleriyle ve ten değiştirme çabası ile yapılan 10 bin km yoldan sonra Ekim ayı boyunca aracınıza ücretsiz bakım yaptırabileceksiniz.

2500 garaj sahibinin destek verdiği “Sağlığınızı Düşünün” kampanyası çerçevesinde otomobilinize iyi bir ‘check-up’ imkanı sunuluyor.

Ücretsiz bakım yaptırdıktan sonra gönül rahatlığıyla arabanızı teknik kontrolünden geçirebilirsiniz.

Yıllık teknik kontrol yaptırmadan araba kullanmaya kalkarsanız, sizi Türkçe konuşan bir polis durdurabilir.

Lakin, Belçika emniyeti bin yeni personel alacağını açıkladı.

Hem yerel hem de federal polis hizmetleri için işe alınacak olan personelin daha çok bayan ve yabancı olması isteniyor. Şimdiye kadar polis hizmetlerinde yeterince temsil edilmediği belirtilen kadın ve yabancıya, emniyet hizmetleri içinde daha çok yer vererek denge aranıyor.

Genel anlamda bir bölgede yaklaşık 10 kişiden 4'ünün yabancı kökenlilerden oluştuğunu göz önünde bulunduran Belçika, bu durumun emniyet hizmetlerine de yansımaları istiyor.

Şimdiye kadar yapılan giriş sınavlarında başarılı olan adayların yüzde 30'u bayan ve sadece yüzde 4'ü yabancı kökenlilerden oluşuyor. Emniyet, yabancı kökenli adayların giriş sınavına hazırlanmalarına yardımcı olmak amacıyla çeşitli programlar da düzenlenecek.

Bayan ve yabancı memur arayan Belçika'da emniyet görevlilerinin imajı hiçte iyi sayılmaz.

Güvenlik güçlerini denetlemekle yükümlü kurum olan "Komite P" 2004 yılına ilişkin raporunu yayınladı. Bu rapora göre, polis memurlarının görevlerini kötüye kullanmaları hakkındaki şikayetler giderek artıyor. Bazı polis memurlarının, özel sorunlarını çözmek için mesleklerini kullandıklarına dikkat çekiliyor.

Komite P'nin raporunda ayrıca görev ahlakının giderek yok olduğu ve disiplin suçlarının çok azının cezalandırıldığı üzerinde duruluyor. Şüphelilerin gözaltına alınması konusunda, yerel polisin personel eksiklikleri nedeniyle yetersiz kaldığını belirten Komite P'nin raporunda, son günlerde gündemde olan terör saldırıları ile ilgili olarak da Federal düzeyde konunun öncelikli olarak ele alınması isteniyor.

Son günlerde yaşanan terör eylemleri, Belçika İçişleri Bakanlığı'nı da harekete geçirerek yeni önlemler alınmasına neden oldu. Artık polis daha kolay telefon dinleyebilecek.

İnsanoğlu hep kendisini dinleyecek birini arıyor.

İnsanlar birbirini daha az dinlemeye başladığından beri, polis insanları daha çok dinlemeye başladı.

Yazık...

Herkesin Irkçılığı Kendine

Birleşmiş Milletler, 1966 yılında 21 Mart gününü “Uluslararası Irkçılıkla Mücadele Günü” ilan etti. Irkçılıkla mücadelelenin 41. yılında en ırkçı söylemlerden biri geçtiğimiz günlerde Türkiye’den geldi.

Avrupa ve Türkiye seçimlere kilitlendi. Hem Türkiye’de hem de Avrupa’da bütün siyasi demeçler, dost sohbetleri ve kahve muhabbetleri seçim ekseninde dolaşıyor. Magazin dünyası bile...

Türkiye’de Mayıs ayında Cumhurbaşkanlığı, muhtemelen Kasım ayında da milletvekili seçimleri yapılacak. Fransa’da Nisan ayında Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Belçika, 10 Haziran’da milletvekili seçimleri için sandık başına gidecek. Belçika’da ilk kez 13 Haziran 1999 seçimlerinde Türk kökenli 27 politikacı toplu olarak siyaset meydanına çıktı. 13 Haziran 1999 miladında, Meryem Kaçar ve Fatma Pehlivan Belçika’da ilki gerçekleştirerek, senatörlük koltuğuna oturdular. Aradan geçen zaman zarfında sadece Belçika’da onlarca Türk kökenli politikacımız, bakan, senatör, milletvekili, belediye başkan yardımcısı olarak görev yapmaya başladılar. Haziran ayında yine onlarca politikacımız yarış için yavaş yavaş “start” noktasında yerlerini almaya başladılar.

Her fırsatta, “Türk düşmanı ve ırkçı” olarak suçladığımız Avrupa ülkelerinde onlarca Türk kökenli politikacımız çeşitli görevlerde bulunuyor.

Onlar ırkçı, ama onları hem yerel, hem ulusal hem de Avrupa Parlamentosu’nda temsil eden Türk kökenli politikacılarımız bizlerin göğsünü kabartıyor. Emir Kır’ın Belçika’da bakan olmasıyla gurur duyuyor, Nebahat Albayrak’ın Hollanda siyasetindeki başarısıyla övünüyor ve Cem Özdemir’in Avrupa Parlamentosu’nda yaptığı çalışmalar ile mutlu oluyoruz.

Avrupa’da Türk kökenli politikacılarımızla gurur duyarken, Türkiye’de Avrupa kökenli Türk politikacılara ırkçılık yapıyor. Almanya doğumlu manken Şebnem Schaefer, Türkiye’de siyasete girdi. Mesleki rekabet içerisinde olan başka bir manken Doğa Bekleriz, akıllara durgunluk veren açıklama yaptı. Doğa Bekleriz, “Şebnem Almanyalı. Bizler Türk’üz. O Almanya’da yetişmiş. Bizim geleneklerimizi, örfümüzü, adetlerimizi bilmiyor. Biz Türk’üz o Alman. Daha Türkçe’yi zor konuşuyor, kendini nasıl ifade edecek. Türkçe konuşamayan ve kendini ifade edemeyen bir insan nasıl bir partiyi temsil edecek” dedi. Neyse ki Şebnem’in partisi DYP, konu ile ilgili konuşmamasını istedi de saçma tartışmalar sona erdi. Ama, kimsenin aklına Doğa’nın sözlerinin ırkçılık olduğu gelmedi.

Birileri çıkıp ta Emir Kır, Nebahat Albayrak veya Cem Özdemir hakkında buna benzer sözler sarf etse, hemen onun ırkçı olduğuna kanaat getirir ve linç girişimi başlatırız.

Öyleyse Şebnem’e yapılan nedir?

Mankenler kendilerini aşarak, boylarından büyük laflar ediyor. Sözün değerini bilmeden, sonunun nereye gideceğini hesap edemeden.

Herkesin ırkçılığı kendine...

Küçük Ülkenin Büyük Gündemi

Dünya'nın hızla tek kutuplu hale gelmesine rağmen gazetecilik anlamında hala iki merkezli. Biri Washington diğeri ise Brüksel. Moskova artık hatıralarda kaldı...

“Ve gri ve ıslak ve soğuk ülke” yurtdışında bilinmese de başkent Brüksel herkesin bilinç altına yerleşmiş durumda. Gazete ve televizyonlarda Brüksel ismi o kadar çok geçiyor ki Belçika'yı Brüksel'in başkenti olarak zannedenler bile var.

Dünya'nın tek hakimi: Washington.

Avrupa Birliği'nin başkenti: Brüksel.

Avrupa Birliği'ne programlanmış gazetecilerin yaşadığı Brüksel'de elbette farklı olaylar da yaşanıyor. Brüksel'de neler olduğunu herkes biliyor. Ya küçük ülke Belçika'nın geçtiğimiz haftaki gündemini...

İşte o küçük ülkenin geçtiğimiz haftaki gündemi:

Belçika'da geçtiğimiz hafta ilk kez bir hakim, eşcinsel bir çiftte uygulanan ayrımcı davranışı yargılayarak ceza verdi. Bir emlak bürosuna ev kiralamak üzere giden eşcinsel çift, ev sahibinin villasını geleneksel bir çiftte kiralamak istediğinin söylenmesi üzerine Irkçılıkla Mücadele ve Eşit Haklar Merkezi'ne başvurdu. Merkezin açtığı dava sonucunda hakim, ev sahibini cinsel ayrımcılık yaptığı gerekçesiyle suçlu buldu. Uyarı ile cezalandırılan ev sahibinin ikinci bir defa aynı davranışı sergilemesi halinde para cezasına çarptırılmasına karar verildi. Irkçılıkla Mücadele ve Eşit Haklar Merkezi'nden Gert Bacx, bu dava ile Belçika'da ilk kez cinsel ayrımcılığın yargılandığını belirtti. Eşcinseller Federasyonu kararı memnuniyetle karşılarken, bu davanın eşcinsellere karşı uygulanan ayrımcılığa karşı hukuksal mücadelenin mümkün olduğunun bir kanıtı olduğunu açıkladı.

Aylık tüketici dergisi sürücü kursları konusunda yaptığı bir araştırmanın sonuçlarını açıkladı. Araştırma iki önemli sonuç elde edildi. Fransızca konuşulan Valon bölgesinde bulunan sürücü kurslarının yüzde 75'i aynı fiyat tarifesini uygulayarak rekabetten kaçınıyorlar. Yasadışı bu uzlaşmaya karşı dava açıldı. Profesyonel sürücü kursu adayları ile "L" harfi takan amatör rehberli adayların, pratik sınavlarda başarı oranı yaklaşık aynı düzeyde. Sürücü kurslarının gerekliliği sorgulanıyor.

Bir yıldan beri dillerden düşmeyen, Flamanlar ile Valonlar arasında çetin pazarlıkların yaşandığı Brüksel-Halle-Vilvoorde'nun paylaşılması önümüzdeki günlerde de gündemi meşgul etmeye devam edecek. İktidar partilerinin beyin takımı siyasi bir uzlaşmaya ulaşmak için toplandı. Sonuç: Ne anlaşma ne kopma, fakat düşünmeye devam.

450 bin esnafı kapsayan bir araştırmaya göre, serbest meslek sahiplerinin üçte biri yoksulluk sınırının altında yaşarken, yüzde 30'luk bir grup, serbest meslek sahiplerinin üçte ikisinin sahip olduğu gelirin tamamını kazanıyor.

Serbest meslek sahipleri arasında en zenginlerinin yüzde 10'u yıllık net 45 bin 355 Euro kazanırken, bu rakam yoksul esnafın yüzde 10'un yıllık net gelirin 12 katına tekabül ediyor.

İşveren örgütlerinden yapılan açıklamalarda Belçika'da işverenlerin işyerini kapatıp başka ülkeye yerleşme düşüncesinde olduğu belirtildi. İşverenler, en çok vergi yükünden, idari engellerden ve yenilikçiliğe destek yetersizliğinden yakınıyor.

Tienen'de araba sileceği üreten Bosch fabrikasında, üç yıl içinde 264 kişi işini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya. Bin 600 işçinin çalıştığı ve daha ucuz iş gücü için Romanya'ya taşınmayı planlayan fabrikada, İşçi Konseyi toplantısından sonra haberi alan işçiler "iş bırakma eylemi" yaptılar.

1 Mayıs işçi bayramı...

Seçim Heyecanı Başlarken...

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırmaya göre halkın yüzde 31'i Başkan Bush'un adını hatırlamadığını ortaya koydu. Yeni yüzyılda gerçekleşen dijital medya devrimi düşünüldüğünde, "medya araçlarındaki çeşitlilik ve bu araçlara ulaşılabilirlik oranı yükseldikçe, halkın bilgi seviyesinde de yükselme oluyor" tahminde bulunmak çok mantıklı. Ancak, "The Pew Research Center" adlı kuruluşun ABD'de yaptığı bir araştırma, durumun tam tersi olduğunu ortaya çıkarttı. ABD'de 1989 yılında halkın yüzde 26'sı başkanlarının adını bilmezken, bugün halkın yüzde 31'inin başkanlarının, yani Bush'un adını hatırlamıyor.

Belçika'da 1994 yılında Brüksel Serbest Üniversiteleri ULB ve VUB'nin ortaklaşa yaptıkları "Brüksel'de yaşayan Türk toplumunun değer yargıları" başlıklı araştırma da çok çarpıcı sonuçlar ortaya çıkartmıştı. Brüksel'de yaşayan Türk toplumunun Belçika'ya "yabancı" olduğu ortaya koyan araştırmada, Türklerin yüzde 5'nin Belçika Kralı Albert II'nin adını bildiği, yüzde 3'nün dönemin Belçika Başbakanı Jean-Luc Dehaene'nin adını hatırladığını ve sadece yüzde 1'nin 3 bakan ismi sayabildiği sonucu çıkmıştı. Oysa aynı kişiler, Türkiye'nin cumhurbaşkanı, başbakan ve bakanların isimlerine verdiği cevaplarda yüzde 100 doğruyu yakalamışlardı.

Belçika'da 13 Haziran 1999'da yapılan genel seçimlere 27 Türk kökenli adayın yarışması ile birçok şey değişti. Belçikalı Türkler, Belçika siyasetine de ilgi duymaya, partileri tanımaya ve Belçika politikasını takip etmeye başladılar. Yeşiller Partili Meryem Kaçar'ın ilk senatör olması, Liberal Partili Sait Köse'nin ilk belediye başkan yardımcısı olması ve Sosyalist Partili Emir

Kır'ın ilk bakan olması ile Belçikalı Türkler de Belçika siyasetine ilgi gösterir hale geldiler. Hatta biraz da cılkını çıkartarak. Fetullahçı, Yeşiller Partisi'nden seçilirken muhafazakar, Sosyalist Parti'den meclise giriyor. Türk İslamcı Sosyal Demokrat Parti'de, Liberal Parti'nin saflarında yer alıyor.

Şimdi gözler 10 Haziran'a çevrildi. Belçika'da 10 Haziran'da yapılacak genel seçimlerin heyecanı toplumun her kesimini sardı. Her gün yeni isimler katılıyor genel seçimlerde yarışacak olan politikacıların aralarına.

Siyasi partiler Türk toplumunun tanıdığı, bildiği isimleri saflarına katma çabasında. İki gün önce bir arkadaşım telefonda, “benim de aday olduğumu neden kendilerinden sakladığımı” sordu. Bırakın aday olmamı partimi bile belirlemişler. Liderliğini Kültür Bakanı Bert Anciaux'nun yaptığı Liberal Sol Parti. Oysa, Anciaux ile ilişkim, her ne kadar aynı üniversitede okumuş ve aynı öğrenci derneğinde faaliyet göstermiş olsak bile, komşuluk ilişkisinden öteye gitmez.

Adı 10 Haziran genel seçimlerinde aday olacak diye dolaşan başka bir isim de Belçika devlet televizyonu VRT'nin başarılı muhabirlerinden Veli Yüksel. Veli Yüksel'in Hristiyan Demokrat Parti'den aday olacağı konuşuluyor vatandaşlarımız arasında. Oysa, Veli de benim gibi hiçbir görüşme yapmadığını ve şu aşamada siyaseti düşünmediğini söyledi.

Anlaşılan, 10 Haziran yaklaştıkça yine çok eğleneceğiz...

Paylaşımlarla Büyümek

Bizlere, her gün onlarca mektup ulaşır, bol övgü, az eleştiri ve biraz da paylaşmak için.

Ben paylaşımların insanları büyüteceğine inananlardanım...

“Ve gri ve soğuk ve ıslak ülke”nin başkenti ağlayan şehir Brüksel’de son bir haftada kitap tartışmaları yaşanırken bir yanda, diğer yanda aynı Cennet Ülke’den gelen ama onların farklı etnik kökeninin törpülediği iki grup arasında taşlı sopalı kavgalar çıktı.

Adnan Hoca (Oktar) Harun Yahya takma adıyla yazdığı “Yaratılış Atlası” kitabı Fransa’dan sonra Belçika’da da tartışma konusu oldu. Darwin’in “Evrin Teorisi”ni çürütmek üzerine kurulan kitabın okullara gönderilmesinin ardından Walon Bölge Eğitim Bakanı Marie Arena genelge yayınladı. Okul idarelerinden Adnan Hoca’nın kitabını okullara sokmamalarını isteyen Bakan Arena, bir haftada iki genelge göndermek zorunda kaldı.

İkinci genelge kendilerinin hazırladıkları bir kitapla ilgiliydi. Eşcinselliği pedagojik bir dille anlatan “Homofobi ile Mücadele” adlı kitapta Atatürk’e ağır itham vardı. Walon Bölge Başbakanı da olan Bakan Marie Arena, Türklerden özür diledi ve kitaptan ağır ithamın çıkartılacağını duyurdu.

Belçika’da yaşayan Türkler’e yönelik bu saldırılar yaşanırken, etnik kökenleri törpülenen iki grup arasında sokak kavgası çıktı.

Daha önce 1993 ve 1998 yılında da karşı karşıya getirilen gruplar, 2007 baharında yeniden çatıştı. 1998 yılındaki olayların faturası, kavgaları ilk dakikasından itibaren takip eden Türk basınına kesilmek istendi. Hafta sonu yaşanan olayların faturası henüz belli değil. 9 yıl öncenin faturasını, toplumun içinde yaşayan Türk basınına kesmek isteyen yetkililer, Belçika basınına

takip etmiyor anlaşılan! Devlet televizyonu VRT'nin deneyimli ve başarılı savaş muhabiri Rudi Vrankcx'ın Kuzey Irak'taki PKK kamplarından izlenimlerini ve hafta sonu çıkan gazetelerdeki konuyla ilgili sayfalarca yazıları okuyan yetkililer şimdi ne yapacaklar?

Brüksel'de bütün bunlar yaşanırken, elektronik postama gelen “bebeğim olmasaydın eğer” başlıklı mektup beynim ile yüreğim arasında dolaşıyor birkaç gündür.

Ayrıışmaların değil, paylaşımların insanları büyüttüğü için yazıyı paylaşmak istedim...

“Bebeğim olmasaydın eğer:

Aşkın ve sevginin bir erkekle kadın arasında yaşanan o önlenemez sevgi olduğunu sanacak ve yanılacaktım. ‘Seni seviyorum’ demeyi hep erteleyecektim. Annelik/Babalık duygusu ile donanamayacaktım.

Sabrı, merhameti, önseziyi, özveriyi, duyarlılığını, öğrenmeyi, öğretmeyi tam randımanlı kullanamayacaktım. Gece senle ilgili korkulu rüyalar görmeyecek, ıstırapla uyanıp yatağının yanına gelip, derin derin nefes alışını izleyemeyecektim.

Gece derinliğinde gözü kapalı mutfığa kadar gidip, sütünü hazırlayıp yine gözü kapalı dönme yeteneğini kazanamayacaktım.

Anneler/Babalar gününde kimseden hediye alamayacaktım ama ertesi gün bana küsüp geri hediyesini isteyen bir yavruya gülümseyemeyecektim.

Üzümün çekirdeklerini tek tek çıkarmak için insanüstü bir uğraşa asla girmeyecek, sabrım hiç olmayacaktı.

Kimseye bu kadar sık sarılamayacak ve yutarcasına öpemeyecektim.

Sen olmasaydın eğer ben asla ‘ben’ olmayacaktım;

Bir çocuk doğduğu anda, bir anne, bir baba da doğmuş olur...”

İktidar Değişikliği Yolda

Başlığa bakıp, Türkiye’den bahsettiğimi sanmayın. Belçika’daki iktidar değişikliğini yazacağım. Ancak, son günlerde Avrupa’da yaşayan bütün Türkler gibi, Belçikalı Türkler de Türkiye’deki siyasete odaklanmış durumda.

Belçika’da 10 Haziran’da genel seçimler yapılacak. Seçimler için son bir aya girilirken, kamuoyu yoklamaları iktidar değişikliğini gösteriyor. 1999 seçimlerinden iktidar olarak çıkan liberal ve sosyal demokrat koalisyon hükümeti, iki dönemden sonra iktidar yeniden Hristiyan demokratlara bırakacak gibi gözüküyor.

Üç eyalet diyebileceğimiz bölgelerden oluşan Belçika’da, Valon Bölgesi’nde 2003 ve 2004 seçimlerine göre yüzde 3 oy kaybeden Sosyalist Parti (PS) birinciliğini koruyor. Brüksel Bölgesi’nde 2003 seçimlerinden birinciliği PS’e kaptıran Valon Liberal Parti (MR) yeniden birinci parti konuma yükseliyor. Ve Flaman Bölgesi’nde Hristiyan Demokrat Parti’nin (CD&V/N-VA), 8 yıl aradan sonra yeniden birinci parti olarak sandıktan çıkması bekleniyor.

Belçika’da federal hükümeti, son 50 yıldır ekonomik ve siyasi gücü elinde tutan Flaman Bölgesi belirliyor. Valon Bölgesi’nde PS’in, Brüksel’de MR’in birinci parti olması çok şey ifade etmiyor. Son sözü, “güç bende” diyen Flamanlar söylüyor.

Le Soir gazetesi ve RTBF televizyonu tarafından yapılan son kamuoyu yoklaması, Flaman Bölgesinde Hristiyan Demokrat Parti (CD&V/N-VA) yüzde 29,6 oy oranıyla en büyük parti olarak çıkması bekleniyor. İkinci parti ise aşırı sağcı ırkçı Vlaams Belang. Son 21 yıldır sürekli oyunu arttırmasına rağmen koalisyon görüşmelerinde dışlanan Vlaams Belang’ın oy oranı yüzde

21,9. Sosyal Demokrat Parti (sp.a/Spirit) yüzde 20,3 ile üçüncü, Flaman Liberal Demokratlar (Open-VLD) yüzde 16,6 oy oranı ile dördüncü parti olarak çıkacak. Geçen seçimlerde seçim barajının altında kalan Flaman Yeşiller (Groen!) yüzde 6,7 oy ile yeniden meclise girecek.

Aynı kamuoyu yoklamasına göre, Valon Bölgesi'nde sandıktan Sosyalist Parti (PS) yüzde 33,4 ile birinci, Valon Liberal Parti (MR) yüzde 24,5 ile ikinci, Hristiyan Demokrat Parti (cdH) 19 ile üçüncü ve Valon Yeşiller (Ecolo) ise 9,6 oy oranıyla dördüncü parti olarak çıkacak. Brüksel Bölgesi'nde ise Valon Liberal Parti (MR) yüzde 27,9 ile birinci, Sosyalist Parti (PS) yüzde 25,9 ile ikinci, Hristiyan Demokrat Parti (cdH) yüzde 13 ile üçüncü, Valon Yeşiller (Ecolo) yüzde 10,7 ile dördüncü parti olarak sandıktan çıkarken, aşırı sağcı Ulusal Cephe (FN) yüzde 4,2 ile yine seçim barajının altında kalacak.

Bu yarışta onlarca Türk kökenli politikacı da ipi göğüslemek için koşacaklar. Türk kökenli adaylara başka yazılarda yer vereceğiz. Ancak, herkesin düşüncesine tercüman olan Şadan Yılmaz'ın açıklamasına vakit kaybetmeden vermek gerekiyor. Genel seçimlerde Federal Meclis için Limburg Bölgesi Open-VLD listesinden 4. asil olarak aday olması kesinleşen Şadan Yılmaz, ani bir kararla adaylıktan çekildi. Liberal demokrat partinin ilk defa listesine aldığı Türkleri sadece oy toplama aracı olarak gördüğünü açıklayan Yılmaz, "Eskiden Türk almıyorlardı. Şimdi beni ve Hakan Çeliköz'ü aday gösterdiler. Üstelik iki aday olunca oylar bölünecek. Parti içinde Türklere yönelik proje üretilmesini kolaylaştırmadılar" dedi.

Ama, bütün bunlar kimin umurunda!

Herkes Türkiye'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle yatıp, Türkiye'deki olası erken seçimle kalkıyor.

Ben de tam demokrasi ile cumhuriyet değerleri arasında sıkışmış durumda...

Siyasetçilerin Karnesi

Belçika’da iktidar değişikliği çanları çalıyor. Ülkeyi son 8 yıldır yöneten Liberaller ile Sosyal Demokrat koalisyonunun sonunun geldiğini işaret eden kamuoyu yoklamaları, seçmenin yaklaşık yüzde 50’sinin, Almanya’da “büyük koalisyon” diye nitelendirilen, Hristiyan Demokratlar ile Sosyal Demokratlar’ın koalisyon hükümeti kurmasını tercih ettiğini ortaya koydu. Ancak, Flaman Liberaller sürekli oy kaybederken, Valon Liberaller’in birinci parti olarak seçimlerden çıkması bekleniyor. Bu durum, federal yapıya sahip Belçika’da yeni kolisyon hükümeti görüşmelerinde çok sancılı bir dönemin habercisi.

Belçika’da yaklaşan 10 Haziran Genel Seçimleri’ne kilitlenirken, gazeteler de parlamenterlere “karne” verdi. Günlük siyasi gazete De Standaard, Federal Parlamento ve Senato’da görev yapan parlamenterlerin son 4 yılını değerlendirdi. Her ikisi de Sosyal Demokrat Partili (sp.a) olan iki Türk kökenli federal politikacı ortalamada ancak 10 üzerinden 3 alabildi. Senatör Fatma Pehlivan’a 10 üzerinden 5 veren gazete, Cemal Çavdarlı’ya 10 üzerinden sadece 1 verdi.

Senato’da 2001 yılından beri görev yapan Fatma Pehlivan, 26 yasa tasarısı, 4 yazılı, 9 sözlü soru önergesi ve 19 fikir beyanı ile ortalama bir çizgi tutturarak, 10 üzerinden 5 aldı. De Standaard gazetesi, Fatma Pehlivan hakkında “Yabancı kökenlilerin iş alanında eşit şansa sahip olması için çabaladı. Anonim iş başvuru yasa tasarısıyla bunu pekiştirmek istedi, ama başaramadı” derken, sp.a Grup Başkanı, Pehlivan’ı “Aktif ve projelerini sonuna kadar savunan bir milletvekili” olarak nitelendirdi.

Federal Parlamento’da 2003 yılından beri milletvekilliği yapan Cemal Çavdarlı ise 1 yasa tasarısı, 2 yazılı ve 3 sözlü soru

önergesi, 0 gensoru ve 9 müdahale etme ile 10 üzerinden 1 aldı. Çavdarlı için ağır eleştiriler dil kullanan De Standaard, “Ülke-deki tüm camilerde görülüyor ama Parlamento’da yok. Millet-vekilliği için zaruri olan Hollandaca dil bilgisi yetersiz. Millet-vekili olduğu sırada Türkiye’de askerlik yapması sp.a için derin bir darbe. Türk basını dışındaki medya onu çok ilgilendirmiyor” yorumunu yaptı.

“Cemal Çavdarlı bizi temsil değil, rezil ediyor!” diye bir ileti gönderen Mehmet Başaran adlı okuyucum, “Objectif rapor Cemal Çavdarlı’ya 10 üzerinden 1 verdi. sp.a partisi kasıtlı olarak Flamanca dilini iyi bilmeyen ve hiç bir konuda ağzını açmayan birini listeye koydu. Bir şekilde biz Türkler’in sesi duyulmasın istiyorlar. Böylece bizi engellemeye çalışıyorlar. Camilerde, kahvehanelerde palavra atmak kolaydır, ama parlamentoda ağzını açamıyor. Böyle biri oyumuzu hak etmiyor ve bu rapordan sonra utanmadan yine oyumuzu istiyor. Belçika’da yaşayan Türk seçmenlerin sağduyusuna güveniyorum” diye yazmış.

Olayı, “Türkleri rezil etmek için vasıfsız insanları sp.a’nın kasıtlı olarak aday gösterdiği” bakış açısından görmek aklıma gelmemiştir !

Seçilmişler gazetelerden kırık not alırken, adaylar da “bölünmüşlük”leriyle seçmen nezdinde kırık not alıyorlar. Dayanışma ve bölüşme yerine bölünmeyi tercih eden Türk kökenli adaylar, 19 Mayıs Atatürk Kupası’nı bile böldüler. Belçika Türk Futbol Federasyonu’nun hafta sonu Charlerio kentinde düzenlediği Belçika Atatürk Kupası’na katılmayan Devlet Bakanı Emir Kır dışındaki Brükselli adaylar, Brüksel Atatürk Kupası Futbol Turnuvası düzenlediler. Belçika’da 12 yıldır düzenlenen Belçika Atatürk Kupası’na katılmayan adaylar, 1. Brüksel Atatürk Kupası düzenleyerek, Atatürk Kupası’nı da böldüler.

Sonra da çıkıp “birlik ve beraberlik” mesajı verecekler. Tabii eğer yerseniz...

Temsamani Rüzgar Gibi Geçti

Belçika’da bir ay arayla iki devlet bakanı istifa etti. Biri korktuğu için diğeri ise ahlaki nedenlerden dolayı istifalarını verdiler. Belçika’nın ilk ve tek yabancı kökenli bakanı, Devlet Bakanı Anissa Temsamani ise bir iddia yüzünden bakanlık koltuğuna oturduktan tam 74 gün sonra istifa etti. Her iki bakanın danışmanı da Türk; Temsamani’nin müsteşarı Öztürk Taşpınar, Delathouwer’un danışmanı Gülcan Köksal.

Anissa Temsamani Belçika’da bir ilkti. İstifasıyla bir ilki daha gerçekleştirdi. Temsamani, yalnız yaşayan bir anne olarak üniversite eğitimini tamamlamadan üniversiteyi terk etmek zorunda kalmış. Bakanlık koltuğuna oturan Temsamani’nin “eğitimini tamamlayıp tamamlamadığı” ülkede gündem konusu oldu. Kendisinin ifade etmesine rağmen, gündemden düşmedi bu tartışmalar. Sadece hakkında “üniversite diploması olduğuna dair söylentiler çıkarıldı”ğı için bakanlık koltuğundan vazgeçti. Üniversiteye başlamış Temsamani. Yalnız yaşayan bir anne olarak “çocuğuna bakabilmek” için eğitimine devam edememiş. Devlet memuru olarak çalışırken dahi “lise diploması” üzerinden maaş aldığı ortada. Ancak, “bir bakan polemige girmek yerine görevini yapmalı” diyen Temsamani, bakanlık koltuğu sevdalısı olmadığını da kanıtladı.

Eylül başında istifa eden Devlet Bakanı Robert Delathouwer, istifa gerekçesini bir ay sonra açıkladı; aldığı ölüm tehditlerine daha fazla dayanamayarak, politik kariyerine son verdi. 18 Mayıs seçimlerinden olağanüstü başarıyla çıkan Sosyalist Parti’de (sosyal-demokratlar) gençleşme operasyonu olarak yorumlandı Delathouwer’un istifası. Delathouwer ölüm tehditleri aldığı, evine kimliği hala belirlenemeyen kişilerin girdiğini ve arabasına saldırıldığını için görevini bıraktığını açıkladı.

Temsamani'nin erdemli davranışı, Belçika'da aktif politika-ya soyunan yabancıların önünü açtı. “Ve soğuk ve gri ve ıslak ülke”de yabancılara “sırtımıza yük, hırsız, barbar” yakıştırmaları yapanlara da unutulmaz bir ders verdi. Henüz 37 yaşındaki genç politikacıyı bir kaç dönem sonra daha iyi bir bakanlık koltuğunda karşımıza çıkarsa hiç şaşırmamak lazım. Erdem geç de olsa ödüllendirilir...

Almanya'nın Türk kökenli politikacılarından Cem Özdemir de geçtiğimiz yıl adı bir uçak şirketi yolsuzluğuna karıştığı için istifa etmişti. Özdemir, uçak şirketi yolsuzluğundan milyon dolarlar götürmedi. Sadece bu uçak şirketinden bilet aldığı için “gereğini yaptı” ve soruşturmanın selameti açısından, milletvekiliği sıfatına bir süreliğine ara verdi. Önümüzdeki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde Alman Yeşiller Partisi'nden aday olacağına kesin gözüyle bakılıyor.

Bütün bunlardan son bir kurum düşünün; 29 kişi eşine karşı şiddet kullanmakla suçlanmış, 7 kişi sahtekarlık suçundan tutuklanmış, 19 kişi hakkında karşılıksız çek yazmaktan soruşturma açılmış, 117 kişi doğrudan veya dolaylı olarak en az iki işinde iflas etmiş, 3 kişi tecavüzden hapisanede yatmış, 71 kişi kötü kredi geçmişi sebebiyle kredi kartı alamıyor, 14 kişi uyuşturucu ile ilgili suçlardan tutuklanmış, 8 kişi mağazada hırsızlık yaptığı için tutuklanmış, 21 kişi halen bir davada sanık olarak yargılanıyor, 84 kişi geçen sene içinde sarhoş olarak araç kullanmaktan ceza almış. Yani toplam 373 kişi ve tek bir istifa eden bile yok!

50. Yıl

Sembolik krallıkla yönetilen Belçika Valon, Flaman ve Alman toplumlarından oluşan federal bir ülke. Kral Filip'in ülkesi Federal Belçika'da 6 farklı parlamento ve senatoda, siyasetçiler ülkeyi yönetiyor. Bayern Prensi Leopold'un torunlarının sarayda oturduğu Belçika, Avrupa'nın en küçük devletlerinden biri. Kendisi küçük ancak etki alanı büyük Belçika aynı zamanda Avrupa Birliği'nin de başkenti. 475 milyonluk AB'nin başkentliğini Brüksel yapıyor. Avrupa Parlamentosu'nun da bulunduğu Brüksel, 3 ayda bir yapılan AB zirvelerinde 28 ülkenin devlet ve hükümet başkanlarını bir araya getiriyor.

Uzlaşma kültürü en yüksek devletlerden biri olan Belçika'nın 1830'da kurulmasından 1970'li yıllara kadar yükünü çeken Fransızca konuşan kesim olan Valonların ekonomik gücünü kaybetmesiyle, siyasi iktidar da el değiştirdi. Artık Belçika'nın efendileri Hollandaca konuşan kesim olan Flamanlar. Son yıllarda Flaman ve Valon toplumları arasında yaşanan ve kavgaların tam ortasında Türk kökenli politikacıların yıldızları parladı.

Belçika'da 1999 seçimlerinde ilk kez aktif politika-ya adım atan Türk kökenli siyasetçiler, aradan geçen 15 yılda devletin her kademesinde görev yapmaya başladılar. Oysa Türk kökenli siyasetçilerin babaları/anneleri tam 50 yıl önce Belçika'ya göçmen işçi olarak Anadolu'dan gelen köylülerdi.

Bugün sayıları 220 bini bulan Türk vatandaşları, yola çıktıklarında köylüydüler. İşçi oldular. Çalıştılar, çok çalıştılar. En büyük kazançları çocukları oldu. Ve şimdi onların çocukları, o çocuklar büyüdüler. Kadife, deri koltuklara oturan o çocuklar, o ülkenin yönetiminde söz sahibi oldular. Belediye başkanı, milletvekili, senatör ve bakan olarak o ülkeyi yönetenler oldular...

Başbakan Erdoğan bugün, 1964 yılında Türkiye ile Belçika arasında imzalanan “işgücü anlaşması”nın 50. yıl kutlamalarına “start” verecek, Brüksel’in en güzel salonlarından biri olan “concert noble” salonunda.

Türklerin Belçika’ya resmi gelişinin 50. yılı bütün yıl boyunca konferans, sempozyum, sergi, konser ve çeşitli anma etkinlikleriyle kutlanacak. Türkler Belçika’ya 50 yıl önce geldiler ancak, Türkiye ile Belçika’nın ilişkileri yaklaşık 200 yıldır sürüyor.

İngiltere, Fransa, Avusturya, Prusya ve Rusya, 1830 yılında Londra Konferansı ile Belçika’ya bağımsızlık verdiler. Avrupa’nın tam merkezinde bir “tampon bölge” oluşturmak isteyen dönemin büyük devletleri, suni devlete kral olarak önce Fransa Kralı Louis-Philippe’nin oğlu düşünüldü. Ama bunu Fransa kabul etmedi. İngiltere’de genç yaşta hayatını kaybeden Veliaht Prenses’in genç dul eşi Bayern Prensi I. Leopold Belçika’ya “kral” olarak atandı, büyük abiler tarafından. Belçika’nın ilk kralı olarak Leopold, Fransa Kralı Louis-Philippe’nin kızıyla ikinci kez dünyevine giren. Bu evlilikten 1832 yılında doğan ilk çocuk II. Leopold, Osmanlı İmparatorluğu’na 1860 yılında gelen ilk Belçikalı devlet temsilcisi olarak da kabul edilir.

Emirgan Sarayı’nda konuk edilen Belçika Veliaht Prensi II. Leopold, Padişah Abdülmecit ile de birkaç kez görüşür. 29 Nisan 1860 tarihinde Padişah Abdülmecit ile veda yemeği yiyen II. Leopold, anılarını “Constantinople Yolculuğu” adlı kitapta toplar.

Belçika Kraliyet arşivlerinde yer alan II. Leopold’un kendi el yazması bu kitapta, çok ilginç ayrıntılar mevcut. En çarpıcı olanı ise sanırım, Belçika Veliaht Prensi II. Leopold’un, İstanbul’da kaldığı sürece kendisi kullanması için verilen değerli taşlarla bezenmiş “15 pipo ve nargile”yi Belçika’ya şahsi eşyaları arasında götürmesi. Olay basına yansıyınca skandal olur. Kral I. Leopold, Padişah Abdülmecit’e aynı değerli taşlardan yapılan bir “vazo” gönderilmesini emreder. Prens II. Leopold, vazoda gerçek taşlar yerine başka taşların kullanıldığını yazar anılarında.

Hitler Can Almaya Devam Ediyor...

Dünya tarihinin eli en kanlı diktatörü Adolf Hitler, 70 yıl sonra bile neden olduğu savaşla can almaya devam ediyor. Almanya'nın Euskirchen Kasabası'nda bir inşaatta kepçe kazı yaptığı sırada patlama meydana geldi. İnşaat alanında kuyu kazan kepçe operatörü, İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir bombanın patlaması sonucu hayatını kaybetti. Nazilerin neden olduğu savaşta 70 yıl önce müttefiklerin attığı bir bomba, 70 yıl sonra bir işçinin ölümüne ve 2 kişi ağır olmak üzere 6 işçinin de yaralanmasına neden oldu. Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde 2012 yılında, İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma 700 bomba bulunarak imha edilmişti. İkinci Dünya Savaşı'nda, 1944 yılından kalma, günümüzde bile yer altında saklı birçok patlamamış bomba olduğu tahmin ediliyor. Nazi lideri Hitler'in, 70 yıl sonra dolaylı olarak bir anda Almanya'ya verdiği zarar 1 yaşam, 6 yaralı ve milyon euro maddi kayıp. Naziler, 6 milyon insanın hayatına mal olan İkinci Dünya Savaşı sonrası Ekim 1945'te Nürnberg Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Almanya'da 8'i Türk toplam 10 kişinin hayatını kaybettiği seri cinayetlerin birincisi yine Nürnberg'de işlendi. Seri cinayetlerin birincisi 9 Eylül 2000 tarihinde Nürnberg'de çiçek toptancısı Enver Şimşek'in ölümüyle başladı. 2000 ila 2006 yılları arasında sekizi Türk, biri Yunan ve 2007 yılında bir kadın polis olmak üzere 10 cinayet işleyen, Köln'de iki ayrı tarihte bombalama eyleminde 22 kişinin yaralanmasına yol açan ve 14 banka soygunu gerçekleştiren Neonazi düşüncesini savunan Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) çetesi ortaya çıktığında Naziler Almanya'yı bir kez daha derinden sarstı.

“NSU Cinayetleri” veya “Dönerci Cinayetleri” diye de adlandırılan seri cinayetler tesadüfler sonucu ortaya çıktı. Aşırı sağ terörün yıllarca önemsenmediğine dikkat çeken Der Tagesspiegel, polisin ihmali günde getirdi. 1998 yılının ocak ayında polisin 3’lü Neonazi grubun bulunduğu garaja baskın düzenlediğini yazan gazete, garajda boru tipli bomba bulmasına rağmen çete başı Beate Z.’yi gözaltına almadıklarını ortaya çıkarttı.

NSU cinayetlerinde ölenlerin yakınlarının, “İrkçı cinayetlerin tamamen aydınlatılmasıyla ilgilenilmiyor” iddiasıyla ilgili Focus dergisine konuşan Almanya Federal Başsavcısı Harald Range, polis ve gizli servis elemanlarının cinayetleri çözememe gerekçesi olarak, bu kişilerin olayların perde arkasını tahmin edememelerini gösterdi. NSU örgütü üyelerin, iç istihbarat tarafından kullanılmış olan bazı muhbirlerle aydınlatılamayan bağlantıları, Almanya’da yeni kurulan CDU/SPD koalisyon hükümetinin “koalisyon sözleşmesi”ne girdi. Almanya koalisyon hükümeti sözleşmesinde, “Anayasayı Koruma Teşkilatı (BfV - iç istihbarat örgütü) tarafından kullanılacak muhbirlerin seçilmesi ve bu ilişkilerin yönetilmesi konusunda kuralları BfV Kanunu’nda düzenleyeceğiz ve bu alanda parlamento denetimini sağlayacağız. Federal hükümet ve eyaletler, muhbirler konusunda bilgi paylaşımında bulunacaktır” cümlelerine yer aldı.

Naziler ve Adolf Hitler ölmüş olsalar da 70 yıl sonra Almanya’da cinayet işlemeye devam ediyorlar. Naziler yenildikten sonra Almanların çoğu olup bitenlerden haberdar olmadıklarını, ordudakiler ve yargı mensupları ise sadece “verilen emirleri yerine getirmiş” olduklarını ileri sürdüler...

İntihar

Avrupa Birliği'nin başkenti Brüksel son yıllarda iki konuya bir türlü çare bulamıyor. Biri dilencilik diğeri ise intihar.

Özellikle Romanya ve Bulgaristan'ın AB'ye katılmasıyla vize sorunu yaşamayan yeni üyelerin vatandaşları, Brüksel'de bütün trafik lambalarını dilencilerle "parsellenmiş" durumda. Trafik lambasında duran arabaların yanına yanaşan dilenciler, "Allah rızası için yardım" istiyor.

Nobel Edebiyat Ödüllü tek yazarımız Orhan Pamuk'a "Kar" kitabını yazdıran ve bir dönem Türkiye'nin başına bela olan "seri intihar vakaları" şimdi de Brüksel'in başına musallat oldu.

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) ve Belçika İstatistik Dairesi'nin (ADSEI) yayımladığı raporlara göre Avrupa'da en çok intihar vakaları Belçika'da yaşanıyor. Rapora göre intihar vakaları Belçika'dan sonra en çok Finlandiya, Fransa ve Avusturya'da meydana geliyor. İnsanların en az intihar ettiği AB ülkeleri ise İspanya, İtalya ve Yunanistan olduğu açıklandı.

Dünya Sağlık Örgütü ve Belçika İstatistik Dairesi Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı bilgilere göre her yıl Belçika'da her yüz bin kişiden 27 erkek ve 10 kadın intihar ediyor. Son yıllarda artan intihar olaylarının arkasında genellikle psikolojik sorunların yattığı görüşüne yer verildi. Rapora göre, 12-15 yaş grubunun intihar etme sebebi olarak "anne-baba" gösterilirken, 41-50 yaş grubunda ise "karı-koca ilişkilerindeki kavgalar" kişileri intihara yönlendiriyor.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre ülkede yaşayan erkeklerin, yaşanan ekonomik krizden kadınlara göre daha fazla etkilendiği belirtiliyor. Bakanlığın araştırmasında kadınların "daha sosyal

olmaları” ve çevrelerinden erkeklere nazaran “daha çabuk yardım alabilmeleri” nedeniyle daha az intihara kalkışıyor.

Avrupa ülkelerinde İkinci Dünya Savaşı’nın ardından yaşanan psikolojik travma ve çaresizlik uzun yıllar birçok kişiyi intihara sürüklemişti. Bu nedenle “intihar vakalarının önlenmesi” için Avrupa’da ilk çalışma 1947 yılında Avusturya’nın Viyana Üniversitesi’nde başlatılmıştı.

Avrupa ülkelerinin bir türlü aşamadığı ekonomik “Euro krizi” Avrupalıları yeniden intiharın eşiğine getiriyor. İntihar vakalarını önlemek isteyen AB ülkeleri, yeni uygulamaları birbiri ardına hayata geçiriyor. Bu uygulamalardan biri de “alo intihar” hattı. İntihar girişimini önlemek için, intihar etmek isteyen kişilerin müracaat edebilecekleri ücretsiz telefon hatlarını bir önceki yıla göre arayanların sayısının yüzde 23 arttığı açıklandı.

Belçika’da son bir yılda intihar eden Türk vatandaşlarının sayısı da dokuzaya yükseldi. İntihar vakalarının aynı bölgeden olması ise birçok soruyu da beraberinde getirdi.

Flaman Parlamentosu Gent Milletvekili Veli Yüksel, bir soru önergesiyle “Türk kökenli vatandaşların intihar sebeplerinin araştırılması talebini” parlamento gündemine taşıdı. Ruhsal rahatsızlıkların yabancı kökenli vatandaşlarda, Belçikalılardan çok daha fazla saptandığını açıklayan Sağlık Bakanı Jo Vandeuren, özellikle Türk kadınlarının Belçikalılara kıyasla 3 kez daha fazla depresyona girme riskinin bulunduğunu ifade etti.

Türk toplumunda patlak veren intiharların önlenmesi için çalışmalarını Sağlık Bakanı ile birlikte sürdüreceğini söyleyen Veli Yüksel, “Türk toplumundaki bu intihar vakalarının önüne geçebilmemiz için, konuyu bir bütün olarak değerlendirmemiz gerekiyor” diye açıklama yaptı.

Belçika ve Türkiye Krizinin Ayak Sesleri

Almanya’da Yeşiller Partisi Başkanı Cem Özdemir olduğu gibi Belçika’da Yeni Flaman Birliği NV-A partili Zuhal Demir de genel kabul gören Türk kökenli Avrupalı politikacılardan değil.

Avrupa’daki Türk kökenli politikacılarımızın geneli her ne kadar bulundukları ülkelerde siyaset yapsalar da duygusal olarak Türkiye’ye bağlılar. Hatta bir adım daha ileri giderek, her ne kadar bulundukları ülkelerde seçilmiş olsalar bile Türkiye politikasını çok daha yakından takip etmekte. Ve bu nedenle Türkiye’deki siyasi gelişmelerle ilgili hiçbir resmi açıklama yapmaktan imtina etseler bile özel sohbetleri hep Türkiye üzerinedir. Avrupalı Türklere yönelik en küçük eleştiri bile kabul edilemez kırmızı çizgidir.

Bu genel kabul gören tutumun biraz dışına çıkan her Türk kökenli Avrupalı politikacı, Türkiye üzerinden “linç”e maruz kalırlar. Belçika’da geçen ay Eşit Haklar ve Yoksullukla Mücadele’den sorumlu Devlet Bakanlığı koltuğuna oturan Zuhal Demir bunun en somut örneği.

Belçika Federal Hükümeti Devlet Bakanı Zuhal Demir, genel kabul gören tutumun dışında açıklamalar yapınca Kürt kökenli olması ön plana çıkartılarak, hedef haline getirildi.

Önce, Türkiye Cumhuriyeti Brüksel Büyükelçisi Hakan Olcay’ın dikkati çekildi. Büyükelçi Olcay’ın “Belçika ile Türkiye ilişkilerinde Zuhal Demir’in bir köprü görevi üstlenebileceği” açıklaması tartışmaları bitirmeye yetmedi. Türkiye’deki basın üzerinden “linç”in devam etmesi üzerine liberal partili (MR) Başbakan Chales Michel, kendi bakanına sahip çıkarak, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı hedef aldı.

Başbakan’dan Cumhurbaşkanı’na salvolar...

Belçika Başbakanı Michel, Türkiye gazetelerinde hükümetinde görev yapan Zuhale Demir ile ilgili “terör destekçisi” yakıştırmalarını kabul edemeyeceğini belirterek, “Bunlar kışkırtıcı ve kırıncı haberler. Bu haberlere tolerans gösteremeyiz. Bunlar yalan iddialar” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın referandum kampanyasıyla ilgili izlediği strateji için “Bizi korkutamaz. Erdoğan’ın stratejisi bizi provoke etmek ve Türkiye’deki milliyetçi duyguları harekete geçirerek mağdur pozisyonu oynamaktan ibarettir. Almanya ve Hollanda’ya yönelik Nazi yakıştırmaları hiçbir şekilde kabul edilemez ve AB değerleriyle bağdaşmaz” açıklaması yaptı.

Başbakan Michel, daha sonra “Knack” dergisine verdiği röportajda Cumhurbaşkanı Erdoğan’a yönelik eleştirilerini sürdürdü. Avrupa Birliği’nin mülteci krizinde Türkiye ile yaptığı anlaşmanın bir hata olduğunu belirten Başbakan Michel, “Avrupa, iki yıl önce Türkiye ile mülteciler anlaşması yaptı. O süreçte büyük hatalar yaptık. Ekonomik olarak bize bağımlı olan bir ülke karşısında güçlü bir duruş sergilemedik. Avrupa’nın sınırlarını kendimiz koruma altına almalıyız. Sınır güvenliğini ve iç güvenliğini kendimiz sağlamalıyız. Başbakan Michel, “Türkiye’nin AB üyelik sürecinin de dondurulması gerektiği”ni söyledi.

Hollanda ve Almanya’dan sonra yeni krizimizin adı Belçika; hayırlı olsun!

Göçe Çocukları

Türkiye İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünce hazırlanan “2016 Türkiye Göç Raporu”na göre, geçen yıl 174 bin 466 göçmen yakalandı, 66 bin 167 kişi de uluslararası koruma kapsamında Türkiye’de misafir edildi.

Raporda, Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre, dünya-daki uluslararası göçmen sayısının son 20 yılda hızla artmaya devam etmesi halinde 2050 yılında 405 milyona ulaşmasının beklendiği belirtildi.

Türkiye kara sularında 2010-2016 yılları arasında 15 bin 247 göçmen kaçakçısı yakalandı. Geçen yıl yakalanan göçmen kaçakçısı sayısının 3 bin 314 olduğu tespit edildi.

Gazetelerin haber merkezlerine geçtiğimiz ay düşen bir haberde “Ege Denizi’nin Midilli açıklarında önceki gün mültecileri taşıyan bir tekne daha battı. Teknenin batması sonucu 16 kişi hayatını kaybetti. Hayatını kaybedenlerden birinin Siirt doğumlu 22 yaşındaki Barış Yazgı olduğu ortaya çıktı. Yazgı’nın yanında bir keman kutusu ve el yazısıyla notalarını karaladığı kendi besteleri vardı” denildi.

Barış Yazgı, müzik eğitimi almak için gitmek istediği Belçika’ya vize alamayınca mültecileri taşıyan bir tekneyle Midilli’ye geçmek isterken Ege Denizi’nde yaşamını yitirdi.

İşsiz ve sigortasız olan Barış Yazgı, ikinci kez vize başvurusunda bulunmuş, ancak reddedilince bu zorlu yolculuğu seçmişti. Suriyeli ve Afgan mültecilerin arasında ilk olarak Midilli adasına gitmeyi planlayan Barış Yazgı, hayatta kalabilseydi oradan Belçika’ya geçecekti. Gencin arkadaşları, onun tek hayalinin Belçika’da müzik eğitimi alarak iyi bir keman virtüözü olmak olduğunu söylediler.

Milyonlarca insan “hayatta kalabilmek” ve “daha iyi bir gelecek” için başka ülkelerden Türkiye’ye göç ederken, yüzbinler Türkiye’den Avrupa’ya göç etmenin amansız yollarında yok olmaya devam ediyor 2017 yılında.

Genç bir hayatı daha hayalleri ile birlikte sular aldı...

Geleneksel THY Tartışması...

Göçe çocukları için yaz sezonu açılırken, Belçika’da “geleneksel” Türk Hava Yolları tartışması da yeniden açıldı.

Belçika’da yaşayan Türk toplumunun bir yılı “yaz sezonu”na endekslidir. Eylül ayından yılbaşına kadar yaz tatilinde, memlekette gidilen yerler anlatılır. Yılbaşından sonra “izin var mı?” sorusu sorulur. Mart ve Nisan aylarından itibaren de “memlekette gidilecek yerler” konuşulur hep.

Birkaç yıl önce Brüksel’den Eskişehir’e uçak biletlerinin çok yüksek olmasından şikayetçi oldu Belçikalı Türkler. Brüksel - Eskişehir uçuşlarının 750 Euro’lara çıkması nedeniyle, Brüksel’den New York’a uçak biletlerinden daha pahalı olması uzun süre tartışıldı.

Geçtiğimiz yıl ise THY’nın Brüksel – Eskişehir uçak biletleri satışlarının bazı acentalardan alınması uzun süre konuşuldu.

Bu yıl ise THY’da bagajlara getirilen kilo sınırlaması herkesi kara kara düşündürüyor...

Türk Hava Yolları, “1 Mayıs’tan itibaren yapılan bilet satışı ile 1 Temmuz itibarıyla gerçekleştirilen dış hat seferlerinde parça bagaj uygulamasının geçerli olacağını” duyurdu. THY, yolcu başına ücretsiz bagaj hakkını 23 kiloya düşürdü.

Şimdi kendi aralarında 23 kiloyu tartışan “göçe çocukları”, bu yaz Türkiye’ye uçacakları havalimanlarında memurlarla çok tartışacak.

Müslümanlar Ayaklanmalı

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki her gün her yer kan her yer gözyaşı.

Dünyada, özellikle de Avrupa’da gün geçmiyor ki bir saldırı haberi gelmesin.

Saldırıların gerekçesi ise İslam!

Saldırıları Müslüman! Saldırılarda hayatını kaybedenler arasında Müslümanlar da var.

İlk defa isimlerini “Irak - Şam İslam Devleti” olarak duyurdular. Üzerinden zaman geçtikçe isimleri IŞİD, IS, DAİŞ olarak telaffuz edildi.

İslam devleti kurup, İslami bir devlette yaşamak istediklerini ileri sürdüler. Avrupa’da doğmuş büyümüş binlerce genç bu terör örgütüne katıldı.

İslam adına katliamlar gerçekleştirmeye başladılar.

Batı’da da masum insanların hayatlarını zehir ettiler.

Sokağa çıkmak, spor karşılaşmasına, konsere gitmek artık hayatı tehlike arz ediyor.

Bunun doğal sonucu olarak Avrupalılar, Avrupa ülkelerinde yaşayan yabancılara, Müslümanlara potansiyel suçlu gözüyle bakmaya başladılar.

Bu durumu tersine çevirmek yine Avrupa’da yaşayan Müslümanlara düşüyor.

Belçika’da, Almanya’da, Fransa’da, İngiltere’de ve dünyanın diğer ülkelerinde yaşayan Müslümanlar ayaklanmalı artık.

Müslümanlar ayaklanıp, “biz de bunu kabul etmiyoruz” demeli daha fazla geç kalmadan.

AB'nin Başkentinde Mağrip Mahallesi: Molenbeek

PARİS saldırıları sonrası adını en çok duyduğumuz yerleşim birimi Molenbeek oldu. İŞİD militanlarının izinin Avrupa Birliği'nin başkenti Brüksel'in Molenbeek semtinden çıkması, bütün gözleri bu belediyeye çevirdi.

Brüksel'in "Arap Mahallesi" olarak da bilinen Molenbeek, Belçika'nın en fakir ve en yoğun ikinci belediyesi.

Brüksel'in liman semtlerinden biri olması itibarıyla I. Dünya Savaşı'na kadar refah düzeyi en yüksek belediyelerinden biri Molenbeek. Molenbeek, II. Dünya Savaşı'na kadar Belçika'nın en büyük endüstrileşmiş bölgelerinden biri oldu. Çok sayıda metal fabrikalarının bulunması nedeniyle "Küçük Manchester" olarak da adlandırıldı. Ama artık Molenbeek, "Brüksel'in Mağrip'i".

Ağırlıklı olarak Faslı'ların yaşadığı Molenbeek'te sonun başlangıcı 1970'li yıllarda metro yapımı ile başladı. Metro yapımı için 1 km'lik alan boşaltıldı. Ama beklenen metro bir türlü yapılmadı. Virane haline gelen Molenbeek'te emlak fiyatları inanılmaz ölçüde düştü, göçmenler için çekim merkezi oldu.

Geçen yıl yapılan nüfus sayımına göre Molenbeek'te 94.854 kişi sadece 6 km2 alanda yaşamakta. Belçika'nın en fakir ikinci belediyesi olan Molenbeek'te işsizlik yüzde 31,5. Oysa Belçika'da genel işsizlik yüzde 8,6. Belçika ortalaması 35 bin Avro olan kişi başına düşen yıllık milli gelir Molenbeek'te sadece 9.746 Avro.

Radikal İslam belirtileri ilk 1990 yıllarında ortaya çıktı Molenbeek'te. 1964 yılından sonra Kuzey Afrika ülkelerinden gelen ilk nesilde Müslümanlık hayatlarının odak noktası değil. İlk nesil insanlarla konuşulduğunda "arada bir, bir bira içmek" cümlesini duymak mümkün. Ancak, üçüncü kuşak Arap gençlerinin hayatları tamamen Müslümanlık üzerine kurulu.

Mağrip ülkelerinden gelen göçmenlerin “kurtarılmış bölgesi” olarak da kabul edilen Molenbeek’e zaman zaman güvenlik güçlerinin giremediği herkes tarafından bilinen bir gerçek.

Molenbeek’te ilk “eylem koyma”sı, 1987 yılında yaşandı Arap gençler tarafından. 1990’lı yıllardan devam eden “rahat-sızlık” 2000’li yıllarda da devam etti. Nicolas Sarkozy’nin Cumhurbaşkanılığı döneminde Fransa’da ortaya çıkan “araba yakma eylemleri” bir süre sonra Molenbeek’e sıçradı. Molenbeek’te de onlarca araba ateşe verildi. Belçika polisi günlerce mahalleye giremedi.

Belçika’da 2002 yılında “Vatandaşlık ve Kalkınma (Parti Citoyenneté et Prospérité) Partisi” kurarak seçimlere katılan Jean-François Abdullah Bastin, sonradan Müslümanlığı seçmiş bir Belçikalı. 1985-1995 yılları arasında Ankara’da yaşamış, Necmettin Erbakan ve ekibini yakından tanımış olan Abdullah Bastin, seçimlere Müslüman partisiyle katıldı. Partinin merkezi Molenbeek’ti. O dönemde kendisi ile röportaj yaptığımda Bastin, “Molenbeek’te Müslüman 1500 genç her an sokağa çıkmaya hazır. Ama ben onları dizginliyorum” açıklaması yapmıştı.

Yazık

“Cennete gitme” adına kendilerini patlatan cani yaratıklar, İstanbul Atatürk Havalimanı’nı kana buladılar. Birilerine kavuşmak için havalimanına gelen 42 kişiyi sonsuzluğa yolcu ederken iki yüzden fazla insanımızın hayat mücadelesi vermesine neden oldular. Milyonlarca yurttaşımızın canını yaktılar.

Avrupa Birliği’nin kalbi Brüksel Havalimanı’na saldıran caniler, 22 Mart’ta 34 kişinin ölümüne 170 kişinin yaralanmasına neden oldu. Brüksel saldırılarından sonra bütün taksiciler, ücretsiz yolcu taşıdılar. Araçları havalimanı yakınlarında olanlar, araçsız kalan insanları evlerine bıraktılar. İstanbul’da ise bazı taksicilerin “100 Dolar” isteme iddiası herkesin kanını dondurdu.

Brüksel saldırıları sonrası Belçika’nın bütün televizyonları yayın akışlarını değiştirerek, “yas yayını” yaptılar. Atatürk Havalimanı saldırısını Türkiye, “Survivor” ve her daim övündüğümüz “örf ve adetlerimiz”i hiçe sayan diziler bittikten sonra öğrendi.

Brüksel saldırıları sonrası Belçika’da 2 bakan istifasını sundu, Başbakan “sırası değil” diyerek kabul etmedi. Bütün okullarda yas tutuldu. Körpe beyinlerde travmalar oluşmasın diye öğrenciler ile uzmanlar uzun uzun konuşmalar yaptılar. Bütün kültür-sanat ve spor faaliyetleri iptal edildi.

Atatürk Havalimanı saldırısı sonrası bütün ülke olarak “flaş tv” modunda, “vur patlasın, çal oynasın”a bağladık.

İstanbul’da ve Türkiye’nin dört bir yanında, “ne zaman bu kadar kötü olduk?”, “yoksa hep mi kötüydük?” soruları soruldu bütün gece boyunca.

Bütün bunları düşününce, tek kelimeyle “YAZIK” demekten başka sözcük gelmiyor aklıma. Hem hayatlarını kaybedenlere, hem kendimize hem de bizleri yönetenler YAZIK, YAZIK, YAZIK...

Politik Bilinç

Avrupa’da vatandaş siyasetten gittikçe uzak dururken Türkiye’de bunun tam tersi söz konusu.

Hollanda’da iki hafta önce yapılan yerel seçimlere katılım oranı sadece yüzde 52 olarak açıklandı. Fransa’da yapılan yerel seçimlerde 19 milyon Fransız sandık başına gitmedi. Türkiye’de ise seçimlere katılım oranları yüzde 85 ile yüzde 90 arasında değişiyor.

Türkiye’de kiminle konuşursanız konuşun karşınızdaki tam bir politikacı. Her akşam her televizyon kanalında en az iki olan dizilerde bile politikaya göndermeler yapılıyor. Bütün televizyon programlarında politika konuşuluyor yüksek sesle ve bağır çağır. Her aile ortamının ana gündemi ülke meseleleri ve dolayısıyla herkes politikacı. Hem de en iyisinden... Politikaya çok ilgi duymamıza rağmen, politik bilincimiz maalesef zayıf. Takım tutar gibi parti tutuyoruz. Yaptığı işlerle, ortaya koyduğu politikalarla partileri değerlendirmiyoruz. Partileri değerlendirme mantığımız “yeni sen de yenisin de gönlümüz hep sende”ye dayanıyor. En gelişmiş demokrasilere ve en yüksek refah düzeyine sahip olarak bilinen Avrupa ülkelerinde insanlar, siyasi partileri ve politikacıları icraatları ile değerlendiriyor. Bizde ise kıstas, o siyasi partiyi ve o lideri ne kadar çok sevip sevmediğimiz. Bugün sandık başına gittiğimizde her zaman olduğu gibi yine “tuttuğumuz takıma” oy vereceğiz...

Algı Yaratmak

Son günlerde sosyal paylaşım sitelerinde İngiltere Başbakanı David Cameron’un metrodaki bir fotoğrafı paylaşılıyor.

İlk ABD ziyareti esnasında da Başkan Barak Obama ile birlikte seyyar hamburgercide yedikleri hamburgerler ile gündemimizi oldukça meşgul eden İngiliz Başbakanı Cameron, bu kez metroda yanında hiçbir koruma olmadan, yalnız ve ayakta gazete okurken görülüyor. İngilizler ise başbakanlarına kalkıp oturması için yer bile vermiyorlar. Birkaç ay önce de Danimarka Başbakanı Helle Thorning-Schmidt'i evinin önündeki karları, yanında hiçbir koruma olmadan ve tek başına elindeki kürekle karları temizlerken görmüştük. Afrika'nın ölümsüz lideri Nelson Mandela'nın cenaze töreninde Barack Obama ile yakınlığı Michelle Obama'yı kızdıran Helle Thorning-Schmidt'in fotoğrafı da sosyal medyada paylaşım rekorları kırmıştı.

İngiltere'nin gelmiş geçmiş en ünlü prensesi "Lady Diana"nın hazin sonu sonrası dönemin İngiltere Başbakanı Tony Blair, unutulmaz bir konuşma yapmıştı. Daha sonra yapılan bir belgeselde, danışmanının anlattıklarından öğrendik ki Tony Blair, bu konuşmayı yapmak için tam üç saat çalışmış. Hangi cümleden sonra "başını kaç derece sağa eğceği" ve hangi kelimedenden sonra "kaç saniye donuk bakışlar atacağı" çalışılmış.

Tamam, bunların hepsi "algı operasyonları" ama günümüz dünyasında insanlar, kendilerini yönetenlerin "sıradan insan gibi davranmaları"nı istiyor ve böyle yöneticileri seviyorlar.

40 Metrekare Fransa

Fransa’da yaşanan olay Tefvik Başer’in on sekiz yıl önce çektiği “40 Metre Kare Almanya” filminin hayata geçişiydi. Başer, Almanya’da 40 metre karelik odada yaşayan bir Anadolu kadının öyküsünü beyaz perdeye aktardı 1986 yılında.

Tarih tekerrürden ibarettir...

Bazı “hayatlar” da öyle.

Türkler Avrupa’da 40 yılını doldurdu.

Gururla 40. yıl etkinlikleri düzenleniyor Almanya’da, Belçika’da, Hollanda’da ve de Fransa’da.

Bakanların, başbakanların, dernek ve kadın örgütlerinin katıldıkları törenlerde nutuklar atılıyor “40 yıllık gurur” söylemleriyle.

Avrupa’da bazı hayatlar 40 metrekarelik alanlara mahkum ediliyor.

Her şey, komşuların çığlıkları duyması ve polise haber vermesiyle gün yüzüne çıkarıldı.

Tek suçu ‘biraz yaşamak’ istemesiydi.

Eşi, kayınvalidesi ve eşinin kardeşleri tarafından düzenli olarak işkenceye maruz bırakıldığı, komşuların haber vermesi üzerine eve gelen polisler tarafından kayıtlara geçirildi.

Zeynep Demir bir genç kız hayaliyle, Kırşehirli Demir ailesine, Türkiye’den gelin geldi.

Hiç tanımadığı bir cehennemine içine düştü.

Dünyanın en medeni ülkesi Fransa’nın Belfort kasabasında dört duvar arasında, kimseler duymadan yaşamak zorunda kaldı üç yıl boyunca.

Hayatı 40 metrekare’ye sıkıştı.

Nefes alamadı...

Tam boğulurken son nefesiyle cılız bir çığlık attı, sesi Türkiye’de yankılandı...

Zeynep’in çığlıkları, 3 Nisan günü duvarları aşır komşulara ulaştı. Polisin kapıyı açmasıyla, saçları tıraş edilmiş, başında yanık izleri bulunan genç kadının yardım isteyen gözleriyle karşılaştı.

Belfort Savcı Yardımcısı Isabelle Mendy’nin deyimiyle “bas-kıcı ve Ortaçağ dönemini andıran bir yaşam şekli” içindeydi ve bundan kimsenin haberi olmadı.

Üç yıldır Fransa’da yaşamasına rağmen tek kelime Fransızca konuşamayan Zeynep, aylarca dışarı çıkmasına, sigara içmesine ve pantolon giymesine bile izin verilmeden evde hapislane hayatı yaşamak zorunda bırakıldığı anlattı savcılığa.

7 Nisan’dan beri tutuklu bulunun Demir ailesinden hiçbiri, polis ifadeleri sırasında pişmanlık ifadesi kullanmadı. Zeynep’i döven eşinin kardeşlerinden birisi, polis ifadesinde, yaptıklarından “gurur duyduklarını”, Zeynep’in hatasını tekrarlaması durumunda aynı cezayı vermekten çekinmeyeceklerini söyledi.

Zeynep’in son nefesiyle attığı çığlık, Mine Kırıkkanat’ın keskin kalemıyla Türkiye’den de duyuldu. İşin ucunu kaçırıp (b.... çıkarıp) “Türban meselesi mi değil mi?” tartışmaları başladı. Varsın “türban meselesi” olmasın -ki değil zaten, ama gencecik hayatlar karartılıyor; nedeni ve gerekçesi ne olursa olsun.

Her yaz tatilinde binlerce Avrupalı (!) genç evleniyor Türkiye’den.

Ve getirdiğimiz gelinler “işimize gelmezse” ve bizlere “itaat etmezse” ya 40 metrekareye hapsediyoruz ya da ilk fırsatta “köyüne” geri bırakarak, oturum müsaadesine ve pasaportuna el koyarak.

Duyamak ve görmek istemezsek de Avrupa’nın orta yerinde binlerce Zeynep’ler yaşıyor 40 metrekareye sıkıştırılmış hayatlarıyla...

Gazetecilerin Birliği

Avrupa'daki yabancıların, özellikle Türklerin kendi anadilinde yayın yapan basın yayın kuruluşlarını takip etmeleri “entegrasyon açısından sorun mu yoksa birlikte yaşamın getirdiği bir zenginlik mi?” tartışmaları gündemde. Bazı Avrupalılar, yabancıların anadilde yayın yapan organları takip etmelerini “endişe verici” ve “bulundukları toplumdan kopuk, ayrı bir dünyada yaşadıklarının göstergesi” olduğunu ileri sürüyorlar, yabancı bir dilde yayın yapan basının o ülkeye farklı bir zenginlik getirdiğini unutarak.

Avrupa genelinde zahmetli ve bir o kadar da zevkli gazetecilik mesleğini icra eden meslektaşlarımızı bir çatı altında toplamayı, yardımlaşmayı ve dayanışmayı hedefleyen Avrupa Türk Gazeteciler Birliği'ni (ATGB) geçen yıl kurmuştuk. Geçtiğimiz hafta sonu da 52 gazeteciden oluşan ATGB'nin genel kurulunu Almanya'nın Frankfurt kentinde yaptık. ATGB'nin merkezi Frankfurt'ta. Türkiye'de gazetelerin kalbi İstanbul'da atar, Avrupa'daki Türk gazetelerinin kalbi ise Frankfurt'ta. Türk, Alman, Fransız, Belçika, Danimarka... Basın yayın organlarında emek veren gazeteciler, ATGB çatısı altında hem tanışma hem de fikir alış verişinde bulunma imkanı buluyorlar.

Brüksel'den iki meslektaşım la Frankfurt kentine yolculuğumuz sırasında tabii ki AB liderlerinin bir araya geleceği, yaklaşan Selanik Zirvesi'ni de değerlendirdik. Aslında bilinen senaryonun yeniden yazılacağında karar kıldık. Selanik Zirvesi sonuç bildirgesinde yer alacak muhtemel Türkiye paragrafında özetle “Türkiye'nin AB adaylığının resmen tanındığı 1999 Helsinki Zirvesi'ne ve müzakere tarihinin tarihi verildiği 2002 Kopenhag Zirvesi'ne atıfta bulunulacağına” ve “Türkiye'nin reformlar konusunda ortaya koyduğu irade memnuniyet vericidir. Türkiye'nin Kopenhag kriterlerini yerine getirmeye yönelik çabasını destekliyoruz. Ancak bunun için daha fazla çaba gerekiyor.

AB'nin sunduğu Katılım Ortaklığı Belgesi'ndeki (KOB) önceliklerin, Türkiye tarafından yerine getirilmesi bekleniyor. Bu ilerlemeler, Kopenhag Zirvesinde mutabakata varıldığı gibi, 2004 Aralık ayında verilecek olan karar için hayati önem taşıyor. Reformların gerçekleşmesi için AB, katılım öncesi mali destek programı çerçevesinde desteğini sürdürecektir. Önceliklerin tamamlanması, Türkiye'nin AB üyeliğine daha da yakınlaşmasını sağlayacaktır” cümlelerinin yer alacağına hem fikir olduk. Bu satırları kaleme alırken Türk ulusunun her şeyini borçlu olduğu Mustafa Kemal Atatürk'ün doğum yeri de olan Selanik'te AB liderleri henüz bir araya gelmemişlerdi. Siz bu satırları okurken zirve sona ermiş ve AB, Türkiye'ye -belki de- haklı olarak artık ezberlediğimiz cümlelerle yer vermiş olması kuvvetle ihtimaldir.

Gazeteci AB'nin başkenti Brüksel muhabiri olunca ve Selanik Zirvesi bu kadar yaklaşmışken (Yunanistan'a gitmek için yazı arasında valizimi de hazırladım) konunun yine AB olması kaçınılmaz oluyor anlaşılan. Oysa bu yazıda AB'den bahsetmemekte kesin kararlıyım. Ve sizlerle, Frankfurt'un Floransa'ya benzetilen ve bu nedenle de adına Firenze Meydanı adı verilen “kanala nazır” meydanında tanıştığımız İstanbul'da bir yıl yaşamış garsonu, içeri girdiğiniz anda aile sıcaklığıyla karşılandığımız Tünel'i, Köln'de üstüste yaşayan Mülhaim'daki Türkleri ve Rein nehri kenarında “su böreği” yemenin keyfini paylaşacaktım.

ATGB'nin içinde yer alan Gürsel Köksal (Milliyet), Emin Varol (Star), Mine Kırıkkanat (Radikal), Güray Öz (Cumhuriyet) gibi ulusal basında çalışan arkadaşlarımızın yanı sıra yerel basın çalışanları da aynı çatı altındalar. Çok kısa sürede inanılmaz okur sayısı yakalayan Sabah gazetesinin Avrupa baskılarının iki yıl önce kapanmasından sonra işsiz kalan arkadaşlarımızın bir çoğu artık gazete patronu! oldular. “Yazacak gazeten yoksa kendi gazeteni kendin çıkart” ilkesinden hareket eden arkadaşlarımız yerel basın yayın organlarıyla seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Sabah'ın Avrupa baskılarında yıllarca emek vermiş olan Hollanda'dan Yalçın Çakır ‘Merhaba Medya’, Almanya'dan Sedat Kımıl “Haber Aktüel”, Danimarka'dan Sadi Tekelioğlu “Merhaba” adlı yerel gazeteleriyle birçok arkadaşımız gibi topluma öncü olmaya devam ediyorlar. Arkadaşlarımız ekonomik zorluklarla ve toplumsal duyarlılıkla var olma mücadelesi veriyorlar.

Avrupalı Türkün İkilemleri

Avrupa'daki Türk toplumunun hem Avrupalı hem de Türk olması nedeniyle çelişkiler yaşıyor.

Çifte vatandaş olan Avrupalı Türkler psikolojik olarak da çift kimlik yaşıyor. Türk değerleriyle doğan ve aile dışı eğitimini Avrupalılardan alan Avrupalı Türkler, ikilemlerle yaşıyor. Aidiyet duygusu olarak Türkiye'ye bağlı ancak kimlik oluşumunda bulundukları ülkelerin etkisi ile yetişen vatandaşların her konuda ikilemler yaşıyor.

Avrupalı Türk'ün çelişkilerini Avrupa Sabah gazetesinden yaşam editörü Cemil Albay'ın yaptığı bir araştırma ortaya koydu. "Avrupalı Türk kadınlarının ideal erkek modeli"nde de çelişkiler ön plana çıkıyor.

"Maço ama ille de romantik" erkek arayan Avrupalı Türk kadınlar, "erkek kesinlikle kıskanç olmalı" ama "kıyafetime çok fazla karışmasın ve telefonumu da karıştırmamasın" ı istiyor. Erkeklerde "resmi kıyafetin yerine spor kıyafet tercih eden" kadınlar, "spor kıyafette gömlek olmazsa olmaz" diye görüş belirtiyor. "Aileye önem veren erkek" isteyen kadınlar, "kayınvalide ve kayınpederden de uzak durulması" nı talep ediyor. "Aile geçindirecek kadar para kazanmayı yeterli" bulan kadınlar, buna gerekçe olarak "zenginerkekçapkın olur" dan hareket ettiklerini dile getiriyor.

Yarım asır önce Avrupa ülkelerine göç eden ve yeni bir hayat kuran Avrupalı Türk'ün her alanda olduğu gibi kadın-erkek ilişkilerinde de ikilemler yaşadığı gerçeği bu araştırmayla bir kez daha ortaya konulmuş oldu.

Hollanda Değişirken

Bir sabah kalktığımda, her yerin beyaz örtüyle kaplandığı Brüksel'den Hollanda'ya uzandım. Yabancılar haklar verilmesinde öncü rolünü üstlendi özgür ülke; Hollanda. 2001 yılında “eşcinsel evlilikleri”ni kabul ederek bir ilke imza attı. 5 grama kadar “uyuşturucu kullanımı”na izin verdiği için bazı Avrupa ülkeleri ile arası bozuldu. Ötanaziye “evet” diyerek, etik tartışmaları bir kenara itti. Liberalliği ile dünyada ün salmış, ilklerin ülkesi olarak bilinen Hollanda'nın başında son günlerde kara bulutlar dolaşüyor. Terör, Hollanda'yı da yasakçı bir ülke haline getirmeye başladı.

Geçtiğimiz hafta yapılan genel seçimler, ülkeye yeniden güneş ışığı getirecek mi? Herkes bu sorunun cevabını arıyor. Seçimlerden zaferle çıkarak koalisyon hükümeti kurmakla görevlendirilen Hristiyan demokratlar ile sosyal demokratların görüşmeleri sürüyor. Hollanda'da son dönemde her kafadan bir ses çıkıyor. Hollanda Parlamentosuna girebilmek için amansız mücadele veren 19 Türk kökenli adaydan sadece üçü hayaline ulaştı; Hristiyan Demokrat Partili (CDA) Coşkun Çörüz, Liberal Partili (VVD) Fadime Örgü ve İşçi Partili (PVDA-sosyal demokratlar) Nebahat Albayrak. CDA-PVDA koalisyon hükümeti kurulabilirse, seçimlerde 66 bin tercihli oy alan İşçi Partili (PVDA) Nebahat Albayrak'ın bakan olma şansı bile var. Bu gerçekleşirse Albayrak, Avrupa'nın ilk Türk kökenli bakanı olma unvanına da kavuşacak.

Aslında Hollanda'daki değişim “ikiz kuleleri yerle bir eden 11 Eylül” vakası ile başladı. İnsanların yüreklerine düşen terör korkusu, birden bire yabancılar karşı güvensizliği de beraberinde getirdi. Ülkede yaşayan yaklaşık 1 milyon Müslüman vatandaşı

tehdit eden bu ortam, sıra dışı “Pim Fortuyn depremi”yle bir kez daha sarsıldı. Alçakgönüllü Hollandalılardan farklı olarak sıra dışı bir hayat süren, zenginliğini gözler önüne seren, terbiyesizliğe kaçan bir patavatsızlığı ve Hollandalıların alışmadığı kadar popülist olan Fortuyn, “ülkede çok fazla göçmen olduğunu, suç oranının yüksek oluşunun göçmenlere bağlı olduğunu, İslam’ın gerici bir din olduğunu” söyleyerek, kamuoyunda dikkatleri üzerine çekti. Hollanda, Fortuyn’ün içeriğinden fazla tarzını konuştu. “Fortuyn’ün popülist tutumuna daha fazla dayanamadığı için öldürdüğünü” itiraf eden çevreci bir gencin kurşunlarıyla can verdikten sonra bile kurduğu parti koalisyon ortağı oldu.

Hollanda Parlamentosu’nda bekleyen, yabancıların haklarını kısıtlayan bir çok yasa tasarısı da yeni kurulacak olan hükümeti bekliyor. Yasa tasarılarının arasında en ilginç, Hollanda basını tarafından “devletin başlık parası” olarak adlandırılan tasarısı. Bu yasa tasarısına göre, yabancı ülkeden eş getiren yabancı kökenli vatandaş Hollanda devletine 6 bin 600 Euro para ödemek zorunda kalacak. Hollanda’ya gelen eş Hollandaca öğrenmez ve uyum kurslarını takip etmezse “devletin başlık parası” geri ödenmeyecek ve Hollanda’ya yeni gelmiş olan eş ülkesine geri gönderilecek.

Yabancıları ilgilendiren diğer yasa tasarılarının başlıkları ise camilerde vaazların Hollandaca verilmesi, okullarda anadil derslerinin kaldırılması, ders aralarında Türkçe veya Arapça konuşmanın yasaklanması, sokakta kimlik bulundurmamak zorunluluğu, kimlik taşımayanlara iki aya kadar hapis cezası ve 2 bin 250 Euro’ya kadar para cezası, 21 yaşından küçük olan ve geçimini sağlayamayacak durumda olan gençlerin eşlerini yabancı ülkeden seçmesinin yasaklanması, Hollanda pasaportu almış yabancı uyruklu gençlerin suç işlemesi durumunda pasaportların ellerinden alınarak, ülkeden sınır dışı edilmesi..

17 milyon nüfuslu özgürlükler ülkesinde yaşayan 120 bin civarındaki Türk kökenli vatandaş, son bir yıldır sosyal hakların budanmasının partileri aşarak devlet politikası haline gelen Hollanda’da yaşamaya hazırlanıyorlar.

Demokrasinin Yumuşak Karnı

Temel insan hakları ve toplumun güvenliği açmazı, demokrasinin yumuşak karnı.

Demokrasi ve insan hakları projesi olarak hayata geçirilen Avrupa Birliği'nin kalbi Brüksel, tarihinin en büyük terör saldırıları ile sarsıldı.

Uluslararası havalimanı Zaventem ve Maalbeek metrosuna düzenlenen saldırılarda 32 kişi hayatını kaybetti 260 kişi yaralandı. Saldırıları, cihatçı terör örgütü IS üstlendi.

Paris saldırıları gibi Brüksel saldırılarının da 3. kuşak göçmen gençlerinden oluşan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olması, Avrupa'da göçmenlerin hedef alınmasına neden oldu.

Aşırı sol örgüt CCC (Cellules Communistes Combattantes), 2 Ekim 1984 ile 4 Aralık 1985 tarihleri arasında Belçika'da 14 farklı yerde bombalı saldırı düzenlemişti. CCC'nin saldırılarında 2 kişi hayatını kaybederken 28 kişi yaralanmıştı. 16 Aralık 1985 tarihinde yakalanan teröristler tamamen Belçikalılardan oluşuyordu. Hiç kimsenin aklına “demokrasiden vazgeçmek” ve “toplum güvenliğini sağlamak için yeni önlemler almak” gelmedi.

Belçika'da 3. kuşak göçmen gençlerden oluşan teröristlerin gerçekleştirdiği Brüksel saldırılarından sonra “toplumun güvenliği için yeni önlemler” gündeme geldi. Asker ve polisin sokakta daha “görünür” olması isteniyor. Havalimanı, metro, alış-veriş merkezleri gibi halka açık yerlerde güvenlik önlemleri gündemde.

Suriye'ye gidip savaştıktan sonra geri dönenlere “demokrasinin gereği” olarak ses çıkartmayan Avrupa, saldırılar sonrası “toplum güvenliğini sağlamak” açmazını yaşıyor.

Avrupa Birliğı'nın kalbi olarak kabul edilen Brüksel'e düzenlenen terör saldırıları sonrası toplumda "teröristler, mültecilerin arasına karışarak ölkemize geliyor. Kapatalım bütün sınırları ve hiç kimseyi almayalım" kanısı oluştu.

Sterrenouder*

Türk toplumunun Belçika'ya göçünün üzerinden 55 yıl geçti. Geçen yarım asırdan fazla zamanda en büyük başarıyı gazetemiz Kuzey'in yazarlarından Selahattin Koçak gerçekleştirdi.

Başka kökene sahip bir insanın Flamanca diline bir kelime kazandırması, hiç de kolay değil. Hem de çok şefkatli bir kelime: Yıldız Ebeveyn.

Eşini kaybedene “dul”, annesini kaybeden çocuğa “öksüz”, babasını kaybedene “yetim” sıfatı verilir. İngilizce, Fransızca, Almanca, Flamanca'da da bunların karşılığı var ama evladını kaybeden anne ve babaya verilen hiç bir dilde bir sıfat yok. Daha doğrusu yoktu...

Artık var: Sterrenouder.

“Bu kelimenin evlatlarını kaybedenlere az da olsa acılarına merhem olmasını diliyorum. Çünkü bir şey ancak ismi varsa, var olabilir...” diyen yazarımız Selahattin Koçak, uzun ve zahmetli çabalar sonucu, bu kelimenin Flamanca dil sözlüğün eklenmesini sağladı.

Flamanca Dili Büyük Sözlüğü olarak kabul edilen “Van Dale” Genel Müdürü Ruud Hendrickx, “Sterrenouder” kelimesini “online sözlüğe” dahil ettiklerini ve önümüzdeki Ekim ayında piyasaya çıkacak olan Van Dale Sözlüğü'nde bu kelimenin yer alacağını duyurdu.

Belçika'da ırkçı parti olarak da adlandırılan Vlaams Belang, kurulduğundan beri ilk defa bir yabancıyı kutladı. Vlaams Belang yönetiminden atılan bir twitte “Artık Flamanca yeni bir kelime var. Teşekkürler @selahattinkocak...” denildi.

Hız. Ali'nin “bana bir kelime öğretmenin kırk yıl kölesi olurum” desturunu hepimiz biliriz.

Selahattin Koçak bize 12 harften oluşan “Sterrenouder” kelimesini öğretti.

şimdi sıra bu kelimenin Türkçe karşılığı olan, 13 harften oluşan, “Yıldız Ebeveyn” kelimesini Türk Dil Kurumu’na kabul ettirmekte...

KUZEY gazetesi olarak hiçbir işi başarmasak bile, sadece bu Yıldız Ebeveyn kelimesini bize öğreten Selahattin Koçak’ı köşe yazarı yapmış olmamız bize yeter de artar.

***Yıldız Ebeveyn**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Avrupa Birliği'nden...

Uzatmalı Sevgili; Türkiye

Hiç kavuşamayan aşıklar vardır.

Leyla ile Mecnun...

Aslı ile Kerem...

Ferhat ile Şirin...

Bir de hiç evlenemeyen aşıklar vardır. Yani uzatmalı sevgililer.

Orhan Gencebay ve Sevim Emre...

Müslüm Gürses ve Muhterem Nur...

Avrupa Birliği ve Türkiye...

Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg İkinci Dünya Savaşı'ndan çıkan Avrupa'da bütünlük sağlamak amacıyla 1957 Roma Anlaşması'yla şimdiki adı Avrupa Birliği'nin olan Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) kurdular.

Biz, 31 Temmuz 1959 günü tanıştık AB'yle.

12 Eylül 1963 günü söz kestik.

22 Ocak 1982'de AB, bize küstü.

16 Eylül 1986'de barıştık.

14 Nisan 1987 yeniden söz kestik.

13 Aralık 1997'de biz, AB'ye küstük.

11 Aralık 1999'da yeniden barıştık.

AB, 2005'te nişanlanalım, 2013'te belki evleniriz.

Arabesk müziğinin kralı Orhan Gencebay ve Sevim Emre, Müslüm baba ve Muhterem Nur gibi Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkisi de uzatmalı sevgili olarak 43 yıldır sürüyor. Anlaşılan Orhan Gencebay ve Sevim Emre, Müslüm baba ve Muhterem Nur hiç evlenmeyecekler ve hep uzatmalı sevgili olarak kalacaklar. Ya Avrupa Birliği ve Türkiye'nin dünyaevine girmeleri?

Taşı Gedğine Oturtmak

Avrupa Birliği'nin geleceğini şekillendiren Kopenhag Zirvesi'ne damgasını vuran konuşma Abdullah Gül ile ezeli düşmanımız(!) ve ebedi dostumuz Yunanistan Başbakanı Simitis arasında geçti.

AB'yi ikiye bölme davranmakla suçlayan Gül'ün "Biz Kopenhag kriterlerini yerine getirdik. Meclis'ten uyum paketlerini geçiriyoruz" sözlerine Simitis "Kopenhag kriterlerini tümüyle yerine getirmediğiniz. Bunun en güzel örneği Erdoğan'dır. Hala Başbakan değil. Kriterleri yerine getirmiş olsaydınız böyle bir durum olmazdı" cevabını verdi.

Bu sözlerle Yunanistan Başbakanı Simitis hoşumuza gitse de gitmese de taşı gedğine oturttu.

Kendi ülkesinde yasaklı olduğu için başbakan olamayan R. Tayyip Erdoğan'ın da bulunduğu bir ortamda "Biz Kopenhag kriterlerini yerine getirdik" diyerek, Avrupa'yı ikiye bölme suçlamak talihsiz bir açıklama. Fırsatı kaçırmayan Simitis'e de taşı gedğine oturtmak kaldı.

Neden 2013?

AB Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Komiseri Gunther Verheugen'in "Türkiye ancak 2013 yılında AB'ye tam üye olur" açıklamasına çok kızdık. Peki Verheugen durup dururken mi çıkarmıştı 2013 yılını? Hayır. Basit bir matematik formülüyle her şey açıklanabilir. Her üye gibi Türkiye'de belirli prosedürden geçmek zorunda. İsterseniz hesabımızı birlikte yapalım. AB'nin bütçesi altı yıllık dilimlere halinde hazırlanıyor. Ajanda 2006 adı verilen 2006 yılına kadar olan bütçe kapanmış durumda. AB üyeleri 2007-2012 (ajanda 2012) bütçesini hazırlamakla meşgul. AB'ye aday ülkeler, müzakere sürecinde adalet, eğitim, çevre, ulaşım, teknoloji, iç pazar, balıkçılık... gibi başlıklar altında toplanan 31 dosyayı tamamlamak zorunda. Müzakere süreci ortalama 6-8 yıl sürüyor.

Bu arada unutmamak lazım ki AB'nin 2004 yılındaki genişleme dalgasında yer alan on ülkenin toplam nüfusu Türkiye'nin 70 milyonluk nüfusuna eşit. AB ile müzakereleri tamamlanan ülkenin adaylığı üye ülkelerin ulusal parlamentolarında oylanıyor. Ulusal parlamentolarda oylama süresi de yaklaşık bir yıl.

Türkiye'ye AB üyeliği için müzakerelere başlama tarihine, müzakere süresi olan 7 yılı, buna AB üyesi ülkelerin ulusal parlamentolarında onaylama süresi 1 yılı ekleyin. Sonuç 2013 çıkar.

Rakamla: $200? + 7 + 1 = 2013$

Türkiye'ye Bakış

Fransa eski Cumhurbaşkanı ve Avrupa Konvansiyonu Başkanı Valéry Giscard d'Estaing'in, geçen hafta bir gazeteye verdiği demeçte, "Türkiye'nin tam üyeliği Avrupa Birliği'nin sonu olur" açıklaması Ankara'nın yanı sıra Avrupa'da da tartışmalara yol açtı. Konvansiyonu Başkanı Giscard d'Estaing'in açıklaması bir anlamda AB - Türkiye ilişkilerinde safların da netleşmesine yol açtı. Türkiye açısından hayati önem taşıyan Kopenhag Zirvesi'ne sayılı günler kala Avrupalı bir çok politikacı Türkiye'nin yanın-da veya karşısında olma' tavrını net ortaya koymaya başladı.

Konvansiyonu Başkanı Giscard d'Estaing'in açıklaması sadece politik çevrelerde değil, sokaktaki vatandaşlar arasında da tartışılıyor. Telenet internet şirketinin web-sitesinde açılan tartışmalara katılan Avrupalılar, Türkiye'nin AB üyeliği hakkında görüşlerini hiç bir oto sansür uygulamadan yazıya döktüler. Sanal dünyada yazılanlar sokaktaki Avrupalı vatandaşın Türkiye'ye bakışını anlamak açısından son derece çarpıcı.

Türkiye'nin sosyal, siyasal, ekonomik, tarihi ve coğrafik durumu yanı sıra Türklerin kökenini ve Türk dilini de tartışan platforma katılan Avrupalı vatandaştan birkaç örnek:

- Eğer Türkiye demokrasi ve insan haklarına saygı gösterecekse neden AB üyesi olmasın.

- Türkiye istiyor, AB istemiyor.

Türkiye başaramıyor, AB de başaramıyor.

Türkiye güvenli değil, AB kutsal değil.

Kısacası Türkiye hazır değil, AB hazır değil. Bir ilişkiye başlamak için en temel şart her iki tarafın da kendisini hazır hissetmesi değil mi?

- Türkiye zaten arka kapıdan AB'ye girmiş durumda. Zaten sadece Almanya'da iki milyon Türk yaşıyor.

- Belki ben bir ırkçıyım. Ama, Türkiye'nin Avrupa'da kalan toprakları AB üyesi olmalı. Böylece Türkiye'yi ikiye bölmeyi başarmış oluruz.

- Eğer Belçika'da yaşayan Türkler de İspanyollar gibi, İspanya AB üyesi olduktan sonra ülkelerine geri döneceklerse biran önce AB üyesi olmalılar. Hatta Fas'ı da AB üyesi yapalım.

- NATO'nun en sadık müttefiklerinden biri olan Türkiye, Ortadoğu ve Avrupa arasında yıllarca tampon bölge görevini üstlendi. Kökten dincilikten uzak, istikrarlı ve AB üyesi bir Türkiye'nin bu bölgede olması Avrupa için büyük bir nimettir. Portekiz, İspanya ve Yunanistan AB üyesi olmadan önce Türkiye'den farklı durumda değillerdi. Onlara AB istikrar getirdi ve refah düzeyleri yükseldi. Bırakın Türkiye insan hakları ve demokrasi gibi iç sorunlarını kendisi halletsin. Güvenli ve daha iyi bir Avrupa için Türkiye'yi bizden bir kabul etmeliyiz.

Sokaktaki vatandaş bunları düşünedursun Adalet ve Kalkınma Partisi lideri R. Tayyip Erdoğan, Kopenhag Zirvesi öncesi Avrupa ülkeleri başkentlerine yaptığı gezisini sürdürüyor. Çarşamba günü Avrupa Birliği'nin başkenti Brüksel'e gelecek olan R. Tayyip Erdoğan, AB'yi ikan etmek için çaba harcayacak. Avrupalı vatandaşı ikna etme görevi de sivil toplum örgütlerini düşünüyor.

Avrupa'nın başkenti olmakla gururlanan ve soğuk ve gri ve ıslak ülkenin Başbakanı Guy Verhofstadt'ın geçtiğimiz hafta korusuz olarak bisikletle çıktığı pazar keyfine sağ el bileğini kırarak son vermesinin ardında Belçika Kralı Albert II de motosiklet kazası geçirdi. Fransa'nın güneyine tatile giden Belçika Kralı Albert II, geçirdiği motosiklet kazasında ayak bileğini incittiği için 11 Kasım törenlerine katılamadı. Birinci Dünya Savaşı'nın ateşkesi olarak kutlanan 11 Kasım törenlerinde ilk defa "Meçhul Asker" anıtına çelenk Prenses Astrid tarafından vekaleten konuldu. Ve soğuk ve gri ve ıslak ülkenin insanların bu tür hoşlukları da olmazsa "insanın buz tutma" hali içten bile değil.

Dünya Şekillenirken

Dünya yeniden şekillendi...

Brüksel, geçtiğimiz hafta dünyanın yeniden şekillenmesine ev sahipliği yaptı.

Küçücük ülke Belçika'nın başkenti kazasız belasız 32 devlet ve hükümet başkanını ağırladı.

Başta ABD Başkanı George W. Bush olmak üzere Chirac, Schröder, Erdoğan gibi dünyanın en “ağır adamları” geldi.

Aynı gün Brüksel’e gelen Afrikalı bir devlet adamı, polis bariyerlerini aşamadı.

Devlet bakanı da olsa, “Big Brother Bush”un kortejinin geçmesini bekledi.

Dört arabadan oluşan konvoyunun içinde.

Bush’un 40 arabadan oluşan konvoyunun hemen ardından Belçika Kralı Albert II’nin bir motosikletli polis, bir koruma arabasından ibaret geçişi takıldı kameralara.

Bush, Brüksel’de 60 saat geçirdi; 4 bin polis görev yaptı.

Bush, Almanya’nın Mainz kentinde 6 saat kaldı; 10 bin polis görev yaptı. Brüksel’in Avrupa başkentliğini “hak ettiği” bir kez daha görüldü...

NATO karargahında dünyayı yeniden çizdiler.

İkinci dönem seçildikten sonra dış politikada yumuşama sinyalleri veren ABD Başkanı George Bush’un AB ve NATO ile soğukluğun giderilmesi ve Avrupalı müttefiklerle bağlara güç kazandırılması temaslarında, “sıcak ve yapıcı bir atmosferde” geçmesi için çaba harcadı.

Avrupa ile ilişkileri yeniden ısıtan ABD Başkanı Bush, İran, Suriye ve Kore’yi tehdit etmeyi unutmadı.

Bir yandan Ortadoğu’da barış ve istikrar isteyen ABD, bir yandan da tehditlerle Ortadoğu’yu karıştırma sinyalleri verdi.

Ve bu çelişkiye ne NATO, ne AB ne de Rusya ses çıkardı.

NATO ittifakı içinde ABD’ye karşı oluşan soğuk hava ve siyasi gerginlik azaldı. Irak savaşı ile NATO ittifakı içinde ortaya çıkan fikir ayrılığı kısmen de olsa giderildi.

NATO üyesi 26 ülkenin devlet ve hükümet başkanları, olağanüstü zirvede ittifakın siyasi ve stratejik alanlarda rolüne güç kazandırma kararı aldı.

NATO zirvesi sonunda 26 ülkenin devlet ve hükümet başkanları, “Müttefikler arasında siyasi ve stratejik danışma ve koordinasyon forumu olarak NATO’nun rolüne güç kazandırılacağı”nı açıkladılar.

Harita çizimine Slovakya’nın Bratislava kentinde Bush ile Rusya Devlet Başkanı Vlademir Putin görüşmesinde devam edildi.

Bush ve Putin, görüşmenin ardından nükleer terörizmle mücadelede işbirliği mesajı verdi. Nükleer silahların yayılmamasına yönelik bir anlaşma imzaladı.

Bütün bunlar olurken, biz olayın ‘televole boyutuna geçerek’, Erdoğan-Bush-Blair görüşmesindeki

“Bush: Oğlunuz nasıl, çalışıyor mu?

Erdoğan: Evet çalışıyor.

Bush: Eve ekmek getiriyor mu?

Erdoğan: Getiriyor.

Blair: ABD’de mi çalışıyor?

Erdoğan: Evet.

Blair: Oğlunuz Amerika’da mı çalışıyor?

Bush: Dünya Bankası’nda çalışıyor oğlu. Zaten bizde de faizler o yüzden düştü. Başbakan’ın son derece akli başında ve yakışıklı oğlu var.

Blair: Babası gibi mi?

Bush: (Gülerek) Evet tamamen öyle...” diyaloguna kilitlendik.

Bir gün 24 saat olmasına rağmen, toplam 8 dakika süren Erdoğan-Bush ayaküstü muhabbete yoğunlaştık.

Oysa Erdoğan, NATO Konseyi toplantı salonunda çiçek saksılarını devirdi...

Kimileri bunu “Erdoğan’ın ayağını kaydırmaya çalışmak” olarak yorumladı.

Kimileri de bunun, Erdoğan’ın futbolcu yürüyüşünden kaynaklandığını söyledi...

Geyik Muhalefeti

Avrupa Parlamentosu'nun genişleme haftasına katılmak üzere ülkelerinden uçaklara atlayıp havalanan parlamenterler Strasburg'da geyik muhalefeti ile karşılaştılar. Strasburg Havalimanı'nı gelen uçaklar birer sortiden sonra en yakın havalimanlarına yönlendirildi. AB'ye üye ve aday üye ülkeden gelen 830 parlamenter biraz şaşkın, biraz ürkek ne olduğunu anlamaya çalıştılar boş yere. İşin rengi daha sonra anlaşıldı; yoğun sisteyolunu kaybeden geyikler basmıştı Strasburg Havalimanı'nı. Hayatın sisler arasında yaşandığı Rein Nehri'nin iki yakasına serpiştirilmiş sisli Strasburg'da bu olağan. Rein kıyısındaki havalimanını ren geyiklerinin basmasından daha olağan ne olabilir ki?

AP Başkanlık Sözcüsü “geyik muhalefeti” nedeniyle herkes-ten özür diledi.

Yapılabilecek başka bir şey de yoktu zaten.

Onlar laftan anlamaz ki,

Geyik onlar...

* * *

Aynı saatlerde Brüksel'de bir araya gelen Avrupa Birliği Dışişleri Bakanları AB genişlemesini görüştü. 1 Ocak 2004'te 15 ülkeden 25 ülkeye genişlemesi öngörülen genişlemede dört aylık rötara karar verildi. AB'nin ilk genişleme dalgası 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşecek. Türkiye'nin ikinci dalgada yer alıp alamayacağı henüz bilinmiyor. İlk genişleme dalgasında beklenmedik rötanın resmi gerekçesi ulusal parlamentolardan gerekli yasaların çıkmasını beklemek ve finans sorunu olarak duyuruldu. AB Dışişleri Bakanları bu gerekçeyi açıklarken biz sis basmış Strasburg'a doğru yol almaktaydık.

Rein nehrinin iki yakasına oturtulmuş ve camdan bir körük-
le birbirine bağlanmış iki binadan oluşan Avrupa Parlamentosu-
na girdiğimde genişleme(me)ye gerekçe gösterilen finans sorunu-
nu düşündüm ister istemez; bina mı yoksa uzay gemisini mi belli
değil. Harika mimari yapısı ve gece ışıklandırmasıyla Rein nehri
üzerinde gökkuşağı çizen AP'nin Strasburg'daki binası ayda sa-
dece ama sadece üç gün, yılda 35 gün kullanılıyor.

Perhiz ve turşu !

* * *

Avrupa Parlamentosu'nun genişleme haftasına katılan AP
parlamentarleri, aday ülke temsilcileri ve gazetecilerin arasında
bir de “damgalılar” vardı. Bu “damgalılar” bizim Türkiye'den
gelen meslektaşlarımızdan başkaları değildi. Türkiye'nin politik
yapısını alt üst eden, yarım asırdır yüzlerini ezberlediğimiz ve on-
larsız bir hayat düşleyemediğimiz siyasileri baraj altında bırakan
3 Kasım genel seçimlerinin izi vardı bütün arkadaşlarımızın üye-
lerinde. İşaret parmaklar kapkara. İlk bakışta parmaklarını kapı
aralığına sıkıştırmışlarda tırnaklar morarmış yorumu yaptık. İz
bırakanın kapı değil seçimlerde kullanılan mürekkep olduğunu
daha sonra anladık. Tek hedefin Avrupa olduğu ülkemizde, se-
çimin görünür izleri aradan bir ay geçse de çıkmıyor anlaşılan.

Perhiz ve turşu !

Savaş ve Yeni Destan

“Akşam yeli eserken savaş alanında,
düşman yenilmişti.
Telgraf telleri çınlaya titreye,
ilette haberi uzaklara.

Bir ucunda dünyanın,
yükseleverdi bir acı uluma.
Çılgın bir çığlık koptu
kızgın ağızlarda gök boşluğunda.
İlenmekten soldu binlerce dudak.
Binlerce dudak sıkıldı kudurmuş bir hınçla.

Öbür yanında dünyanın,
bir sevinç çığlığı yayıldı gökyüzüne,
sarıldılar birbirlerine, tepindiler delirmiş gibi.
Ciğerler şişti, göğüsler kabardı.
Binlerce dudak mırıldandı eski duaları.
Kaskatı olmuş binlerce dindar el,
kenetlendi o saat birbirine.

Gece yarısına doğru,
telgraf telleri hala sayıyordu,
savaş alanındaki ölüleri.
Sonra,
dost düşman bütün insanlar birden sustu.
Yalnız analar ağladı,
dünyanın iki ucunda.”

Savaşın en acı yüzünü birebir yaşamış ünlü şair ve bilim

adamı Bertolt Brecht'in "Yeni Destan" adlı şiirindeki bu dizeleri tekrar okuyunca, savaş ve savaş ertesi canlandı gözümde. Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci adamı İsmet İnönü'nün ikinci Dünya Savaşı'nda Türkiye'yi cepheye sokmamasına gösterdiği "Savaşı yaşadığım için savaşa karşıyım" tarihi açıklaması çınladı kulaklarımda.

ABD'nin Çifte Zaferi

Sovyet Rusya'nın düşmesinden ve 1989 yılında Berlin Duvarı'nın fiilen yıkılmasıyla darmadağın olan 'demir perde' ülkelerinden sonra Amerika Birleşik Devletleri'nin karşısında ikinci süper güç olarak çıkmayı hedefleyen Avrupa Birliği (AB), Irak krizi ile bölündü. Fransa ve Almanya'nın başını çektiği grubun "Savaşa Hayır!" açıklamasına cevap çok kısa sürede yine AB'li ülkelere geldi. İngiltere, İtalya, İspanya, Danimarka, Portekiz, Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti yayınladıkları bir açık mektupla, savaşta ABD'nin yanında yer alacaklarını basın yoluyla deklare ettiler.

Önce Avrupa Birliği bölündü.

Sonra NATO müttefikleri ayrı düştü.

ABD'nin NATO'ya sunduğu savunma paketine Fransa, Belçika ve Almanya karşı çıktı. Kuzey Atlantik Paktı'nın 4. maddesine "hayır" dediler. Bu maddeye göre, bir müttefik, "saldırı olasılığını hissetmesi halinde" konuyu NATO Konseyi'ne getirebiliyor ve savunma planlamalarının hazırlanması, gereken önlemlerin alınması talebinde bulunabiliyor. NATO'dan çıkacak bir kararın "savaş mantığını" ön plana taşımak anlamına geleceğini, "zamanlama" açısından itirazları bulunduğunu, Türkiye'nin savunması söz konusu olursa yükümlülüklerini yerine getireceklerini anlattılar. Diplomatik kaynaklar, "NATO'nun, tarihinin en büyük krizini yaşadığı" ve "İttifak'ın sadece itibarının değil, geleceğinin söz konusu olduğu" görüşünü gizlemediler. Askeri disiplin ve gizliliğiyle bilinen NATO'daki görüş ayrılığı ilk defa bu düzeyde kamuoyu önünde tartışıldı.

ABD, Irak savaşından önce hem AB'yi hem de NATO'yu bölerek, ilk zafer olarak adlandırabileceğımız kansız savaşı kazandı. Anlaşılan daha uzun bir süre dünya tek kutuplu olmaya devam edecek.

Körfeze yerleşmeyi bir kere kafasına koymuş olan ABD Başkanı George W. Bush'un, Çillervari "Ya Savaş Ya Savaş" tavrını anlaşılan hiç kimse, hiç bir durum ve hiç bir güç değiştiremeyecek.

Her şeye rağmen,
İnadına gözyaşı,
İnadına Savaş...

Elysee–Bundestag Flörtü

II. Dünya Savaşı’ndan sonra Almanya ve Fransa arasında imzalanan Elysee Anlaşması’nın 40. yılı kutlanırken, Avrupa Birliği içerisinde “birlik içinde birlik mi doğuyor?” tartışması yaşandı. AB içindeki bu tartışmanın daha uzunca bir süre daha devam edeceğe benziyor.

“Fransalmanya” diye adlandırılan projenin altyapısını oluşturmak için AB Komisyonu’nun Fransız üyesi Ticaretten Sorumlu Komiseri Pascal Lamy ve Alman üyesi Genişlemeden Sorumlu Komiseri Gunther Verheugen, Fransa’nın “Liberation” gazetesinde kendi imzaları ile çıkan ortak makalede, “Almanya ve Fransa arasında birlik” önerdiler.

AB’nin icra organı Komisyon’un Fransız ve Alman üyeleri; iki ülke arasında sadece ekonomik alanda değil aynı zamanda dış politika ve savunma alanlarını da içeren bir birlik önerilerinden bir gün sonra Versailles Sarayı’nda bir araya gelen Fransa ve Almanya parlamenterleri gövde gösterisi yaparak, belki de “Fransalmanya”nın temelini attılar.

Paris’te Elysee Anlaşması’nın 40. yılı çerçevesinde Alman parlamenterleri Fransa Ulusal Parlamentosu’ndaki toplantıya katıldı. Ertesi gün de Fransız Meclisi, Berlin’e giderek Alman Meclisi Bundestag’daki koltuklarında yerlerini aldılar. Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac ve Almanya Başbakanı Gerhard Schröder’in açıkladıkları yeni Elysee kararlarına göre Fransız Dışişleri Bakanı’nın Alman bir baş müsteşarı, Alman Dışişleri Bakanı’nın da Fransız bir baş müsteşarı olacak. İki müsteşarın görevinin, Fransa ile Almanya’nın Avrupa Birliği içindeki etkinliğini artırmak ve ortak dış politika oluşturmak olarak duyuruldu. Ayrıca her iki ülke bakanları diğer ülkelerin hükümet kurullarına katılabilecekler.

Fransalman projesinde, “İki ülkenin iki Parlamento’dan oluşacak bir Kongre, haftalık bakanlar kurulu toplantıları, devamlı bir sekreteryaya, bir çok hükümet dışı organizasyonu içinde alacak, bir sivil toplum forumu ve sınırlarda işbirliği yapılanması” hedefleniyor. Bir başka hedefse Mayıs 2004. AB Komisyonu’nda tartışma yaratan “Fransalmanya”, AB’nin 2004 genişleme dalgasından önce hayata geçirmek.

AB fikrinin tohumunun atıldığı ve 40 yıl önce Fransa Cumhurbaşkanı Charles De Gaulle ve Almanya Şansölyesi Conrad Adenauer tarafından imzalanan Elysee Anlaşması’yla başlayan işbirliği sayesinde AB’nin temelini attılar. Elysee Anlaşması’nın 40. yılında Almanya ve Fransa’nın AB’ye sunduğu Franco-German önerisi, ortalığı karıştırdı. İtalya, İspanya öneriye destek verirken, Belçika, Hollanda, Lüksemburg gibi AB içindeki küçük ülkeler öneriye karşı çıkıyorlar. İngiltere ise “Almanya ile Fransa bunu başarabiliyorsa biz de ayrı bir birlikteliği başarabiliriz” tavrı aldılar. Alman ve Fransız yetkililer her ne kadar önerinin AB içinde yeni bir oluşum başlatmak niyetleri olmadıklarını açıklasalar da, AB’nin küçük ülkeleri tedirgin.

Yüzyıllarca birbiriyle savaşmış düşman kardeşlerin, 40 yıl önce başlattıkları dostluk, bugünlerde “birliğe” doğru hızla yol alıyor. Biz ise 40 yıl önce çıktığımız AB yolculuğunda bir arpa boyu kadar yol alamadık. Kopenhag’dan çıkan “müzakere tarihinin tarihi”ni saymazsak eğer. İster misiniz biz AB’ye tam girdik derken, ortada AB diye bir “birlik” kalmamış olsun?

Bugünlerde başlayan Elysee -Bundestag flörtü, izdivaçla sonuçlanırsa dünya yeniden kurulacak. 60 yıl önce “dünya yeniden kurulmuş, biz de yerimizi almıştık”. Atı alanın Üsküdar’ı geçmemesi için yeniden kurulmakta olan yeni dünyada yerimizi almak için şimdiden kolları sıvamanın zamanı.

Birlik'in Birleşme Çabası

Artık kaçınılmaz olarak görünen Irak savaşıyla ikiye bölünen Avrupa Birliği, geçtiğimiz hafta yaptığı olağanüstü zirve ile birleşmeye çalıştı. Olağanüstü Irak Zirvesi'ne aday ülkeler önce davet edildi. 2004 yılında tam üye olacak olan aday ülkelerin ABD yanlısı tavır almasından çekinen Fransa'nın bastırmasıyla son anda vazgeçildi. Brüksel'in eksi 7 derecesinde 'Irak Zirvesi'nde bir araya gelen AB hükümet ve devlet başkanları, beş saat gibi rekor denebilecek bir sürede sonuç bildirgesi yayınladı.

Sonuç bildirgesinde Fransa ve Almanya'nın başını çektiği grubu memnun edecek "Savaş için BM kararlarının önüne geçilmemesi" cümlesinin karşısında, İngiltere'nin başını öncülüğünü yaptığı grubu memnun edecek "Saddam Hüseyin'i caydırıcı kılmak için Körfez'e askeri yığının devam etmesi" cümlesi konuldu. Sonuç bildirgesi herkese rahat bir nefes aldırdı. AB Dönem Başkanı Yunanistan Başbakanı Kostas Simitis yaptığı açıklamada, AB'nin tek ses olmasından duyduğu mutluluğu dile getirdi.

Olağanüstü Zirve'nin ikinci günü yapılacak adayları bilgilendirme toplantısına katılmak için Brüksel'de bulunan Başbakan Abdullah Gül'le, Büyükelçi Oğuz Demiralp ve Sefire Hülya hanım'ın ev sahipliği yaptığı, yemekte olduğumuz sırada aldığımız bu açıklama Brüksel'de görev yapan biz gazetecileri şaşırttı.

* * *

Beklenen patlama ikinci gün oldu; Fransa Cumhurbaşkanı Jaques Chirac, AB'nin olağanüstü Irak Zirvesi'nden sonra düzenlediği basın toplantısında, Irak konusunda ABD'nin tutumunu destekleyen ve ortak deklarasyona imza atan İngiltere, İtalya, İspanya, Danimarka ve Portekiz'in yanı sıra AB adayı ülkelerden Polonya, Macaristan ve Çek Cumhuriyeti'ni "pervasızca"

hareket etmekle ve “sessiz kalmak gibi iyi bir fırsatı kaçırmakla” eleştirdi. Chirac, bu ülkelerin, AB üyeliklerini tehlikeye attıkları tehdidinde bulundu. Cumhurbaşkanı Jaques Chirac, AB’ye 2004 Mayısında üye olacak olan ülkelere “Savaşa destek vererek çocuksu ve tehlikeli davrandınız. AB’ye girme şansınızı azaltmak için daha iyi bir yol seçmezsiniz” sözleriyle seslendi.

Chirac’a cevap kısa sürede İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi’den geldi. Berlusconi, “Seni kim ahlaki değerlerin yargılayıcısı ilan etti. Hepimiz 11 Eylül ve Bali saldırılarında ölümü gördük. Saddam’ın silahları yanlış ellere geçmemeli” diye Chirac’a çıktı. Berlusconi’nin açıklamalarını, beklediği gibi İngiltere Başbakanı Tony Blair’in açıklaması takip etti. AB Adayı ülkelerin İngiltere veya Fransa kadar konuşma haklarının bulunduğu altını çizen Blair, “çünkü bu ülkeler önümüzdeki yıl AB’ye tam üye oluyorlar” dedi.

Cumhurbaşkanı Chirac’a en sert eleştirilerden biri de AB Komisyonundan geldi. Avrupa Birliği Dış ilişkilerden Sorumlu Üyesi Cris Patten, “Avrupa Birliği, bir Varşova Paktı değil. Herkes kendi fikrini söylemekte özgürdür. Kimse kimsenin düşünce ve fikirlerine gem vuramaz” dedi. Avrupa Parlamentosu Başkanı Pat Cox, AB Adayı ülkelerinin, birliğin ortak dış ve güvenlik politikası oluşturmadığı bir ortamda görüşlerinden dolayı eleştirilmesinin yanlış olacağını söyledi. AB’nin Irak’ta istenilen bir politika oluşturamamasından ders çıkarılması gerektiğinin altını çizen Cox, “AB inşasında daha tutarlı bir politika izlemeliyiz. Kırıcı değil yapıcı olmalıyız. Ayrımcı değil birleştirici olmalıyız” uyarısında bulundu.

Romanya Başbakanı Adrian Nastase, Chirac’ın yaptığı çıkışla aslında ABD’yi hedef aldığını belirtti. Romanya Başbakanı Nastase, “Ben de evde eşime kızdığım zaman çocuklarıma bağıyıyorum” diyerek ilginç bir benzetme yaptı.

Olağanüstü Zirve’nin dikkat çeken yönlerinden bir de Başbakan Abdullah Gül’ün AB’nin en ağır toplarıyla görüşmesiydi.

Başbakan Gül, BM Genel Sekreteri Kofi Annan, AB Genel Sekreteri Javier Solana ve Avrupa Parlamentosu Başkanı Pat Cox'un yanı sıra AB dönem başkanı Yunanistan Başbakanı Kostas Simitis, Almanya Başbakanı Gerhard Schröder, Fransa Cumhurbaşkanı Jaques Chirac, Belçika Başbakanı Guy Verhofstadt ile yüz yüze görüştü. Gül, İngiltere Başbakanı Tony Blair ile de telefon görüşmesi yaptı.

Avrupa Birliği açısından, dönem Başkanı Simitis'in deyimiyle "çatlakları giderme toplantısı" olan olağanüstü zirve öncesi Abdullah Gül'e gösterilen ilgi, Türkiye'nin bölgedeki gücüyle doğru orantılıydı.

Kıbrıs Sınır Savaşları

Hollanda'nın Lahey kentine Kıbrıs Zirvesi'ni izlemeye giderken, başka şeyler düşünmüştüm, tanyerinin henüz ağarmadığı, sabahın alacakaranlığında Brüksel'den yola çıktığımda. Ama hayat yine yanılttı beni. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın başkanlığında toplanan Kıbrıslı liderlerin zirvesinde sınır savaşları yaşandı 20 saat boyunca. Avrupa Adalet Divanı'nın da bulunduğu Lahey'deki Barış Sarayı'nda yapılan görüşmelerde KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ve Kıbrıs Rum Yönetimi Lideri Tasos Papadopoulos insanüstü çaba harcayarak, birbirini mat etmeye çalıştı. Ancak, Kıbrıs barış görüşmelerinde bir arpa boyu yol alınamadı. Denktaş ve Papadopoulos bütün günlerini aynı sarayda ancak ayrı odalarda geçirdiler; bizler de onları beklemekle.

Sabah saat 10'da Barış Sarayı'na gelen iki lider arasındaki ilk yakın temas gece yarısı 01.57'de gerçekleşti. BM Genel Sekreteri Annan'ın karşına oturan iki lider yarım saat sonra masadan kalktı. Ve bekleme yeniden başladı. Papadopoulos'un söylediği sadece "ikinci tur" sözünden görüşmelere ara verildiğini ve tekrar devam edeceğini öğrenebildik. Zira, sabahın ilk saatlerinde sarayın önünde nöbet tutmaya başlayan bizlere, Türk tarafından hiçbir bilgi ulaşmıyor. Rum tarafından sürekli bilgilendirilen Yunan gazetecilerden olup bitenleri öğrenmeye çalışıyorduk. Türk heyetinden koridorlarda "volta atan" tek isim Mümtaz Soysal'dı. Tek kelime açıklama yapmayan "şahin politikacı" bize bilgi vermek yerine Rum tarafında neler olup bittiğini bizlere soruyordu.

Yıllardır Avrupa Birliği zirvelerini izleyen bir gazeteci olarak, alışmış olduğum güvenlik önlemlerinin Barış Sarayı'nda

gerçekleştirilen zirvede onda birinin olmaması beni çok şaşırttı. Önce bizleri görüşmelerin yapıldığı saraya almayacaklarını belirten güvenlik yetkilileri, içeriye sızmaların yaşandığını görünce bu uygulamalarından vazgeçerek, herkesi içeri aldılar. Sadece kimlik kartlarını göstererek içeri giren -ki ben bu arada içeri sızanların arasındaydım, nasıl girdiğime ben de şaşarak- gazeteciler aranmamıştı. Sarayın kapısının önünde iki saat bekledikten sonra içeriye sızan ilk grup arasında bulunan ben, Cumhurbaşkanı Rauf Denктаş, KKTC Washington Temsilcisi Osman Erтуğ, KKTC Brüksel Temsilcisi Hilmi Akil, Dışışleri Müsteşarı Uğur Ziyal, Büyükelçi Deniz Bölükbaşı, eski Dışışleri Bakanı ve Denктаş'ın danışmanı Mümtaz Soysal'ın da aralarında bulunduğu Türk heyetinin çalıştığı odaya kadar ulaştım. İçerde oturanlar kadar ben de şaşkındım, bir engele takılmadan heyet odasına girişime. Daha sonra cebinden çıkarttığı iki bıçağı gösteren Hollandalı bir kameramanın, “Bu nasıl iş anlamadım! Bıçaklarla içeri giriyorum hiç kimse bir şey sormuyor” sözleri durumun ne kadar “evlere şenlik” olduğunu özetler sanırım.

BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın yürüttüğü, aralıksız 20 saat süren ve Kıbrıs Türk kesimi, Kıbrıs Rum kesimi, garantör devletler Türkiye, Yunanistan ve İngiltere yetkililerinin katıldıkları görüşmelerde tarafların anlaşılamadığını BM Kıbrıs Özel Temsilcisi Alvaro De Soto, ertesi gün sabah saat 06.15'de “Acıdır ki barış çabaları başarılı olamadı. Yolun sonuna geldik” sözleriyle bütün dünyaya duyurdu.

Brüksel'e döndüğümde aradan uykusuz 28 saat geçmişti. Uykularımızı daha çok kaçıran açıklama AB Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Yüksek Komiseri Günter Verheugen'in sözcüsü Jean-Christophe Filori'den geldi: “Avrupa Birliği Komisyonu, Kıbrıs'ta çözüm bulunmadığı takdirde Rum kesiminin bugünkü yapısıyla, Kıbrıs Cumhuriyeti olarak AB'ye tam üye olacağı, bu durumda Türkiye'nin AB toprağını ‘işgal etmiş’ sayılacağını” söyledi.

Türkiye, hükümet değişikliği, TBMM'ye yeniden gelmesi

beklenen tezkere ve artık kaçınılmaz görülen Irak Savaşı'na kitlenmişken, Avrupa Birliği'nden de Kıbrıs resti geldi. Anlaşılan o ki Türkiye'nin AB sürecindeki demokratikleşme ve insan hakları olarak başlayan “engeller listesi”nin ilk sırasında bundan sonra Kıbrıs olacak.

Savaşın Gölgesinde Zirve

Dünya'nın karşı çıktığı bir türlü önlenemeyen II. Irak Savaşı'nda ilk bombalar Bağdat'a düştüğü gecenin sabahında Avrupa Birliği liderleri Brüksel'de toplandı. ABD, Irak'ta nokta operasyonu başlatırken, ortak bir dış politika oluşturamayan ve Irak savaşına ilişkin derin görüş ayrılıkları yaşayan AB devlet ve hükümet başkanları, Brüksel'de Ara Zirve'de bir araya geldi. AB liderleri, Avrupa ekonomisinin durumunu ele almayı amaçlıyordu. Ancak, savaşın gölgesi AB Zirvesi'ne düştü. Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Romano Prodi, savaştan üzüntü duyduğunu belirterek, "AB çok zor günler geçiriyor" diyerek, AB'nin acizliğini bir anlamda açıkça itiraf etti. AB'nin ortak bir dış politikasının olmamasından yakınan Prodi'nin "Kendi güvenliğimizi sağlama işini başkalarına bırakamayız" sözleri AB acizlik tarihine yazıldı.

İki gün olarak planlanan Ara Zirve'nin ilk günün akşamında birlikte soğuk bir ortamda yemek yiyen AB liderleri, biran önce eve dönmek için çaba harcadılar. Fransa ve İngiltere başbakanlarının "Bu akşam bitirip, geri dönelim" teklifine Simitis karşı çıktı. Dönem başkanı Kostas Simitis'in üç defa "konuya girelim" uyarısına rağmen hiçbir ülke cesaret edip, ilk sözü almadığı belirtiliyor. Formalite gereği ikinci güne taşınan Ara Zirve görüşmelerinden, Türkiye'ye uyarı çıktı. Zirve sonuç bildirgesinde Irak'ın komşu ülkelere seslenen AB, Türkiye'yi ima ederek, "Bölge ülkeleri, bölgesel istikrarı bozacak hareketlerden itinayla kaçınmalı. Bölge ülkeleri, terörizmi önleme sorumluluğuna sahiptir" paragraflarına yer verdi.

AB dönem başkanı Yunanistan Başbakanı Kostas Simitis, Irak sorununun diplomatik yollarla çözülememesinden dolayı

üzüntü duyduğunu belirtti. “Savaşın bir an önce bitmesini umduğumu” ifade eden dönem başkanı Simitis, “Avrupa ülkeleri arasındaki görüş ayrılıklarına rağmen, ortak bir pozisyon oluşturmaya çalıştıklarını” söyledi. Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu bu savaşta, Birleşmiş Milletler’in (BM) merkezi rol oynaması gerektiğini vurgularken, AB’nin insani krizi önlemeye çalışmasını istedi. Papandreu, “Avrupa Birliği tek sesle konuşmak istiyorsa, bir an önce görüş ayrılıklarına son vermelidir” dedi.

Savaşı yaşamış bir halkın çocukları olarak açıklama yapan Belçika Başbakanı Guy Verhofstad, hem ABD’yi hem de Saddam Hüseyin’i suçladı. Avrupa’nın nazlı bebeği küçük ülke başbakanı Verhofstad, ABD’yi tek başına hareket etmekle ve dünya kamuoyunu hiçe saymakla, Saddam Hüseyin’i de kendi halkını sevmemekle itham etti.

Avrupa Parlamentosu (AP) Irak savaşı nedeniyle Brüksel’de olağanüstü toplandı. AP Başkanı Pat Cox, yaptığı konuşmada, “Dünyanın en büyük parlamentosuyuz. Sesimizi duyurmalıyız. Savaş başladı. Yeni ve tehlikeli bir dönemdeyiz. Masum, zayıf, fakir insanlar mağdur durumda. Bu arada, savaşa katılmak durumunda olan AB’li ve özellikle İngiliz askerleri ve ailelerini de düşünüyoruz. AB bölünmüş durumda. Bu, zayıflığımızı gösteriyor” dedi. AB Dönem Başkanı Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu, barışçı yolların seçilmesi için her yöntemi denediklerini, başarılı olamadıklarını söyledi. İnsani yardım ve göç konularını göz önünde bulundurdıklarına değinen Papandreu, Irak’ın toprak bütünlüğüne önem verdiklerini belirterek, “AB adayı bir ülke olan Türkiye’nin istikrarı ve Kürt meselesi de önemlidir” dedi. AB Komisyonu’nun dış ilişkilerden sorumlu üyesi Chris Patten, Irak savaşının Türkiye’yi nasıl etkileyeceğini yakından izlediklerini, “baskı altında bulunan Türkiye’ye yardımcı olmak gerektiğini” söyledi. Avrupa Parlamentosu’nun Brüksel’de düzenlediği olağanüstü toplantıda konuşan Patten ayrıca savaş sonunda Irak yönetiminin BM vekaletine verilmesini ve Irak’ın toprak bütünlüğünün korunmasını istediklerini belirtti.

Yaraları Sarma Çabası

Dünya kamuoyunun yüzde 83'nün karşı çıkmasına ve BM'nin onay vermemesine rağmen Irak'ı gece gündüz bombalayan ABD, geçtiğimiz hafta ilk defa yurtdışına açılarak, Ankara, NATO ve AB ile temaslarda bulundu. Ankara'dan sonra Brüksel'e gelen ABD Dışışleri Bakanı Colin Powell, güvenlik gerekçesiyle Avrupa Birliği yetkilileriyle de NATO'da görüştü. Powell'ın bir "hesaplaşma" değil, "diyalog" arayışı içine girerek yaraları sarma çabası her ne kadar olumlu görülse de yaralar kanama ve 1001 gece masallarının şehri Bağdat'ta çocuklar can vermeye devam ediyor...

Küreselleşen dünyanın ikinci merkezi Brüksel'de "son dönemde hasar gören transatlantik bağlarının güçlendirme" girişimi ABD'nin gövde gösterisine dönüştü; savaş öncesi hem BM'ye hem AB'ye hem de NATO'ya rest çeken ABD'nin isteği üzerine 23 ülkenin dışışleri bakanları bir gün içinde, her şeyi unutarak, Brüksel'in yolunu tuttular.

ABD'nin ikinci zenci generali olma unvanını taşıyan Powell'in "Başarılı olduğumuz ve Irak halkı için daha iyi bir hayat yaratılacağı zaman, koalisyon karar vermede öncü rol oynayacak. BM için uygun rolün ne olacağı konusunu inceliyoruz. Bu konudaki tartışmalar yeni başladı. Sağlıklı bir diyalog yürütülmekte" sözleri ABD'nin Irak'ta Saddam Hüseyin rejimi devrildikten sonrası da yine herkese ve her şeye rağmen tek başına hareket etme niyetini açıkça ortaya koydu.

Brüksel'e gelen Dışışleri Bakanı Abdullah Gül, Avrupalı meslektaşlarına sitem ederek, Irak krizi çerçevesinde Türkiye'ye büyük haksızlıklar yapıldığını vurguladı ve farkına varmadan, sorumsuzca demeçlerin Türkiye'ye zarar verdiğini hatırlattı.

Olağanüstü Brüksel temaslarını değerlendiren Abdullah Gül, Irak kriziyle ikiye bölünen AB üyeleri ve NATO müttefikleri arasında yeni bir dönemin başladığını, yaraların sarıldığını ve çatlakların giderildiğini açıklasa da ABD'nin inatçı tutumundan AB ve NATO'nun yeni ayrılıklara gebe olduğu gözlerden kaçmamalı. Fransa Başbakanı Jean-Pierre Raffarin'in, "ABD, Irak savaşını başlatarak ahlaki, siyasi ve stratejik hata yaptığı" demeci bunun ilk sinyali.

NATO ve AB üyelerinin savaşın sona ermesi konusunda aynı fikirde olduklarını belirten NATO Genel Sekreteri George Robertson, "geçmişte fikir ayrılıkları oldu, ancak gelecek konusunda büyüyen bir uzlaşma olduğunu görüyorum" itirafına ve "BM ile diğer uluslararası örgütlerin, şartlar elverdiği takdirde hemen Irak'ın yeniden yapılanmasıyla ilgilenmesi gerektiği" talebine karşılık ABD'nin ikinci adamı Powell, "BM'nin bazı siyasi roller üstlenebileceğini ancak, başrolü BM'nin değil, koalisyon güçlerinin oynayacağını" söyledi.

Belçika'nın önde gelen gazetelerinden Le Soir, ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell'ın, savaş başladıktan sonra ilk dış gezisinde NATO ve AB ile görüşmeden önce Ankara'ya gitmesini "Türkiye'nin bölgesel gücünü" olarak değerlendirdi. "Irak'ın komşusu olan Türkiye'nin elinde birçok anahtar bulunduğunu görmek lazım. Amerikalılar, Türkiye'den kara birimlerini geçi-remedikleri için sıkıntıya düştüler, strateji değiştirmek zorunda kaldılar. Washington, Ankara'nın desteğinden vazgeçemez. Türkiye'ye karşı uzun süre sitem edip surat asamaz. Bu nedenle Colin Powell, Amerikan onurunu bir kenara bırakıp Türkiye'nin ayağına gitti" saptamasını bizim yöneticilerimiz ne kadar ciddiye alacak bilemiyorum ama, uzaktan bakılınca bazı şeyler daha net gözlemleniyor.

Bahar Havası

Avrupa Birliği ile Türkiye ilişkilerinin aynası Riga’da yapılan Eurovizyon Şarkı Yarışmasıydı. Sertab Erener’in seslendirdiği “Everyway That I Can” gecenin sürprizini yaparak, 48 yıldır düzenlenen ve Türkiye’nin 28 yıldır katıldığı Eurovizyon’da birinciliği kazandı. Türkiye açısından AB yolunda dönüm noktası olan 2004’de 49. Eurovizyon Şarkı Yarışması’na ev sahipliği yapacak. Türkiye ilk defa İngilizce bir şarkıyla Eurovizyon’a katılarak, “Biz Avrupalıyız” dedi. Avrupa da Türkiye’ye birincilik ödülü vererek, “sizi kabul ediyoruz” mesajı verdi. Ancak, ayrıntıyı kaçırmamak lazım, “sizi kabul ediyoruz ama bize uyum sağlamanız şartıyla” diye özetleyebiliriz verilen mesajı. Avrupa Türkiye’ye “Bizim koyduğumuz kuralları yerine getirmeniz şartıyla sizi Avrupalı kabul ediyoruz” dediler. Evet, biz AB’ye uyum sağlamış ve şarkımızı İngilizce seslendirmiştik. Sadece şarkı yarışmasında Türkiye Avrupa’ya uyum sağlamadı, aynı zamanda AB üyeliğinin ön şartı olan Kopenhag siyasi kriterlerini yavaş yavaş da olsa, en azından kağıt üzerinde, yerine getirerek çok önemli yol kat etti. Şimdi sıra çıkarılan uyum yasalarını uygulamada alınacak yolda. Bunda da hükümetin kararlılığını Brüksel’den bakınca net görünüyor. Gül bahçesinde değiliz. Tabi ki AB yolunda dikenler de var. Ama Türkiye’nin yolu açıldı bir kere.

Türkiye’nin bahtı açıldı; Futbol Dünya Kupası’nda üçüncülük, Dünya güzellik yarışmasında birincilik ve Eurovizyon Şarkı Yarışması’nda birincilik kürsüsüne çıkmayı başardı, uluslararası arenada başarıları hep uzaktan bakmak zorunda kalan Türkiye. AB ile Türkiye’nin “flört dönemi” kırk yılın sonunda sona erdi. Nişanlılık devresine gelindi. Düğün için gün sayılıyor. Türkiye ve AB ailesinde bahar havası yaşanıyor. Düğün tarihi yakın gelecekte.

AB ülkelerinde yaşayan Türk vatandaşlarının, ki bunların çoğunluğu AB vatandaşı, nüfusu 3.500.000'un üzerinde. Türkiye'nin dış ticaretinin yüzde 60'ı Avrupa Birliği ülkeleriyle. Türkiye'nin döviz kazançlarının yüzde 60'ı Avrupa'da çalışan Türk işçilerinin her yıl Türkiye'ye gönderdikleri döviz olan 5-6 milyar Euro civarında. Avrupa'dan Türkiye'ye sermaye yatırımları ise toplamın yüzde 75'i. Dışarıdan Türkiye'ye gelen toplam turist içinde Avrupa'nın payı yaklaşık yüzde 80. Türkiye, yarım yüzyıl'dır Avrupa Konseyi ve NATO üyesi. Türkiye, 1963'ten bu yana Avrupa'nın Ekonomik alanının içerisinde. Bu Türkiye'nin Avrupa ile iç içe olduğunun göstergesidir. Daha da önemlisi Türkiye ulusal programında, Avrupa'nın paylaştığı değerler sistemini Atatürk ile birlikte bir uygarlık projesi olarak benimsemiş durumdadır. Bu amaçla sayısız anlaşmaların altına Türkiye Cumhuriyeti olarak imzasını koymuş; Demokratik Hukuk Devleti ile Pazar Ekonomisini, dolayısıyla siyasetle ekonomi de serbest rekabet kurallarını kabul etmiştir. Ayrıca, TBMM bu doğrultuda kabul ettiği uyum paketi çerçevesinde, zaten yıllardır uygulamadığı idam cezasını kaldırarak, insan hakları alanında ilerlemeler kaydederek ve ana dilde eğitimi kabul ederek, AB'nin Kopenhag siyasi kriterlerinde de önemli bir ilerleme sağlamıştır.

Bu anlamda Avrupalılık, ülkenin AB'ne üye olmasının ötesinde, "kişinin bir yaşam ve hatta bir düşünce tarzı olmalıdır." Zaten Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye'ye hedef olarak Avrupalılığı ve hatta Batılılığı değil, "çağdaş yaşam düzeyinin üstünü" göstermiştir.

Önümüzdeki birkaç aylık dönem Türkiye açısından çok önemli bir süreç. Siyasi reformlar tamamlanarak, bu süreç çok iyi değerlendirilmeli. AB Komisyonu'nun Türkiye ile ilgili hazırlayacağı ve 2003 Ekiminde yayınlanacak olan raporun olumlu olması halinde, Türkiye'ye AB üyelik müzakerelerinin yolunu açacak olan 2004 Ekim ayı raporu, sadece uygulamalarla ilgili bir değerlendirmeden oluşacak. Yani Türkiye'nin 2004 yılı, reformların günlük yaşamda eksiksiz uygulanmasını kapsayacak.

Bu uygulamalarda sorun olmazsa, 2004 Ekim'inde AB

Komisyonu, Türkiye ile müzakerelerin başlatılması yönünde “görüş” belirtecek ve AB liderleri 2004 Aralık’ın da toplanarak, komisyonun önerisi doğrultusunda müzakereleri başlatma kararı alacak. Ancak, Türkiye’de büyük bir direnme başladı. Elindeki iktidar gücünü kaybetme korkusu yaşayan bir kesim, Türkiye’nin AB yoluna taş koymaya başladı. Dışişleri Bakanı Abdullah Gül klasik tavrıyla bunu inkar yerine kabul ettiğini açıkladı Brüksel’de. Zaman zaman çeşitli direnmeler ve girişimlerin olabileceğini, hatta bunların “kasıtlı” olabileceğini söyleyen Gül, “Önemli olan, hem hükümetin, hem meclisin ve de hem de Türk toplumunun AB konusunda kararlılığıdır. Türkiye, önündeki bu tarihi fırsatı kaçırmayacak. Bunda azimliyiz, kararlıyız” dedi. 3 Kasım seçimlerinden sonra işbaşına gelen AKP iktidarına tereddütlerle yaklaşan Brüksel, iktidarın reformlar konusundaki iradesine dair bir kuşku taşımadığı da son açıklamalarından anlamak hiç de zor olmasa gerek. Artık AB’nin kafası daha netleşmiş bir durumda. Türkiye’yi acımasızca eleştiren, ki aslında o işini yapıyor, Komisyonun Genişlemeden Sorumlu Üyesi Gunther Verheugen’ün bile jargonu değişti.

Avrupa Parlamentosu’nun en güçlü kanadı olan ve Türkiye’nin AB üyeliğine en soğuk bakan Hristiyan Demokratlar bile farklı düşünmeye başladı. Hristiyan Demokrat kanadın başkanı Wilfried Martens, Türkiye’de yaptığı görüşmelerden ve Gül ile Brüksel’de buluşmasından sonra “tereddütlerinin ortadan kalktığını ve artık Türkiye’nin AB üyeliğini desteklediklerini” açıkladı.

Brüksel’de Avrupa Parlamentosu koridorlarında, AB Komisyonu salonlarında ve Avrupa’nın sokaklarına Türkiye’nin havası değişti. Türkiye çok iyi bir hava yakaladı. Rüzgarı arkasına aldı. Yelkenler havayla doldu. Türkiye kırk yıl önce çıktığı AB yolculuğunda “tam yol” alıyor. Bahar havası yaşanıyor; değerlendirmek lazım.

AB'ye Giriyyik!

Avrupa Birliğı'nin başkenti olan “Ve soğuk ve gri ve ıslak ülke” Belçika'da amatör tiyatro grubu “Sesimiz”den AB ile ilgili oyunu izlemek güzeldi. 40 yıllık AB serüvenimizde “ha girdik, ha giriyoruz” derken müzakerelere başlama tarihinin tarihini aldığımız şu günlerde Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızın da bu konuya kafa yormaları ve tiyatro oyununa dönüştürmeleri oldukça hoş. Anadolu'nun herhangi bir köyünde geçen ya da geçebilecek, Avrupa standartlarını yakalama ve AB'ye uyumu irdeleyen “AB'ye giriyyik!” oyunu trajikomik hallerimizi ortaya koydu; “elin gavuruna rezil olmamak adına” yapılan katakulliler; kendi insanımız için değil ama AB istediğı için yapılan zorunlu değişiklikler. AB istemese bile hep ABi istediğı için yapmak zorunda kaldığımız yaşantımızdaki değişiklikler; Türkiye'nin ve Türk insanının gelişmemesi için çaba harcayan yobaz ve rantçı tayfasının bin dereden su getirmeleri hallerini izledik Anvers'te. Kendi yağıyla kavrulma hallerinden olsa gerek, bir köy piyesi havasında da olsa kutlamak lazım “Sesimiz Tiyatrosu”ndan Sevim'i, Özgür'ü, Ünsal'ı ve diğerlerini. “AB'ye giriyyik!” zamanlama açısından iyi seçilmiş bir konu. Çünkü Selanik Zirvesi'ne beş kaldı.

Ne tesadüftür ki modern Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün doğum yeri Selanik'te yapılacak AB Zirvesi'ne yaklaşırken, AB ile ilgili haberlerde daha yoğun bir döneme girildi. Yıllarca Brüksel'de gazetecilik yaptıktan sonra yazılı basından “sanal basına” yatay geçiş yapan Vakur Kaya yönetimindeki “abhaber.com”da Avrupa Birliğı ile ilgili detaylı gelişmeleri ve AB dosyalarını bulabiliyoruz. Sadece AB ilgili haberlerin yer aldığı ender Türkçe haber sitelerinden biri olan “abhaber”

aynı zamanda bir misyonu da yerine getiriyor. İnsanın kendi ana-dilinde haber alma misyonunu. Emekli bürokratların ve deneyimli gazetecilerin de köşe yazdığı site, bir anlamda “başucu sitesi” nite-liğinde. Avrupalı haber siteleriyle boy ölçüşecek hızda ve kalitede haberleri

Hani her alanda AB’yi yakalamaya çaba gösteriyoruz ya! Avrupa’yı yakalamaya çalışanlardan biri de Türkiye’nin köklü takımlarından biri olan Fenerbahçe. Türkiye liglerinden umdu-ğunu bulamayan Fenerbahçe Avrupa’ya açıldı. Fenerbahçe’nin Avrupa’ya açılması futbol anlamında değil, ticari açıdan. Avrupa’da yeşil sahalarda hezimete uğrayan Fenerbahçe, Fe-nerium mağazalarının ilk yurtdışı şubesini geçtiğimiz günlerde Brüksel’de hizmete soktu. Fenerium büyük bir şölenle müşteri-lere kapılarını açarken, Belçika’da yaşayan Fenerbahçeliler baş-kanları Aziz Yıldırım’ı görmek için Brüksel’in yolunu tuttular. Hiçbir toplumsal olaya duyarlılık göstermeyen “Ve soğuk ve gri ve ıslak ülke”de yaşayan vatandaşlar için Fenerbahçe anlaşılan her şeyden üstündü. Çünkü, yüzlerce kilometre yol kat eden Fenerbahçeliler Yıldırım’ın sadece el sallamasıyla yetinmek zo-runda kaldılar. Başkanlarının kendileriyle konuşmamasına çok içerleseler de olsundu; Fener onların her şeyiydi.

Çocuk Oyuncağı!

Birkaç gündür “Mustafa Kemal ve arkadaşlarının 1920’li yıllarda yaptıkları reformlar çocuk oyuncacı” cümlesi beynimi kemiriyor...

Birçok okurdan aldığım “Hafta içi zaten AB haberleri okuyoruz. Pazar günleri de AB yazma olmaz mı?” görüşünü dikkate alarak, daha “soft” yazılar yazmaya özen gösteriyorum. Ama, bu hafta mideme oturan “çocuk oyuncacı” konusunu sizlerle paylaşmadan kendimi alıkoyamayacağım.

Avrupa Parlamentosu’nun Hristiyan Demokrat Grup üyesi ve Türkiye raportörü Hollandalı milletvekili Arie Oostlander ile hazırladığı 2004 Türkiye Raporu’nu görüşmek üzere 12. kattaki bürosunda buluştuk. Ve o günden beri yukarıdaki cümle beynimde dolaşıp duruyor...

2003 Türkiye Raporu’nda “Kemalizm” kelimesini kullandığı için yoğun eleştirilere maruz kalan bay Arie Oostlander’e “Kemalizm”i sordum. Oostlander, “Geçen yıl hazırladığım raporda ‘Kemalizm’ kelimesini kullandım. Bu yıl hazırladığım raporda ‘Kemalizm’ kelimesi yok. Bana Kemalizm’in ‘reformist bir hareket’ olduğu söyleniyor. Buna inanmıyorum. Ama, Kemalizm reformist bir hareket ise ben bir Kemalistim. 1920’li yıllarda Mustafa Kemal ve arkadaşlarının yaptıkları ile bugünkü hükümetin yaptıkları reformlarını kıyaslarsak, 1920’li yıllarda yapılan reformlar ‘çocuk oyuncacı’ kalır” cevabını verdi.

Sayın bay Oostlander biraz da küçümseyerek, “Mustafa Kemal ve arkadaşlarının yaptıkları reformlar” nitelendirmesi yapsa da, biz o reformlara “Atatürk Devrimleri” diyoruz. Çünkü padişahlığı kaldırmak, hilafete son vermek, Cumhuriyet rejimine geçmek her babayiğidin harcı olmasa gerek...

Avrupa’da ve Avrupa Parlamentosu içinde genelde Hıristiyan Demokratların özelde de Oostlander gibilerinin Türkiye’ye karşı besledikleri niyet ve önyargılar biliniyor. Ama, bir toplumun değer yargılarıyla “çocuk oynacağı” diyerek dalga geçme hakkını size kim veriyor? Saygı göstermenin ilk şartı saygı göstermek değil midir? Sarı saçlı, mavi gözlü adam ve silah arkadaşları hiç bir şey yapmamış olsalar bile “bir milletin kurtarıcısı” oldukları için saygı duyulmalı.

Sayın bay Oostlander’e birkaç soru...

Bay Oostlander, hangi lider, padişah olma nimetlerinden vazgeçip Cumhuriyet rejimi (29 Ekim 1923) ilan etme yürekliliğini gösterir?

Bay Oostlander, hangi lider, Halifeliği (3 Mart 1924) kaldırarak bütün İslam dünyasının başında olmaktan kendini alıkoyabilir?

Bay Oostlander, hangi lider, bir ülkenin kimyasını değiştirecek Arap alfabesinden Latin alfabesine (3 Kasım 1928) geçişe cesaret edebilir?

Bay Oostlander, hangi lider, bir toplumun kimyasını değiştirecek Medeni Kanunun (17 Şubat 1926) kabulüne yeltenebilir?

Bay Oostlander, 20 Nisan 1924 Anayasanın kabulü...

Bay Oostlander, 26 Aralık 1925 Uluslararası takvim ve saatın kabulü...

Bu listeyi uzatmak hiç de zor değil.

Ve sayın Bay Oostlander, bütün bu devrimleri tek başına ve 15 yıl gibi kısa bir süre içerisinde yapabilen dünyada kaç lider var?

Gökkuşağı Sendromu

Anayasa tartışmalarının damgasını vurduğu AB Zirvesi’nde, karar mekanizması ve oy sistemi konusundaki uzlaşmazlıklarına, “yol üzerindeki kaya” benzetmesi yapan AB Dönem Başkanı Silvio Berlusconi, “Bu kaya yüzünden bütün geminin batabileceğine” dikkat çekti. Brüksel’de bir araya gelen AB devlet ve hükümet başkanları, Avrupa Anayasası üzerinde anlaşamayarak, Berlusconi’yi haklı çıkardılar.

ABD, altı aydır saklanan devrik Irak lideri Saddam Hüseyin’i bir çukurda “enselediğini” (We got him) dünya kamuoyuna duyurdu. Bütün dünyanın dikkati yeniden ve bir kez daha Irak’a çevrildi. AB’deki çatlak gün yüzüne çıkmadan unutuldu. İkinci Irak Savaşı önce AB’yi ikiye bölen Saddam, bu kez AB’yi kurtaran adam oldu. Liderler, Anayasa Zirvesi’nde anlaşamadılar ve fiyaskoyla sonuçlandı. Avrupa kamuoyu “fiyasko” tartışmasını başlatamadan bitirdi. Saddam Hüseyin ele geçirildi, AB’deki Anayasa anlaşmazlığı tartışmaları gölgede kaldı.

Avrupa Parlamentosu (AP) Liberal Grup Başkanı Graham Watson’un, “Çok üzgünüm ama bunu söylemek zorundayım; ABD, Saddam Hüseyin’i Irak’ta çukurdan çıkardığı gün bizim liderlerimiz kendilerini Brüksel’de çukura soktular” sözleri kamuoyunda duyulmadı.

İki yıllık bir çalışma sonrası hazırlanan ve Avrupa Birliği’nin geleceğini şekillendiren Avrupa Anayasası’nda anlaşamayan AB hükümet ve devlet başkanları, uzlaşma sağlanamayan konuları henüz bilinmeyen bir sonraki zirveye bıraktı. “AB’nin Mayıs 2004 yılında 10 yeni üyenin katılımıyla yaşayacağı genişleme sancılı başladı. 25 ülkenin devlet ve hükümet başkanının Brüksel’de uzlaşamaması yüzünden Birliğin müzakere gücü

tehlikeye girdi. Anayasa metninin ertelenmesi sonrasında neyin üzerine müzakere yürütüleceği sorusu ön plana çıkıyor. Çünkü Brüksel'deki zirvede çözümlenemeyen konular önümüzdeki üç ya da altı ay içinde de değişmeyecektir. Önümüzdeki yıl Avrupa Parlamentosu için seçimler yapılacak. Bunun anlamı Avrupa vatandaşları AB'nin gelecekte nasıl şekilleneceğini bilmeden sandık başına gidecekler. AB, sadece ortak pazar ya da süper bir serbest ticaret bölgesi formatına gerileyebilir. Devlet ve hükümet başkanları tarihi bir fırsatı kaçırdı. Yeni bir şans yakalayıp yakalamayacakları da belirsiz” yorumlarının yapılmasını Saddam Hüseyin engelledi.

AB ikilem içerisinde ve “iki vitesli” tartışmaları yaşarken, 2004'e 5 kala Türkiye'nin AB'den tarih alma şansı hala “kaygan zeminde yüzde 51” olarak ifade ediliyor. Hükümetin kurduğu ve Avrupa kamuoyunu Türkiye'nin üyeliğine “alıştırmakla” görevlendirdiği İletişim Grubu'ndan 2004'e 5 kala hala “ses” yok. Açık Toplum Enstitüsü, Boğaziçi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu ve Avrupa Çalışmaları Merkezi'nin 20 ilde yaptığı araştırmaya göre Türk halkının yüzde 74,4'ü AB üyeliğini istiyor. Ancak, 2004 sonunda AB'den müzakere tarihi alınmaması halinde “Gökkuşakğı sendromu” kaçınılmaz gibi görünüyor. Hani hep görüp altından geçmeyi bir türlü başaramadığımız gökkuşakğı...

Avrupalılar Genişliyor

Genişleyen sadece Avrupa Birliği değil, Avrupalılar da genişliyor.

AB'nin yaptığı bir araştırmaya göre 2030 yılında Avrupalıların, sağlıksız beslenmeden dolayı aşırı kilo sorunu ile karşı karşı kalacağı uyarısı yapılıyor.

Bireysel genişleme ile mücadelenin yıllık bedeli ise 130 milyar Euro...

AB, sağlıksız beslenmeden kaynaklanan genişleyen vatandaşlarının derdine düştü. Amerikalılardan sonra Avrupalılar da şişman toplum olma yolunda hızla ilerliyor. Amerikalıları örnek alan özellikle Avrupalı gençler bilinçsiz beslenme ve hareketsizlik nedeniyle genişliyor. AB Komisyonu Sağlıktan Sorumlu Üyesi David Byrne, eğer Avrupalılardan beslenme alışkanlıklarını ve yaşam tarzlarını değiştirmelerini istedi.

Vatandaşlarının genişlememesi için mücadele eden Avrupa Birliği, kendi içinde genişlemeyi sürdürüyor. Bu ayın başında tarihinin en büyük genişleme dalgasını gerçekleştiren Avrupa Birliği, üye sayısını 25'e çıkardı. Sırada beş ülke var. Reuters Haber Ajansı genişleme süreciyle ilgili olarak 38 Avrupalı iktisatçı arasında yaptığı anketin sonuçlarını açıkladı. Avrupalı iktisatçılara göre Bulgaristan ve Romanya 2007'de Avrupa Birliği'ne üye olacak. Hırvatistan 2009'da, Sırbistan-Karadağ Federasyonu 2012'de ve Türkiye 2015'te AB'ye üye olacak. Ancak, Türkiye'nin AB'ye Sırbistan-Karadağ Federasyonu'yla birlikte üye olma olasılığının daha güçlü olduğu söyleniyor.

Ankete katılan Avrupalı iktisatçıların yüzde 40'ı, AB'nin bu yıl sonunda Türkiye'ye müzakere tarihi vereceğini düşünüyor. Bu oran geçtiğimiz Şubat ayında yaklaşık yüzde 30'du. Merkezi

Almanya'nın Köln kentinde bulunan Oppenheim Enstitüsü'nden Dagmar Alpen, AB'nin Türkiye'yle bu yılın sonunda üyelik müzakerelerine başlanması yönünde bir karar almasının, Fransa'nın Aralık ayına kadar fikrini değiştirmesine bağlı olduğunu belirtiyor.

Bir yer biri bakar...

Hem Avrupa Birliği hem de Avrupa'da nüfusun büyük bir kısmı genişlerken, birileri de açlık sınırında dolaşıyor. Avrupa nüfusunun yaklaşık yüzde 5'inin, gıda yetersizliği sorunuyla karşı karşıya. BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, dünyanın en varlıklı ülkelerinin de aralarında bulunduğu Avrupa ülkelerinde yaşayan nüfusun yaklaşık yüzde 5'i, gıda yetersizliği sorunu yaşıyor. Bu yüzde 5'lik oranın içinde bulunduğu yüzde 21'lik bir kesim ise, günde 2 dolardan az kazananların oluşturduğu yoksulluk sınırı altında yaşıyor. BM verilere göre Avrupa'da yetersiz beslenenlerin sayısı 25 milyondan 34 milyona yükseldi. Avrupa'da yoksulluğu artması, geçmiş 15 yılda, merkezi olarak planlanan ekonomiden pazar ekonomisine geçişe bağlanıyor. Tarım üretiminin, sanayi üretimi karşısında ikinci planda kalması ve işsizliğin artması da yoksulluk ve yetersiz beslenmenin en büyük nedeni olarak gösteriliyor.

Güle Güle Günter Abi

Gençlik yıllarında “68 kuşağı”nın sıcak günlerini yaşadı. Gazeteci olarak ilk ekmek parasını kazanmaya başladığında henüz 19 yaşındaydı. Muhafazakar partiden politikaya girdi, zamanla sosyal demokrat oldu. AB’nin en büyük genişleme dalgasının mimarı ve Yeni Avrupa’nın oluşumunda başbakanların kapısını aşındırdığı adam Günter Verheugen, artık olmayacak. AB adayı ülkelerin sevinçlerine ortak oldu. Kızgınlıklarını yumuşatmaya çalıştı. Bazen “Aldatıldım” dedi. “Sadece bir memur” yakıştırılması yapıldığında kendisine, tipik Alman soğukluğunda karşıladı bu yakıştırmayı. “Bazen kendimi çok yalnız hissediyorum” diyebilecek kadar da açık yüreklilik gösterdi kimi zaman.

41 yıl önce çıktığımız AB yol hikayemizin en dolambaçlı son beş yılında gündemimizin hep ilk sırasında olan Verheugen, görevini bıraktı. Maocu liderlikten Avrupa Birliği Başkanlığına uzanan bir hayat hikayesinin kahramanı Jose Manuel Durao Barroso’nun 1 Kasım 2004 tarihinde göreve başlayacak yeni AB Komisyonu’nda başkan yardımcılığı görevini üstlenecek Verheugen. “Ekip çalışması” yapacaklarını, genç ve deneyimli 25 kişiyi buluşturan dengeli bir ekip oluşturduğunu, gerekli gördüğü takdirde bu üyelerin görev alanlarını değiştireceğini açıklayan yeni başkan Barroso’nun AB Komisyonu’nun en genç üyesi Finlandiyalı Olli Rehn’e genişlemeden sorumlu komiserliği verdi. Artık hayatımızda Verheugen diye biri olmayacak...

“Günter Abi: İyi akşamlar sevgili seyircilerim. Bu hafta da yine beni e-mail, mektup ve SMS yağmuruna tuttunuz. Aloo, aloo buyur canım ha... Hatta bir telefon varmış. İsmi vermek istemiyor. T.C. evet canım seni dinliyorum.

T.C.: Kendimden 34 yaş daha küçük, 1957 doğumlu aşırı

güzel ve ekonomik durumu oldukça iyi olan sarışın, Avrupalı birine aşık oldum. Adını verdim şimdi... Kısaca A.B. diyorlar ona!

Günter A.Bi: Ohaa! Ee, oho ya olur tabii dünya hali... Peki, sen kaç yaşındasın?

T.C.: Ben 1923 doğumluyum.

Günter A.Bi: Neyse, peki açıldın mı hiç ?...

T.C.: Eee evet abi, ama Komşusu olduğum, soğuk savaş döneminde korumalığını yaptığım bu sarışın bayan bugünlerde bana pek yüz vermiyor..." diyaloglarının yer aldığı Erdinç Utku'nun kaleminden ustaca akan parodilerine konu olan Verheugen hayatımızda olmayacak artık.

AB tarihinde ilk defa sekiz kadın komiserin bulunduğu yeni Komisyon'un erkek üyelerinden 42 yaşındaki Olli Rehn, Finlandiya'da sol hükümete ekonomist olarak danışmanlık yaparken, geçen ay, AB Komisyonu'nun Finlandiyalı üyesi Erkki Liikanen'in halefi olarak Brüksel'e gelerek göreve başladı. Artık hayatımızda Verheugen yerine Rehn olacak...

AB içinde bütün dengeleri gözeterek, bir yandan Alman Günter Verheugen, Fransız Jacques Barrot ve İtalyan Rocco Buttiglione'yi başkan yardımcıları diğer yandan da İngiliz Peter Mandelson'u ticaretten ve İspanyol Joaquin Almunia'yı ekonomik işlerden sorumlu komiser olarak belirleyen Barroso, en genç üyenin genişlemeden sorumlu olarak atanmasının, bu konuya fazla önem vermediği anlamına gelmemesi gerektiğini belirtiyor. Genç ve tecrübesiz Rehn ile Türkiye'nin ilişkileri nasıl gelişecek bilinmez ama kesin olan tek şey; artık hayatımızda Rehn diye biri olacak...

Siz Hangi Ligdensiniz?

Bir lig düşünün içinde Afganistan, Pakistan, Suudi Arabistan, İran, Irak, Malezya, Bangladeş, Yemen, Lübnan, Cezayir, Suriye, Birleşik Arap Emirlikleri, Sudan, Nijerya, Çad, Kamerun, Nijer, Mali ve Uganda'nın olduğu.

Bir başka lig de Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda, İtalya, İspanya, Danimarka, Belçika, Lüksemburg, İsveç, İrlanda, Portekiz, Yunanistan, Avusturya, Finlandiya, Kanada, Avusturya ve ABD'den oluşuyor.

Sizce Türkiye bu iki ligden hangisinde top koşturmalı?

Yani siz hangi ligdensiniz?

Türkiye, "Zina" üzerinden hangi ligde top koşturmak istediğinin kararını veriyor.

Adalet Bakanı Cemil Çiçek, Türk halkının istediği doğrultusunda zinayı suç saymak istediklerini açıkladı.

İstemeyen varsa ayağı kalksın.

Susmak kabullenmektir...

Zina konusu Avrupa Birliği'nde "özel hayat" kapsamında görüldüğü için herhangi bir ortak uygulama yok. Zina, AB ülkelerinde genelde boşanma davalarında gündeme geliyor. Üye ülkelerin çoğunda, zina, çiftlerden biri tarafından ileri sürülebilecek bir boşanma nedeni olarak görülüyor. İngiltere'de bu uygulamaya da kısıtlama getiriliyor. Eşinin zina yaptığını bilmesine karşın birlikte yaşamaya devam eden eş, zinayı boşanma gerekçesi olarak bile kullanamıyor. AB'nin Türkiye gündeminde zina hiç olmadı. Sadece bir kez 2002 Yılı İlerleme Raporu'nda, kadın-erkek eşitliği kapsamında ele alındı. Raporda, kadınlara eşinin zina yaptığını gerekçe göstererek boşanma davası açma hakkının verilmiş olmasından bir "ilerleme" olarak algılandığı ifade edildi.

Türk Ceza Kanunu'nda zinayı suç saymayı hedefleyen yasa değişikliği sorularına muhatap kalan AB Komisyonu sözcüsü resmi olarak, “Bu konuda komisyon olarak yapacağımız bir yorum yok” dese de AB koridorlarında “Başka bir çağdan kalma uygulama” olarak nitelendiriliyor zina.

Önce Türkiye'nin “II. Susurluk” vakası olan “MİT-Çakıcı-Yargıtay” konusunda tek kelime konuşmayan Başbakan R. Tayyip Erdoğan, şimdi de Türkiye'nin ana gündemi “Zina” iken susuyor.

Türkiye, “Zina”ya kilitlenmişken, gazetelerin Ankara Temsilcileri'ne özel mülakatlar veren Başbakan terör konusunda ABD'ye serzenişte bulunuyor ve terör örgütlerine “Sabrımızı taşırmayın” mesajı veriyor.

Başbakan, Berlin'de 3 Ekim'de “Yılın Avrupalısı” ödülünü alacak.

“Yılın Avrupalısı” seçilen Başbakan son bir aydır yapmadığı (konuşmadığı) konularda Batı'da puan kaybediyor.

Sessiz kalan Türk halkı da...

Çorbadaki Saç Kılı

Bir gazeteci dostumdan gelen mesajda son günlerdeki Ankara havasını aşağıdaki cümlelerle açıklıyor. Hükümetin BBG'ye soyunduğu, zina tartışmalarının ayyuka çıktığı, “zina isyanı”nın henüz başlamadığı ve başlar başlamaz da bastırılmadan önceki Ankara havası ve insanların kafalarında oluşan soru işaretleri şunlar...

“AB adına bunca değişiklik yapan ve Avrupa ailesinin bir parçası olabilmek için bütün bu değişikliklerin yapılması gerektiğini söyleyen Hükümet, sıra zina konusuna gelince birdenbire görüş değiştirdi ve ‘Biz, her şeyiyle AB’deki uygulamaları alamayız. Kendi örf ve adetlerimiz var. Her ülkenin ayrı bir yapısı var’ demeye başladı. Şimdi belki Avrupa ülkelerindeki ceza kanunlarının bile ilerisinde bir Ceza Kanunu Tasarısı’nı yasalaştırma aşamasında TBMM. Ancak yeni TCK ile getirilen, getirilmek istenen çok ilerici yaklaşımlar, bir ‘zina’ya kurban veriliyor gibi. Yaklaşık 450 maddelik koskoca yasa bir kenara atılıyor, zina, yapılan diğer tüm değişimleri gölgeliyor. Hükümet de, tüm eleştiri ve uyarılara rağmen yapılanların sadece bir zina yüzünden gölgelenmesinde bir sakınca görmüyor. Hatta bu konuda ısrarcı görünüyor. Bu noktada da insanın aklına şu soru takılmadan geçemiyor: ‘Acaba burada Hükümet’in asıl hedefi ne? Gerçekten AB’ye uyum sağlamak ve gerçek bir Avrupalı olmak mı, yoksa AB’yi, istediği noktalarda, kendi işine gelmeyen yasaları değiştirme konusunda bir araç olarak mı kullanıyor?’ İşte sorun, bu soruların yanıtında yatıyor. AKP hükümeti de gerçek niyetinin ne olduğunu, ancak bu sorulara açık ve net bir şekilde yanıt verirse ortaya koyabilir. Ama bakıyoruz ki bu noktalarda bir açıklık yok. Belki Verheugen’in Türkiye’den ayrılışında

zinaya karşı olduğunu daha net ve sert ifadelerle dile getirmiş olması, Hükümet’i biraz daha köşeye sıkıştırmaya yol açabilir. Geri adım atmanın kendileri açısından daha büyük sıkıntı yaratacağını düşünen Hükümet de, TBMM aşamasında olayı bir şekilde geri plana çekerek, -halk arasında söylenen ve bu duruma yakışan- bir tavır gösterebilir. Yani, TBMM’de “kısırabilir”. TBMM, bu manevranın yapılabilmesi için oldukça geniş mekanlara sahiptir.”

“Zina tasarısı” geniş labirentvari TBMM koridorlarında kaybolmasına rağmen yankıları hala sürüyor. Tartışmaların yankıları sadece TBMM koridorlarında değil, Brüksel koridorlarına da duyuluyor. Sadece Türkiye’de değil AB’nin de son dönemine “zina tartışmaları” gündemi belirledi. Kapıcısından milletvekiline, bürokratından sözcüsüne herkes bu konuda fikrini dile getirdi. Muhalefetin en kısık sesle konuştuğu Türkiye’de muhalefet görevini AB üstlendi bir anlamda. Asıl sorun, TBMM’nin taş ve AP’nin cam koridorlarında yankılanan tartışmalar üç hafta sonra açıklanacak İlerleme Raporu’na nasıl yansıyor.

Avrupa Birliği Komisyonu Sözcüsü, abartmamak gerektiğini vurgulayıp, Türkiye’deki “zina” tartışmalarını “çorbanın içindeki saç kılı”na benzetiyor.

Peki, siz, içinden saç kılı çıkan bir çorbayı içer misiniz?

Kenya’da Bile Var

Kenya’da var Türkiye’de neden olmasın? Psikologlara göre insana “huzur veren renk Yeşil”lerden bahsediyorum.

2002 yılında Kenya Parlamentosu’na giren Yeşil milletvekili Wangari Mathai, Nobel Barış Ödülü aldı. Kenya Parlamentosu’nda var olan Yeşil hareket 17 Aralık’ta Avrupa Birliği ile “nişan kesecek” olan Türkiye’de hala yok... Avrupa Parlamentosu’nun üçüncü büyük grubu Avrupa Yeşiller Partisi (EFA) geçtiğimiz hafta üç gün boyunca İstanbul’da bir araya geldi. Avrupa’dan 42 milletvekili Yeşil hareketli ve Avrupa Birliği ile Türkiye ilişkilerini bütün boyutlarıyla ele aldı. Aşkın ve devrimin partisi olarak kurulan Özgürlük ve Demokrasi Partisi (ÖDP), Yeşil hareketin bayrağı olabilirdi. Olmadı. her zamanki gibi bizim solcular birbirlerini tüketti. Oysa AP Yeşiller Grubu’nun İstanbul toplantısına ev sahipliği yapmaları içten bile değildi.

Sert liberal görüşleriyle tanınan Belçika Başbakanı Guy Verhofstadt bir açıklamasında “Çevre yalnız Yeşillere bırakılmayacak kadar önemlidir” dedi. Bu zihniyet değişikliği Belçika Yeşiller Partisi’nin başarısıdır. Unutmamak gerekir ki; Belçika Yeşiller Partisi (şimdiki adıyla Groen) ilk Türk kökenli siyasetçi Meryem Kaçar’ı hem göçmen hem de kadın olarak azınlıkların temsilcisi olarak Belçika Senatosu’na taşıyan partidir. Avrupa’nın her ülkesinde Yeşiller partisinin konumu ne olursa olsun bir baskı unsuru oluşturuyor. Türkiye’de ise “ip”leyen yok...

Doğaya uyum ve ekolojik bilgelik, endüstriyalist tüketim toplumuna karşı ekolojik, paylaşımcı ve çoğulcu toplum, kapitalizme ve neo-liberalizme karşı küresel mücadele, erkek egemenliğinin reddi, militarizme karşı sivilleşme,

savaşı karşı barış, doğrudan demokrasi, yereli öne çıkaran merkeziz ağ tipi örgütlenme, birey özerkliğini geliştirici toplumculuk ve kolektif çalışma anlayışı, otoriter ve tahakkümcü yapılara karşı duruş ve kültürel, dinsel, etnik, cinsel ve düşünsel farklılıkların ve çok renkliliğin tanınması ilkelere etrafında birleşen Türkiye’de Yeşiller, “Ekolojik, paylaşımcı ve çoğulcu bir toplumun kuruluşu yolunda mücadele eden siyasi bir hareket” olarak yoluna devam ediyor. Türkiye’de Yeşiller “Endüstriyel tüketim toplumu doğayı ve toplumu yıkıma sürüklüyor. Sadece yediğimiz yiyecekler, içtiğimiz su, soluduğumuz hava değil toplumsal yaşam da kirleniyor, tahrip oluyor. Yoksulluk, eşitsizlikler ve ayrımcılık artıyor. Şiddet toplumun her alanında yaygınlaşıyor, kadınlar daha fazla eziliyor, dünyamız yeni bir savaş sarmalına sokuluyor. Yoksulları, çiftçileri, kendine yeten toplulukları yok sayan küreselleşme politikaları tüm ülkelere dayatılıyor. Ekonomik ilişkiler toplumsal yaşamın tek ölçütü haline geliyor, kar uğruna ekosistem, insan ilişkileri ve geleceğimiz ağır bir tehdit altına sokuluyor. Yeşiller yoksulluğu, ekolojik yıkımı ve eşitsizlikleri arttıran bu sisteme karşı yeşil politikaları savunuyorlar. Türkiye’de 1980’li yıllardan bu yana ekoloji ve demokrasi mücadelesi veren yeşil politik hareketler 1988-94 yılları arasında var olan Yeşiller Partisi de dahil olmak üzere çok sayıda grup, dernek, yayın organı ve yurttaş inisiyatiflerinde örgütlenmişlerdir. 2002 yılı başında politik etkinliklerini arttırma kararı veren Yeşiller, yeni bir Yeşiller Partisi’nin kurulmasını da hedef olarak belirlemişlerdir” düşüncelerini dile getiriyorlar. Hiç kimseler duymasa bile.

Çamur Avrupa'ya Sıçradı

ABD ve Bush dünyanın başına bela olmaya devam ediyor...
Bush'un ABD'si daha dört yıl dünyanın başına bela olacağına benziyor.

İşgal kuvvetleri Felluce'ye saldırdı.

ABD, işgal bölgesinde terör estirmeye devam ediyor...

Pandoranın kutusu açıldı bir kere!

ABD Irak'ta bataklıkla saplandı.

Bataklıkta debelendikçe çamuru başka yerlere sıçırıyor.

Çamur Avrupa'ya sıçradı.

Bir haftadır Avrupa'nın özgürlükler ülkesi ve hoşgörünün sembolü Hollanda'da terör esiyor.

Avrupa Birliği İletişim Grubu'nun (abig) düzenlediği "Türkiye'de kadın hakları ve kadın erkek eşitliği" toplantısını izlemeye geldiğim Lahey, iki gün sonra teröre teslim oldu.

Oysa her şey ne güzel başlamıştı.

Kağıt üstünde de olsa Türkiye'de kadın hakları konusunda Avrupa standartlarını yakaladığımız anlatıldı.

Bu sürecin devam etmesi için Avrupalı dostlarımızdan destek istendi.

17 Aralık'ta söz (tarih) verilmesi talep edildi, satır arasında.

Hollandalı yönetmen Theo Van Gogh'un öldürülmesiyle başlayan şiddet olayları dinmek bilmiyor. Okullar, camiiler, kiliseler bombalanıyor.

Kelimenin tam anlamıyla terör esiyor; özgürlükler ve hoşgörünün ülkesinde.

Lahey'de bir eve yapılan baskın Avrupa'nın göbeğini savaş alanına çevirdi.

Güvenlik güçlerinin topla ve tüfekle ablukaya aldığı evden el bombaları atılarak cevap verildi.

Herkes evden, Taliban kılıklı Ortadoğulu Müslümanların çıkmasını beklerken, Amerikalı baba ve Hollandalı anneden olma batılı çıktı.

Korku büyüdü.

Bir vatandaşın deyimiyle “Ortalığa gökten bir bıçak düştü.”

Bıçağı atan el görünmüyor.

Herkes şaşkın ve korku içinde.

“Sıra kimde?” sorusu kafaları meşgul ediyor.

Bugün okul, camii, kilise...

“Sıra evlere mi geliyor?” endişesi taşıyor insanlar.

Ortalık toz duman.

Terörden göz gözü görmüyor.

Kafalar karışık...

Hava sıcaklığının “sıfır” dereceyi gösterdiği Hollanda’da “teröre sıfır tolerans” uygulanacağı açıklandı.

Avrupa’nın her ülkesinde uyum politikaları hususunda örnek gösterilen Hollanda, açığı daraltıyor.

Sağcı hükümet “bahanesini” buldu.

Politikalarını sertleştiriyor.

Avrupa’da yıllardır göçmen politikasına gönül vermiş insanların “Hollanda kozu” ellerinden alındı.

Uyum iflas mı etti?

Yoksa, sahnelenen politik oyunun figüranları mıyız biz?...

Prodi ve Schröder Alanya Sahillerinde

Ağlayan şehir Brüksel, ilk yaz sıcaklarının bastırıldığı Temmuz ayında hiç bu kadar yoğun gündem taşımamıştı. Avrupa Birliği tatile çıktı, ama hala gündemimizi Brüksel menşeli haberler meşgul ediyor.

AB Dönem Başkanlığını Yunanistan'dan devralan Silvio Berlusconi, üç buçuk saat sonra Avrupa'yı ayağı kaldırdı; Marten Schultz'u "Nazi kamp komutanına" benzeterek. İtalyan gazeteleri "Eyvah İrlanda'nın dönem başkanlığına daha altı ay var" başlıkları attılar. Gazetelerin korkmakta ne kadar haklı oldukları bir hafta sonra anlaşıldı. Bir İtalyan bakan "Nazi kafalı, sarışın, göbekli ve gürültücü Alman turistlerden şikayetçi olduğunu" açıkladı; Almanya Başbakanı Gerhard Schröder'in İtalya tatili arifesinde. Başbakan Schröder, "gereksiz, yerinde olmayan ve utanç verici" açıklamalardan sonra İtalya tatilini iptal etti.

Alman Yeşiller Partisi milletvekili ve Berlin Eyalet Meclisi üyesi Özcan Mutlu, Schröder'e gönderdiği mektubunda "Hiç şüphesiz Hannover güzel bir kent. Buna rağmen sizi benimle birlikte Türkiye'ye gelmeye, güneş depolamaya, Akdeniz'in dalgalarında yüzmeye ve Türk misafirperverliğini bir kez daha tanımaya davet ediyorum. Türkiye'de tatil yapmanız durumunda, sizin yeniden seçilmenize büyük katkı sağlayan bu insanların kalbini kazanmış olacaksınız" diyerek, Türkiye'ye davet etti. İtalya tatilini iptal ederek kendini "Hannover'e hapsedme" kararı alan Başbakan Schröder'in denizi özellikle de Akdeniz'i çok sevdiği biliniyor. Eğer Schröder Alanya'ya gelirse hiç yabancılık çekmeyecek. Çünkü, Alanya'da Türk vatandaşından daha fazla Alman vatandaşları yaşıyor.

Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Romano Prodi, AB'nin

yeni gözdesi Hırvatistan’a gitti geçtiğimiz günlerde. Ziyaretin amacı “Komisyon’la bu ülke arasındaki yakın ilişki” olarak yansıtıldı. Türkiye ise hâlâ geçtiğimiz yıl seçim sürecine girilmesi nedeniyle ertelenen Prodi ziyaretinin gerçekleşmesini bekliyor. Türkiye’nin AB süreci açısından sembolik önemi hayli yüksek olan bu ziyaretin yeniden organize edilmesi gündeme gelmezken, Prodi’nin şubat ayında adaylık başvurusu yapan ancak şu ana kadar herhangi bir resmi cevap verilmeyen Hırvatistan’a gitmesi “çok açık destek sinyali” olarak değerlendiriliyor. Bazı aday ülkelere görev süresince birden fazla ziyarette bulunan Prodi, görev süresinin bitmesine az bir süre kalmasına rağmen Türkiye’ye henüz tek bir ziyarette bile bulunmadı.

Geçtiğimiz yıl temmuz ayı ortası için planlanan ancak koalisyon hükümetinde yaşanan sorunlar nedeniyle ertelenen ziyaret bir türlü gerçekleşmedi. Kim bilir belki Alman Schröder’le birlikte İtalyan Prodi de Türkiye’ye gelir; Akdeniz’in serin sularında serinlemek ve Almanya ile İtalya arasında yükselen tansiyonu düşürmek için iyi bir fırsat. Değerlendirilirse şayet.

Yine Aynı Hikâye...

İki başbakan Brüksel’de “arkadaş yemeği”nde bir araya geldi.

Brüksel’in ünlü Fransız lokantasının menüsünde balık ve pirzola vardı.

İki başbakanın sohbetlerinin menüsü ise Kıbrıs...

Başbakanların yemekten çıkmasını kapı önünde akşam söhbetinde bekleyen gazeteciler Türkçe konuşuyordu.

Sokak başında bir başka lokantada akşam yemeklerini sıcak bir ortamda yiyen gazeteciler ise Yunanca.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, yemek sonrası kapı önünde beş dakika süren kısa bir açıklama yaptı.

Başbakan Kostas Karamanlis, yemek sonrası köşe başındaki lokantaya gitti. Yunan Büyükelçiliği tarafından gazetecilere verilen akşam yemeğinde elli dakika konuştu.

Onlar konuşmaları birinci ağızdan öğrendi.

Bizler, ikinci hatta üçüncü ağızdan kendi kaynaklarımızdan...

Biz Türk gazeteciler, iki başbakanın konuşmasının içeriğini ertesi gün Yunan ve Rum basınından okuduk.

Bu ilk defa yaşanmıyordu.

Artık bu tür rutinlere alışmıştık.

Ama yine de gücümüze gitmiyor değil...

Rauf Denktaş ve Tasos Papadupolus’un ilk de yüz yüze geldikleri Lahey (10 Mart 2003) buluşmasında da aynı muameleye maruz kalmıştık.

Liderler sabah saat 9.30’da görüşmelere başlamıştı.

Biz birinci ağızdan ilk açıklamayı 21 saat sonra, ertesi günün sabahı saat 6.30’da aldık.

Oysa Rum lider, neredeyse her saat başı dışarı çıkarak gazetecilerine konuşulanları Rumca aktardı.

Bizler de tanıdığımız meslektaşlarımızdan Rum liderin ne dediğini İngilizce'ye çevirmelerini istedik.

Denktaş'ın danışmanlarından Mümtaz Hoca'ya (Soysal) biraz da serzenişte bulunarak "Hocam, Rum lider kendi gazetecilerine ve uluslararası basına sürekli bilgi veriyor. Sayın Denktaş bir açıklama yapmayı düşünüyor mu?" diye sorduğumda şu yanıtı aldım: "Biz ciddi iş yapıyoruz, müzakere ediyoruz."

Oysa onlar da müzakere ediyordu ve basına sürekli bilgi verdikleri için uluslararası platformda haklı konuma geliyorlardı.

Kimin doğru yaptığı ortada...

Devlet gazetecilerine sahip çıkmıyor.

Sanatçılarına çıkmadığı gibi...

Biz AB'den müzakerelere başlama vizesi beklerken, AB ülkeleri sanatçılarımıza bile vize vermiyor.

Gent Kültür Merkezi "De Centrale"nin düzenlediği konser için Yasemin Gökse'ye vize verilmedi.

Yasemin'den "Bostorgay" adlı çalışmasını canlı dinlemeyi istedik, olmadı.

Gent Belediye Başkanı Frank Beke imzalı vize başvurusu, Belçika'nın İstanbul Başkonsolosluğu'na geri çevrildi.

Gerekçe: Sanatçının düzenli ve yeterli geliri olmaması...

Vizeyi talep eden hükümet ortağı partinin bir belediye başkanı.

Öyle böyle bir belediye de değil yani, ülkenin üçüncü büyük kentinin belediye başkanı.

Konseri düzenleyen o belediyenin kültür merkezi.

"Yeterli geliri yok" denilerek aşağılanan ise Türk sanatçı.

Başbakanın Brüksel temaslarını izlemek için Ankara'dan gelen gazeteci arkadaşlarımla, bir dönemin gazete manşetlerini konuştuk o gece.

Nedense, aklıma o geceden kalan "Selam Söyle O Yâre" manşeti takıldı...

Sinek Misali

17 Aralık Zirvesi'nde tam üyelik müzakerelerinin başlayabilmesi için Türkiye'den istenen tek şart "Uyum protokolü" AB'ye gönderilen mektupla aşıldı. General Ante Gotovina'yı savaş suçlar mahkemesine teslim etmeyen Hırvatistan ile 17 Mart'ta başlaması öngörülen müzakereler askıya alındı. İki hafta sonra Türkiye AB'ye mektup gönderdi. Gönderilen mektupla "Türkiye'nin sözünü tutmayan ülke" konumundan kurtuldu.

Uyum protokolünü imzalayacağına dair AB'ye mektup gönderen Türkiye'nin konunun teknik yönünü aştı. Ancak, siyasi yönünün hala muğlaklığını koruyor. Türkiye üzerine düşen görevi yerine getirerek, topu AB sahasına bıraktı. Türkiye, Mart ayında ek protokolü imzalama mektubu göndererek, AB'ye yeterli zaman tanıdı. İç prosedürünü tamamlamak için de. Brüksel koridorlarından "Türkiye kağıt üzerinde üzerine düşen görevi yerine getirdi. Ancak uygulama konusundaki sorunun 3 Ekim öncesi ya da sonrası Türkiye'nin karşısına çıkacağı" konuşuluyor. Önümüzdeki dönemde Avrupa Birliği ile Türkiye arasında, limanları Kıbrıs Rum yönetimi gemilerine açmamasının Gümrük Birliği'nin ihlali olacağını tartışmaları yaşanacak.

Karma Parlamento Komisyonu Eş başkanı Joost Lagendijk, "Türkiye'den müzakerelere başlaması için Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanıması istenmiyor, ancak Türkiye Gümrük Birliği Protokolü'nü Kıbrıs'ı da kapsayacak şekilde genişlettiği zaman bu, tabiri caizse bir 'light tanıma' olacaktır" diyerek, en doğru tanımlamayı yaptı.

Kıbrıs Rum kesimi yöneticileri Türkiye'den küçük tavizler koparmak için ellerinde bulunan "veto" kozunu kullanıyorlar. Kıbrıs Rum kesiminin veto tehdidinin havada kaldığını söyleyen

AB bürokratları, 17 Aralık Zirve sonuç bildirgesinde uygulama ile ilgili herhangi bir atfın olmadığına ve zirve sonunda AB Dönem Başkanı Hollanda Başbakanı Balkenende ile AB Komisyon Başkanı Jose Barroso'nun açık ve net bir şekilde “tanıma anlamına gelmeyeceği”ni hatırlatarak, Rum kesiminin veto tehditlerinin zeminsiz kaldığını söylüyorlar.

Rum kesiminin veto tehditlerini Brüksel’de “Odada birçok sinek dolaşıyor. İsteyenin midesini bulandırır. Ancak, AB içinde mide bulanacak bir durum yok” olarak nitelendirenler var. Türkiye için yol ayrımı olan “17 Aralık Kararı”nın kaç başbakan tarafından karara bağlandığını hatırlarsak, hak vermemek elde değil. Meraklısı 18 Aralık 2004 günü gazetelerde yayınlanan fotoğrafa bir göz atsin...

AB Geleceğini Arıyor

Avrupa Birliği liderleri, iki gün boyunca Avrupa Anayasası ve bütçe krizini ameliyat masasına yatırdı. Kurucu iki ülkenin Fransa ve Hollanda'nın Avrupa Anayasası'na "Hayır" demesinden sonra ilk defa bir masa etrafından toplanan liderler, "derinleşen krize çıkış yolu" aradı. Oysa çıkış yoktu...

"AB tarihin en kritik yol ayrımı olarak yol ayrımı" olarak nitelendirilen zirvenin ana gündemini 1,5 yıl ve 100 oturum sonucu hazırlanan Avrupa Anayasası, AB'nin 2007-2013 yıllarını kapsayan bütçesi ve resmi gündemde olmamasına rağmen dolaylı olarak da "genişleme" oluşturdu. En kritik zirvede AB'nin geleceği tartışıldı. Fatura genişlemeye kesildi. Avrupalı devlet ve hükümet başkanları Anayasa, bütçe ve genişleme krizlerini aşamadılar. Anayasa'nın onay sürecini bir yıl erteleyerek sorunu şimdilik "derin dondurucu"ya kaldıran liderler, 14 saatlik maraton toplantıda bütçe krizinde anlaşamadılar. Bir yıl içinde Anayasa'yı onaylamak için ise "3D" formülü seçildi. Demokrasi, Diyalog ve Debate (tartışma)...

Sonrası...

Sonrası belirsiz.

Anayasa "donduruldu", bütçe "kilitlendi", genişleme "belirsiz".

AB'nin çözüme ihtiyacı vardı. 14 saatlik maraton toplantıda çözüme çok yakın olduğu anlar oldu. Ancak, sonuç alınamadı. AB'nin bundan sonra nereye gideceğini hiç kimsenin bilmediği gibi. Hatta Dönem Başkanı Lüksemburg Başbakanı Juncker bile, kendisine "AB nereye gidiyor?" sorusuna, "Sizi bilmem ama ben şimdi yatağa gidiyorum. Yarın sabah Kanada'ya gideceğim. Sonra Washington'a geçerek, ABD Başkanı Bush'a AB brifingi vereceğiz" şeklinde kaçamak ve ironik bir yanıt verdi.

AB Zirvesi'nde Anayasa ve bütçe konularından alınamayan kararın “genişleme”ye de etki yapmasına kesin gözüyle bakılıyor. İç krizini aşmaya çalışan AB’de genişleme konusunda da fikir ayrılıkları dikkat çekti. Fransa, müzakereleri devam eden Bulgaristan ve Romanya dışında “AB sınırlarının tartışılması gerektiğini” savunurken, İngiltere AB sınırlarının Bulgaristan ve Romanya’nın yanı sıra müzakere tarihi verilen Hırvatistan ve Türkiye’nin dışında tartışılmasını istedi. AB Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso da zirve öncesi yaptığı açıklamada “verilen sözlerden geri dönülemeyeceğini, bu tartışmanın dört ülke dışında yapılması gerektiğini” açıkladı.

İngiltere’nin 21 yıldır yararlandığı 4,4 milyar Euroluk bütçe indiriminin de yer aldığı 2007-2013 bütçesi için tuzu biberi oldu. AB Dönem Başkanı Juncker, İngiltere’ye ödenen bütçe indiriminin dondurulmasını talep edince, İngiltere misilleme olarak Fransa ve Almanya’ya ayrılan tarım sübvansiyonunun kaldırılması görüşünde ısrar etti. Tartışmanın konusu “para” olunca tarafların tutumları daha da sertleşti.

“İçinde bulunduğumuz yeni durumda genişlemiş birliği etkin bir şekilde çalıştıramayan kurumları olan bir AB genişlemeye devam edebilir mi?” diyen Fransa Cumhurbaşkanı Jaques Chirac, Avrupalı liderlere, AB’nin geleceğini tartışmak üzere olağanüstü zirve toplanması çağrısı yaptı. İngiltere Başbakanı Tony Blair küreselleşmenin gereği olarak AB’yi ekonomi-rekabet, suç ve uyuşturucu kaçakçılığı ile Avrupa’nın dünyadaki yeri konularında ortak tavır almaya çağırdı.

AB kendi iç sancıları ile uğraşırken Türkiye’nin AB yolu iyi-den iyiye sarpa sardı. 3 Ekim’de müzakereleri başlayacak olan Türkiye’nin ne zaman tam üye olacağını ise bu tartışmalardan sonra hiç kimse bilmiyor.

Eniştenin Suçu Ne?

“Türkiye, tanısa da tanımasa da kültürel kimlik ve ortak geleneklere sahip etnik grupları ‘ulusal azınlıklar’ olarak kabul lenmelidir. Bu etnik gruplara ait bireyler, doğal olarak genelde birçok haklarının inkar edildiğini görmekte ve bunları dile getirmektedirler. Ana dilde yayın yapmak, eğitilmek, kendi ana dilinde gelişmeleri izlemek ve benzeri kültürel haklar, etnik kökenleri ne olursa olsun, tüm Türk vatandaşları için halen garanti altına alınmamıştır. Diğer bir deyimle bu halklar, yaşadıkları sorunlarla ilgili görüşlerini dile getirme olanağına sahip değildirler.

(...) Komisyon, bu durumu göz önünde bulundurarak, Katılım Ortaklığı çerçevesinde öncelikli olarak Türkiye’nin, etnik köken farkı gözetmeksizin, asgari talep olan tüm etnik grupları kapsayan toplum için kültürel çeşitliliği garanti altına alması gerektiği kanaatine varmıştır. Türkiye, aynı zamanda bu haklardan yararlanmayı engelleyen yasal zorlukları, özellikle eğitim alanında yürürlükten kaldırmalıdır.”

AB Komisyonu Türkiye Masası Şefi Alain Servantie, 20 Kasım 2000 tarihinde kaleme aldığı yukarıdaki satırların yer aldığı mektup sonrası Türkiye kamuoyunu önünde toplumsal linçle karşı karşıya kaldı. AB kurumlarının nezaket kuralları gereği, gelen her mektuba cevap verildiği için Alain Servantie de PKK’nın “Başkanlık Konseyi”nden AB Komisyonu’na gelen bir mektuba cevaben kaleme alınan mektup AB ile Türkiye’yi karşı karşıya getirdi. Dönemin Dışişleri Bakanı İsmail Cem, kurmaylarıyla bir araya geldi. AB Komisyonu Türkiye Temsilcisi Karen Fogg İstanbul’da olduğu için Temsilci Yardımcısı Luigi Narbone Dışişleri Bakanlığı’na çağrıldı. Müsteşar Vekili Uğur Ziyal, Narbone’ye, “Bu konuda Türk kamuoyunu tatmin edici

bir açıklama yapmak zorundasınız” diyerek ciddi bir telafi bekledikleri mesajını verdi. Kulislerde, Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Vekili Ziyal’ın bu ifadeyle, “Servantie’nin kellesini istediği” konuşuldu. Ve Alain Servantie, AB Komisyonu içerisinde “geri görev” çekildi.

Geçen hafta, AB kurumları ile organik bağı olmayan ve Türkiye’nin de kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi (AKPM), Türkiye ile ilgili “siyasi denetim sonrası diyalog” raporunu tartıştı. AKPM Genel Kurulu’nda görüşülen Türkiye siyasi denetim raporunda yapılan değişiklikle “PKK terörizmi” yerine “çatışma” ve “PKK’lılar” için “aktivist” ifadelerinin kullanılması Türkiye’de yeni bir tartışma başlattı. Rapor 142 evet, 35 hayır ve 6 çekimser oyla AKPM’de kabul edildi. Rapora “kabul” oyu verenlerden biri de Deniz Baykal oldu.

Linç girişiminden birkaç yıl sonra Alain Servantie bir gezi kitabını Türkçe’ye kazandırdı. Türk edebiyatının ilk gezi kitaplarından olan Ahmet İhsan imzalı “Avrupa’da Ne Gördüm” ile “Tuna’da Bir Hafta”yı Dr. Fahriye Gündoğdu ile birlikte Türkçe’ye kazandıran Alain Servantie’yi ilk kez Brüksel’deki evinde ziyaret ettim. Kitaplardan konuştuk. Ev çok zevkli döşenmiş bir İstanbul evi ve Türk eşi Alain Servantie de tam bir “İstanbul beyefendisi”. AB-Türkiye ilişkilerini konuşurken bile “enişte Alain” ile linç girişimine hiç girmedik.

Aradan bunca yıl geçti. Bir çok parametre değişti. İnsan kendi kendine sormadan edemiyor: eniştenin suçu ne?

Gittikçe ulusalcı çizgiye kayan CHP ve eski genel başkanlarından Deniz Baykal’ın, PKK’lıları “aktivist” olarak tanımlayan AKPM raporuna kabul oyu verir noktaya geldikten sonra, eniştenin suçu neydi?

İlerleme(me)

Brüksel’de görev yapan gazetecilerin en sancılı dönemi Eylül/Ekim aylarıdır.

Avrupa Birliği kurumları ve çalışanları yeni işbaşı yapar. Tatilden yeni dönülmüştür. Ama aday ve üyelik müzakereleri yapan ülkelerin “Avrupa Birliği karnesi” olarak kabul edilen “İlerleme Raporları” Ekim ayında yayınlanır.

Avrupa Birliği Komisyonu’nun yayınladığı ilerleme raporlarını, kimin “ele geçireceği”ne ilişkin hummalı bir çalışma başlar. Her sabah sancılı bir güne başlanır; “acaba dün biri/birileri raporu elde edip, yazmış mı?” O yıl İlerleme Raporu’nu “atlatan” gazeteci, hem kendi gazetesi hem de diğer gazeteciler nezdinde prestij kazanır. İlk yazamayan yani “atlayan” diğer tüm gazeteciler ise “fırça” yer müdürlerinden.

Geçen yıl Türkiye’nin İlerleme Raporu, tarihinin en kötü raporu olarak kabul edildi.

Bu yıl İlerleme Raporu’nun açıklanması iki defa ertelendi. Avrupa Birliği’nin Türkiye raporunu iki defa ertelemesi, merak konusu oldu Brüksel’de.

Bu durumdan rahatsız olan AB içerisindeki bazı çevreler, geçte olsa, raporu “sızdırdı” bir süre önce.

Alman basınında raporun ertelenmesi “AB, mülteci sorununun çözümü için destek beklediği Türkiye, daha doğrusu AKP hükümeti, aslında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı, seçim öncesi sert bir biçimde eleştirerek kızdırmak istemiyor. Yani, AKP için dolaylı olarak seçim propagandası yapıyor. Eğer hal böyle ise, AB bütün değerlerini yitirmiş demektir” olarak yorumlandı.

Temel insan hakları, ifade özgürlüğü, basına yönelik baskılar, adalet ve hukuk devletinden uzaklaşılmasına vurgu yapılan İlerleme Raporu’nda, Türkiye’yi kızdıracak en önemli iki nokta;

Kürt sorunu ve IŞİD.

“Kürtler ile barış sürecine başlanması bir zarurettir” denen raporda Türkiye’de güvenliğin “dramatik bir biçimde kötüleştiği”ne dikkat çekiliyor. Raporda Türkiye, tekrar tekrar İslamcı militanların Suriye’ye geçip IŞİD’e katılmasına göz yummak hatta desteklemekle suçlanıyor.

Bu nedenle de seçim öncesi yayınlamıyor; İlerleme(me) Raporu...

Berlin Duvarı’nın yıkılmasıyla kurulan yeni dünya, “11 Eylül” saldırısı sonrası yeniden şekillenmeye başladı. 11 Eylül’den sonrası kurtuluşu “ılımlı İslam”da bulan Batı, hem Müslüman hem laik hem de demokratik tek ülke olan Türkiye “İlamlı İslam Modeli” olarak görüldü. 10 yılı aşkın bir süredir uygulanmaya çalışılan modelden vazgeçen Batı, “İslam’ın Radikalleşmesi”ne döndü bir süredir.

“Arap Baharı”nın girdiği bütün ülkelerde Müslüman Kardeşler işbaşına geldi/getirildi. “Demokrasi getirmek” amacıyla yöneticilerin al aşağı edildiği ülkelerin hepsinde iç karışıklık hala en sert şekilde devam ediyor.

“Radikal İslam”ın en sert uygulayıcısı olarak ortaya çıkan IŞİD’ten rahatsız olduğunu söyleyen ve mülteci kriziyle neye uğradığını şaşırان Batı, Suriye konusunda hala neden net tavır koymuyor?

Bir de buradan bakın...

Göreceli Tarih

Türkiye’de gündemi yakalayabilene aşk olsun. Avrupa’nın tekdüze yaşamını insan yıllar geçtikçe kanıksıyor. Alışıyor. Bir gündem maddesi Avrupa ülkelerinde günlerce, haftalarca enine boyuna tartışılıyor. Türkiye’de ise bir günde birden çok gündem maddesi değişiyor.

Her şey gibi gündem de eskitiliyor, derinlemesine incelenmeden.

Başbakan Erdoğan’ın 16 Aralık’ta açıklayacağı “AB sürprizi”, çözüm süreci, “Kürdistan” tartışması, “fişleme” belgeleri, Dışişleri Bakanı Davutoğlu’nun Ermenistan ziyareti, soykırım meselesi, “dershane” açıklamaları, “Gezi” iddianamesi, Mustafa Balbay’a tahliye, tutuklu milletvekilleri, devlet sırrı, Van’da depremzedelerin hala üşüyor olması, TBMM’de bütçe görüşmeleri, milletvekillerinin hakaretleri, OdaTV davası, Hanefi Avcı ve Yalçın Küçük’ün tahliyesi, 2014 yerel seçim kampanyalarının başlaması, 21. yüzyılda köy yollarının hala kar yağışı nedeniyle kapanıyor olması...

Her biri aylarca tartışılması gereken yukarıdaki gündem maddelerini biz sadece bir anda yaşıyoruz.

Aynı gün içerisinde bir gün boyunca “Türklük tartışması” da yaşadık ülkemizde. Köşe yazıları yazıldı, televizyonlarda tartışma programları hazırlandı “Türklük” üzerine. Balçıçek İlter’in “Karşıt Görüş” programında Türk Tarih Kurumu eski Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ile tarihçi Ayşe Hür’ün yaptığı “Türklük tartışmaları”nı uzaktan izleyince çok şaşırtıcı geliyor insana.

Türk tarihini inceleyen iki tarihçi, düzgün Türkçeleri ile “Türklük var mıdır? yok mudur?” diye ciddi ciddi tartışılar saatlerce.

Oysa, Cumhurbaşkanlığı armasında yer alan büyük yıldız Türkiye Cumhuriyeti’ni, etrafındaki 16 küçük yıldız ise tarih boyunca kurulan büyük Türk devletlerini sembolize etmiyor muydu? Brüksel’de ilkokul 3. sınıfta okuyan “Oğulcanım” Birinci Dünya Savaşı’nı okulda öğrenirken, Almanya, Fransa, İngiltere, Belçika ve ABD ekseninde savaşın geliştiğini anlatınca şaşırdım.

Ders kitabına göz attım. Okulda Almanya ile Belçika’nın savaştığı, önce Fransa ve İngiltere’nin Almanlara karşı savaşı kazandıkları sonra da ABD’nin devreye girerek, Birinci Dünya Savaşı’na son verdiği öğretiliyor çocuklara.

Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Belçika’da da liselerde dünya tarihi işlenirken, Büyük Hun İmparatorluğu, Selçuklu İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti de dahil olmak üzere Türklere sadece bir paragraf yer ayrılıyor. Eski Yunan, Roma, Mısır ve Çin tarihleri bölümler (sayfalarca) halinde işlenirken, Türk tarihi 1 (bir) paragrafla “geçştiriliyor” eğitim ve öğretim müfredatlarında.

Oysa, Osmanlı İmparatorluğu’nun dünyayı 600 yıl yönettiği, İstanbul’un fethi ile çağ açıp kapattığımız öğretildi bizlere. Biz, 1453 yılındaki İstanbul’un fethini “yeni çağ”ın başlangıcı olarak kabul ederiz. Okullarda “Fatih Sultan Mehmet’in İstanbul’u fethi yeni bir çağ açmıştır” diye öğretilir bizlere. Avrupalılar ise “yeni çağ”ın başlangıcını Kristof Kolomb’un 1492’de Amerika kıtasını keşfi ile başladığını öğretiyor okullarında. Bu nedenle de Amerika’ya “yeni dünya” deniyor.

Önümüzdeki 2014 yılı Birinci Dünya Savaşı’nın başlangıç tarihinin 100. yılı. Bu kapsamda birçok anma etkinlikleri hazırlanıyor 100. yıla dair.

Belçika’da bir “100. yıl belgeseli”nde, Birinci Dünya Savaşı’nın ülkelere ve toplumlara etkileri sorgulanıyor. Belgeseli hazırlayan Belçikalı arkadaşım, Belçika’da yaşayan her ülkeden, her toplumdan ve her yaşta insanları konuşturduklarını, eğer ben de istersem, belgeselde konuşmamı istedi. Arkadaşım, “Size yani Türkiye’ye hiçbir etkisi olmadı Birinci Dünya Savaşı’nın ama sen de konuşmak ister misin?” diye sorunca da

çok şaşırdım. Çünkü hem ülke olarak hem de dedesi “gazi” olan bir birey olarak Birinci Dünya Savaşı’ndan doğrudan etkilenen birine yöneltiliyordu bu soru.

Oysa, Birinci Dünya Savaşı’nın sonuçlarından biri de 600 yıl boyunca dünyayı yönettiğini öğrendiğimiz Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkılıp yerine Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulması değil midir?

Ama biz bunu Avrupalılar’a anlatamamışız 100 yıl geçse de savaşın, yıkılışın ve yeniden kuruluşun üzerinden.

Fransız Öpücüğü

Fransa 22 yıl aradan sonra Türkiye'ye dün adeta çıkartma yaptı. Hollande, 1980'lerin efsane ismi François Mitterrand'ın 1992 tarihli ziyaretinin üzerinden tam 22 yıl sonra Türkiye'yi resmi olarak ziyaret eden ilk Fransa Cumhurbaşkanı oldu.

Cumhurbaşkanı Hollande, beraberinde 7 Bakan, Senato ve Ulusal Meclis Fransa-Türk Dostluk grubu başkanları, Fransız Uluslararası İş Geliştirme Ajansı Başkanı, Fransa İşverenler Derneği Başkanı ile Fransa'yı Fransa yapan 39 Sanayi ve Endüstri şirketinin başkanlarını beraberinde getirdi.

Fransa'nın "Türk-Fransız ilişkileri tarihinde çok önemli bir dönüm noktası" olarak nitelendirdiği ziyaretin, son 20 aydır Fransa'nın uluslararası alanda önemli ortağı olan Türkiye ile üstlenmiş olduğu yapıcı diyalogu geliştirme açısından önemine vurgu yapıldı.

Fransa'yı en iyi bilen isim olan deneyimli gazeteci Muammer Elveren'in yazısından anlıyoruz ki, Türkiye ile ekonomik, stratejik ve politik işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen bu seyahatte Hollande, Fransa'nın en büyük sanayi, endüstri, savunma, güvenlik, finans, enerji, yenilenebilir enerji, hassas kimya, fotovoltaik ve güneş paneli, gaz, havacılık, denizcilik, uydu, füze sanayii, yol, otoyol, tünel ve köprü yapımı, otobüs, metro, tramvay, tren, turizm, tarım, bitkisel protein şirketlerinin patronlarıyla Türkiye'ye adeta bir ekonomik çıkarma yapıyor.

Yine Elveren'den öğreniyoruz ki; Fransa'nın Türkiye ile halen yürürlükte olan, 35i TAİ işbirliğiyle gerçekleşecek 117 Airbus, sağlık hizmetlerinde kullanılacak Eurocopter helikopterleri, Egis grubuyla Gebze-İzmir otoyolu işletme ve bakımı, Alstom grubuyla hidrolik ekipman temini, Sanofi Pasteur ile Sağlık

Bakanlığı'na 6 milyon doz aş, Arianeespace ile de bir gözlem uydusu fırlatılması konusunda büyük kontratları var.

Fransa Cumhurbaşkanlığı olan Elysse Sarayı'ndan yapılan açıklamada, Fransa'nın Sinop'taki nükleer santral ihalesinin imzasına, Ulaştırma Bakanlığı'nın hızlı tren ihalesine ve Türkiye'den Shengen bölgesine yasadışı girmek isteyen göçmenler ile terörist ve cihatçıların engellenmesi için iki ülkenin güvenlik alanında işbirliğini güçlendirmesine büyük önem verdiği anlaşıyor. Avrupa Birliği, Türkiye ile üyelik müzakereleri çerçevesinde 3,5 yıl sonra yeni bir müzakere başlığını geçtiğimiz Kasım ayında açtı. 22 başlık olan "Bölgesel Politikalar" faslı Fransa'nın "vetosunu kaldırması" ile birlikte açılmış oldu. AB Bakanı ve Baş müzakereci Mevlüt Çavuşoğlu, geçtiğimiz hafta Brüksel'de yaptığı temaslardan sonra "Türkiye'nin Fransa Cumhurbaşkanı Hollande'ın ziyaretinden beklentileri olduğunu, ancak AB Komisyonu'nun bu ziyaretten beklentilerinin Türkiye'nin ötesinde olduğunu gözlemlediğini" açıkladı.

Türkiye'nin AB müzakere tarihi verilmesi döneminde, "Airbus alımı"nı sürekli gündeme getiren Fransa, bu kez Türkiye ile daha çetin pazarlığa giriyor.

AB sürecinde sadece bir müzakere başlığının açılmasını 3,5 yıl bekleten Fransa'dan Türkiye'nin talepleri ise merak ediliyor.

Avrupa, Asya ve Amerika kıtalarında 1938 yılından beri faaliyet gösteren New Ifop Poll'un dün yayımlanan son kamuoyu yoklamasına göre "Türkiye, AB üyesi olarak istenmeyen ülke" sonucu çıktı. Avrupa Birliği üye ülkelerinin halklarının Ocak 2014 itibarıyla Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkanların oranları çok çarpıcı. Fransızlar yüzde 83'ü, Almanların yüzde 72'si, Belçikalıların yüzde 68'i, İngilizlerin yüzde 66'sı, İtalyanların yüzde 50'si ve İspanyolların yüzde 44'ü Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkıyor.

Protestanlık ve Ötesi

Avrupa Birliği ailesinin temelleri resmi olarak her ne kadar 1951 yılında atılmış olsa da Avrupa’da birliğin aile yapısı 15. yüzyıla kadar iner.

“The Tudors” dizisini takip eden insanlar Avrupa kıtasının nasıl iç içe ve kraliyet ailelerinin hepsinin birbiri ile akraba olduğunu görür. The Tudors dizisinde İngiltere Kralı VIII Henri’nin aşk maceraları anlatılsa da, dönemin Avrupa siyasi haritası, akraba toplulukları ilişkileri ve dinde ayrışmalar da konu edilir.

İngiltere Kralı VIII. Henri, Fransa Kralı François ile kuzen. İngiltere Kralı VIII. Henri, İspanya Kralı V Karl’ın damadı. İngiltere Kralı VIII. Henri, aynı dönemde yaşayan Portekiz Kralı’nın kayınbiraderi... İspanya Kralı V. Karl’ın kızı Katherina’dan boşanmak isteyen İngiltere Kralı VIII. Henri’ye Vatikan’da oturan Papa III Paulus izin vermez. Papa’nın kararına isyan eden İngiltere Kralı VIII Henri, büyük aşkı Anne Boleyn uğruna Katolik’ten ayrıldıklarını ve Vatikanı “tanımadığını” duyurur.

Aynı dönemde Büyük Britanya’da da Avrupa kıtasında olduğu gibi Martin Luther ve Jean Calvin’in “dinde reform” düşünceleri toplum içerisinde taraftar bulmaya başlamıştı. Daha sonra “Protestan”lık adı verilen düşünce yapısı Hristiyanlığın en büyük üç mezhebinden biri oldu. Martin Luther ve Jean Calvin’in öncülüğünde 16. yüzyılda, Katolik Kilisesi’ne ve Papa’nın otoritesine karşı girilen reform hareketinin sonucunda ortaya çıkan dini anlayış Büyük Britanya’da da kabul gördü.

İngiltere Kralı VIII. Henri, İngiltere Kilisesi’ni Katoliklik ile Protestanlık arasında bir orta yol olarak “Anglikanlık” mezhebine tabi olduklarını ilan etti. Günümüzde en fazla Protestan Hristiyanlar Kuzey Amerika’da

bulunmakta, ikinci sırada ise Avrupa ülkeleri gelmekte. Dünyanın en büyük, Protestan cemaatleri sırasıyla ABD, İngiltere, Federal Almanya, Nijerya, Güney Afrika Birliği, Kanada, Avustralya, Brezilya, Hollanda, İsveç, Danimarka, Finlandiya ve Endonezya'dır.

Protestan İslam

Yazar Yusuf Kaplan, bir internet haber sitesine verdiği röportajda, Cemaat'in zihin yapısı, örgütlenme biçimi ve eylemleri üzerine yaptığı tespitler önemsenmeli.

Gülen hareketinin "ılımlı İslam" projesinde kullanıldığını savunan Yusuf Kaplan, "Batılılar, Soğuk Savaş sonrası süreçte, bütün stratejilerini İslam dünyasının tarihe girişini önlemek ve İslam'ı sisteme entegre ederek bitirmek şeklinde geliştirdiler. 'İslam'a karşı İslam' stratejisi, bunun adıdır. Önümüzdeki yüzyılın en önemli küresel projesidir bu ve bu stratejinin üç önemli ayağı var. Birincisi İslam'ın terörle özdeşleştirilmesidir. Panikle bunu oluşturmaya başladılar ve İslamafobi denen şey ortaya çıktı. El Kaide diye bir heyula icat ettiler. El Kaide'nin küresel ölçekte küresel sistemle savaştığını düşünenler var. Oysa bu, tam bir karartma, hedef sapıtma operasyonudur. Çünkü El Kaide, esas itibarıyla Müslümanlar ile savaşıyor. Tam bir İngiliz aklısıdır bu" diyor.

Uzun bir zamandır ABD, İsrail ve İngiltere'nin "Protestan İslam" projesi oluşturmakla uğraştığını iddia eden yazar Yusuf Kaplan, "ılımlı İslam projesi, İslam'ın Protestanlaştırılması, küresel sisteme entegre edilmesidir. İslam algısının protestanize bir İslam algısına dönüştürülmesi, İslam'ın hayattan uzaklaştırılması, sonuçta küresel sisteme itiraz etmeyen bir İslam algısının bütün İslam dünyasında yaygınlaştırılması. Sonuçta İslam'ı bitirtecek son derece sinsi ve tehlikeli bir proje söz konusu burada" diye konuşuyor.

Bir de bu açıdan bakılınca geçmişten günümüze hem Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri hem de Türkiye'deki 17 Aralık Operasyonu ve sonrası çok daha farklı bir anlam ve boyut kazanıyor...

İlerleme'nin Matematiği

Avrupa Parlamentosu da AB Komisyonu gibi her yıl Türkiye İlerleme Raporu hazırlıyor. Geçtiğimiz hafta AP Genel Kurulu'nda kabul edilen Türkiye Raporu'nu bir Hollandalı parlamenter hazırladı. Nedense AP'nin Türkiye raporlarını son 10 yıldır hep Hollandalı Hristiyan demokrat partili milletvekilleri kaleme alıyor. Önce Arie Oostlander, sonra Camiel Eurlings ve son 5 yıldır da Ria Oomen Ruijten.

AP'nin bir başka Hollandalı milletvekili, Türk kökenli Hollanda İşçi Partili parlamenter Emine Bozkurt, bu yılki raporda genel olarak, "Eğer ilerleme görmeyi gerçekten istiyorsak bunu desteklemeliyiz" mesajı çok açık okunuyor" değerlendirmesi yaptı. Emine Bozkurt'un, Türkiye'nin 2023 yılı için kadın istihdamı hedefini %35'ten Avrupa Birliği hedefi olan %75'e çıkarması önerisi de kabul edildi.

AB Konseyi tarafından bloke edilmekte olan fasıllar da olmak üzere 5 müzakere faslının açılmasına yapılan çağrının yer aldığı AP'nin Türkiye İlerleme Raporu'nda, yargı reformu, basın ve ifade özgürlüğü ihlalleri, komşuluk ilişkileri ve Kıbrıs gibi çok bildik ve kronik sorunlarımıza vurgu yapıldı.

AB'nin 1998 yılından beri her yıl Türkiye için hazırladığı raporları inceleyen Melih Özsoz, İKV için bir değerlendirme notu hazırlamış. İlerlemenin matematiğinin çıkartıldığı analizde, ilginç ayrıntılar ön plana çıkıyor.

İlk rapor 1998 yılında yayımlanmıştı ve tüm ekleri dâhil 57 sayfa idi. O raporun ekinde Türkiye'nin nüfusu 63 milyon; enflasyon %85,7; ihracat 26 milyar dolar; ithalat 46 milyar dolar; çocuk ölüm oranı binde 40; işsizlik rakamı %6,4 idi. 2012 yılı raporu ise 94 sayfa olarak yayımlandı. Raporda nüfus 74 milyon; yıllık enflasyon %6,5;

ihracatı 135 milyar dolar; ithalatı 240 milyar dolar; çocuk ölüm oranı binde 12,6; işsizlik rakamı %8,8 idi. 1998'de 70 milyon TL olan GSYİH, 2011 yılı sonu itibarıyla 1.294 milyon TL'ye yükselmişti.

15 yılda, 15 ilerleme raporunda her konu ele alındı. Demok-rasi, Anayasa, Parlamento, Cumhurbaşkanı, hükümet, asker, gü-venlik güçleri; kamu yönetimi, sınır yönetimi, yerel yönetimler; yargı sistemi, eğitim sistemi; yolsuzlukla mücadele, ayrımcılıkla mücadele, terörle mücadele, uyuşturucuyla mücadele, işkenceyle mücadele; uluslararası insan hakları, sivil haklar, siyasi haklar, kadın hakları, çocuk hakları, hükümlü hakları, sendikal haklar, işçi hakları, mülkiyet hakkı, kültürel haklar, eşcinsel hakları, hayvan hakları; düşünce özgürlüğü, ifade özgürlüğü, toplanma özgürlüğü, din özgürlüğü, basın özgürlüğü; idam cezası, vicdani ret, kürtaj; cezaevleri, tutukevleri, Cem evleri, camiler, kiliseler, manastırlar; Aleviler, Ermeniler, Museviler, Yehova Şahitleri, Hıristiyanlar, Müslüman olmayan azınlıklar, diğer azınlıklar, mülteciler, sığınmacılar, roma kökenli vatandaşlar, kadınlar, ço-cuklar, sosyal olarak dezavantajlı kişiler, mülteciler, Türkiye'de yaşayan yabancılar, eşcinseller; Kıbrıs sorunu, Ermeni sorunu, Kürt sorunu...

Türkiye-AB ilişkileri gündemini oluşturan ana maddelerin listesi yani ilerleme raporlarının siyasi kriterler bölümlerinde en çok kullanılan terimlerin sıralaması ise şöyle: 1- Kürt, 2- terör, 3- ifade özgürlüğü, 4- yargı, 5- Kıbrıs, 6- işkence ve kötü mua-mele, 7- cinsiyet eşitliği, 8- kadın hakları, 9- Ergenekon, 10- ILO sözleşmesi.

Türkiye'ye ilişkin 15 ilerleme raporunun toplam sayfa sayısı 1.619. Siyasi kriterlerin toplam sayfa sayısı ise 402.

15 raporun yayımlandığı 15 yılda Türkiye ve Avrupa, 4 Komisyon Başkanı; 7 Parlamento Başkanı; 30 AB Dönem Baş-kanlığı; 4 Genişleme Komiseri; Türkiye de 3 Cumhurbaşkanı; 7 Hükümet; 4 Başbakan eskitti.

Paradigma Değişimi

Yıllar önceydi. Dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz Brüksel’de çeşitli AB temaslarında bulunuyordu. Mesut Yılmaz, AB Komisyonu’nun bir dairesine gitmek üzere otelinden ayrıldı. Gazeteciler de peşi sıra. Ankara’dan gelen bir foto muhabiri arkadaşımız, Başbakanın aracının hareket etmesinin ardından atladığı taksi şoförüne, “önümüzde giden aracı takip edin” demiş. İstifini hiç bozmayan taksi şoförü, “sizin bu söylediğiniz ancak filmlerde olur beyefendi. Siz en iyisi gideceğiniz adresi söyleyin bana lütfen” karşılığını vermiş.

Eskiden AB - Türkiye ilişkileri film gibiydi. Her an bir aksiyon. Her dakika yeni bir gelişme. Her karesi merak edilirdi. 2001 - 2008 yılları arasında yaşananlar nefes kesici bir hızla ilerliyordu.

AB’ye, küreselleşmenin dayattığı yeni ortama uyum sağlayacak bir atılım gerek. Hiç bir AB üye ülkesi geleceğin dünyasında tek başına stratejik ağırlık sahibi olamayacağına biliyor. Dünya sahnesinde söz sahibi olmak için tekrar bir araya gelip enerjilerini birleştirmekten başka çareleri olmadığının farkındalar. AB kendi içinde yenilenmeye çalışıyor. Ya bu “yenilenme”yi başaraklar veya Avrupa, önümüzdeki dönemin dünya haritasında marjinal bir nokta haline gelme ihtimali ile karşı karşıya. Bu ‘yenilenme’yi gerçekleştirecek Avrupalı liderlerin olmaması en büyük sıkıntı. Günümüz Avrupa siyasetinde Chirac, Mitterand, Kolh, Schmidt, Thatcher ve Blair yok. Sadece “sıfırcı hoca” edasındaki Angela Merkel var.

Ve bu “yenilenme” düşünce yoğunluğunda AB - Türkiye ilişkileri hiç olmadığı kadar “yorgun” ve ikincil.

Türkiye ile AB ilişkilerinde müzakere süreci anlamını yitirmeye

başladı. Türkiye açısından, zaten kapatılamayacak olan fasılların açılması artık ne bir teşvik ne de açılmaması bir cezalandırma niteliği taşımaktadır. AB elindeki en önemli araçlardan birini kendi hataları ile işlevsiz hale getirdi. Sürecin toplumsal değişim boyutu neredeyse tamamen unutuldu. Müzakere süreci adeta diplomatik ve bürokratik bir egzersize dönüştürüldüğü herkes tarafından artık yüksek sesle söylenir oldu.

AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, beraberindeki heyet ile geçtiğimiz hafta Brüksel’de “Sosyal Politika ve İstihdam” faslının açılması için girişimlerde bulundu. Türk heyeti Brüksel’den Ankara’ya umutlu döndü.

Ama, Avrupa Birliği Bakanlığı’nın resmi internet sitesine girdiğiniz zaman, “Katılım Müzakerelerinde Mevcut Durum” başlığının en son 1 Temmuz 2010 tarihinde yapıldığını göreceksiniz. AB müzakerelerinde yaklaşık üç yıldır, tek adım atılmamış.

Bir süredir her iki tarafın da sürekli kendini ve aynı tezleri tekrar ettiği bir çıkmaza girmiş durumdadır. Daha kötüsü, bu tekrarlar, hem Avrupa hem de Türkiye kamu oylarında, taraflar bu durumdan memnunmuş, böylece sürmesini istemiş gibi bir algı oluşmasıdır.

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nun bir Atina ziyaretinde “Türkiye - AB ilişkilerinde yeni bir paradigma yaratmalıyız” sözlerini gelinen noktayı özetliyor bir bakıma. Evet, dünyada her şey son hızla değişime uğrarken, AB - Türkiye ilişkilerinin yarım asırlık paradigması aynı kalabilir mi?

Mad Max Zamanları

Tina Turner ve Mel Gibson'un efsane filmi "Mad Max"i hepimiz nefeslerimizi tutarak izlemiştik yıllar önce.

George Miller'in 1979 yapımı filmi Mad Max dünyasında, dünyanın sonu gelmiştir. Sadece bir avuç ayrıcalıklı insanlar güvenlik içerisinde yaşayabilmektedir.

Bir tas su için herkes birbirini gırtlaklar.

Bir bidon petrol için çeteler birbirine girer.

Ve ayrıcalıklı sınıfa dahil olabilmek için her türlü yalakalık yapılır, en yakını satılır, öldürülür.

Mad Max filminin 2015 yılında yeni versiyonu çekildi. Yine büyük bir zevkle izledik rahat sinema koltuklarımızda, elimizde patlamış mısırlarımızla.

Tıpkı Ortadoğu'daki savaşları izlediğimiz gibi "sırça saray evlerimiz" de...

Özellikle Suriye bağlamında "arı kovanına çomak sokan" Batı, yaşamak için kovanlarından çıkmak zorunda bırakılan "arılar"dan rahatsız.

Oysa Suriye'de yarım yamalak olsa da demokrasi ile yarı başkanlık sistemiyle yönetiliyordu.

Babadan oğula da geçse seçimle işbaşına gelen yöneticileri vardı.

Cumhurbaşkanı 7 yılda, parlamento ise 4 yılda bir yapılan ve yetişkin bütün Suriyelilerin katıldıkları seçimlerle işbaşına geliyordu.

Hiçbir şeyleri olmasa da en azından can güvenlikleri endişeleri yoktu.

Avrupalı liderler "sırça saray evlerimiz"i güvenlik altına

alabilmek için çareler düşünüyor. Son çare, Avrupa Birliği içerisinde sınır kontrollerinin yeniden başlaması. 14 Haziran 1985 yılında imzalanan Schengen Anlaşması nedeniyle, Avrupa Birliği içerisinde sınır kontrolleri kademeli olarak kaldırılmıştı.

Ceza yemeyi göze alabiliyorsanız bir ülkeden bir başka ülkeye, arabanızla saatte 180 km hızla geçebiliyordunuz hiçbir engelle takılmadan.

Suriyeli mültecilerin AB sınırlarını zorlaması nedeniyle AB'nin iki büyük patronu Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande başkanlığında şimdi Avrupalı liderler, sınır kontrollerinin yeniden başlatılmasını tartışıyor yüksek sesle. Birleşmiş Milletler'in verilerine göre Türkiye'de 1.938.999, Lübnan'da 1.113.941, Ürdün'de 629.245, Irak'ta 250.408, Mısır'da 132.375, Almanya'da 98.783, İsveç'te 64.685, Macaristan'da 18.777, Avusturya'da 18.647, Bulgaristan'da 15.197, Hollanda'da 14.137, Danimarka'da 11.296, İngiltere'de 7.030, Fransa'da 6.657 ve Belçika'da 6.334 Suriyeli mülteci bulunmaktadır.

En fazla Suriyeli mülteciye kapısını açan Türkiye'de herkes Suriyeliler'den şikayetçi. Herkesin dilinde "Suriyeliler bizi mahvetti!", "Her yer Suriyeli doldu", "Suriyeliler geldi hırsızlık hırtladı", gibi suçlamalarla her şeyin sorumlusu olarak onlar gösteriyor maalesef.

Başkalarına söylemeye cesaret edemezsek de,

Vicdanımıza soralım: 3 gün boğazından bir kuru ekmek lokması bile geçmeyen çocuğumuz için, henüz 10 yaşındaki kızımızın ırzına geçilmemesi için, anne babamızın gırtlak kesilmesi için neler yapmayız ki...

Vize(siz) Olmaz

Bu ortamda Avrupa Birliği'nin Türk vatandaşlarına yönelik vizelerin kaldırılması masada. Başbakan Ahmet Davutoğlu geçen ay Brüksel'de yapılan AB-Türkiye Zirvesi sonrası yaptığı açıklamalarda, "Haziran ayında vizelerin kalkacağını" müjdedi. Aralık 2013'de yine Brüksel'de yapılan toplantı sonrası, Dönemin Başbakanı Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Davutoğlu, "vizesiz Avrupa" müjdesi vermişlerdi. Aradan geçen 2,5 yılda alınan yol, aynı sözcüklerle "vizesiz Avrupa" müjdesini bir kez daha vermek oldu.

Aralık 2013'te Akşam gazetesindeki köşemde kaleme aldığım yazıda şu satırlara yer vermiştim: AB ile "vize serbestliği" konusunda çalışma yürüten diğer ülkelerle yapılan anlaşma metinlerinin başlıkları "Visa liberalization with (ülke adı)" iken, Türkiye metninin başlığı "Roadmap toward a visa-free regime with Turkey". AB, sadece başlıkta bile Türkiye'ye farklı muamele yapıyor.

Brüksel kulislerinde vize metnine AB'nin yine her an patlayabilir "mayın yerleştirdi"ğine dikkat çekiliyor. Vizedeki diğer ve "en önemli mayın" ise Kıbrıs. AB ile vize muafiyeti "siyasi karar"dan çıkartılıp, "teknik düzleme" çekilebilse hiçbir sorun teşkil etmeyecek Türkiye açısından. Ancak, AB metninde nihai karar "bütün üye ülkelerin kabulü"ne bırakılıyor.

AB'nin söz ettiği "bütün üye ülkeler" arasında elbette "Kıbrıs Cumhuriyeti" yani Türkiye'nin resmi olarak tanımadığı Güney Kıbrıs Rum Kesimi de var. Türkiye vize konusunda üzerine düşen bütün görevleri yerine getirirse ki, Türkiye'nin bunu yapma kapasitesi mevcut, yine de son aşamada Kıbrıs Rum yönetiminin "oluru"nu almak zorunda kalacak...

AB “vizesiz Avrupa” için Türkiye’den 72 şartı yerine getirmesini talep ediyor. 72 şarttan birinin bile yerine getirilmemesi anlaşmanın yürürlüğe girmesine engel. Kaldı ki, 72 şartın yerine getirilmesinden sonra AB Komisyonu “vizesiz Avrupa”nın raporunu hazırlayıp, Avrupa Parlamentosu’na ve bütün üye ülkelerden oluşan AB Konseyi’ne sunacak.

AB-Türkiye Zirvesi’nde “Kayseri pazarlığı”na en büyük desteği veren Almanya Başbakanı Angela Merkel, kendi ülkesinde yapılan son bölge seçimlerinde ağır yenilgi aldı. Merkel’in Türkiye desteğini sürdürüp sürdür(e)meyeceği artık şüpheli.

AB’nin kalbi Brüksel saldırılarından önce “AP ve AB Konseyi’nde zaten son derece olumsuz” olan hava iyiden iyiye çıkmaza girdi.

Batı'dan Kopma Noktası

Tanzimat Fermanı'yla (3 Kasım 1839) başlayan Türkiye'nin yüzünü Batı'ya dönmesi aradan geçen neredeyse 200 yıllık süreden sonra en keskin yol ayrımı eşiğinde.

Avrupa Birliği Genişlemeden Sorumlu Komiseri Johannes Hahn'ın "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın otoriter tutumu ve anayasayı değiştirerek başkanlık sistemine geçme planları AB'ye sırt çevirmektedir" diyerek, Türkiye'nin AB'den giderek uzaklaştığı ve üyeliğinin gerçek dışı olduğu" yorumuna AB Bakanı Ömer Çelik, çok sert bir dille eleştirdi. Bakan Çelik, Hahn'a, "Türkiye'nin Cumhurbaşkanı hakkında böyle bir şekilde konuşmak onun haddine düşmez. Kendini sömürge komiseri zannetmesin" tepkisini gösterdi.

Avrupa Birliği ile hiç bir organik bağı bulunmayan, 1949 yılında kurulan ve Türkiye'nin "kurucu üye" statüsünde olduğu Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM), önümüzdeki 25 Nisan günü Türkiye'yi görüşecek.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu 2010 yılında bir Türk parlamenter olarak AKPM'nin tarihinde ilk kez başkanlığa seçildi. 2 yıl AKPM'nin başkanlığını yürüttü. AKPM, 25 Nisan oturumunda, Türkiye'yi "denetim sürecine" alıp almamayı tartışacak.

AKPM kriterlerine göre, "insan hakları ve hukuk devleti alanında yükümlülüklerini yerine getirmemiş, demokrasisi belirli bir olgunluğa ulaşmamış veya bu alanda ciddi zaafılar yaşayan ülkeler", "denetim süreci" kategorisinde yer alıyor.

Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna Hersek, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Rusya, Sırbistan ve Ukrayna şuanda AKPM'nin "denetim sürecinde" olan ülkeleri. Türkiye'nin olası AKPM "denetim süreci"ne gerilemesi kararına vereceği tepki Batı ile Türkiye'nin yol ayrımı olacak.

Son Söz

Sen gidince...
Şimdi;
Yarım kaldım
Tam oldum.

* * *

Bir yılda,
İki duvarım yıkıldı,
İki çınarım devrildi;
Biri babam,
Diğeri sonradan babam.
Acımızı acı eyleyenlere
minnetle...

* * *

İnsanın bir babası olmalı;
Yanında olmasa da,
Yakınında olmasa da,
İnsanın bir babası olmalı.
Hiç birşey danışmasan da,
Herşeyi danışabileceğini bildiğin,
Sırtını dayayabildiğin,
İnsanın bir babası olmalı.
Kimi sevgiyle, kimi korkuyla da olsa,
Aileyi etrafında toplayan
Herkesi toparlayan
İnsanın bir babası olmalı...

